

ಕನ್ನಡ ಐಚ್ಛಿಕ ಪಠ್ಯ

ಬಿ.ಎ, ಐದನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ,ಪತ್ರಿಕೆ ೬

೨೦೨೨-೨೩

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ.ಡಿ. ಡೊಮಿನಿಕ್

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ.ಕೆ.ವೈ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ಪರಿಶೀಲಕರು

ಡಾ.ಬೆಳಕೆರೆ ಲಿಂಗರಾಜಯ್ಯ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ.ಅನ್ನದಾನೇಶ್ ಬಿ.ಎ

ಡಾ.ಶೋಭಾ ಎನ್

ಡಾ.ಸತ್ಯಮಂಗಲ ಆರ್ ಮಹಾದೇವ

Optional kannada:

B.A: Fifth semester Text Book

Chief Editor : Dr.Dominic

Chairperson,kannada Board of Studies

Bangalore city university

Editors : Dr.Anna danesh B.A

Dr. Shobha N

Dr. Sathya mangala R Mahadeva

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ:2022

ಪುಟಗಳು:210

ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರು:

ಡಾ.ಹನುಮಂತರಾಯಪ್ಪ,ಶ್ರೀರವೀಂದ್ರನಾಥಪುಣ್ಯಶೆಟ್ಟಿ

ಡಾ.ಎಚ್.ಕೆ ಮಳಲಿಗೌಡ,ಡಾ.ಡಿ.ಸಿದ್ದರಾಜು

ಡಾ.ಶೀಲಾದೇವಿ ಎಸ್ ಮಳೇಮಠ,

ಡಾ.ಜೆ ಮಂಜುನಾಥ, ಎಚ್ .ಉಮಾಪತಿ

ಕನ್ನಡ ಐಚ್ಛಿಕ ಪಠ್ಯ

ಬಿ.ಎ, ಐದನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ,ಪತ್ರಿಕೆ ೬, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಪರಿವಿಡಿ

- i. ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಠಂಪರೆ --ಮೋಹನ್ ಕುಂಟಾರ್ 2-39
- ii. ಮೇಘ ದೂತ(ಪೂರ್ವ ಮೇಘ)---ಮೂಲ:ಕಾಳಿದಾಸ 40-50
ಅನು: ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ
- iii. ಕವಿತೆ- ಸಣ್ಣಕಥೆಗಳು 51-96
೧. ಡಬ್ಲ್ಯು.ಬಿ.ಯೇಟ್ಸ್ ಕವಿತೆಗಳು __ ಅನು: ಎಚ್ ಎಸ್ ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್
೨. ಅಪರೂಪದ ಕೊಡುಗೆ __ ಮೂಲ: ಓ ಹೆನ್ರಿ, ಅನು: ಎನ್. ರಾಮನಾಥ್
೩. ಹೆಣದ ಬಟ್ಟೆ __ ಮೂಲ: ಪ್ರೇಮ್ ಚಂದ್, ಅನು :ಶಾ. ಬಾಲುರಾವ್
೪. ಕುಲಪುತ್ರ ಶ್ರೀಮತಿ ಮೂಲ: ಮಹಾಶ್ವೇತದೇವಿ, ಅನು: ಎಚ್ .ಎಸ್
- IV. ನಾಟಕ 97-176
- ಬ್ಲಡ್ ವೆಡ್ಡಿಂಗ್ ಮೂಲ : ಪ್ರೆಥರಿಕ್ ಗಾರ್ಸಿಯ ಲೋರ್ಕಾ, ಅನು:
ಕೆ.ಎನ್ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ
- V ಓದು ಪಠ್ಯ 177-209
೧. ಅಲೆಮಾರಿಯ ಬದುಕು (ಆತ್ಮಕಥೆಯ ಭಾಗ) __ವಾರಿಸ್ ಡಿರಿ, ಅನು; ಡಾ.ಎನ್.ಜಗದೀಶ್
ಕೊಪ್ಪ
೨. ಭಾಷಾಂತರದ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವ __ಪಾರ್ವತಿ ಜಿ .ಐತಾಳ
೩. ಈ ಜಗತ್ತೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ __ ಮೂಲ: ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಬೋದಿಲೇರ್,
ಅನು:ಪಿ.ಲಂಕೇಶ್
೪. ಖರ್ಚಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ! __ಮೂಲ:ಎಂ.ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್, ಅನು:ಕೆ.ಕೆ.ಗಂಗಾಧರನ

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ

ಮೋಹನ ಕುಂಟಾರ್

ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ Translation ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಅನುವಾದ, ಭಾಷಾಂತರ, ತರ್ಜುಮೆ, ಪರಿವರ್ತನೆ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳನ್ನು ಸಮಾನಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆ, ಕನ್ನಡೀಕರಿಸು ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ರೂಪಾಂತರ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಅಥವಾ ಭಾಷಾಂತರ ಏನಿದ್ದರೂ ಅದು ಆಧುನಿಕ ಪರಿಭಾಷೆ. ಅದೂ ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಗೆ ಬಂದ ಪದ. ಅನುವಾದ ಎಂಬ ಪದ ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಗೆ ಬಂದರೂ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು. ಭಾಷೆ ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದಲೇ ಭಾಷಾಂತರ ಅಥವಾ ಅನುವಾದವು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಭಾಷೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಳೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಹಳಮೆ ಅನುವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಇದೆ. ಭಾಷೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿದಂತೆ ಅನುವಾದದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಇತ್ತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಭಾಷೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಳಗಡೆಯೇ ಅನುವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಬಹುದು.

ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅನುವಾದ ಅಥವಾ ಭಾಷಾಂತರದ ನೆರವು ಅಗತ್ಯ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿಯು ಆಕರವಾಗಿ ಅದೇ ಭಾಷೆಯ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿದರ್ಶನಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಹಿಂದೆ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಪೂರ್ವಸೂರಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಬರವಣಿಗೆಯ ಶೈಲಿ, ವಸ್ತು, ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷಾ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇವೆ.

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಚೀನದ ಜೊತೆಗೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ, ಕನ್ನಡದ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನುವಾದಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿರಬೇಕು. ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ಆಳಿದ ಇತರೆ ಭಾಷಿಕ ಜನರು ಸ್ಥಳೀಯರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೂಲಕ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ, ಮೌಖಿಕ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ರಾಜರುಗಳು ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಇತರ ಭಾಷಿಕರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗುವುದು, ಅಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಸೆಯುವುದು, ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದ ರಾಜರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿ ಮರುಳುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ನಡೆದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ, ರಾಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಬಹುಭಾಷಾ ಸಂಪರ್ಕ, ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಸಂಸರ್ಗ, ಅನ್ಯಭಾಷಿಕರು ಸ್ಥಳೀಯರೊಡನೆ ಹೊಂದಿದ ವ್ಯಾಪಾರ, ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸುಪ್ತವಾಗಿ ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ವಾಸ್ತವ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಬಹುಧಾರ್ಮಿಕತೆ, ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲ ಸೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಅಧ್ಯಯನಕಾರರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ವೈದಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಪಾಳಿ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತತ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದುವು. ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರ ಧಾರೆಗಳು ಅನ್ಯಭಾಷಿಕರ ಕಡೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುಗಳ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯಗಳು ನಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಜೀವವಾಗಿದ್ದುವು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಮತೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಆರಂಭವಾದುವು. ಲಿಖಿತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪಾಳಿ, ಪ್ರಾಕೃತಗಳಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಅಥವಾ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಿತು. “ಈ ಮೂರು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಕೊಳುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು. ಕ್ರಿ.ಶ.೨-೩ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಕೃತ, ಪಾಳಿಗಳು ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಆಕರವನ್ನು ಒದಗಿಸತೊಡಗಿದವು. ಹಾಗೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಒಂದು ಭಾಷಾಂತರ ಪರಂಪರೆ ಕನ್ನಡದ್ದು” (ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರವೇಶಿಕೆ ಪು. ೬೦)

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಜೈನಧರ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಪಡೆದುದರಿಂದ ಜೈನಧರ್ಮದ ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಅನುವಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾಳಿ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ರಚನೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅನುಪಲಬ್ಧ ಕೃತಿಗಳಾದ ಅಸಗನ ‘ಕರ್ಣಾಟ ಕುಮಾರಸಂಭವ ಕಾವ್ಯ’, ಕನ್ನಮಯ್ಯನ ‘ಕರ್ಣಾಟ ಮಾಲತಿ ಮಾಧವ’ ಕೃತಿಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಾಳಿದಾಸ, ಭವಭೂತಿಯರ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅನುವಾದಗಳಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತವೆ. ಜೈನಧರ್ಮವಲಂಬಿಗಳಾದ ಕವಿಗಳೂ ಸಹ ಸಂಸ್ಕೃತ,

ಪ್ರಾಕೃತಗಳಿಂದ ಜೈನಧರ್ಮ ತತ್ವಗಳನ್ನು, ಜೈನಧರ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಪರಂಪರೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ರಾಜರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡೇತರ ಭಾಷೆಯು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಿಜಾಮರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉರ್ದು, ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತುಳು, ಕೊಡವ ಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಕನ್ನಡನಾಡು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ತಾಯ್ನಿಲದಂತೆಯೇ ಪೋಷಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿದೆ.

ಕನ್ನಡನಾಡು ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಂ, ಮರಾಠಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವುದರಿಂದ ನಿರಂತರ ಅನ್ಯಭಾಷಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನಾಡಿನ ಒಳಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡ ಬಹುಭಾಷಾ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಗಡಿನಾಡುಗಳ ಮೂಲಕ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಂಸರ್ಗದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ದೊರೆಯಿತು.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳು ಅನ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವುದು, ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಜನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಒಂದು ತೆರನ ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕವೇ ಆಗಿದೆ. ಅನ್ಯಭಾಷಾ ರಾಜರುಗಳು ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿಯೂ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿತ್ತು. ಶಾಸನಗಳು, ಶಿಲಾಫಲಕಗಳು, ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಅಕ್ಷರಗಳು, ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದದ ಮೊದಲ ಹಂತವಾಗಿ ಲಿಪ್ಯಂತರಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಭಾಷೆಯೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೊಡವ, ಕೊಂಕಣಿ, ತುಳು ಭಾಷೆಗಳ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ಬಳಕೆ ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ.

ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಎಂ. ಉಷಾ ಅವರು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಕ ಕ್ರಿ.ಶ ೫-೬ನೇ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೇ ದಾಖಲೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೨ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಶಾಸನ ವಾದ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ.೪ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಚಂದುವಳ್ಳಿ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಶಾಸನವಾದ ಹಲ್ಮಿಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. ೪೫೦)ಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಿಲಿಪಿ ಅಥವಾ ಕದಂಬರ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ. ೭ನೆಯ ಶತಮಾನದ ರವಿಕೀರ್ತಿಯಬಹೊಳೆ ಶಾಸನವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ. ೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಗಂಗಾಧರಂ ಶಾಸನವು ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗೆ ಲಿಪಿಗೂ ಭಾಷೆಗೂ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳಿಲ್ಲದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಶಾಸನಗಳಿವು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಸಿದುದು ಇದೆ. ಒಂದೇ ಆಶಯದ ಶಾಸನಗಳು ಅನುವಾದದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯದಿರಬಹುದು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ದ್ವಿಭಾಷಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಗಳು ಅನುವಾದವನ್ನು ಆಗು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಶಾಸನಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಅನೇಕ ದಾನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾದ ವಿಧಿಯೆಂಬಂತೆ ದೊರೆಯುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕವೊಂದು ಹೀಗಿದೆ:

ಸ್ವದತ್ತಂ ಪರದತ್ತಂ ವಾಯೋ ಹರೇತಿ ವಸುಂಧರಾ (೦)

ಷಷ್ಟಿವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಣಾಯಾಂ ಜಾಯತೇ

ಕ್ರಿಮಿಃ |

ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಅನೇಕ ದಾನಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಉಷಾ ಅವರು ಕ್ರಿ.ಶ ಲನೆಯ ಶತಮಾನದ ನಂಜನಗೂಡಿನ ಬಳಿಯ ಸುತ್ತೂರಿನ ಶಾಸನ ಪಠ್ಯವೊಂದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಭಾಷಾಂತರದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವದತ್ತಂ ತನ್ನಿತ್ತುದಕ್ಕೆ ಪರದತ್ತಂ ವಾ ಪೆ
ರರಿತ್ತುದಕ್ಕೆ ಓ ಹರೇತು ಅರಿವೋ ವಸುನ್ಧ
ರಿ ಭೂಮಿ ಷಷ್ಠಿವರ್ಷ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಅ
ರವತ್ತು ಸಾಸಿರವರ್ಚ ಏಷ್ಟಯಾಂ ಜಾಯ
ತೆ ಕ್ರಿಮಿ ಪೇಲವ ಪುಳುವಾಗಿ ಪುಟ್ಟುಗೆ

ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದದ ಮುಂದೆ ಸಮಾನಾರ್ಥದ ಕನ್ನಡ ಪದವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ ಇಲ್ಲಿನ ಪದ್ಯವು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಗಳಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳ ಮೂಲಕ ಅನುವಾದದ ಕಡೆಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ (ನೋಡಿ : ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರವೇಶಿಕೆ, ಪು.೬೨)

ಲಿಪ್ಯಂತರದ ನಂತರ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ಮಾದರಿ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾತ್ರ ಬಲ್ಲದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರ ಬಲ್ಲವರಿಗೂ ಸಂವಹನವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲಿಯದು. ಅನುವಾದವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯೊಂದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೂ ಇದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯೇ ಮುಖ್ಯ, ಲಿಪಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಈ ಬಗೆಯ ಬರವಣಿಗೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂವಹನಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಬಹುಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶದ ಓದುಗರನ್ನು ತಲುಪಲು ಯಾವುದೇ ದೇಶ, ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಹೊಸದಾರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುವಾದವೆಂದು ಕರೆಯುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಂತಹ ಬಹುಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಒಂದು ಖಚಿತ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದರ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಕನ್ನಡದ ಈ ಶಾಸನದ ಬರವಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅನುವಾದ ಎಂದಾಗ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಂದ ಕಡತದ ಶಿಸ್ತು ಎಂಬಂತೆ ನೋಡದೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ರೂಪಗೊಂಡು ಬೆಳೆದುಬಂದ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದದ ಸ್ವೋಪಜ್ಞ ತಾತ್ವಿಕತೆಯೊಂದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉದ್ದೇಶ, ಸ್ವರೂಪಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯಾನುವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದ ಶಾಸನಗಳು ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ವಿಠಲ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ ಪಾಠವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು.

ಹಂಪಿಯ ವಿಜಯವಿಠಲ ದೇವಾಲಯದ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ನೂರುಕಾಲು ಮಂಟಪ ಶಾಸನಗಳು, ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಹಂಪಿಯ ವಿಠಲ ದೇವಾಲಯದ ರಂಗಮಂಟಪದ ಉತ್ತರ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಶಾಸನವೊಂದು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷ ೧೪೩೮ ಧಾತು ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ.೧೫೧೬ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ವಿಠಲ ದೇವರಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ನೂರು ಕಂಬಗಳ ಮಂಟಪವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ.

ಶಾಸನ ಪಠ್ಯ (ತೆಲುಗು)

ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜ

ಯಾದ್ಭದಯ ಶಾಲಿವಾಹ

ನ ಶಕವರುಷ ೧೯೩೮ ಚೆಲುನಡ

ಚಿ ಧಾತು ಸಂವತ್ಸರಾನ ಶ್ರೀಮಂನ್
ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇ
ಶ್ವರ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಯಮ
ಹಾರಾಯಲು ಶ್ರೀ ವಿಠಲದೇವುನಿಕಿ
ಕಟಿಂಚಿನ ನೂಚುಕಂಭಾಲ ಮ
ಂಡಪಮು

ಅದೇ ದೇವಾಲಯ ನೂರು ಕಂಬಗಳ ಮಂಟಪದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ
ಕನ್ನಡ ಶಾಸನವು ಮೇಲಿನ ತೆಲುಗು ಶಾಸನದ ಅನುವಾದವಾಗಿದೆ.

ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷ ೧೯೩೮ನೆಯ ಧಾತು ಸಂವತ್ಸರದ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ.೧೫೧೬ –
೧೫೨೨ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ವಿಠಲದೇವರಿಗೆ ನೂರುಕಂಬದ ಮಂಟಪವನ್ನು
ಕಟ್ಟಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಾಸನ ಪಠ್ಯ (ತಮಿಳು)

ಶುಭಮಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜೆ
ಯಾದ್ಭುತಯ ಶಾಲಿವಾಹ

ನ ಶಕವರುಷ ೧೯೩೮ ನೆಯ

ಧಾತು ಸಂವತ್ಸರದಲೂ ಶ್ರೀ

ಮ(೦)ನ್ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ

ಜಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಶ್ರೀವೀರ

ಪ್ರತಾಪ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಮ

ಮಹಾ (ರಾಯ)ರೂ ಶ್ರೀ ವೀರ ಶ್ರೀ ವಿಠಲದೇವರಿ

ಗೆ ಕಟ್ಟಿಸ್ತ ನೂಱುಕಂಬ ಮಂಟಪ

ವಿಠಲ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿನ ತಮಿಳು ಲಿಪಿ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶಾಸನವು

ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಶಾಸನಗಳ ತಮಿಳು ಅನುವಾದ

ಶಾಸನ ಪಠ್ಯ (ಕನ್ನಡ)

ಸುಭಮಸ್ತು ಸ್ವ

ಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ವಿಚ್ಛೇಯಾ

ಪುತ್ರಯ ಚಾಲಿವಾಹನ

ಚಕಾತ್ತಂ ೧೪

೩೮ ಮೇಲ್ ಸೆಲ್

ಲ್ಲ ನಿನಿ ತಾತು ವರುಷ

ಶ್ರೀಮನ್ ಮಕಾಇರಾಜ

ತಿ ಇರಾಚ ಇರಾಚ ಪರಮೇ

ಸುವರ ಶ್ರೀ ವೀರ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಇರಾಯ

ಮಕಾಇರಾಯರ್ ಶ್ರೀ

ವಿಠಲದೇವರ್ಕು

ಕಟ್ಟಿವಿಚ್ಛೇನೂ

ಕಾಲ್ ಮಂಟಪ

ಈ ಶಾಸನ ಪಠ್ಯಗಳು ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕರಿಗೆ ಸಂವಹನವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುವವರಿಗೂ ಇತ್ತು ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟ.

ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರೂಪಿಸಿದ ವಸಾಹತು ಮಾದರಿಯ ಅನುವಾದವಿದು. ಈ ಶಾಸನ ಅನುವಾದಗಳು ಕನ್ನಡದ ಅನುವಾದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಶಾಸನಗಳ ಅನುವಾದಕರು ಅನಾಮಧೇಯವಾಗಿ ಉಳಿದರೂ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಇಂದು ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ.

ಟೀಕು, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಜೈನ ಕೃತಿಗಳ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪರಂಪರೆಯೊಂದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೫ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವೇಳೆಗಾಗಲೀ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಪುಷ್ಪದಂತ, ಕುಂದ ಕುಂದಾಚಾರ್ಯ, ಚಂಡ ಮುಂತಾದ ಅಪಭ್ರಂಶ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳು ದಕ್ಷಿಣದ ಜೈನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಆಚಾರ್ಯರುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜಿನಸೇನಾಚಾರ್ಯ, ತಂಬುಲೂಚಾರ್ಯ, ಶಾಮಕುಂದಾಚಾರ್ಯ ಮುಂತಾದವರು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಮುಂದುವರಿದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದಾರಿಯಾಯಿತು. ಕ್ರಿ.ಶ.೧-೨ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವೇಳೆಗೆ ಜೈನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪರಂಪರೆಯು ೫-೬ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವೇಳೆಗೆ ಕನ್ನಡದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನೂ ಆರಂಭಿಸಿತು. ತಂಬುಲೂರಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಮಕುಂದಾಚಾರ್ಯರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯೊಡನೆ ಜೈನ ಕೃತಿಗಳ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಜೈನರಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವೀರಶೈವ ಮತ್ತು ವೈದಿಕ ಕವಿಗಳು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಈ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು (ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರವೇಶಿಕೆ, ಪು.೬೪). ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಟೀಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ಕನ್ನಡ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯ ಪಠ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಮುಂದಾದರು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಂತಹ ಕೃತಿಗಳ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದರು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯು ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಖಚಿತವಾಗುತ್ತಾ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡ ಅನೇಕ ದೇಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿವೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಅನೇಕ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೇ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನೂ ಮೀರಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ತೋರಿಸಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ

ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಪಡೆದುದನ್ನು ತಮ್ಮತನದ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡದ ದೇಶಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಬೇರೆಯೇ ಆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾಯಿತು. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ದಾಖಲಾದರೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರವೂ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಈ ವಿಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಅವುಗಳ ರಚನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬಹುತೇಕ ಅನುವಾದಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬುದು ಕೂಡಾ ಖಚಿತವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅನುವಾದಗಳೆಂದು ಓದಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಚನೆಯಾಗಿಯೂ ಓದಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವೋಪಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅನುವಾದ

ಕನ್ನಡವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ಅನ್ಯ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭಾವದ ಮೂಲಕವೂ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಮೂಲಕವೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅನುಕರಣೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನುವಾದದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಅಲಂಕಾರ ಗ್ರಂಥ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ'ವೂ ದಂಡಿಯ 'ಕಾವ್ಯದರ್ಶ'ದ ಆಧಾರದಿಂದ ರಚನೆಯಾದುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಭರತನ 'ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ'ದಿಂದ ರಸಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಭಾಮಹನಿಂದ ಅಲಂಕರಣ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ರಂ.ಶ್ರೀ.ಮುಗಳಿಯವರು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಾಕ್ಷಣಿಕನಾದ ದಂಡಿಯ ಕಾವ್ಯದರ್ಶದ ಛಾಯೆ ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸಹ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸಕರು ಹೇಳಿದ ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡೀಕರಿಸಿ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗಕಾರ ತನ್ನ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗವು ದಂಡಿಯ ಕಾವ್ಯದರ್ಶವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಲಂಕಾರ ಗ್ರಂಥದ ತದ್ರೂಪ ಅನುವಾದವಲ್ಲ.

ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅನುವಾದ ಇಲ್ಲವೇ ರೂಪಾಂತರವಾಗಿದೆ (ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ, ಪು.೨೬).

ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಗದ್ಯಕೃತಿಯೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾದ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯೂ ಸಹ ಪ್ರಾಕೃತದ 'ಬೃಹದಾರಾಧನಾ' ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಾಕೃತದ ಅನೇಕ ಗಾಹೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಯಥವತ್ತಾಗಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಕೆಲವೊಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹರಿಷೇಣನು ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಕಥಾಕೋಶಕ್ಕೂ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಗೂ ಸಮೀಪದ ಹೋಲಿಕೆಯಿರುವುದನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪಂಪನ ಕೃತಿಗಳೆರಡೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಜಿನಸೇನಾಚಾರ್ಯರ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಪೂರ್ವಪುರಾಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಆದಿಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದ. ಪೂರ್ವ ಪುರಾಣದ ಕೆಲವೊಂದು ಪದ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾವವನ್ನು ಪಂಪ ಆದಿಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ವ್ಯಾಸ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆದ. ಇದು ಪುರಾಣ ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಸ್ತ ಭಾರತ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಪುನರ್‌ಸೃಷ್ಟಿ. ಇದನ್ನು ವ್ಯಾಸಭಾರತದ ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀಯವರ ಪ್ರಕಾರ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯವು ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಬಿದ್ದ ವ್ಯಾಸಭಾರತದ ನೆರಳಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ತಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ಎರಕಹೊಯ್ದು ಒಪ್ಪವಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ನೂತನ ಪುತ್ಥಳಿ ಅದು. ಕಾಳಿದಾಸನ ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯದ ಪದ್ಯವೊಂದನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿರುವುದನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ (ನೋಡಿ : ಸಿ.ಪಿ.ಕೆ., ಪಿ.೨೯).

ಪಂಪ ತಾನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ 'ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ' ಕೃತಿಯು ವ್ಯಾಸ ಭಾರತವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಪಂಪನಿಗೆ ತನ್ನ ಆಶ್ರಯದಾತನನ್ನು ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ 'ವರ್ಣಕಂ ಕರೆಯೆಳೊಡಂಬಡಂ ಪಡೆಯೆ

ಪೇಳ್ವೊಡೆ ಪಂಪನೆ ಪೇಳ್ಕೊಂ' ಎಂಬ ಪಂಡಿತವರೇಣ್ಯರ ಪ್ರೀತಿಯ ಒತ್ತಾಯವಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಪ ಸಮಕಾಲೀನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು, ಸಮಾಜದ ದೇಸೀ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಿಳಿತಗೊಳಿಸಿ ಕಾವ್ಯ ಬರೆದ. ಹಾಗೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ 'ವ್ಯಾಸ ಮುನೀಂದ್ರರುಂದ್ರ ವಚನಾಮೃತವಾರ್ಧಿಯ ನೀಸುವೆಂ ಕವಿ ವ್ಯಾಸನೆಂಬ ಗರ್ವಮೆನಗಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ವಿನಯವನ್ನು ಮರೆದು ವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ. 'ಬೆಳಗುವನಿಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕಮನಲ್ಲಿ ಜಿನಾಗಮಂ' ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಅಂದು ಬರಹಗಾರರು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪಂಪ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿಯಾದವನು ಲೌಕಿಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ತಾನು ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಧರ್ಮದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಂಪ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರ ಹಿಂದೆ ಹೀಗೊಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಲೇಖಕರು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಯುಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಆದರು, ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರತಿಭಾವಂತರೂ ಎನಿಸಿದರು. ಯುಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗುವುದು ಕಾಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಜಗತ್ತು ಪಂಪನೇ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳ ಮುಂದಿತ್ತು, ಆದರೆ ಕವಿ, ಪಂಡಿತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರೇ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಶತಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಖಚಿತ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಪಂಪಾದಿಗಳು ಆಕರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳೆನಿಸಿದರು.

ಪೊನ್ನನ (ಕ್ರಿ.ಶ ೯೫೦) ಶಾಂತಿಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ರಘುವಂಶದ ಇಂದುಮತಿಯ ಸ್ವಯಂವರ ವರ್ಣನೆಯ ಪದ್ಯಗಳ ಅನುವಾದವಿದೆ.

ರನ್ನನ (ಕ್ರಿ.ಶ.೯೯೦) ಗದಾಯುದ್ಧ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಪಂಪನ ಕೃತಿಯೇ ಆಕರ. ರನ್ನನು ಭಟ್ಟನಾರಾಯಣನ ವೇಣಿ ಸಂಹಾರದ ಹಲವು ಪದ್ಯಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಭಾಸನ ಊರುಭಂಗದಿಂದಲೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು (ಕ್ರಿ.ಶ.೯೯೦) ಕಮಲ ಮತ್ತು ಪಿಂಗಲರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸುಗಳನ್ನು 'ಛಂದೋಂಬುಧಿ'ಯನ್ನು ಬರೆದ.

'ಚಾವುಂಡರಾಯ ಪುರಾಣ'ವು ಜಿನಸೇನ, ಗುಣಭದ್ರರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಗ್ರಂಥ. ಜೈನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ತವಾದ ೨೪ ತೀರ್ಥಂಕರರು, ೬೪ ಶಲಾಕಾ ಪುರುಷರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಚಾವುಂಡರಾಯನ (೧೦೨೪) ಉದ್ದೇಶ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚಂಪೂ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು (ಕ್ರಿ.ಶ.೧೦೩೦) ರಚಿಸಿದ ಕನ್ನಡ 'ಪಂಚತಂತ್ರವು ಅನುಪಲಬ್ಧವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ವಸುಭಾಗಭಟ್ಟನ ಪಂಚತಂತ್ರದ ಅನುವಾದವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದಗಳು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿವೆ. ಬೈಬಲನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದವಾದ ಕೃತಿ ಪಂಚತಂತ್ರ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನಕಾರರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಾಣಭಟ್ಟನ 'ಕಾದಂಬರಿ' ಸಂಸ್ಕೃತ ಗದ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನಾಗವರ್ಮನು (ಕ್ರಿ.ಶ.೯೯೦) 'ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ' ಎಂಬ ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ. ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮರುರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಬಾಣಕವಿಯ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ನಿಷ್ಠವಾದ ಅನುವಾದ. ಬಾಣನ ಕೃತಿ ತನ್ನ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡಿಸಿ'ರುವುದಾಗಿ ಅವನೇ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಿಮಲಸೂರಿಯ ಪ್ರಾಕೃತ 'ಪವುಮಚರಿಯ'ವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಾಗಚಂದ್ರ (ಕ್ರಿ.ಶ.೧೧೦೦) 'ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಿತ ಪುರಾಣ'ವನ್ನು ಬರೆದ. ಬಹುತೇಕ ಆಕರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದ ಮಾಡಿದ ಕೃತಿಯಿದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ 'ರವಿಷೇಣ ರಾಮಾಯಣ'ವನ್ನು ಕೆಲವೆಡೆ ನಾಗಚಂದ್ರ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ನೇಮಿಚಂದ್ರನ 'ಲೀಲಾವತಿ ಪ್ರಬಂಧ' ಚಂಪೂ ಕೃತಿಗೆ ಸುಬಂಧುವಿನ 'ವಾಸವದತ್ತ' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತಗದ್ಯ ಕಾವ್ಯವೇ ಆಕರವಾಗಿದೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಪ್ರಬಂಧದ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಪ್ನವಾಸವದತ್ತ, ಬಾಣ ಕಾದಂಬರಿ, ಬಾಣಾಸುರಾಖ್ಯಾನ, ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವವಿದೆಯೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಈತನ ಇನ್ನೊಂದು ಚಂಪೂಕೃತಿ 'ನೇಮಿನಾಥ ಪುರಾಣ'ವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚಾವುಂಡರಾಯ ಪುರಾಣವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದಂತಿದೆ.

ನಾಗವರ್ಮನ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯು ಬಾಣಭಟ್ಟನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯದ ಕನ್ನಡೀಕರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈಗಾಗಲೇ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಕೃತಿ ಮುನ್ನಂ ಚೆಲ್ವಿಂ

ಗಾಕರಮನಿಸಿದುರ್ಮ ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡಿಸಿತ್ತಿ

ನ್ನೀ ಕವಿತೆಯಿಂದ ಪ್ರಗಲ್ಭತೆ

ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಯ ಸೊಬಗದೇನಚ್ಚರಿಯೋ (ಪು.ಭಾ.೬)

ನಾಗವರ್ಮನು 'ಕನ್ನಡಿಸು' ಎಂದು ಪದಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ 'ಅನುವಾದಿಸು' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸು ಎಂಬ ಪದದ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡಿಸು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳು, ಕನ್ನಡ ಮಾಡು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸು

ಎಂದೂ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಅನುವಾದ ಪರಂಪರೆಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದ ಕೃತಿ ಎಂದು 'ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ'ಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು, ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಆಕರವಾಗಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಸುವಾಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಥ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಈ ಕೃತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಣನ 'ಗದ್ಯ' ಕೃತಿಯನ್ನು 'ಚಂಪೂ' ಕೃತಿಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿದ, ಅನುಪಲಬ್ಧವಾದ ಅಸಗನ 'ಕರ್ಣಾಟಕ ಕುಮಾರ ಸಂಭವ ಕಾವ್ಯ'ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದುವೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಎಂದು ಮುಗಳಿಯವರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜನ್ನನ 'ಯಶೋಧರಚರಿತೆ'ಯು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಾದಿರಾಜನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಯಶೋಧರ ಚರಿತದ ಅನುವಾದ. ಗಾತ್ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಮಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡ ಕೃತಿಯಿದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಕರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ಕೃತಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಜನ್ನ ವಾದಿರಾಜನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಡಿ.ಎಲ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳುವಂತೆ "ಜನ್ನನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಯವನ್ನೂ ವಾದಿರಾಜನ ಕಾವ್ಯದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆದಿದ್ದರೂ ತಾನು ಮುಟ್ಟಿದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚಿನ್ನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವನು". ಜನ್ನನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಿ.ಪಿ.ಕೆ ಯವರು ಹೇಳುವುದು ಹೀಗೆ "ಜನ್ನನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾವ್ಯವೆಂದು ಸಾಧಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ವಾದಿರಾಜನ ಋಣ ಜನ್ನನ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಮೂಲಕವಿಯ ಹೆಸರನ್ನೇ ಅವನು ಎತ್ತದಿರುವುದು ಅಕ್ಷಮ್ಯ" (ಭಾಷಾಂತರ ಭಾರತಿ, ಪು,೪೨), ಜನ್ನನ ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತಾನುವಾದ ವೆಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಗುಣಭದ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಉತ್ತರ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿನ ೮೫ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಜನ್ನ ೧೪ ಆಶ್ವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಹರಿಹರನು (ಕ್ರಿ.ಶ.೧೨೦೦) ತಮಿಳಿನ 'ಪೆರಿಯ ಪುರಾಣ'ದ ಅರ್ಥಕ್ಕೂರು ಪುರಾತನರ ಕತೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಗಳೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ. 'ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ' ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯವು ಕಾಳಿದಾಸನ 'ಕುಮಾರ ಸಂಭವ'ವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ವೇದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಆತ್ಮಾನುಭವ, ದೃಷ್ಟಿವೈಶಾಲ್ಯ, ಸತ್ಯಧರ್ಮ ದರ್ಶನಗಳು ಸಂಗ್ರಹ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿ, ಆಚಾರ ಧರ್ಮಗಳ ಮೂಲಕ ವಚನಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಚನೆಗಳಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಆಶಯದ ಹಿಂದೆ ವೇದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಆಶಯಗಳಿರುವುದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗದು.

ದಂಡಿಯ 'ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆ'ಯನ್ನು ಚೌಂಡರಸನು ಕನ್ನಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಾಗವರ್ಮನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಗದ್ಯದಿಂದ ಚಂಪೂವಿಗೆ ರೂಪಾಂತರಿಸಿದಂತೆ ಚೌಂಡರಸನು ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಗದ್ಯದಿಂದ ಚಂಪೂವಿಗೆ ರೂಪಾಂತರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಚೌಂಡರಸನ 'ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆ' ಪ್ರೌಢ ಕಾವ್ಯವಾದರೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಳ ಅನುವಾದವಾಗಿದೆ.

ರಾಘವಾಂಕನ (ಸು.೧೨೨೫) 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ'ಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಚಂಡಕೌಶಿಕನ ಕತೆಯೇ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ.

ನಾಗರಾಜ (ಕ್ರಿ.ಶ.೧೩೫೦) ಕವಿಯ 'ಪುಣ್ಯಾಸ್ತವ ಚಂಪೂ', ವೃತ್ತವಿಲಾಸ (ಕ್ರಿ.ಶ.೧೩೫೦)ನ 'ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ' ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳ ಕನ್ನಡ ರೂಪವೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ (೧೪೦೦) ವ್ಯಾಸಭಾರತನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ್ದರೂ ಅವನ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಕನ್ನಡದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಯಾಗಿ ರೂಪು ಪಡೆದಿದೆ. ವ್ಯಾಸಭಾರತದ ಕೆಲವೊಂದು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಿರುವುದನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭೀಮಕವಿ (ಸು.೧೪೦೦)ಯ ಬಸವ ಪುರಾಣವು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕಿ ಸೋಮನಾಥನ ಬಸವಪುರಾಣದ ಅನುವಾದ. ಕವಿಯೇ "ಕವಿ ಸೋಮನಾಥಂ ರಸಮೋಸರೆ ಮುನ್ನು ಸುರ್ದುದನೆ ಕನ್ನಡಿಸಿ ಪೇಳೆಂದು ಎಸೆವ ಬಸವಪುರಾಣಮಂ

ಪಸರಿಸುವ ನಿರ್ಮಲ ಬೋಧೆಯಂ ಕರುಣಿಸಿದ ಕಾರಣವೆನಗೆ ಪಿರಿದಾಯಾಸವಿನ್ನಿಲ್ಲ” (೧-೧೬) ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ ಯವರು ಹೇಳುವಂತೆ “ಕನ್ನಡ ಬಸವ ಪುರಾಣವು ಮೂಲ ತೆಲುಗು ಕೃತಿಯ ಕೇವಲ ಅನುವಾದವಲ್ಲ. ಮೂಲವನ್ನು ಕೆಲವೆಡೆ ಹಾಗೇ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ, ಕೆಲವೆಡೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಇನ್ನು ಕೆಲವೆಡೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಅನೇಕ ವರ್ಣನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ, ತಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಕತೆಗಳನ್ನು ಭೀಮಕವಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದು” (ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಪು.೨೩೮).

ಭಾಸ್ಕರ ಕವಿ (೧೪೨೫) ‘ಜೀವಂಧರ ಚರಿತೆ’ಯಲ್ಲಿ ವಾದೀಭಸಿಂಗನ ‘ಗದ್ಯ ಚೂಡಾಮಣಿ’ ‘ಕ್ಷಾತ್ರ ಚೂಡಾಮಣಿ’ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕುಮಾರ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯು (೧೫೦೦) ರಚಿಸಿದ ತೊರವೆ ರಾಮಾಯಣಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ರಾಮಾಯಣವೇ ಆಕರ ಗ್ರಂಥ. ಕನ್ನಡ ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಜೈಮಿನಿ ಮುನಿ ಬರೆದ ಕಾವ್ಯಾನುವಾದವೇ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಕವಿ ಕನ್ನಡದ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿ (೧೫೦೦) ಕೆಲವು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಚಾಟು ವಿಠಲನಾಥನು (೧೫೩೦) ಭಾಗವತದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದನು.

ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿವಂಶ, ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಗಳ ಸಾರ, ತತ್ವಗಳನ್ನು ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕನಕದಾಸರ, ನಳಚರಿತೆಯು ಮಹಾಭಾರತದ ‘ನಳೋಪಖ್ಯಾನ’ ಹಾಗೂ ‘ನೈಷದ ಚರಿತ್ರೆ’ಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.

ವಾದಿರಾಜರು (೧೫೭೦) ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಗಾಯನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಇವರು ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ‘ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ’ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಷಡಕ್ಷರದೇವ (೧೬೫೦)ನ 'ಶಬರ ಶಂಕರ ವಿಲಾಸ'ವು ಭಾರವಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ 'ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯ' ಪ್ರಸಂಗವನ್ನಾಧರಿಸಿದೆ,

ನಾಗರಸನು (ಸು.೧೬೫೦) ರಚಿಸಿದ 'ಕನ್ನಡ ಭಗವದ್ಗೀತೆ' ಕೃತಿಯೂ ಗೀತೆಯ ಅನುವಾದವೇ ಆಗಿದೆ. ರಂ. ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿಯವರು ತಾತ್ವಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸರಳಾನುವಾದಕ್ಕೆ ಈತನ ಗ್ರಂಥವು ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿಂಗರಾರ್ಯನು ೧೭ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ 'ಮಿತ್ರವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದ'ವು ಹರ್ಷನ 'ರತ್ನಾವಳಿ' ನಾಟಕದ ಅನುವಾದವೇ ಆಗಿದೆ. ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ಗಿರಿಯಮ್ಮ (೧೭೫೦) ರಚಿಸಿದ 'ಚಂದ್ರಹಾಸ' ಎಂಬ ಕೃತಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತದ ಕತೆಯೇ ಆಕರ.

ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಕೆಂಪುನಾರಾಯಣನ (೧೮೫೦) 'ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷ'ವು ವಿಶಾಲದತ್ತನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ 'ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸ' ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದ. ಇದು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ ಎಂದೂ ಹೇಳುವುದಿದೆ. ನಂತರ ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ ಯವರು ಇದೇ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ 'ರಾಕ್ಷಸನ ಮುದ್ರಿಕೆ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಆಧುನಿಕಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಾನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ನೆರವು ನಿರಂತರವಾಗಿತ್ತು. ಕಾವ್ಯ, ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸುವಾಗ ಕೃತಿಕಾರರು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅನುಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಆಕರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು

ಗಮನಾರ್ಹವೇ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಕರ ಕೃತಿಯ ಭಾವಾನುವಾದ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮರುರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಆಕರವಾಗಿ ಒದಗಿದ ಕೃತಿಕಾರರ ಬಗೆಗೆ ಗೌರವದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿ ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕೃತಜ್ಞತಾಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕರ್ಣಾಟ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಅಭಿನವ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿಶೇಷಣಗಳ ಮೂಲಕ ಆಕರಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೆಸರು ಹೇಳದೆಯೂ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಕೃತಿಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕವಿಗಳು ಆಗಿಹೋಗಿದ್ದರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯೊಂದು ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ಮುಂದಿತ್ತು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಅಥವಾ ಅನುಸರಿಸದೆ ಕೇವಲ ದೇಶೀ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಬರೆಯುವುದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಬರೆದ ನಯಸೇನ, ಆಂಡಯ್ಯನಂತಹ ಕವಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಪ್ರಣೀತವಾದವರ ಮುಂದೆ ಗೌಣವೇ ಆಯಿತು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಉಭಯ ಭಾಷಾ ಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಭಿಮಾನದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಅದು. ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇತ್ತೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನೂ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವವರೆಗೂ ಬರಹಗಾರರು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೇರು ಸದೃಶರಾದವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದು, ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸುವುದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬರೆದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಸ್ವತಃ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪರಂಪರೆಯ

ಭಾಗವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಪಂಡಿತ ಮನ್ನಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ, ವೃತ್ತಭಂಡಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಿಣಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಕವಿಗಳ ಪ್ರತಿಭೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಾನದಂಡಗಳೇ ಆಗಿದ್ದುವು. ಕನ್ನಡದೊಡನೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಧುನಿಕಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಚ್ಯಯ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಕಂಡಿರಬಹುದು. ಅವರು ಕಾವ್ಯರಚನೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಮಾದರಿಗಳೆಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಿರಬಹುದು. ಆದತೆ ತಾವು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ವಸ್ತುವಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ನೆಲದ ಇತಿಹಾಸದ ಭಾಗವಾದರು. ನಾವು ಬದುಕಿನ ಕಾಲದ ಧರ್ಮ, ಸಮಾಜ, ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಮಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರರೆನಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಬರವಣಿಗೆಗಳ ಉದ್ದೇಶ, ಔಚಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿತವರಾಗಿ ಗಮನ ಸೆಳೆದರು. ಕವಿಗಳು ಕಾವ್ಯರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೆನಿಸಿದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಕವಿಗಳು ಯುಗಧರ್ಮದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಹಿಸಲು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬರೆದರು. ಆಕರ ಕೃತಿಗಳ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯೇ ಆದ ಸಮಕಾಲೀನ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಕಾವ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಿದರು.

ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪೋಷಣೆಯಾದುದು ಅಗಾಧವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸತ್ವದಿಂದ ಎಂಬುದು ವಾಸ್ತವ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿದಂತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತಮಗೆ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಕರಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಬೆರಕೆ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಸಹಜಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ನುಡಿಗಳು ಬೆರತುಹೋದವು. ಕನ್ನಡ ಕಾವು ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದುವು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೂ ಬೆಳೆಯುವಂತಾಯಿತು. ಹೀಗೆ

ಆಧುನಿಕಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಇದೇ ನೆಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಪೋಷಿತವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾತೃಕೆಯಾಯಿತು. ಕವಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಮಾತೃ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಮಗರಿಯದಂತೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿದರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಅನ್ಯಭಾಷಾ - ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ-ಸಂಸರ್ಗ, ಸಂಪರ್ಕ ಪ್ರೇರಕವಾಗಿ ಒದಗಿಬಂತು. ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಒಂದು ಕೃತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿ ಎಂಬುದರ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಎನಿಸಿದ ಮಾದರಿಗಳ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಎಂಬ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸಿತು.

ಹೀಗೆ ಆಧುನಿಕಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅಗಾಧಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿಸಿದ ಮೇರುಸದೃಶ ಕವಿಗಳಿಗೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಗಳಿಗೆ. ಈ ಬಗೆಗೆ ವಿಧೇಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಕರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮೀರುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಸ್ವೋಪಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗ, ಭಾಷಾಬಳಕೆ, ಕಾವ್ಯದೃಷ್ಟಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆಗೆಲ್ಲ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪುನರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ವಸ್ತುವಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೊಸ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರಂಪರೆಗೆ ಅಧೀನವಾಗದೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ, ಪಾತ್ರಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ, ಒಟ್ಟು ಕಾವ್ಯಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪರಂಪರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದಿಂದ ಪ್ರವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅದೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರಧಾರೆಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರಿಸರಕ್ಕಿಂತ

ಬೇರೆಯೇ ಆದ ಕನ್ನಡದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಇತ್ತು.

ಹಳಗನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಆಕರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ತಾವು ಓದಿದ ಕೃತಿಯನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಬೇಕಾದಂತೆ ಹೇಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿದರು. ಅನುವಾದ ಎಂಬುದು ಹಳಗನ್ನಡ ಕವಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಒಂದು ಬರವಣಿಗೆಯ ಕ್ರಮ. ಆ ಸ್ವೀಕಾರ ಎಂಬುದು ಆಕರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವನ್ನಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಆ ಕೃತಿಯ ಓದಿನಿಂದ ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ಗ್ರಹೀತವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಸುವಂತೆ ಬರೆದರು, ಅನುವಾದ ಕೃತಿಯ ಅರ್ಥವಿರುವುದು ಓದುಗರ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರತು ಅಕ್ಷರ ರೂಪದ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಓದಿನಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಳಗನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬುದು ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಸ್ವತಂತ್ರಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಕೃತಿಯೊಂದು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದು ಕೂಡ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆಯೋ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಅನುವಾದವಾಗದೆ ಆಕರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಕೃತಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸ್ಥಗಿತ ಪಠ್ಯ. ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಗಳನ್ನು ಆಕರ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವುದು ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಅದನ್ನೂ ಮೀರಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಓದಿನ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ವಿಭಿನ್ನ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ. ಹಾಗಾಗಿ ರಾಮಾಯಣಗಳು, ಮಹಾಭಾರತಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅನುವಾದಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಕತೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾಲದ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಸಮಕಾಲೀನಗೊಳಿಸುತ್ತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಹಲವು ರಾಮಾಯಣಗಳು, ಹಲವು ಮಹಾಭಾರತಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಅದು

ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿದಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿಯವರು ಹೇಳುವ ಪುನರ್ಲೇಖನದ ಮಾದರಿ ಇವು.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಣಾಮ ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕತೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯೇ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃತಿಯೊಂದು ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಅನುವಾದವಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗೆ ಅನುವಾದವಾದ ಕೃತಿ ಮೂಲಕೃತಿಗೆ ನಿಷ್ಪವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನುವಾದ ಎಂಬುದು ಮೂಲ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಒಂದು ದ್ವಿತೀಯ ದರ್ಜೆಯ ಪಠ್ಯವಾಗಿಯೇ ಪರಿಗಣಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಭಾಷೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಎರಡು ಧ್ರುವಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದರ ಪಡಿಯಚ್ಚು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಭಾಷೆ ಯಜಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅನುವಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಭಾಷೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾಷೆ. ಅದು ಅಧೀನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದುದನ್ನು, ತನ್ನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇರುವಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದುದನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಭಾಷೆಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲಿನ ಸರಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೊಡುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೌದ್ಧಿಕ ಯಾಜಮಾನ್ಯ ಪಟ್ಟ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ಮೂಲ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವುದೇ ಸರಿಯಾದುದು. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅನುವಾದದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಮೂಲ ಕೃತಿಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ದೂರಗಳ ಅಂತರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅನುಮಾನದಿಂದಲೂ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಮೂಲ ಕೃತಿಯ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾದ ಮರು ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂಬ ಅರಿವು ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಓ.ಎಲ್.ನಾಗಭೂಷಣಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ “ಭಾಷಾಂತರವೆಂದರೆ ಕಲ್ಪಿತ ಮೂಲ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಮೂಲದ ಅರ್ಥ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ, ಯಾವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸದೆ ಅತೀವ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದೆ” (ಭಾಷಾಂತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಳು, ಪು.೩೧).

ಆದರೆ ಮೂಲಕೃತಿಯ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಆಧುನಿಕ ಅನುವಾದಗಳು ಮೂಲ ಕೃತಿಯ ಗುಣಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅನುವಾದ ಕೃತಿಯ ಲೇಖಕರು ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೊಂದು ಅವುಗಳ ಓದಿನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲನಿಷ್ಠತೆಯ ಹಂಗಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಾಗಿ ರೂಪುಪಡೆದವುಗಳು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬರೆದರೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕರಿಗೆ ಕಾಡಿದಂತೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಕೃತಿಯ ನಿಷ್ಠೆ ಕಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ರಚಿಸಿದರು. ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳ ಅನುವಾದಗಳೂ ಇದೇ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅದಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕ ಅನುವಾದಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಬರಹದ ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ, ಕರ್ತೃತ್ವ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಕನ ಸೊತ್ತೆಂದೇ ಪರಿಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕರಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನರು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೇವೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗಲೂ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಮೂಲನಿಷ್ಠವಾಗಿ

ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಆಧುನಿಕ ಅನುವಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಮುಂದಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನೆಯ ಹಿಂದೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಮಹಾಪುರಾಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬರೆದ ಪಂಪನ 'ಆದಿಪುರಾಣ', ಪೊನ್ನನ 'ಶಾಂತಿಪುರಾಣ'ಗಳಲ್ಲಿ ಜೈನಧರ್ಮದ ಮೂಲ ಪದ್ಯಗಳ ಬಗೆಗಿನ ನಿಷ್ಠೆ ಕವಿಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಆಧುನಿಕ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲನಿಷ್ಠೆಯ ಸ್ವಭಾವವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ.

ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೈಬಲ್‌ನಂತಹ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅನುವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಲನಿಷ್ಠೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಉಕ್ತಿ-ಪುನರುಕ್ತಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಕೆಡದಂತೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂಬ ಶ್ರದ್ಧೆಯೂ ಕಾಣಿಸಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪುನರುಕ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಬಾರದು. ಕೆಡಿಸಿದರೆ ಪುನರುಕ್ತಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ. ಉಕ್ತಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿರುವಾಗ ಪುನರುಕ್ತಿ ಕೆಟ್ಟರೆ ಧರ್ಮವೇ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಜೈನಧರ್ಮ ನಿಷ್ಠೆಗೂ, ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೈಸ್ತಧರ್ಮ ನಿಷ್ಠೆಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಮಾತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅನುವಾದಗಳು ಮೂಲ ಉಕ್ತಿಯ ಬಗೆಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಭಾಷೆ ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗುಳಿದರೆ ಧರ್ಮವೂ ಸೀಮಿತವಾಗುಳಿಯುತ್ತದೆ. ದೇಶ, ಭಾಷೆಗಳ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಪ್ರಚಾರ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಬದಲಾಗದಂತೆ ಧರ್ಮೋಕ್ತ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನುಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಅನುವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತಿಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಗಿಂತ ಶಾಸನದ ಇಲ್ಲಿನ ಅನುವಾದ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಥಾವತ್ತಾದ ಮೂಲನಿಷ್ಠೆ ಅನುವಾದವಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಮೂರು ಬಗೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವು ವಿಭಿನ್ನ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡವುಗಳು.

1. ಅನುವಾದ ಶಾಸನ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲನಿಷ್ಠವಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲನಿಷ್ಠವೆಂಬುದು ಆಶಯ ಹಾಗೂ ಸ್ವರೂಪಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಶಾಸನದ ಪಠ್ಯದ ಖಚಿತತೆಗಾಗಿ ಇದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಿರಬಹುದು. ಮೂಲ ಶಾಸನದ ಆಶಯವನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ.
2. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಆಕರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಆಕರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಂಡಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿತ್ತು.
3. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಅನುವಾದಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಲನಿಷ್ಠೆಯೂ ಇದೆ. ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಂವಹನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳ ಅನುವಾದ ಎಂಬುದು ಶಾಸನಗಳ ಅನುವಾದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡದ ಕವಿಗಳ ಅನುವಾದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಎರಡನ್ನೂ ಅನುಸಂಧಾನಗೊಳಿಸದ ಮಾದರಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು.

ಹಳಗನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಕತೆಗಳನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಪಳಗಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಧಾನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಶಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲನಿಷ್ಠೆಯ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಅದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪರಿಚಿತವಾಗುಳಿಯುವ ಆಗಂತುಕಳಾಗಿವೆ.

ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳ ಅನುವಾದಗಳ ಸಂದರ್ಭದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಗಳ ನಡುವಿನ ತೊಡಕು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಆ ತೊಡಕನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಆಧುನಿಕ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದನಿಸುತ್ತದೆ.

ಓ.ಎಲ್.ನಾಗಭೂಷಣಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳುವಂತೆ : “ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲದಿಂದ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ಕೃತಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿದೇಶಿ ಪೌರತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದ ಜನರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ” (ಭಾಷಾಂತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಳು; ಪಿ.ಡಿ.ಎಲ್). ಹಾಗಾಗಿ ಅವರೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವಂತೆ ಕನ್ನಡದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಕೃತಿಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದು ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕವೇ. ಹಾಗೆ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ತೋರಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಧೈರ್ಯ ಆಧುನಿಕ ಅನುವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೋರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಭಾಷಿಕರು ಪರಸ್ಪರ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯಕ್ಕಾಗಿ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಬಂದ ವಿದೇಶೀಯರು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷಿಕರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಅನುವಾದಕರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು, ಅರಬರು, ಪರ್ಶಿಯನರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದರಿಂದ ನುಡಿಸಂಕರ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಭಾಷಾಧ್ಯಯನಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರೇಬಿಕ್, ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳು ಪರಿಚಿತವಾದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಿಕರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ದಾರಿಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ದುಭಾಷಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷಿಕರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು

ಕಲಿತರು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲಿತು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ಭಾರತೀಯರ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತ ರೂಪಿಸಿದ ಅನುವಾದಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಭಾರತೀಯರ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾದವು. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿದ್ದ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿಯೂ ಅನುವಾದಗಳು ಸಹಾಯಕವಾದುವು. ಹಾಗೆ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುಗೆಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಯಿತೋ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಯೋಜನ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಆಗಿವೆ. ಇದು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಧ್ರುವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆಧುನಿಕ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಅವಧಿಯ ಅನುವಾದಗಳ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಅನುವಾದಗಳು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪರ್ಕ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದದ ಹೊಸ ಶಕೆಯೊಂದು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅದುವರೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಕರಗಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಬದಲಾಯಿತು. ಅದುವರೆಗಿನ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮೂಲನಿಷ್ಠೆ ಎಂಬ ಅನುವಾದ ತಾತ್ವಿಕತೆಯೊಂದು ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ಬಂತು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಸ ಪ್ರಕಾರಗಳ, ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸತೊಡಗಿದರು. ಹಾಗೆ ಮೂಲನಿಷ್ಠೆ ಎಂಬ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು ಬೀಳದೆಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಅನೇಕ ಅನುವಾದಗಳೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕ ಅನುವಾದಗಳು ಈ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರಗಳಾಗಿ

ಸ್ಥಳೀಕರಣಗೊಂಡಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಕೃತಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಅನುವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ.

ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುಭಾಷಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೊತೆ ಸಂವಹನ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜನರ ನಡುವೆ ದುಭಾಷಿಗಳು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರಂತೆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿಪರತೆಯ ಹೊಸ ದಾರಿಯೊಂದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲು ಮುಂದಾಯಿತು. ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಪಠ್ಯಗಳು ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ರೂಪುಗೊಂಡವು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭೋಧನೆಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅನುವಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಸಂಚಲನ ಮೂಡಿದಂತಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡದ ಕೆಲವೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ನಂಬಿಕೆ, ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಕುದುರಿದ ಆಸಕ್ತಿ ಕುತೂಹಲಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಶಾಸನಗಳ ಸಂಪಾದನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿ ತೋರಿಸಿತು.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯಧಾರೆಗೆ ಹೊಸ ತಿರುವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಂಬಲ

ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಯ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ಪೂರಕವಾಗಿ ಒದಗಿದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಯೊಡನೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳು ನೆರವಾದುವು,

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ 'ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆ'ಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ತಿರುವು, ಗ್ರೀಕ್ ದುರಂತ ನಾಟಕಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಂದುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಭಾರತವನ್ನು ವಸಾಹತಿನ ಏಕ ಆಡಳಿತದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂಬ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಹೊಸ ಸಂಕಲ್ಪ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸುವುದು ಅಲ್ಲದೆ ಅದೊಂದು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸುಧಾರಣವಾದಿ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಮನೋಧರ್ಮವೊಂದು ದೇಶದಲಿ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹವೇ ಮೊದಲಾದ ಸುಧಾರಣಾವಾದಿ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪಠ್ಯಗಳು ಬಂಗಾಳಿ, ಮರಾಠಿಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡವು.

ಸುಧಾರಣಾವಾದಿ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ ಧೋರಣೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೃತಿಗಳು ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳಲು ಎಡೆಯಾಯಿತು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ, ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ, ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಮೊದಲಾದವರ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳು ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಎನಿಸುತ್ತವೆ (ವಿವರಗಳಿಗೆ ನೋಡಿ:ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರವೇಶಿಕೆ, ಎಂ.ಉಷಾ) ಮುಂದೆ ವಸಾಹತೋತ್ತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ದೇಶದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಬಹುಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳಲು ದೇಶೀಯ

ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಅನುವಾದಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿವೆ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅನುವಾದಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನೆಲೆಯ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳ ಅನುವಾದಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಲೇ ಸಾಗಿವೆ. ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಹವ್ಯಾಸಿ ಅನುವಾದಕರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅನುವಾದಗಳು ದೇಶ, ವಿದೇಶಗಳ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ದಾಖಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಧ್ಯಯನಗಳೂ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಳಜಿಗಳು, ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಕನ್ನಡದ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಚಾಲನೆ ದೊರೆಯಿತು, ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷಾಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದವು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ, ಎನ್.ಬಿ.ಟಿ., ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅನುವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡದ

ಜ್ಞಾನವಲಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳ ಕೆಲಸಗಳೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಕನ್ನಡವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಾದುಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದೊಡನಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅನುವಾದಗಳಂತೆ ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಅನೇಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಚನೆಗಳಿವೆ. ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಯವರ ಕವಿತೆಗಳು, 'ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್' ನಂತಹ ನಾಟಕಕೃತಿಗಳು ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ' ಮೊದಲಾದವು ಕನ್ನಡದ ಸ್ವತಂತ್ರಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಆದರೆ ಆಕರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರೂಪಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಪರಂಪರೆಯೆಂಬುದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಆದರೆ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಈ ಸ್ವರೂಪವು ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ, ಭಾಷೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದುದು. ಅನುವಾದದ ತಾತ್ವಿಕತೆಯೆಂಬುದು ಮೂಲ ಕೃತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠವಾಗಿರುವುದು ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಚಾಚೂತಪ್ಪದೆ ಅನುಸರಿಸುವ, ಮೂಲವನ್ನು ಮೀರಿ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯಾವುದೇ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿಯೂ ಅಪರಾಧವೇನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನುವಾದಗಳ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅನುವಾದಗಳು ಸ್ವೀಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕುತೂಹಲವನ್ನೂ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡರೆ ಅಂತಹ ಅನುವಾದಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತವೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಅನುವಾದಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ, ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರಕಾರನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿವೆ. ಅವುಗಳು ಹೊಸ

ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವೂ ಆಗಿದ್ದುವು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಹಾಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಭಾಗವೇ ಆಗಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಯಾವುದೇ ಕೃತಿರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷಾ ಕೃತಿಯಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಕರ ಕೃತಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದಂತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕೃತಿ ಅನುವಾದವಾಗಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿರಬಹುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಕರ ಕೃತಿಯು ಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು.

ಯಾವುದೇ ಅನುವಾದಕರಿಗೆ ತಾವು ಆಕರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಓದಿದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕುತೂಹಲವಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಕರ ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಓದಿದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಬಹುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಕರ ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದಗಳ ಓದಿನಿಂದ ಆ ಭಾಷೆಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಕರ ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಯು ಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂಚಲನವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಲಕ್ಷ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಭಾಷಿಕವಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿರಬಹುದು. ಆ ಮೂಲಕ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗಳು ಪ್ರಭಾವಿಸಿರುವುದು, ಹಾಗೆಯೇ ಪೋಷಿಸಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಹಿಂದೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪ್ರಭಾವಗಳು

ಇರುವಂತೆ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿಂದೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪರಿಪೋಷಿಸಿರುವುದು ಈ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ. ಇತರ ಭಾಷಾ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದಂತೆ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜಾಡನ್ನು ತುಳಿದಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಖಚಿತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಕೃತಿಗಳ ಓದು, ಸಂಸರ್ಗ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಅನ್ಯಭಾಷಾ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆಡೆಗೆ ರಹದಾರಿಯಂತೆ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡದ ಓದುಗರ ಮುಂದಿವೆ. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ, ತೌಲನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಹೊಸ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಭಾಷಾ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಕಾರಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇರಬಹುದು, ವಸ್ತುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇರಬಹುದು. ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದಗಳು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉಜ್ವಲಗೊಳಿಸಿವೆ.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಉಷಾ.ಎಂ (೨೦೧೪), ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರವೇಶಿಕೆ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿ, (೧೯೯೨), ಬಯಲು ಆಲಯ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. ಕುಳ್ಳಿ ಜಿ.ಎಸ್., (೧೯೭೫), ಅನುವಾದ ಕಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ. ದೇಜಗೌ, (೧೯೯೫), ತೌಲನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.

ನಾಗಭೂಷಣ ಸ್ವಾಮಿ ಓ.ಎಲ್ (೧೯೯೯), ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಳು (ಸಂ)

ಡಾ. ಕರೀಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.

ತಾರಕೇಶ್ವರ ವಿ.ಬಿ (೧೯೯೯), ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ: ಕನ್ನಡ ಸಂದರ್ಭದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ರೂಪುರೇಷೆ, ಭಾಷಾಂತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಳು (ಸಂ), ಡಾ. ಕರೀಗೌಡ ಬೀಚನಹಳ್ಳಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.

ಮಹೇಶ್ವರಪ್ಪ (೧೯೭೩), ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರವೇಶಿಕೆ, ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿ (೨೦೦೭), ಧಾತ್ರಿ, ಪುಸ್ತಕ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮುಗಳಿ ರಂ.ಶ್ರೀ (೧೯೫೩), ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರವೇಶಿಕೆ, ಪರಿಷ್ಕೃತ ಲನೆಯ ಮುದ್ರ (೧೯೯೦), ಗೀತಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು.

ಸಿ.ಪಿ.ಕೆ (೨೦೦೨) ನಾಗವರ್ಮನ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ, ಚೇತನಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್ ಮೈಸೂರು. ಸಿ.ಪಿ.ಕೆ (೨೦೦೯) ಭಾಷಾಂತರ ಭಾರತಿ, ಲಲಿತಾ ಬುಕ್ ಬ್ಯೂರೋ, ಮೈಸೂರು.

*****

ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರ
ಮೇಘದೂತ
ಪೂರ್ವ ಮೇಘ

೧

ಒಬ್ಬ ಯಕ್ಷ ತನ್ನೊಡೆಯನಿಂದ ನಲ್ಲೆಯನು ಅಗಲಿ ಬೆಂದು
ಶಪಿತ ವರುಷವನು ಕಳೆಯಲಾಗದೆ ಮಹಿಮೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ||
ಜನಕತನಯೆ ಮಿಂದುದಕಿಗಳಲಿ ತಣ್ಣೆಳಲ ಅಂಗಳಲ್ಲಿ
ವಸತಿ ನಿಂದನೋ ರಾಮಗಿರಿಯ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮಂಗಳಲ್ಲಿ ||

೨

ಅಗಲಿ ಇದ್ದರೂ ಆಸೆಗೊಂಡಿರಲು ಗಿರಿಯೊಳಂತು ಇಂತು
ಕೆಲವೆ ತಿಂಗಳಲಿ ಚಿನ್ನ ಕಡಗ ಮೊಳಕೈಗೆ ಸರಿದು ಬಂತು ||
ಕಾರಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಮಾರನೆಯ ದಿನವೆ ಮೋಡ ಕೊಡನಪ್ಪಿ
ಕಂಡಿತೊಡ್ಡಿನೊಡ ಡಿಕ್ಕಿಯಾಡುವ ಆನೆ ಬೆಡಗನೊಪ್ಪಿ ||

೩

ಮೋಡ ನೋಡಿ ಮನಸಾಗಿ ನಿಂತನೋ ಹೇಗೊ ಏನೊ ಕಂಡು
ರಾಜರಾಜನನು^೩ ಚರನು ಇದ್ದ ಕಣ್ಣಿರ ನುಂಗಿಕೊಂಡು ||
ಮೋಡ ಕಂಡೊಡನೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಯಹುದು ಸುಖಿಸು ಎಂತೊ ಏಕೋ
ಕೊರಳ-ಗೆಳತಿ ದೂರುಳಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಗತಿಯ ಹೇಳಲೇಕೋ ||

೪

ಬಂತು ಶ್ರಾವಣಾ, ಎಂದು ಬದುಕುವಳೋ ಮಡದಿ ಜೀವ ಉಳಿಸಿ
ಮೋಡದೊಡನೆ ತನ್ನೊಸಗೆ^೪ಯನು ಅಂತೆ ಕಳಿಸಲೆಳಸಿ ||
ಬೆಟ್ಟ-ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೊಚ್ಚ ಹೂವಿನೊಡ ಕಾಲನೀರ ನೀಡಿ
ಇದಿರುಗೊಂಡು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಲಿದೊಲಿವ ಮಾತನಾಡಿ ||

೫

ಗಾಳಿ ನೀರು-ಉಗಿ-ಬೆಂಕಿಗೂಡಿ ಆಗಿರುವ ಮೇಘವೆತ್ತ
ಎತ್ತ ಮಾತುಗಳು? ಮೋಡ ಜೀವವೇ? ಏನೋ ಏತ್ತೊ ಚಿತ್ತ ॥
ಭೇದವೆಣಿಸದೆಯೆ ಕಂಡ ಮೋಡವನೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡ ತಾನು
ಜಡವೋ ಚೇತನವೋ ಬಯಕೆ ಮರುಳರಿಗೆ ಯಾವ ವಸ್ತುವೇನು? ॥

೬

ಪುಷ್ಕರಾದಿ ಜನ ಬಲ್ಲ ವಂಶದವನಲ್ಲೆ, ಬಲ್ಲೆ ನಾನು
ಕಾಮರೂಪಿಯೇ ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷನೋ ಇಂದ್ರನಲ್ಲಿ ನೀನು ॥
ದೈವ-ಬಂಧು ನೀ ಬೇಡೆ ಕೆಡುಕರಲಿ ಬಯಕೆಗೂಡಿಯೇನು?
ಲೇಸು ಒಳ್ಳೆವರ ಬೇಡಿಕೊಂಬುದೇ ವೃಥಾವಾದರೂನು ॥

೭

ನೀರೆ ಕಾದವಗೆ ಶರಣು ಅಲ್ಲವೇ? ಇನಿಯಳೆಡೆಗೆ ಓತು
ಒಯ್ಯೊ, ಧನಪತಿಯ ಮುನಿಸಿಗೀಡಾಗಿ ಅಗಲಿದವನ ಮಾತು ॥
ಯಕ್ಷರಾಜನಾ ರಾಜಧಾನಿ ಅಲಕೇಯೆ ಹೋಗು ನೀನು
ಅಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಮುಡಿಚಂದ್ರ ತೊಳೆವ ಮಹಮನೆಯ ಮಾಟವೇನು ॥

೮

ಗಾಳಿ ದಾರಿಯಲಿ ಬರವ ಕಂಡು ಕುರುಳೋಳಿ ಓರೆಮಾಡಿ
ದೂರ ಹೋದವರ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡುವವು ನಿನ್ನನಾಸೆ ಗೂಡಿ ॥
ನೀನೆ ಬರಲು ಅವನಾವನೀರುವನೋ ನಲ್ಲೆ ಬಿಟ್ಟುಗೊಟ್ಟು,
ಬೇರೆಯವರ ಆಳಾಗಿ ಇರುವ ನಮ್ಮಂಥ ಜನರ ಬಿಟ್ಟು ॥

೯

ಗಾಳಿ ಬೀಸುವದು ನಿನ್ನ ನೂಸಿಸುತ ಮಂದ ಮಂದವಾಗಿ
ಚೂಚು ಚಾಚಿ ಚಾದಗೆಯು, ಎಡಕೆ ಕೂಗುವನು ಚೆಂದವಾಗಿ ॥
ಬೆದೆಯ ನೆನೆದು ಬೆಳ್ಳೆಕ್ಕೆ ಬರುವವೋ ಸಲು ಸಾಲಗೊಂಡು
ಬೆನ್ನಗಟ್ಟುವವು ಕಣ್ಣೆ ಸೊಬಗ ನೀ ತಂದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ॥

೧೦

ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಇನ್ನುಳಿದುವೆಂದು ದಿನದಿವನು ಲೆಕ್ಕವಾಗಿ
ಜೀವ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವ ನಿನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆಯ ನೋಡು ಹೋಗಿ ॥
ನಾರಿ ಹೃದಯದಲಿ ನಾರಿನೆಳೆಯುವೊಲು ಇಹುದು ಆಸೆಯೊಂದು
ಆಗಲಿದಾಗಲೇ ಕಳಚಿ ಬೀಳುವೆದೆ-ಹೂವ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡು ॥

೧೧

ಮೊದಲ ಮೊಳಗಿಗೆ ಬಂಜುಗೆಟ್ಟಿತೋ ಭೂಮಿ ಅಣಬೆತಾಳಿ,
ಕಿವಿಗೆ ಸವಿಯೆನಿಪ ಮೊಳಗ ಕೇಳಿ ಮಾನಸಕೆ ಬಂತು ದಾಳಿ ॥
ತುಂಡು ತಾವರೆಯ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ-ಸಾಗಿ
ಬಾನ ಬಯಲಿನಲಿ ಕೊನೆಗು ಬರುವವರಸಂಚೆ ಜೋಡಿಯಾಗಿ ॥

೧೨

'ಹೋಗಿ ಬರಲೋ' ಎಂದಪ್ಪಿ ಕೇಳು ಈ ಮುದ್ದು ಗೆಳೆಯನನ್ನು
ರಾಮಪಾದಗಳು ಮುದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದವರ ಮಗ್ಗುಲನ್ನು ॥
ಕಾಲ ಕಾಲಕೂ ನಿನ್ನ ಕಂಡು ಇದು ಮೈಯನರಳಿಸುವದು
ಅಗಲಿ ಬಲು ದಿನಕೆ ಬಂದೆ ಎಂದು ಬಿಸಿ ನೀರನುರುಳಿಸುವುದು ॥

೧೩

ಹಾದಿ ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು ನಿನಗೆ ಅನುಕೂಲ ಪಯಣಕಾಗಿ
ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ಸಂದೇಶ ಕಿವಿಗೆ ಪರಿಣಮಿಸಲಮೃತವಾಗಿ ॥
ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿ ಗಿರಿ ಶಿಖರಗಳಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಸಾಗುವಾಗ
ದಣಿವ ತವಿಸು,^೧ ನೀರಿನಿಸೆ ಸವಿಸಿ^೨ ಆ ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳದಾಗ ॥

೧೪

ಗಿರಿಯ ಶೃಂಗವೇ ಹರಿದು ಹೋಗುವದೋ ಏನೋ ಎಂಬುದಾಗಿ
ಗಾಳಿ ಬೀಸುತಿರೆ ಸಿದ್ಧ-ಮುಗೇಯರು ನೋಡೆ ಚಕಿತರಾಗಿ ॥
ಹಾರು ಬಡಗಣಕೆ ನೀರ-ನಿಚುಲಳ ನೆಡೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಅತ್ತ
ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ದಿಜ್‌ನಾಗ ಬೀಸಿದಾ ಕರವ ತಪ್ಪಿಸುತ ॥

೧೫

ಏಳು ರತುನಗಳ ಮೇಳಗೂಡಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮುಂದು

ಹುತ್ತದಿಂದ ಎದ್ದಿರುವದಲ್ಲಿ ಅಗೋ ಇಂದರಧನುವದೊಂದು ॥
ನಿನ್ನ ಕಪ್ಪು ಮೈಗದರ ಒಪ್ಪ ಬರಲೇನು ಕಾಂತಿ ಬಂತು
ಗೋಪವೇಷದಾ ವಿಷ್ಣು, ಗರಿಯ ಧರಿಸಿರಲು ಕಾಣುವಂತ ॥

೧೬

ಕುಡಿದು ಬಿಡುವರೋ ಕಣ್ಣ ಕುಡಿಗಳಲಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬಂದು ಎಂದು
ಹುಬ್ಬ ಹಾರಿಸುವ ಬಿಂಕವಿಲ್ಲದಾ ಹಳ್ಳಿ ಹೆಂಗಳಂದು ॥
ಅದೇ ಹರಗಿ ನೆಲಗಂಪ ಹರಹುವಾ ಹೊಲದ ಮಾಳಿವೇರಿ
ನೀರ ತಳಿಸಿ ಹಗುರಾಗಿ, ಉತ್ತರಕೆ ಮತ್ತೆ ಹೋಗಿ ಸಾರಿ ॥

೧೭

ಮಾವುಮಲೆಯ ಕಡು ಕಾಡಬೇಗೆ ತವಿಸಿದ್ದೆ ಮಳೆಯ ಸುರಿಸಿ
ತಣಿಸದಿರುವದೆ ದಾರಿದಣಿವಿಕೆಯ, ಅದುವು ಕೆಳೆಯ ಸ್ಮರಿಸಿ ॥
ಎಂಥ ಕಿರುಕುಳನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದುಪಕಾರಮರೆಯ ಬಹುದೇ
ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅವನಂಥ ದೊಡ್ಡವನು ವಿಮುಖನಾಗಲಹುದೇ ॥

೧೮

ತೊಳೆದ ತುರುಬು ಕಪ್ಪಾದ ನೀನು ಗಿರಿಶಿಖರದಲ್ಲಿ ತೇಲೆ
ಆಷಾಢ ಮಾವು ಸುರಿದಾವು ಗೊಂಚಲಲಿ ಬೆಟ್ಟದೆಡೆಯ ಮೇಲೆ ॥
ಅಮರ ಮಿಥುನಗಳ ಪ್ರಣಯ-ದೃಷ್ಟಿ ಅರಳರಳುವಂತೆ ಆಗೆ
ಮಲೆಯ ತುದಿಯು ಕಪ್ಪಾಗೆ ತೋರುವದು ನೆಲದ ಮೊಲೆಯ ಹಾಗೆ ॥

೧೯

ಕಾಡ ಹುಡುಗಿಯರ ಆಟ ನಡೆದ ಎಲೆಮಾಡಗಿಗಳಲಿ ತಂಗಿ
ನೀರ ಸುರಿಸಿ ತುಸು ಮುಂದುವರಿಸು ಆ ದಾರಿ ದಾಟಿ ಹಿಂಗಿ ॥
ವಿಂಧ್ಯದಡಿಗೇ ಕಡುಬಂಡೆಯೊಡೆದು ಹರಿದಿರುವ ರೇವೆ^೩ ನೋಡು
ಚಿತ್ರ ಚಿತ್ರ ಸಿಂಗಾರವಾದ ಮದ್ದಾನೆ ಹಣೆಗೆ ಜೋಡು ॥

೨೦

ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಮದ್ದಾನೆ ಮಿಂದ ಬಹು ಗಂಧ ನೀರ ಕುಡಿದು
ಮುಂದೆ ಹೋಗು ನೇರಿಳೆಯ ತಡೆವಡೆದು ನಿನ್ನ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ॥

ತುಂಬು ಮೋಡವೆ, ಗಾಳಿ ಈಡೆ ? ನಿನಗಾರು ತೂಗಬಹುದು ?
ಬರಿದು ಆಗಿ ಹಗುರಾದ; ತುಂಬಿದವ ಮಾನವಂತನಹುದು ॥

೨೧

ಹಸಿರು ಹಳದಿ ಕಪ್ಪಾದ ಮುಗುಳ ಕಡವಾಲಗಿಳನು ನೋಡಿ
ನೀರ ನೆರೆಯ ಕಲ್ಬಾಳೆ ತಲೆಯನೆತ್ತಿದವು ಹೂವು ಮೂಡಿ ॥
ಮೆಯ್ದು ಜಿಗಿದು ಅಡವಿಯಲಿ, ನೆಲದ ಕಡುಗುಂಪ ಮೂಸಿ ಹಿಳಿದು
ಸಾರಂಗ ಜಾತಿ ಸುತ್ತಾಡತಾವ ಇಳಿಮಳೆಯ ಹಾದಿ ತುಳಿದು ॥

೨೨

ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ನೀ ಹೋಗಬೇಕು ನನಗಾಗಿ ಎನಿಸಿ ಏನು?
ಬೆಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಮಲ್ಲಿಗೆಯು ಜೊತೆಗೆ ಉಳಿವೆ ನೀನು ॥
ಇಷ್ಟು ತಿಳಿಯೇನೇ? ಕಣ್ಣು-ತುಂಬಿ ಕುಡಿಗಣ್ಣು ಚಾಚಿ ಕೇಕಿ
ಕೇಕಿ ಹಾಕುತಲೆ ಹೇಗೊ ಹೊರಡುವೀ ಹಿಂದುಮೆಟ್ಟ ನೂಕಿ ॥

೨೩

ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯ ಕೇದಿಗೆಯ ಹಳದಿ ನೆರಳುಳ್ಳ ತೋಟವಳ್ಳಿ
ಊರು ತಿರಿವ ಕಾಕಗಳ ಬಸದಿಗಳ ಹಾದಿಗಿಡದ ಹಳ್ಳಿ ॥
ಮಳೆಯ ಮಾಸದಲಿ ಜಂಬು ನೇರಿಳೆಯೆ ತುಂಬಿ ಬನಗಳಲ್ಲಿ
ಕೆಲವೆ ದಿವಸ ಆ ಹಂಸಗಳಿಗೆ ನೆಲೆ ಆ ದಶಾರ್ಣದಲ್ಲಿ ॥

೨೪

ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲಿ ವಿದಿಶೆಯೆಂದು ಹೆಸರಾದ ರಾಜಧಾನಿ
ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬಯಬಯಸಿದಂಥ ಹಣ್ಣೆನ್ನು ಕಾಮುಕಾ, ನೀ ॥
ಹುಬ್ಬು ಮುರಿದ ಬೆಡಗುಳ್ಳ ಮುಖಕೆ ಸರಿ ವೇತ್ರವತಿಯ ನೀರು
ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಗುಡುಗುಡಿಸಿ ಸೊಬಗ, ನೀನವಳ ಸವಿಯ ಹೀರು ॥

೨೫

ನೀನು ಮುಟ್ಟೆ ಮೈ ಜುಮ್ಮು ತಟ್ಟಿತೋ ಅಗಲ ಹೂವ ತೆರೆದು
ನೀಚಗಿರಿಯ ಕಡವಾಲ ಇಹವು ಹೋಗಲ್ಲಿ ಸುಂದು ಮರೆದು ॥

ಅಲ್ಲಿ ನಲ್ಲ-ಬೆಲೆವೆಣ್ಣು ಕೂಟ ಹೊಸಗಂಪನುಗುಳುತಿಹವು
ನಾಗರಿಕರ ತಾರುಣ್ಯಮದವ ಕಲ್ಮಾಡ ಹೊಗಳುತಿಹವು ||

೨೬

ಅಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ಮುಂಬರಿಯೊ ಕಾಡ-ಹೊಳೆ-ದಂಡೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ
ಬಳ್ಳಿ ಬಳ್ಳಿ ಹೂಜಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಬನಿಯು ತುಳುಕಿ ಚೆಲ್ಲಿ ||
ಗಲ್ಲ ಬೆಮರೆ, ಕಿವಿಕಮಲ ಕಮರೆ,^೨ ಪಾಮರರ ಅಮರಿ^೩ಯರಿಗೆ
ನಿನ್ನ ನೆರಳ ಕ್ಷಣವಿತ್ತು, ರಮಿಸು ಹೂದೋಟಗಿತ್ತಿಯರಿಗೆ ||

೨೭

ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೊರಟವಗೆ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಅಡ್ಡವಾದರೇನು?
ಅಲ್ಲಿ ಮೇಲುಮಾಳಿಗೆಯ ಭೋಗ ಕಳೆಕೊಳ್ಳಬೇಡ ನೀನು ||
ಆ ಊರ ಹೆಂಗಸರ ಕಣ್ಣಬಳಿ ಮಿಂಚೆ ಮಿಣುಕು ಎನ್ನು
ಅವರ ಕಣ್ಣ-ಕುಡಿ-ಲಲ್ಲೆಯೊಲ್ಲೆಯಾ? ವ್ಯರ್ಥ ಇದ್ದು ಕಣ್ಣು ||

೨೮

ನಿನ್ನ ಕಂಡು ನಿರ್ವಿಂಧ್ಯೆ ಮುಂದೆ, ತೆರೆ ತೆರೆದು, ಅಂಚೆ ಉಲಿಸಿ
ಗೆಜ್ಜೆ ಪಟ್ಟಿ ಗಿಲುಕೆನಿಸಿ, ಎಡವಿ, ಸುಳಿನಾಭಿ ತೋರಿ ನಲಿಸಿ ||
ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆ, ಆಗು ಸಮರಸಿಯು ಕೇಳಬೇಡ ಬದಲು
ಹೆಣ್ಣಿನೊಲವಿನಲಿ ಮಲ್ಲ ಮುರುಕವೇ ಮಾತಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ||

೨೯

ಹೆಳಲು ಇಳಿದು ಒಕ್ಕಾಲು ಉಳುದು, ನಡೆದಿಹಳು ತೆಳ್ಳಗಾಗಿ
ದಡದ ಮರದ ಒಣ-ಎಲೆಗಳುದುರಿ ತನ್ನದರ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿ ||
ನೀನು ಸೊಬಗ, ನಿನ್ನಿಂದ ಅಗಲಿ ತಾ ಸೊರಗಿ ಸಣ್ಣ ಗಹಳು
ದೈವದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸೆರಿ ಮೈದುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬಹಳು ||

೩೦

ಬಂದವಂತಿನಾಡಿನಲಿ ಉದಯನನ ಕಥೆಯ ಬಲ್ಲರೆಲ್ಲ
ಅಲ್ಲಿ ಸಿರಿಯು ಹರಹಿರುವ ಪೂರ್ವಪುರವಿಹುದು ನಿಲ್ಲು ಅಲ್ಲಿ ||
ಪುಣ್ಯವಂತರೊ, ಪುಣ್ಣತೀರಲಿರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿಯಲಾಗ

ಸ್ವರ್ಗದೊಂದು ತುಣುಕನ್ನೆ ತಂದರೋ ಇಳೆಗೆ ಇಳಿಯುವಾಗ ॥

೨೧

ಮತ್ತೆ ಹಂಸಗಳ ಮತ್ತಿನುಲಿವನೇ ಮತ್ತೆ ಎಳೆದು ಬಳಸಿ
ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಅರಳಿರುವ ತಾವರೆಯ ಕಂಪಕೆಳೆಯ ಬೆಳೆಸಿ ॥
ಸುಸಿಲ^೧ ನಲಸಿಕೆಯ ಕಳೆವುದಲ್ಲಿ ಶಿಪ್ರಾ^೨ವಾತಋತಂತೆ
ಮಧುರವಾಗಿಯೇ ಚದುರನಾಡುತಿಹ ಬಲ್ಲ ನಲ್ಲನಂತೆ ॥

೨೨

ಕೇಶ-ಧೂಪ ಎಳೆದಾವು ನಿನ್ನ, ಬೆಳಕಂಡಿಯಿಂದ ಹರಿದು
ನೀಲಿಬಣ್ಣ ನೀನಣ್ಣ ನವಿಲು ನಲಿದಾವು ಕುಣಿದು ಕರೆದು ॥
ಅಲಸುಗಳೆಯೋ, ಆ ಕಂಪು ಮಾಡಗಳಲೆನು ಇಂದ್ರಮೋಡಿ
ನಡೆದು ನೀರೆಯರು ಬಣ್ಣ ಬಳೆದು ಅಂಗಾಲ ಪದ್ಮ ಮೂಡಿ ॥

೨೩

ರುದ್ರ-ಗಣವು-ಬಾಗೀತು ನಿನಗೆ, ಹೇ ಕೊರಳಗರಲ ವರಣಾ
ಕಾಣು ಹೋಗು ಶ್ರೀ ಚಂಡಿಪತಿಯ ಮಾಂಕಗಳ ಪುಣ್ಯ ಚರಣಾ ॥
ಅವನ ತೋಟದಲಿ ಗಾಳಿ ತೀಡುವದು ಗಂಧವತಿಯನೆರೆದು
ಕಮಲಗಂಧಿಯರು ಮಿಂದ ನೀರಿಗರವಿಂದಗಂಧ ಬೆರೆದು ॥

೨೪

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಹೊಲದಾಚೆಗಾಗಿ ರವಿ ತಣ್ಣಗಿರುವವರೆಗೂ
ಸುಳ್ಳೆಪಳ್ಳೆ ತರಿಹರಿಸಿ^೩ಬೇಡ, ಇರು ಅಲ್ಲೆ, ಬೈಗ ಮರೆಗೂ ॥
ದೇವ-ಸೇವೆ ನಡೆದಾಗ ಸಂಜೆ ದುಂದುಭಿಯ ಮೊಳಗು ನೀನು
ಪೂಜ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಪೂಜೆಗೊದಗನಾ ನಾದವಿದ್ದು ಏನು? ॥

೨೫

ದೇವದಾಸಿಯರು ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕಿ, ನಡುಗೆಜ್ಜೆ ಕುಣಿಸಿ ನವುರಿ,
ಬಳ್ಳಿತೋಳು ಬಳುಕಾಡೆ ಬೀಸುವರು ರನ್ನ ಗಾವಚವರಿ ॥
ನಿನ್ನ ಮೊದಲ ಹನಿ ಉಗುರು-ತಾಣ ತಂಗೊಳಿಸೆ ಎದೆಯ ತಾಗಿ
ನೋಟ ಬೀರುವರು ನಿನ್ನ ಕಡೆಗೆ ತುಂತುಂಬಿ ಮಾಲೆಯಾಗಿ ॥

೩೬

ಬಳಿಕ ಬೆಳೆದ ಉದ್ದುದ್ದ ಟೊಂಗೆ ಮರುದುದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒರಗಿ
ಸಂಜೆಗಂಪು-ದಾಸಾಳಬಣ್ಣದವನಾಗಿ ನೀನು ಮೆರುಗಿ ||
ಶಿವನು ಕುಣಿಯಲಿರೆ ಅವನ ತೊಡೆಯ ಹಸಿ ತೊವಲಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ
ಮಾಡು ಅವನ ಸತಿ ನೋಡುವಂತೆ ದೃಢ ಭಕುತಿಯಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿ ||

೩೭

ರಮಣರತ್ತ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ರಮಣಿಯರು ಹೊರಟ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ
ರಾಜಬೀದಿ ಕಗ್ಗತ್ತಲಾಗಿ ಕಂಗೆಡಿಸೆ ಮಿಂಚ ಚೆಲ್ಲಿ ||
ದಾರಿದೋರು ಹೊಂಬೆಳಕ ಮಾಡಿ ಮಳೆ ಗುಡುಗು ಬೇಡೊ ಮೇಘಾ
ಮೊದಲೆ ಹೆದರಿದವರವರೊ, ಕಳುವಿನಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ಬೇಗಾ ||

೩೮

ಪಾರಿವಾಳ ಹಲವಾರು ಮಲಗಿದೇಳನೆಯ ಮಾಡದೊಳಗೆ
ಮಿಂಚು ಮಡದಿ ಬಳಲಿರುವಳೇನೊ? ಮಲಗಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳ ಬೆಳಗೆ ||
ಮುಂದೆ ದೂಡುವದು ನಿನ್ನನುದಯದಲಿ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ನಂಟೇ
ಗೆಳೆಯಗಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸವನು ನಡುವೆ ಬಿಡುವರುಂಟೇ ||

೩೯

ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಇರುಳುದ್ದ ಕಳೆದ ಸತಿಗಾಗಿ ರವಿಯು ಬಹನು
ಸಾವಿರಾರು ಕರ ಚಾಚಿ ಕಮಲೆಯರ ಕಣ್ಣು ನೊರಿಸಲಿಹನು ||
ತನ್ನ ಹೆಂಡಿರನು ತಾನೆ ತವಿಸದಿನ್ನಾರು ಶಮಿಸಲಹುದು
ಅಡ್ಡ ನೀನು ಇರಬೇಡ ರವಿಗೆ; ಅವ ಕೆಂಡವಾಗಬಹುದು ||

೪೦

ಹೆಸರಿನಂತೆ ಗಂಭೀರೆ ಧೀರೆ ತಿಳಿ ನೀರೆ ಜಲದೊಳವಳ
ಸೇರಬಲ್ಲೆ ನೆರಳಾದರೇನು? ಸಿ, ನೀನು ನೀರನಿವಳ ||
ಅವಳು ನೋಡುವಳು ಚಪಲ ಮೀನ ಚಳಿ ಕುಮುದ ನೇತ್ರೆಯಾಗಿ
ತಿರುಗಿ ನೋಡು ಇಹಳವಳು ನಿನ್ನ ಅನುರೂಪ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ||

೪೧

ಕೈಯ ಚಾಚಿ ತಡೆವಂತೆ ನಾಚಿ ನೀರ್ಬೆತ್ತ ಬಾಗಿ ಎಳೆದು
ಹಿಡಿದರೇನವಳ ಮುಗಿಲ ಬಣ್ಣದಾ ಮಂಜುಸೀರೆ ಸೆಳೆದು ||
ಒಯ್ಯೋ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗಿರಲಿ, ಮೇಘವೇ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸುವಾಗ
ಉಂಡು ಒಮ್ಮೆ ಬಿಡುಬಹುದದಾರು ಬರಿ ಬಚ್ಚ ಚೆಲುವ ಭೋಗ ||

೪೨

ನಿನ್ನ ಉಸಿರ ಹನಿ ಸೋಕಿ, ನೆಲದ ನರಗಂಪು ಹೊಮ್ಮಿ ತಾಗಿ
ಬಂದ ಗಾಳಿ ಕುಡಿದಾನೆ ತಾನೆ ಹರಿ ಮೂಗೆ ಸೊಂಡಿಲಾಗಿ ||
ಕಾಡ ಅತ್ತಿ ಹಣ್ಣೊಳಿಸುವಂಥ ತಂಗಾಳಿ ಇದಿರು ಬಂದು
ದೇವಗಿರಿಯ ಸೇರಿಸುವದಣ್ಣ, 'ಬಿಜ ಮಾಡಿ ತಾವು' ಎಂದು ||

೪೩

ಈ ಗಿರಿಯ ಜೀವ, ಆ ಸ್ಕಂದದೇವ, ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡು ಬಾಗಿ
ಹೂ ಮೋಡದಿಂದ ಹೂಮಳೆಯ ಸುರಿಸು ನೀ ಬಾನಗಂಗೆಯಾಗಿ ||
ಸುರರಾಜ್ಯ ಸೈನ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಂದ ಶಿವವೀರ್ಯದೊಂದು ಮೂರ್ತಿ
ಅವ ಮಿಗಿಲು ಹಗಲಿಗೂ, ಉರಿಯ ಕಂದ! ಕಿರುಕುಳವೆ ಅಂಥ ಕೀರ್ತಿ ||

೪೪

ಉದುದ್ದ ನವಿಲಗರಿ ಮುತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಕಣ್ಣೊತ್ತಿ ಶಿವೆಯು ಕಿವಿಗೆ
ನೈದಿಲೆಯ ಬಳಿಗೆ ಇರಿಸುವಳು ಅವಳು ಮಗನೊಂದು ಮುದ್ದು ಸವಿಗೆ ||
ಶಿವಮೌಳಿ ಚಂದ್ರ ಕಳೆಗಿಂತ ಬೆಳ್ಳಗುಡಿಗಣ್ಣ ನವಿಲ ಕುಣಿಸು
ಆಗೋ ನಿನ್ನ ಮೊಳಗು, ಆ ಗುಡ್ಡ ದೊಳಗು, ಸೊಲ್ಲಾಗುವಂತೆ ತಣಿಸು ||

೪೫

ಹರಶರಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ದೇವನಾ ಸೇವೆಯಾಗೆ ಲೀಲೆ
ವರ ಸಿದ್ಧದ್ವಂದ್ವಗಳು ವೀಣೆಗೂಡಿ, ಮಳೆ-ಹಾದಿ ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ||
ಗೋಯಾಗದೊಂದು ಅನುರಾಗದಿಂದ ಬರುವಲ್ಲಿ ಬಾರೋ ಸುರಿಯೆ
ಹಾತೊರೆವ ಚರ್ಮವತಿ ರಂತಿದೇವನಾ ಕೀರ್ತಿಯಂತೆ ಮೆರೆಯೆ ||

೪೬

ಕೃಷ್ಣ ವರ್ಣವನೆ ಕಳವು ಮಾಡಿದಾ ಮೋಡ ನೀನು ತಗ್ಗಿ
ನದಿಯ ನೀರುಕುಡಿವಾಗ ಕಾಣುವೆಯೊ, ಬಾನಿನಲಿ ಹಿಗ್ಗಿ ||
ನೋಡಲಿರುವ ಆ ದೇವಜಾತಿಗಳ ಕಣ್ಣೆ ಜಾಲವಾಗಿ
ಭೂಮಿ ತೊಟ್ಟ ಅಣಿಮುತ್ತು ಹಾರದಲಿ ಇಂದ್ರನೀಲವಾಗಿ ||

೪೭

ಮುಂದೆ ದಶಪುರದ ಹೆಣ್ಣು ಹುಬ್ಬು ಕರೆಯುವದು ಲೋಲವಾಗಿ
ಎವೆಗಳಾಟದಲ್ಲಿ ನೋಟವೆಸೆಯುತಿರೆ ಕಪ್ಪು ನೀಲವಾಗಿ ||
ಯಾರ ಕಣ್ಣು ಹೋಲುವವು ಮೊಲ್ಲೆಯೊಡನಾಡಿ-ತುಂಬಿಯನ್ನು
ಅವರ ಕಣ್ಣು ಕುತುತಕ್ಕೆ ನೀಡು ನಿನ್ನಾತ್ಮಬಿಂಬವನ್ನು ||

೪೮

ಬಾರೊ ದಾಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಪರ್ತವನು ನಿನ್ನ ಛಾಯೆ ಚೆಲ್ಲಿ
ಎಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಹಿಂದಿನೆಲಬು ಆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ||
ಅರಸುಗಿರಿಸುಗಳ ಚೆಂಡ ಕಳೆದ ಗಾಂಡೀವಧನ್ವ ಅಂದು
ನೀನು ಕಮಲಗಳ ಸೆಳೆವ ಹಾಗೆ ಮಳೆ ಸೆಳಕಿನಿಂದ ಇಂದು ||

೪೯

ಮಡದಿ ರೇವತಿಯ ಮುಖವು ಮಾಡಿದಾ ಕಳ್ಳುಹಾಲ ಕುಡಿದ
ಕೃಷ್ಣನಣ್ಣ ನಾ ಸಮರ ತೊರೆದು ಒಲಿದಿವಳ ದಂಡೆ ಹಿಡಿದ ||
ಕುಡಿಯೋ ನೀನು ಸರಸತಿಯ ನೀರ ಬಲರಾಮನನ್ನು ನಂಬಿ
ಬಣ್ಣವಿರಲಿ ಕರಿ; ಬೆಳ್ಳಗಾಗು ಒಳಗೆಲ್ಲ ಬೆಳಕು ತುಂಬಿ ||

೫೦

ಜನ್ಮು ಕನ್ಯೆ ತೊರೆದಿಳಿದಲ್ಲ ಕನಖಲದ ಮಲೆಯ ಬಳಿಗೆ
ಸಗರ ಸಂತತಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದೊಂದು ಸೋಪಾನವಾಗಿ ಇಳಿಗೆ ||
ಗೌರಿ ಮುರುವಳಬ್ಬಬ್ಬ ಹುಬ್ಬು-ಎನೆ ನಕ್ಕು ನೋರೆಗಳಿಂದ
ಜಗ್ಗುತಿಹಳು ಶಿವಜಡೆಯ ಚಂದ್ರಮಣಿ ಕೈಯ ತೆರೆಗಳಿಂದ ||

೫೧

ನೀನು ಬಾನಿನಲಿ ಕಾಲು ಸೋತು ಬರೆ, ಗಂಗೆ ಕುಡಿಯಲೆಂದು
ಸ್ವರ್ಗದಾನೆಯೇ ಸೊಂಡೆ ಜಾಚಿದೊಲು ಕಾಂಬೆ ನೋಟವೊಂದು ||
ಬೇರೆ ಕಾಣುವದು ನೋಟ, ನೀರಿನಲಿ ಛಾಯೆ ಮೂಡಿದಂತೆ
ಗಂಗೆಯನ್ನೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಆ ಯಮುನೆ ಕೂಡಿದಂತೆ ||

೫೨

ಮಂಜು ಬೆಟ್ಟ ಮುಡಿಯಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿ ಮೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ
ಇಳೆಯೆ ತೊಳೆಯೆ, ಹೊಳೆಯಾಗಿ ಬರುವ ಸಿರಿಗಂಗೆ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ||
ದಾರಿದಣಿವಿಕೆಯ ಕಳೆಯೊ ನೀನು ಆ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಂತು
ಶಿವನ ನಂದಿ ಕೋಡೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಕರಿ ಮಣ್ಣು ಮುದ್ದೆಯಂತು ||

೫೩

ದೇವದಾರು ಮಠ ತಾಕಲಾಡಿ, ದಾವಾಗ್ನಿ ಕಿಡಿಯ ಸೂಸೆ
ಹೊತ್ತಿ ಬಾಲ, ಸುತ್ತಾಡಿ ಚವರಿಮೃಗವೆತ್ತಿ ಬಾಲ ಬೀಸೆ ||
ಕುತ್ತದಲ್ಲಿ ಇರೆ ಸುರಿಸು ನೀರು; ಉರಿ ಈಡೆ ನಿನ್ನ ಮಳೆಗೆ ?
ಕಷ್ಟ ಕಳೆವುದೆ ಇಷ್ಟವಹುದು ಉತ್ತಮರ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ||

೫೪

ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಿಡಿದೆದ್ದು ಶರಭ ಬರೆ ತಾಗಿ, ಕಂಡು ಮಿದುವು,
ಮೂಳೆಗಳನು ಮುರಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಹವಣಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಅದುವು ||
ಆಲಿಕಲ್ಲಿನಿಂದಿಟ್ಟು ಕಟ್ಟು ಅದರಂಥ ಮೂಢರೊಳರೇ ?
ಮುಗಿಲಿಗಂದು ಕೈಹಾಕಿ ಹಾರಿದರೆ ಕಾಲು ಮುರಿದುಕೊಳರೇ? ||

ಕವಿತೆ-ಸಣ್ಣಕಥೆಗಳು

ಡಬ್ಲ್ಯು.ಬಿ.ಯೇಟ್ಸ್ ಕವಿತೆಗಳು

೧. ಮರುಹುಟ್ಟು

ಮೂಲ : ವಿಲಿಯಂ ಬಟ್ಲರ್ ಯೇಟ್ಸ್
ಅನುವಾದ : ಡಾ. ಎಚ್.ಎಸ್.ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್

ತಿರುತಿರುಗಿ ತಿರುತಿರುಗಿ ಅಗಲಗಲ ಸುರುಳಿ ;
ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಡೇಗೆ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಡೇಗೆಗಾರನ ಹುಕುಮು ;
ಸಡಿಸಡಲ ಕೇಂದ್ರ ; ಚದುರಿ ಹೋಗಿವೆ ಎಲ್ಲಾ ;
ಗೊಂದಲವೊಂದೇ ಆವರಿಸಿದೆ ಧರಣಿ ;
ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಕುರುಡು ನೆತ್ತರಿನ ಹೆಬ್ಬಲೆ,
ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿವೆ ಮುಗ್ಧತೆಯ ಹಬ್ಬಗಳು ;
ನಂಬಿಕೆ ಎಳೆಪ್ಪೂ ಇಲ್ಲ ಈಗ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ
ಮೈದುಂಬಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ದುರ್ಜನರು

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬರಲಿದೆ ಹೊಸದೊಂದು ಬೋಧಿ,
ಇನ್ನೇನು ಬರುತ್ತಿದೆ ಮರುಹುಟ್ಟು,
ಈ ಮಾತು ಹೊರಟಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ
ಅಲಯಮನದಿಂದೆದ್ದ ಮೂರ್ತಿ ಕುಕ್ಕುತ್ತಿದೆ ಕಣ್ಣನ್ನು
ಮರಳುಗಾಡಿನ ಮಧ್ಯ ಮೈ ಸಿಂಹ, ನರನ ತಲೆ,
ಖಾಲಿ ನಿಷ್ಕರುಣೆ ನೋಟ ಸೂರ್ಯನ ಹಾಗೆ ;
ದಪ್ಪ ತೊಡೆಗಳಿಂದ ತೆವಳುತ್ತಿದೆ ; ಸುತ್ತಲೂ
ಮುರಳುಗಾಡಿನ ಸಿಡಿದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ನೆರಳು

ಕತ್ತಲಿಳಿದಿದೆ ಸುತ್ತ ; ಗೊತ್ತಿದೆ ನನಗೆ

ಇಪ್ಪತ್ತು ಶತಕಗಳ ಕಲ್ಲಿನಂಥಾ ನಿದ್ಧೆ-

ಯನ್ನು ತಳ್ಳಿದೆ ದುಃಸ್ವಪ್ನದೊಳಗೆ ತೂಗು ತೊಟ್ಟಿಲು ;

ಯಾವ ಬರ್ಬರ ವಿಷಗಳಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು

ದೇಕುತಿದೆ ಬೆತ್ತೆಹೆಂ ಕಡೆಗೆ ಮರುಹುಟ್ಟಲೆಂದು

* ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಶುರುವಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಿರುವಾಗ ಬರೆದ ಕವಿತೆ.

೨.ನನ್ನ ಮಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

-ವಿಲಿಯಂ ಬಟ್ಟರ್ ಯೇಟ್ಸ್ (ಐರ್ಲೆಂಡ್)

ಮತ್ತೆ ಹುಯಿಡುವ ಬಿರುಗಾಳಿ, ಅರೆಮರೆಯಾಗಿ

ತೊಟ್ಟಲಿನ ಪರದೆ, ಹೊದಿಕೆಯಲ್ಲಡಗಿ

ನಿದ್ರಿಸಿದ ನನ್ನ ಮಗು, ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ

ಗ್ರೆಗರಿಯ ತೋಪು, ಬೋಳುಗುಡ್ಡದ ವಿನಹ

ಹುಲ್ಲು ಬಣವೆ, ಛಾವಣಿಯ ಸಮಗೊಳಿಸುವಂಥ ಈ

ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರ ಹೆತ್ತ ಮಾರುತಕ್ಕೆ

ಒಂದು ತಾಸಿಂದ ಬೇಡುತ್ತಿರುವೆ ಅಡ್ಡಾಡಿ,

ಕಾಳಗತ್ತಲು ಕವಿದು ಮನಸಿನೊಳಗೆ

ಈ ಕೂಸಿಗಾಗಿ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಬೇಡಿರುವೆ ತಾಸಿನಿಂದ

ಕೇಳಿಸಿದೆ ಕಡಲಗಾಳಿಯಬ್ಬರ ಗೋಪುರದ ಮೇಲಿಂದ

ಸೇತುವೆ ಕಮಾನಿನಡಿ, ನೆರೆಬಂದ ಹೊಳೆ ಮೇಲೆ

ಎಲ್ಮ್ ಮರಗಳ ನಡುವೆ ಕಿರುಚಾಡಿದೆ.

ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮೈದುಂಬಿ ಧ್ಯಾನದಲಿ,

ಕಡಲ ಕೊಳೆಗಡುಕ ಅಮಾಯಕತೆಯಿಂದ

ಮುಂಗಲ ಬಂದು ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ

ತಮಟೆಗಳ ಬಡಿತಕ್ಕೆ ಕುಣಿಯುವಂತೆ

ದೊರಕಲಿ ಚೆಲುವು ಆಕೆಗೆ, ಆದರೂ
ಬೇಡ ಪರರ ಕಣ್ಣುಗಳ ಕೆಣಕುವಷ್ಟು
ಅಥವಾ ತನ್ನ ಕಣ್ಣನ್ನೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದುಗಡೆ
ಅತಿ ಚೆಲುವು ದೊರಕಿದಂಥವರು
ಚೆಲುವೆ ಬದುಕಿನ ಗುರಿ ಎಂದು ಎಣಿಸಿ
ಸಹಜ ಕರುಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಎದೆಯ ತೆರೆಸಿ
ಸರಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಸುವ ಸ್ನೇಹ ಕಳಕೊಳ್ಳುವರು
ಯಾರ ಗೆಳೆತನವೂ ಸಿಗದಂತೆ ಆಗುವರು

ಪರಮಾಶಿ ಹೆಲೆನ್‌ಳ ಬಾಳು ನಿಸ್ಸಾರವಾಯಿತು
ಮೂರ್ಖನ ದೆಸೆಯಿಂದ ತುಂಬ ತೊಂದರೆ ಬಂತು
ಇನ್ನು ಆ ಮಹಾರಾಣಿ, ನೊರೆಯಿಂದ ಎದ್ದವಳು.
ಅಪ್ಪನಿಲ್ಲದೆ. ತಪ್ಪೆ ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದವಳು
ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕಿಸುಗಾಲ ವಾಜರವನನ್ನೆ
ಮಜಬೂತು ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲರೂ ನಿಜವಾಗಿ
ಮೆಲ್ಲುವರು ಐಲನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಾಡಿನ ಜೊತೆ
ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನೆ ಹಾಳು ಮಾಡಿ.

ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವಳ ಮೊದಲನೆ ಪಾಠ
ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಚೆಲುವ ಇಲ್ಲದವರೂ ಕೂಡ
ಗಳಿಸಬೇಕಾದ ಹೃದಯಗಳು ಅಲ್ಲ ಉಡುಗೊರೆ
ಅದರೇಸೋ ಮಂದಿ ಚೆಲುವಿಗೋಸ್ಕರ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟು
ಬೆಡಗಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿತುಕೊಂಡ ಜನ.
ಪ್ರೇಮಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟಿತು ಪ್ರೇಮ

ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಬ ಬಡಪಾಯಿಗಳು
ಕೀಳಲಾರರು ಕಣ್ಣು, ಕರುಣ ಉಳ್ಳವರಿಂದ

ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳೊಂದು ಒತ್ತಾದ ಮರವಾಗಿ
ಮನದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ ಹಕ್ಕಿ ಹಾಗುಲಿಯಲಿ
ಯಾವ ತಂಟೆಯೂ ಬೇಡ, ನಾದದನುರಣನವನು
ಸುತ್ತ ಹಬ್ಬಿಸುವುದೊಂದು ಕೆಲಸದ ಹೊರತು
ಮುಷಿಗಾಗಿ ಶಿಕಾರಿಗಳಿಯುವುದು ಬೇಡ
ಅಥವಾ ಮುಷಿಗಾಗಿ ತೆಗೆಯುವಂಥಾ ಜಗಳ.
ಬದುಕಲಿ ಆಕೆ ಹಸಿರು ವಿಜಯವೃಕ್ಷದ ಹಾಗೆ
ಸದಾ ನೆಲೆಯೂರಿ ತನ್ನ ಅಕ್ಕರೆಯ ತಾವಲ್ಲಿ.

ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮನಸುಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ
ನಾನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಒಪ್ಪುಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ
ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಮನ, ಕಮರಿದ ಈಚೆಗೆ
ನನಗಂತೂ ಆದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ
ಹಗೆಯ ಮೀರಿದ ಕೇಡು ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ
ಹಗೆ ಇಲ್ಲವಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನಸುಗಳೊಳಗೆ
ಬಿರುಗಾಳಿ ತಿರುತಿರುಗಿ ಮಾಡಿದರೂ ಹಲ್ಲೆ
ಎಲೆಯಿಂದ ಉಲಿವನ್ನು ಕೀಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬುದ್ಧಿಮೂಲದ ಹಬೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದು;
ಮತಭೇದ ಹೊಲಸಂತ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಅವಳು
ಅಕ್ಷಯದ ಬಸಿರಿಂದ ಬಂದ ಆ ಚೆಲುವೆ
ಮತಭೇದ ತುಂಬಿದ್ದ ತನ್ನ ಮನದಿಂದರೆ

ತಿಳಿಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿಳಿದ ಎಲ್ಲ ಒಳಿತುಗಳನ್ನು
ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಮಾಡಿದಳು.
ಕ್ರೋಧಾಗ್ನಿ ಉಗುಳುವ ಗಾಳಿ ತಿದಿ ಖರೀದಿ
ಮಾಡಿದ್ದ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿಲ್ಲವಾ ನಾನು?

ಹೀಗಾಗಿ, ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆ ಹಗೆಯನ್ನು
ಆತ್ಮ ತಾಳುವುದು ತನ್ನ ಮೂಲ ಮುಗುದತೆಯನ್ನು
ಅರಿಯುವುದು ತಾನೆ ಆನಂದ ತನಗೆ ತಾನೆ
ತಾನೇ ತೃಪ್ತಿ ತಾನೆ ಭೀತಿ, ತನಗೆ ತಾನೆ
ತನ್ನ ಮಧುರೇಚ್ಛೆಯೇ ಭಗವಂತನಿಚ್ಛೆ
ಆಗ ಪ್ರತಿ ಕಣ್ಣು ಕೆಕ್ಕರಿಸಿ ನೋಡಿದರೂ
ಪ್ರತಿ ದಿಕ್ಕಿಂದ ಗಾಳಿ ಅಬ್ಬರಿಸಿ ರೇಗಿದರೂ
ತಿದಿ ಕಿತ್ತಿಯುಗಿದರೂ ಕೂಡ, ಅವಳು ಶಾಂತೆ

ಅವಳ ಕೈ ಹಿಡಿಯುವನು ಅವಳ ಕರೆದೊಯ್ಯಲಿ
ನೇಮ ಆಚಾರಗಳು ನೆಲೆಸಿರುವ ಮನೆಗೆ
ಸೊಕ್ಕು ಹಗೆ ಎಂಬ ಕೇಡುಗಳೆರಡೂ
ಹಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೀಯುವ ಸರಕುಗಳು
ಮುಗುದತೆ, ಚೆಲುವುಗಳು ಮೂಡುವವು ಹೇಗೆ
ನೇಮ ಆಚಾರಗಳು ಇರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ?
ನೇಮದ ಇನ್ನೊಂದು ನಾಮವೆ ಸಮೃದ್ಧಿ
ಆಚಾರ ಅನ್ನುವುದು ಹಬ್ಬಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರಕೆ.

ಅಪರೂಪದ ಕೊಡುಗೆ

ಮೂಲ: ಓ ಹೆನ್ರಿ

ಅನುವಾದ: ಎನ್.

ರಾಮನಾಥ್

ಒಂದು ಡಾಲರ್ ಮೇಲೆ ಎಂಬತ್ತೇಳು ಸೆಂಟ್‌ಗಳು; ಅದರಲ್ಲೂ ಅರವತ್ತು ಸೆಂಟ್‌ಗಳು ಪೆನ್ನಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ. ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಯವನೊಡನೆ ಗಿಂಜಾಡಿ, ತರಕಾರಿಯವಳೊಡನೆ ಗಂಡಾಗುಂಡಿ ಮಾಡಿ, ಮಾಂಸ ಮಾರುವವನೊಡನೆ ಜುಗ್ಗಾಡಿ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೊಸರಾಡಿ, ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರ ಕದಪುಗಳು ಇವಳು ಲೋಭಿಯೆಂದು ಆರೋಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗದೆ, ಆರೋಪಿಸದೆ ಇರಲೂ ಆಗದೆ, ಒತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಕೆಂಪಾಗುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕಂಠಶೋಷಣೆಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ತಲುಪಿ, ಚೌಕಾಶಿ ಮಾಡಿ ಒಂದೊಂದೇ, ಒಂದೊಂದೇ ಆಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ ಪೆನ್ನಿಗಳು ಅವು. ಮುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ಡೆಲ್ಲಾ ಆ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಮೂರು ಬಾರಿ ಎಣಿಸಿದಳು. ಒಂದು ಡಾಲರ್ ಮತ್ತು ಎಂಬತ್ತೇಳು ಸೆಂಟ್‌ಗಳು. ಮರುದಿನವೇ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್. ದುರ್ಭಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಮಾಸ!

ಕಿರಿದಾದ, ಕೊಳಕಾದ, ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಖಾಸನ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಹೊರಸಿನ ಮೇಲೆ ಕುಸಿದು ಕುಳಿತು, ಸರಿರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹಸಿದ ನರಿಗಳು ಊಳಿಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹುಯಿಲಿಡುವ ಹೊರತು, ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಡೆಲ್ಲಾ. ಕೆಳ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಜೀವನವೆಂದರೆ ರೋಧನ, ಸೊರಬರ ಹಾಗೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮುಗುಳ್ಳುಗೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮೂಟೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸೊರಬರದ್ದೇ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಡೆಲ್ಲಾಳಿಗೆ ಹೊರಸಿನ ಮೇಲೆಯೇ 'ಅಳುಮುಂಜಿ' ಆಯಿತು.

ಮನೆಯ ಮಾಲಿಕಳಾದ ಡೆಲ್ಲಾ ಬೊಬ್ಬೆಯಿಡುವುದರಿಂದ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಸೊರಬರ ಮಾಡುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಬನ್ನಿ, ಅವಳ ಮನೆಯ ದರ್ಶನ

ಮಾಡಿಬಿಡೋಣ. ಅದೊಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ೮ ಡಾಲರ್ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಅರ್ಹವಾದ, ಮೊದಲ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ, ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಮನೆ. ಮನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹದ್ದು ಏನೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಕಡುಬಡವರ ಆಶ್ರಯಧಾಮದಂತಿತ್ತು.

ಕೆಳಗಿನ ಕೈಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಳತೆಯ ಪತ್ರವೂ ತೂರದಂತಹ ಮೂತಿಯಿದ್ದ ಒಂದು ಲೆಟರ್ ಬಾಕ್ಸ್ ಇದ್ದಿತು. ಬಾಗಿಲಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಆತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕರೆಗಂಟೆಯ ಗುಂಡಿ 'ಅದಾವ ಬೆರಳು ನನ್ನನ್ನು ಅದುಮಿ ಸ್ವರ ಹೊರಡಿಸುವುದೋ ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಪಂಥ ಎಸೆದು, ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಪಂಥ ಗೆದ್ದು ಬೀಗುತ್ತಿತ್ತು ಬಾಗಿಲ ಪಕ್ಕಕ್ಕೊಂದು ಹಲಗೆ ಬಡಿದಿದ್ದು, ಆ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ 'ಮಿಸ್ಟರ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಡಿಲ್ಲಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್ ಯಂಗ್' ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಅಕ್ಷರಗಳು ನೋಡುಗರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಧ ಇಂಚು ಧೂಳಿನೊಡನೆ ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆಸಿದ್ದವು.

ಆ ಫಲಕ ಹಿಂದೆ ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಲಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿ, ವಾರಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತು ಡಾಲರ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಪದ್ಭರಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, 'ಡಿಲ್ಲಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್' ಹೆಸರು ಗಾಳಿಗೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ತಂಪನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಪಾದನೆ ತಗ್ಗಿ ವಾರಕ್ಕೆ ೨೦ ಡಾಲರ್‌ಗೆ ಇಳಿದಾಗ, 'ಡಿಲ್ಲಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್'ನ ಅಕ್ಷರಗಳೇ 'ಈ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೆಸರು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೇನೋ... ಕೇವಲ ನಿರಾಡಂಬರದ ಸರಳ 'ಡಿ' ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತವಾಗಿಬಿಡೋಣ' ಎಂದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವುದರ ಸೂಚನೆಯೇ ಎಂಬಂತೆ ಮಸಕುಮುಸಕಾಗತೊಡಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಬದಲಾಗದ ಧೋರಣೆ, ಪ್ರೀತಿಯ ಡೆಲ್ಟಾಳು ಜೇಮ್ಸ್ ಡಿಲ್ಲಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್ ಯಂಗ್ ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೂ ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಧಾವಿಸಿ, 'ಜೇಮ್ಸ್' ಎಂದು ಜೇನುದನಿ ಸೂಸಿ ಬಿಗಿದಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನವೇ.

ಒಂದು ಒಬ್ಬೆ ಅಳುವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಡೆಲ್ಟಾ ಕಣ್ಣೀರಿನ ದಾರಿಗಳ ಒದ್ದೆಯನ್ನು ಪೌಡರ್ ಸವರಿ ಮರೆಮಾಚಿ, ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಸಾರಿ, ಬೂದುಬಣ್ಣದ ಅಂಗಳವೊಂದರ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬೂದುಬಣ್ಣದ ಬೆಕ್ಕೊಂದು ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮೋಡ ಮುಸುಕಿದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ವೀಕ್ಷಿಸಿದಳು. ಮರುದಿನವೇ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್. ತನ್ನ

ಪ್ರಿಯ ಜಿಮ್‌ಗೊಂದು ಕಾಣಿಕೆ ಖರೀದಿಸಬೇಕು. ಇರುವುದು ಮೂರು ಬಾರಿ ಎಣಿಸಿದರೂ ಬದಲಾಗದ ಅವೇ ಒಂದು ಡಾಲರ್ ಎಂಬತ್ತೇಳು ಸೆಂಟ್‌ಗಳು. ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ಪೆನ್ನಿಯನ್ನೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಉಳಿಸಿ, ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೂ ಫಲಿತಾಂಶ ಇಷ್ಟೇ.

ವಾರಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಡಾಲರ್ ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಖರ್ಚುಗಳು ಡೆಲ್ಲಾಳ ಅಂದಾಜಿಗಿಂತ ಎಂದಿಗೂ ಹೆಚ್ಚೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಉಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದ ಗಂಟೆಗೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕ್ಷಯ ಬಡಿದು. ಈಗ ಉಳಿದದ್ದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಡಾಲರ್ ಎಂಬತ್ತೇಳು ಸೆಂಟ್‌ಗಳು. ತನ್ನ ಸಂತಸಮಯ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಕಳೆದಿದ್ದವಳು. ಚೊಕ್ಕವಾದ, ಸುಂದರವಾದ, ಅಪರೂಪದ ಕಾಣಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ನೀಡಬೇಕು - ಜಿಮ್‌ನ ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ, ಕಾಳಜಿಗಳ ತೂಕಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾದ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಾದರೂ ನೀಡಬೇಕು.

ಆ ಎಂಟು ಡಾಲರ್ ಫ್ಲಾಟಿನ ಕೊಠಡಿಗೆ ಎಂಟು ಕಿಟಕಿಗಳಿದ್ದು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ಭಿತ್ತಿಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಿಯರ್ ಗಾಜಿನ ಕನ್ನಡಿಯೊಂದಿತ್ತು. ಆಹಾ! ಅದರ ಅಗಲವನ್ನೆಂತು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ! ಸಪೂರ ಮೈಕಟ್ಟಿನ ಚುರುಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸತತವಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿ, ಬಾಗಿ, ಇಣುಕತೊಡಗಿದರೆ ತನ್ನ ಇಡೀ ಮೈ ಹೇಗೆ ಕಾಣುವದೆಂಬ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮೂರ್ಖಾಲ್ಕು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕನ್ನಡಿಯದು. ಡೆಲ್ಲಾ ಸಪೂರಳೂ, ಚುರುಕಾದವಳೂ ಆಗಿದ್ದಳು.

ಮಿಸೆಸ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಥಟ್ಟನೆ ಕಿಟಕಿಯ ಬದಿಯಿಂದ ಸರಿದು ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಳು. ಕೇವಲ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮುಖ ಕಳೆಗುಂದಿದಂತೆ ಕಂಡರೂ, ಕಣ್ಣುಗಳ ಹೊಳಪು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸವಾಲು ಒಡ್ಡುವಂತಿತ್ತು. ತರಾತುರಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ತುರುಬಿಗೆ ಒಯ್ದು ಕೇಶರಾಶಿಯನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿದಳು. ನೀಳವೇಣಿಯ ಸಮೃದ್ಧ ವೇಣಿ ತನ್ನದ್ದಕ್ಕೂ ಕೆಳಗಿಳಿಯಿತು.

ಜೇಮ್ಸ್ ಡಿಲ್ಲಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್ ಯಂಗ್ ದಂಪತಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸತಿಪತಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತಹ ಎರಡು ಅಪೂರ್ವ ಆಸ್ತಿಗಳಿದ್ದವು. ತಾತನಿಂದ

ತಂದೆಯ ಮಣಿಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು, ತಂದೆಯಿಂದ ತನಗೆ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಜೇಮ್ಸ್ ಡಿಲ್ಲಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್ ಯಂಗ್‌ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಚಿನ್ನದ ಕೈಗಡಿಯಾರ ಒಂದು. ಡೆಲ್ಲಾಳ ಸೊಂಪಾದ ಕೇಶರಾಶಿ ಇನ್ನೊಂದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಶೀಬಾದ ರಾಣಿಯೇನಾದರೂ ಡೆಲ್ಲಾ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಫ್ಲಾಟ್ ಮುಂದಿನ ವಾಯುಗೋಳವೆಯ ಅತ್ತಲಿನ ಫ್ಲಾಟಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಆ ಮಹಾರಾಣಿಯ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಆಭರಣಗಳು, ಉಡುಗೊರೆಗಳು ತನ್ನ ಕೇಶಸಂಪತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ತೃಣಸಮಾನ ಎಂದು ತೋರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಡೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಒದ್ದೆಯಾದ ಕೇಶರಾಶಿಯನ್ನು, ಒಣಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೋ ಎಂಬಂತೆ, ತನ್ನ ಫ್ಲಾಟಿನ ಕಿಟಕಿಯ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಹರವು ಹಾಕಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಂತೆಯೇ ಮಹಾರಾಜ ಸಾಲೋಮನ್ ಏನಾದರೂ ಗೃಹರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕೆಳ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತಿನೊಡನೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ತಾನು ಸಾಲೋಮನ್‌ನನ್ನು ಹಾದುಹೋಗುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಾಗಲೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಅಮೂಲ್ಯ ಚಿನ್ನದ ಕೈಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಅವನು ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಗಡ್ಡೆ ಸವರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಜಿಮ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದೂ ನಿಶ್ಚಿತ.

ಡೆಲ್ಲಾಳ ಅಲೆಅಲೆಯಾದ ಧಳಧಳಿಸುವ ಕೇಶರಾಶಿಯು ಕಂದುಬಣ್ಣದ ಜಲಪಾತದಂತೆ ಧುಮಿಕ್ಕಿ ತನ್ನದ್ದಕ್ಕೂ ಮಿರುಗುತ್ತಾ ಹರಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಬೆನ್ನಿನಷ್ಟಗಲಕ್ಕೂ ಹರಡಿ, ಮಂಡಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿನವರೆಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆ ಅದ್ಭುತ ಕೇಶರಾಶಿಯು ಡೆಲ್ಲಾಳನ್ನು ವಸ್ತ್ರದಂತೆ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಯಾವುದೋ ತಳಮಳಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಅವಳು ತ್ವರೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೇಶವನ್ನು ತುರುಬಾಗಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಡೆಲ್ಲಾ ಅಧೀರಳಾದಳು. ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಹನಿಗಳು ಉದುರಿ ಸವೆದ ಹಾಸುಗಂಬಳಿಯನ್ನು ತೇವಗೊಳಿಸಿದವು.

ಡೆಲ್ಲಾ ಕಂದು ಜಾಕೆಟ್ ಧರಿಸಿ, ಕಂದು ಟೋಪಿಗೆ ಏರಿಸಿ, ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ಹೇಮಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ವಸಂತನ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಡೆದ ರಭಸಕ್ಕೆ ಧರಿಸಿದ ಸ್ಕರ್ಟ್ ಚಿತ್ತಾರದ ಕೊಡೆಯಂತೆ ಅವಳ ಸುಂದರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಪುಟನೆಗೆಯುವ ಆಮೋದದಿಂದ ಡೆಲ್ಲಾ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ರಸ್ತೆಗಿಳಿದಳು.

ಈ ಸುಮನದ ಸುಂಟರಗಾಳಿ ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಕಿ ನಿಂತದ್ದು 'ಮೇಡಮ್ ಸೊಫ್ರಾನೀ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಕೇಶ ವಸ್ತುಗಳು' ಎಂಬ ಫಲಕದ ಮುಂದೆಯೇ.

ಡೆಲ್ಟಾ ಮೊದಲ ಅಂತಸ್ತಿನ ಆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಒಂದೇ ಉಸಿರಿಗೆ ಏರಿ, ಏದುತ್ತಾ ನಿಂತಳು. ಸುಣ್ಣದ ಬಿಳುಪಿನ, ಶೀತಲ ಭಾವದ, ದೈತ್ಯಕಾಯಳಾದ ಅಂಗಡಿಯ ಮಾಲಿಕಳು ಸೊಫ್ರಾನಿ (ಬುದ್ಧಿವಂತೆ)ಯಂತೆ ಇನಿತೂ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

'ನನ್ನ ಕೇಶವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವೆಯಾ?' ಕೇಳಿದಳು ಡೆಲ್ಟಾ.

'ಕೂದಲು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ತೆಗೆ. ಅದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ನೋಡಬೇಕು' ಎಂದಳಾಕೆ.

ಕೇಶರಾಶಿ ಮತ್ತೆ ಅಲೆಅಲೆಯಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿಯಿತು.

ಪಳಗಿದ ಕೈಗಳಿಂದ ಕೇಶರಾಶಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ತೂಕದ ಅಂದಾಜು ಹಾಕಿದ ಆಕೆ 'ಇಪ್ಪತ್ತು ಡಾಲರ್‌ಗಳು' ಎಂದಳು.

'ತ್ವರೆ ಮಾಡು' ಎಂದಳು ಡೆಲ್ಟಾ.

ಡೆಲ್ಟಾಳ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳು ಗುಲಾಬಿ ರಂಗಿನ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಹೋದಂತೆ ಭಾಸವಾದವು. ಜಿಮ್‌ಗಾಗಿ ಕಾಣಿಕೆ ಅರಸುತ್ತಾ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಅಂಗಡಿಗೆ ಧಾವಿಸಿದ ಅವಳ ವೇಗದ ಮುಂದೆ ಜಿಂಕೆಯ ವೇಗವು ಆಮೆಯ ನಡೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಕಡೆಗೂ ಅವಳ ಕನಸಿನ ವಸ್ತು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆ ವಸ್ತುವು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಜಿಮ್‌ಗೆಂದೆ ತಯಾರಿಸಿದಂತಿತ್ತು. ಆ ತನಕ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನೂ ಬುಡಮೇಲಾಗಿ ಹುಡುಕಿದ್ದ ಅವಳಿಗೆ ಇಂತಹ ವಸ್ತು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದೊಂದು ಸರಳ ವಿನ್ಯಾಸದ, ಪರಿಶುದ್ಧ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಫಾಬ್ ಸರಪಳಿ. ಲೋಹದ ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದಲೇ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿದ್ದ ಆ ಸರಪಳಿಗೆ - ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ವಸ್ತುಗಳಂತೆಯೇ - ಯಾವುದೇ ಅಲಂಕಾರಿಕ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬೆಲೆಯೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜಿಮ್‌ನ ಕೈಗಡಿಯಾರದ ಘನತೆಗೆ ತಕ್ಕುದಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ತಕ್ಷಣ ಅದು ಜಿಮ್‌ನದೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಡೆಲ್ಟಾ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ನಿರಾಡಂಬರತೆ ಮತ್ತು

ಮೌಲ್ಯ - ಈ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು ಆ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಜಿಮ್‌ನನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲು ಅನ್ವಯಿಸಬಲ್ಲ ಪದಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆ ಸರಪಳಿಗೆ ಅವಳಿಂದ ಅಂಗಡಿಯವನು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಡಾಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ. ಉಳಿದ ಎಂಬತ್ತೇಳು ಸೆಂಟ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಡೆಲ್ಲಾ ಮನೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದಳು. ಈ ಹೊಸ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಕೈಗಡಿಯಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸಿದರೆ ಎಂತಹವರ ಜೊತೆಯಿದ್ದರೂ ಜಿಮ್ ಆಗಾಗ್ಗೆ ವೇಳೆಯೆಷ್ಟೆಂದು ನೋಡಲು ಕಾತುರನಾಗಬಹುದು. ಈಗಲೂ ಜಿಮ್‌ನ ಕೈಗಡಿಯಾರ ಮನಸೆಳೆಯುವಂತಹದ್ದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಚರ್ಮದ ಪಟ್ಟಿಯು ಹಳತಾಗಿ ಜೂಲುಜೂಲಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರೆದುರು ಸಮಯ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವನಿಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮುಜುಗರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಡೆಲ್ಲಾ ಮನೆಗೆ ತಲುಪುವ ವೇಳೆಗೆ ಅವಳ ಆನಂದಪರವಶತೆ ತಗ್ಗಿ ಜಾಗರೂಕತೆ, ವಿವೇಚನೆಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿದವು. ಕೇಶವನ್ನು ಸುರುಳಿಗೊಳಿಸುವ ಸಲಕರಣೆಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು, ಗ್ಯಾಸನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ, ಪ್ರೀತಿಯ ಫಲವಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಧಾರಾಳತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆದ ಹಾನಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವತ್ತ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಳು. ಇದಂತೂ ಎಂದಿಗೂ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವೇ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕೆಲಸ.

ನಲವತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದ ನಂತರ ಡೆಲ್ಲಾಳ ಶಿರವು ಪುಟ್ಟ, ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿರುವ ಸುರುಳಿಗೂದಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಅವಳು ಪೋಲಿ ಅಲೆಯುವ ತುಂಟ ಹುಡುಗನಂತೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತ ಡೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಸಮಯ ಕಾತುರಭರಿತ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

'ಜಿಮ್ ನನ್ನತ್ತ ಎರಡನೆಯ ನೋಟ ಬೀರುವ ಮೊದಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕೋನಿ ದ್ವೀಪದ ವೃಂದಗಾನದ ಹುಡುಗಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ' ಸ್ವಗತದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಳು ಡೆಲ್ಲಾ, 'ಆದರೆ ನಾನಾದರೂ ಏನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು? ಇದ್ದ ಒಂದು ಡಾಲರ್ ಎಂಬತ್ತೇಳು ಸೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನು ತಾನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು?'

ಸಂಜೆ ಏಳರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಬೆಯಾಡುವ ಕಾಫಿ ತಯಾರಾಗಿತ್ತು; ಚಾಪ್ಸ್ ತಯಾರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಹುರಿಯುವ ಬಾಂಡಲಿಯು ಒಲೆಯ ಬಳಿ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಕುಳಿತಿತ್ತು.

ಜಿಮ್ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ತಪ್ಪದೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದ. ಇನ್ನೇನು ಅವನು ಬರುವ ಸಮಯ ಎಂದರಿತ ಡೆಲ್ಲಾ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಎರಡು ಮಡತೆಯಾಗಿ ಮಡಚಿ, ತನ್ನ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಜಿಮ್ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಬಾಗಿಲಿನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತಳು. ಅಲ್ಲ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಜಿಮ್ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಏರುತ್ತಿರುವ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿಸಿತು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಯಾವುದೋ ಭಯದಿಂದ ಕಂಪಿಸಿ ಬಿಳುಪೇರಿದಳು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗಲೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿದ್ದ ಅವಳು 'ದೇವರೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನಾನು ಈಗಲೂ ಸುಂದರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡು' ಎಂದು ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದನ್ನು ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದಳು. ಸುಂದರ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಜಿಮ್ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅಂಗೈಯನ್ನು ಅಗಲ ಮಾಡಿ ಆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕಾತುರದಿಂದ ಜಿಮ್‌ನ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದಳು. ಮಂದವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಅಮೂಲ್ಯ ಲೋಹವು ಡೆಲ್ಲಾಳ ಉಜ್ಜಲ, ಉತ್ಸಾಹಭರಿತ ಚೇತನದಿಂದ ಹೊಳಪನ್ನು ಪಡೆದು ಮಿರುಗುತ್ತಿತ್ತು.

'ಸೊಗಸಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲವೆ ಜಿಮ್? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇಡೀ ಪಟ್ಟಣವನ್ನೇ ಬೋರಲು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೆ. ಈಗ ನೀನು ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರು ಬಾರಿಯಾದರೂ ನಿನ್ನ ಕೈಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಕೈಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಕೊಡು. ಇದು ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು ನಾನು.'

ಡೆಲ್ಲಾಳ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬದಲು ಜಿಮ್ ಹೊರಸಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉರುಳಿ ಕುಳಿತು, ತನ್ನ ಹಿಂದಲೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೈಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಡೆಲ್ಲಾಳತ್ತ ನಗೆ ಬೀರಿದ.

'ಡೆಲ್ಲಾ' ನುಡಿದ ಜಿಮ್, 'ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಡೋಣ. ಅವುಗಳು ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿವೆಯೆಂದರೆ, ಅವನ್ನು ಈಗಲೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು

ತರವಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಕ್ಲಿಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ನನ್ನ ಕೈಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಮಾರಿದೆ.
ನಡೆ, ಚಾಪ್ಸ್ ತಯಾರಿಸೋಣ'

ಸೋತ ಮುಖ, ನಕ್ಷತ್ರದ ಕಂಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದಂಪತಿಗಳು ತೋಳಿಗೆ
ತೋಳು ಮಿಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಬಾಂಡಲೆಯತ್ತ ನಗುತ್ತ ಸಾಗಿದರು.

* * * * *

ಹೆಣದ ಬಟ್ಟೆ

ಮೂಲ: ಪ್ರೇಮ್‌ಚಂದ್

ಅನು: ಶಾ.ಬಾಲರಾವ್

ಅಪ್ಪ ಮಗ ಇಬ್ಬರೂ ಜೋಪಡಿಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಆರಿಹೋದ ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆಯ ಮುಂದೆ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಒಳಗೆ ಮಗನ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಂಡತಿ ಬುಧಿಯಾ ಪ್ರಸವವೇದನೆಯಿಂದ ನರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಅವಳ ಬಾಯಿಂದ ಎದೆ ನಡುಗಿಸುವಂತಹ ಶಬ್ದ ಬರುತ್ತಿತ್ತು; ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅಪ್ಪ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಎದೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಳಿಯ ರಾತ್ರಿ; ಪ್ರಕೃತಿ ಮೌನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯೇ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕರಗಿಹೋಗಿತ್ತು.

ಫೀಸು ಹೇಳಿದ - “ನೋಡಿದರೆ ಉಳಿಯೋಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಇಡೀ ದಿನ ಅಲೆದಾಡೋದರಲ್ಲೇ ಹೋಯಿತು. ಹೋಗು, ಏನಾಗಿದೆ ಅಂತ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಾ.”

ಮಾಧವ ಕೋಪದಿಂದ ಹೇಳಿದ - “ಸಾಯೋದೇ ಆದರೆ ಬೇಗ ಯಾಕೆ ಸಾಯಬಾರದು! ನೋಡಿ ಏನು ಮಾಡಲಿ?”

“ನೀನು ಮಹಾ ನಿಷ್ಕರುಣಿ ಕಣೋ! ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಯಾರ ಕೂಡ ಸುಖಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಕಳೆದೆಯೋ ಅವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸಗೇಡಿಯಾಗೋದೆ!”

“ನನ್ನಿಂದ ಅವಳ ಗೋಳಾಟಾನ, ಅವಳು ಕೈಕಾಲು ಬಡಿಯೋದನ್ನು ನೋಡೋಕ್ಕೆ ಆಗೋಲ್ಲ.”

ಅವರು ಚಮ್ಮಾರ ಜಾತಿಯವರು. ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರು. ಅಪ್ಪ ಫೀಸು ಒಂದು ದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಮೂರು ದಿನ ಆರಾಮ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮಗ ಮಾಧವ ಎಂತಹ ಮೈಗಳ್ಳನೆಂದರೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಚಿಲುಮೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲೂ ಕೂಲಿಗೇಲಸ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಕಾಳಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಶಪಥ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಒಂದೆರಡು ಹೊತ್ತು ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದಮೇಲೆ ಫೀಸು ಮರ ಹತ್ತಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಕೊಂಬೆ ಮುರಿದು ತರುತ್ತಿದ್ದ; ಮಾಧವ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಮಾರಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಹಣ ಕೈಲಿರುವವರೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತ

ಕಾಲಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಮತ್ತೆ ಕೊಂಬೆ ಕಡಿಯುವುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಕೂಲಿಗೇಲಸ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು, ಓಡಾಡುವುದು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೇನೂ ಕೊರತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಮೈಮುರಿದು ದುಡಿಯುವವರಿಗೆ ಹತ್ತಾರು ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರಿಂದ ಕೂಡಿ ಒಬ್ಬ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಪಡೆದು, ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದರ ವಿನಹ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಜನ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಸಾಧುಗಳಾದರೂ ಆಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಸಂಯಮ ನಿಯಮಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಧೈರ್ಯ ಸಂತೋಷಗಳಿಂದ ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಿತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಕೃತಿ! ಅವರದ್ದು ವಿಚಿತ್ರ ಜೀವನ. ಒಂದೆರಡು ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಆಸ್ತಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹರಿದ ಹಳೆಯ ಚಿಂದಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಾನ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಚಿಂತೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು! ಸಾಲದ ಭಾರ ಹೇರಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಬೈಗಳವನ್ನೂ ಸಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಏಟನ್ನೂ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ದುಃಖವೆಂಬುದು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವಾಪಸು ಬರುವುದೆಂಬ ಆಸೆ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಜನ ಅವರಿಗೆ ಚೂರುಪಾರು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು – ಅಂತಹ ದೈನ್ಯವಿತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ. ಬಟಾಣಿ ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತರರ ಹೊಲದಿಂದ ಅವನ್ನು ಕಿತ್ತುತಂದು ಹುರಿದೋ ಸುಟ್ಟೋ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲವೇ ನಾಲ್ಕೈದು ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆ ಕಡಿದುತಂದು ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಅಗಿದು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೇ ಆಕಾಶ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಫೀಸೂ ಅರುವತ್ತು ವರ್ಷ ಕಳೆದಿದ್ದ. ಮಾಧವ ಸುಪುತ್ರ; ಅಪ್ಪನ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಡಿದು ನಡೆದಿದ್ದ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವನ ಹೆಸರು ಇನ್ನೂ ಉಜ್ವಲವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈಗ ಸಹ ಇಬ್ಬರೂ ಅಗ್ನಿಷ್ಠಕೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಯಾರದೋ ಹೊಲದಿಂದ ಅಗೆದು ತಂದಿದ್ದ ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಫೀಸುವಿನ ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು. ಮಾಧವ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ತಾನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಹೆಂಡತಿ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ಅವಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತಳಪಾಯ ಹಾಕಿದ್ದಳು. ಹಿಟ್ಟು ಬೀಸಿಯೋ, ಹುಲ್ಲು ಕತ್ತಿರಿಸಿಯೋ ದಿನವೂ ಸೇರಿನಷ್ಟು ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಹೇಗೋ ಹೊಂದಿಸಿ ಈ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿಗಳ ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆ ಆಲಸಿಗಳೂ ಆರಾಮಪ್ರಿಯರೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕೊಂಚ ಜಂಬ ತೋರಿಸಲೂ ಷುರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಯಾರಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರಹೇಳಿದರೆ ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡದೆ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಕೂಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅದೇ ಹೆಂಗಸು ಪ್ರಸವವೇದನೆಯಿಂದ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ; ಪ್ರಾಯಶಃ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಅವಳು ಸತ್ತರೆ ತಾವು ಆರಾಮವಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ!

ಫೀಸು ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿಯುತ್ತ ಹೇಳಿದ - “ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬಾರೋ, ಅವಳ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಅಂತ. ಇನ್ನೇನು ಭೂತಚೇಷ್ಟೆ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಂತೂ ದೆವ್ವ ಬಿಡಿಸೋಕ್ಕೆ ಓರುನೂ* ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ತೋಗೋತಾನೆ!”

ತಾನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆಯ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಬಿಡುವನೋ ಎಂದು ಮಾಧವನಿಗೆ ಭಯ. ಅವನಂದ- “ನನಗಂತೂ ಒಳಗೆ ಹೋಗೋಕ್ಕೆ ಭಯವಾಗುತ್ತೆ!”

“ನಾನಿಲ್ಲೇ ಇರೋವಾಗ ಭಯ ಏತರದು?”

“ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಯಾಕೆ ನೋಡಿ ಬರಬಾರದು?”

“ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಇರೋವಾಗ ಮೂರು ಜನ ಅವಳ ಬದಿ ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಾಡಲಿಲ್ಲ! ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸೊಸೆಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗೊಲ್ಲವೆ? ಇದುವರೆಗೆ ಯಾರು ಮುಖ ಸಹ ನೋಡಿಲ್ಲವೋ ಇವತ್ತು ಅವಳ ಬೆತ್ತಲೆ ಮೈ ನೋಡಲೆ? ಅವಳಿಗೆ ಮೈಮೇಲೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ಇರಲಾರದೇನೋ? ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಿಡುಬೀಸಾಗಿ ಕೈಕಾಲು ಸಹ ಬಡೀಲಾರಳು”?

“ಮಗುವೇನಾದರೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಏನು ಗತಿ ಅಂತೀನಿ? ಮನೇಲಿ ಶುಂಠಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಎಣ್ಣೆ, ಒಂದು ಚೂರೂ ಇಲ್ಲ.”

“ಎಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತೆ. ದೇವರು ಕೊಡೋವಾಗ, ಇದುವರೆಗೆ ಒಂದು ಕಾಸು ಸಹ ಬಿಚ್ಚದೇ ಇರೋ ಜನ ನಾಳೆ ತಾವಾಗಿಯೇ ಕರೆದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಒಂಬತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದವು. ಮನೇಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಏನೂ ಇರ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇವರು ಹೇಗೋ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡಿದ.”

ಯಾರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಗಲೂರಾತ್ರಿ ಶ್ರಮಪಡುವವರ ಸ್ಥಿತಿ ಸಹ ಇವರದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೋ, ಎಲ್ಲಿ ರೈತರ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಬಲ್ಲ ಜನ ಅವರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಫೀಸು ರೈತರಿಗಿಂತ ಬಹುಪಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿವಂತನೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಅವನು ವಿಚಾರ ಶೂನ್ಯರಾದ ರೈತರ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗುವುದರ ಬದಲು ಕೆಲಕೇಡಿಗಳಾದ ಕೀಳು ಜನರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅವನಲ್ಲಿ ಆ ಜನರ ನೀತಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ ನಿಜ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಅವನ ಗುಂಪಿನ ಇತರರು ಹಳ್ಳಿಯ ಮುಖಂಡರೂ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿ ಇವನನ್ನು ಕಂಡು ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಸಹ, ತಾನು ದುಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೇನಂತೆ ರೈತರಂತೆ ಮೈ ಮುರಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನ ಫೀಸುವಿಗಿತ್ತು. ಅವನ ಸರಳತೆ, ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯತೆಗಳಿಂದ ಬೇರೆಯವರು ಅನುಚಿತವಾಗಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಬ್ಬರೂ ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ತೆಗೆದು ಇನ್ನೂ ಬಿಸಿಯಾಗಿರುವಾಗಲೇ ತಿನ್ನತೊಡಗಿದ್ದರು. ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಅವರೇನನ್ನೂ ತಿಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಆರುವ ತನಕ ಕಾಯವಷ್ಟು ಸಹ ಅವರಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಇಬ್ಬರ ನಾಲಿಗೆಯೂ ಸುಟ್ಟಿತು. ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿದ ಮೇಲೆ ಅಲೂಗೆಡ್ಡೆಯ ಹೊರಭಾಗ ತುಂಬ ಬಿಸಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಚ್ಚಿದೊಡನೆಯೇ ನಾಲಿಗೆ, ಅಂಗಳು, ಗಂಟಲುಗಳನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಸುಡುಗಂಡವನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ನುಂಗಿ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು ಎಷ್ಟೋ ಮೇಲೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಬೇಗ ಬೇಗ ನುಂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಈ ಸಾಹಸದಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಫೀಸುವಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಾನು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ತಾಕೂರನ ದಿಬ್ಬಣದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅವತ್ತಿನ ಊಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ತೃಪ್ತಿ ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಸದಾ ನೆನಪಿಡುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಅದರ ನೆನಪು ಹಸನಾಗಿತ್ತು!

ಅವನು ಹೇಳಿದ- “ಆ ಊಟಾನ ಮರೀಲಾರೆ, ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಅಂಥ ಊಟ, ಅಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಭರ್ತಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ನೋಡು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯೋರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಪೂರಿ ಬಡಿಸಿದ್ದರು- ಎಲ್ಲರಿಗೂ! ಚಿಕ್ಕೋರು, ದೊಡ್ಡೋರು ಎಲ್ಲರೂ ಪೂರಿ ತಿಂದರು. ಅದೂ ಅಸಲೀ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರಿದದ್ದು! ಚಟ್ಟಿ, ರಾಯತ, ಮೂರು ತರಹ ಗಟ್ಟಿಪಲ್ಯ, ಒಂದು ನೀರುಪಲ್ಯ, ಮೊಸರು, ಮಿಠಾಯಿ, ಆ ಊಟ ಎಷ್ಟು ರುಚಿಯಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಈಗೇನು ಹೇಳಿ? ಯಾವ ಅಡತಡೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಿನ್ನಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಜನ ಹೇಗೆ ತಿಂದರು, ಹೇಗೆ ತಿಂದರು ಅಂದರೆ ಯಾರೂ ನೀರು ಸಹ ಕುಡೀಲಿಲ್ಲ. ಬಡಿಸೋರು ಬಿಸಿಬಿಸಿಯಾದ, ದುಂಡುದುಂಡಾದ ಫಮ್ ಅನ್ನೋ ಕಚೋರೀನ* ಎಲೆಗೆ ಹಾಕಿಬಿಡೋರು. ಬೇಡ ಬೇಡ ಅಂದರೂ, ಎಲೆ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡಗೈ ಹಾಕಿ ತಡೆದರೂ ಬಡಿಸಿಬಿಡೋರು. ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡಾದ ಮೇಲೆ ಏಲಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಿದ ಬೀಡವೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಬೀಡ ಇಸಕೊಳ್ಳೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಎಲ್ಲಿತ್ತು? ನಿಂತುಕೊಳ್ಳೋಕ್ಕೆ ಆಗ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದಡದಡ ಅಂತ ಹೋಗಿ ಕಂಬಳಿ ಹಾಸಿ ಮಲಕ್ಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟೆ. ಹೊಳೆ ಹರಿದ ಹಾಗೆ ಹರಿಯೋ ಮನಸ್ಸು ಆ ತಾಕೂರನದು.”

ಈ ಎಲ್ಲ ಭಕ್ತಗಳ ರುಚಿಯನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸವಿಯುತ್ತ ಮಾಧವ ಹೇಳಿದ- “ಈಗ ನಮಗೆ ಯಾರೂ ಅಂಥ ಊಟ ಹಾಕೋಲ್ಲ.”

“ಈ ಯಾರು ಏನು ಊಟ ಹಾಕಾರು? ಆ ಕಾಲ ಬೇರೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದುಡ್ಡುಳಿಸೋದೊಂದು ಗೊತ್ತು. ಮದುವೇಲಿ ಖರ್ಚು ಕೂಡದು, ಸತ್ತಾಗ ಖರ್ಚು ಕೂಡದು! ಬಡವರ ಹಣಾನ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿಹಾಕಿ ಎಲ್ಲಿಡ್ತಾರಂತೆ ಇವರು. ಗುಡ್ಡೇ ಹಾಕೋದರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಏನು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೈ ಹಿಡಿಯೋದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ.”

“ನೀನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಪೂರೀನಾದರೂ ತಿಂದಿರಬೇಕು.”

“ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಜಾಸ್ತಿಯೇ!”

“ನಾನಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಐವತ್ತು ತಿಂದುಬಿಡ್ತಿದ್ದೆ.”

“ನಾನು ಸಹ ಐವತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯೇನೂ ತಿಂದಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಒಳ್ಳೇ ಪಡ್ಡೇ ಹುಡುಗ. ನೀನು ನನ್ನ ಅರ್ಧದಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲ.”

ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ತಿಂದು ಇಬ್ಬರೂ ನೀರು ಕುಡಿದರು. ಅದೇ ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆಯ ಮುಂದೆ ಧೋತಿ ಹೊದ್ದು ಮೈಮುದುಡಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದರು- ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಹೆಬ್ಬಾವುಗಳು ಸುರುಳಿಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿವೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ.

ಬುಧಿಯಾ ಇನ್ನೂ ನರಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು.

ಬೆಳಗಾಗ ಮಾಧವ ಎದ್ದು ಕೊಠಡಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೈ ತಣ್ಣಗಾಗಿತ್ತು. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೋಣಗಳು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ ಕಲ್ಲಿನಂತಾಗಿ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇಡೀ ದೇಹ ಧೂಳಿನಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿತ್ತು, ಮಗು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೇ ಸತ್ತಿತ್ತು.

ಮಾಧವ ಫೀಸುವಿನ ಬಳಿ ಓಡುತ್ತ ಬಂದ. ಇಬ್ಬರೂ ‘ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ’ ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ ಅರಚುತ್ತ ಎದೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಇವರ ಗೋಳಾಟವನ್ನು ಕೇಳಿ ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಓಡಿಬಂದರು; ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದುರ್ಭಾಗ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು.

ಆದರೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಗೋಳಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಣದ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಸೌದೆಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸ್ಥಿತಿ ಹದ್ದಿನ ಗೂಡಿನ ಮಾಂಸದಂತಿತ್ತು.

ಅಪ್ಪಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಅಳುತ್ತ ಹಳ್ಳಿಯ ಜಮೀನುದಾರನ ಬಳಿ ಹೋದರು. ಅವನಿಗೆ ಇವರ ಮುಖ ಕಂಡರೆ ಸಾಕು, ಹೇಸಿಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಇವರನ್ನು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ, ವಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೈಯಾರೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದ. ಅವನು ಕೇಳಿದ- “ಏನಲೇ ಫೀಸುವಾ, ಯಾಕೋ ಅತ್ತಿದಿ? ಈಗೆಲ್ಲಿ ನೀನು ಕಾಣಿಸೋದೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಈ ಹಳ್ಳೀಲಿ ಇರೋಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.”

ಫೀಸು ನೆಲಕ್ಕೆ ತಲೆಮುಟ್ಟಿಸಿ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ- “ಮಹಾಸಂಕಟದಲ್ಲಿದ್ದೀನಿ, ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಧವನ ಹೆಂಡತಿ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ

ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಔಷಧಿ-ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದವು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಈಗ ಒಂದು ರೊಟ್ಟಿ ಬಡಿದು ಕೊಡೋರೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಹಾಳಾಗಿಹೋದವು. ಸ್ವಾಮಿ, ಮನೆ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಗುಲಾಮ, ನಿಮ್ಮ ಹೊರತು ಅವಳನ್ನು ಮಣ್ಣುಮಾಡಿಸೋರು ಯಾರಿದಾರೆ? ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಔಷಧಿ-ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೇ ಹೋಯಿತು. ದಣಿಗಳಿಗೆ ದಯೆ ಬಂದರೆ ಅವಳ ಹಣ ಮಣ್ಣು ಕಾಣುತ್ತೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ?”

ಜಮೀನುದಾರನೇನೋ ದಯಾಳು. ಆದರೆ ಫೀಸುವಿಗೆ ದಯೆ ತೋರಿಸುವುದೆಂದರೆ ಕರಿಯ ಕಂಬಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ತೊಡೆದಂತೆ. ಅವನಿಗೆ ‘ನಡಿ, ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡು’ ಎಂದು ಅನ್ನೋಣವೆಂದು ಮನಸ್ಸಾಯಿತು! ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರೂ ಬರದವನು ಈಗ ತನಗೆ ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದು ಬಂದು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಳ್ಳಸೂಳೇಮಗ, ಬದ್ಮಾಶ್! ಆದರೆ ಈಗ ಕೋಪ ಇಲ್ಲವೇ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೊತ್ತಲ್ಲ. ಒಳಗಿಂದೊಳಗೇ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಜಮೀನುದಾರ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದೇನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನದ ಒಂದು ಮಾತಾದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಫೀಸುವಿನ ಕಡೆ ನೋಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಹೆಗಲಮೇಲಿನ ಭಾರ ಕಳೆದುಹೋದಂತೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ.

ಜಮೀನುದಾರನೇ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಹಳ್ಳಿಯ ವರ್ತಕ ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಸಾಹಸವೆಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು? ಫೀಸು ಜಮೀನುದಾರನ ಹೆಸರೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಡಂಗುರ ಸಾರುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತಿದ್ದ. ಒಬ್ಬರು ಎರಡಾಣೆ ಕೊಟ್ಟರು! ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಒಂದು ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಫೀಸುವಿನ ಹತ್ತಿರ ಐದು ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಗಂಟಾಯಿತು. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದಿಷ್ಟು ದವಸ ಸಿಕ್ಕಿತು; ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ಸೌದೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಫೀಸು ಮಾಧವರು ಹೆಣದ ಬಟ್ಟೆ ತರಲು ಪೇಟೆಗೆ ಹೋದರು. ಈ ಕಡೆ ಜನ ಬೊಂಬುಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಅಣಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪೇಟೆ ತಲಪಿದಾಗ ಫೀಸು ಕೇಳಿದ- “ಸುಡೋಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸೌದೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಅಲ್ಲವೇನೋ, ಮಾಧವ?”

ಮಾಧವ ಹೇಳಿದ- “ಹೌದು, ಸೌದೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ, ಹೆಣಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.”

“ನಡಿ, ಯಾವುದಾದರೂ ತೆಳ್ಳಗಿರೋ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳೋಣ.”

“ಮತ್ತೇನು? ಹೆಣ ಎತ್ತೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿರುತ್ತೆ. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣದ ಬಟ್ಟೆ ಯಾರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ?”

“ಬದುಕಿರೋವಾಗ ಮೈ ಮುಚ್ಚೋಕ್ಕೆ ಚಿಂದೀಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇರೋರಿಗೆ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಬೇಕು. ಎಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಪದ್ಧತಿ ಇದು!”

“ಬಟ್ಟೆ ಹೆಣದ ಜೊತೇಲೇ ಸುಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತೆ!”

“ಇನ್ನೇನು, ಉಳಿಯುತ್ತೆ? ಇದೇ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಮೊದಲೇ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಏನಾದರೂ ಔಷಧಿ-ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.”

ಇಬ್ಬರೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋದರು. ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಟ್ಟೆ ನೋಡಿದರು- ರೇಶಿಮೆ ಬಟ್ಟೆ, ಹತ್ತಿಯ ಬಟ್ಟೆ, ಆದರೆ ಯಾವುದೂ ಸರಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಯಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಹೇಗೋ ಏನೋ ಒಂದು ಹೆಂಡದಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದುನಿಂತರು; ಮೊದಲೇ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿತ್ತೋ ಎಂಬಂತೆ ಒಳಹೋದರು. ಒಳಹೋಗಿ ಕೊಂಚಹೊತ್ತು ಇಬ್ಬರೂ ಏನೂ ಮಾಡಲು ತಿಳಿಯದೆ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಫೀಸು ಮಾಲೀಕನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ- “ನಮಗೂ ಒಂದು ಬಾಟಲು ಕೊಡಿ, ಸಾಹೂಜಿ.” ಹಿಂದೆಯೇ ತಿನ್ನಲು ತಿಂಡಿ ಬಂತು, ಹುರಿದ ಮೀನು ಬಂತು. ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಇಬ್ಬರೂ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯತೊಡಗಿದರು.

ಬೇಗಬೇಗನೆ ಕೆಲವರು ಗುಟುಕು ಕುಡಿದಾದ ಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸೂ ಉಲ್ಲಾಸಗೊಂಡಿತು.

ಫೀಸು ಹೇಳಿದ- “ಹೆಣಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಹೊದಿಸೋದರಿಂದ ಏನು ಲಾಭ? ಕೊನೆಗೆ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗುತ್ತೆ. ಸೊಸೆಯ ಜೊತೆಯಂತೂ ಹೋಗೋಲ್ಲ.”

ತಾನು ಪಾಪಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಆಕಾಶದ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ ಮಾಧವ ಹೇಳಿದ- “ಲೋಕಾರೂಢಿ ಅಷ್ಟೇ.

ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಯಾರು ಕೊಡಿದ್ದರು? ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಏನು ಸಿಗುತ್ತೆ ಬಿಡುತ್ತ ಅಂತ ಕಂಡೋರು ಯಾರು?”

“ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಹತ್ತಿರ ಹಣವಿರುತ್ತೆ. ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಚೆಲ್ಲಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಚೆಲ್ಲೋಕೆ ಏನಿದೆಯಂತೆ?”

“ಆದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ಏನು ಉತ್ತರ ಹೇಳ್ತೆ? ಬಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲಿ ಅಂತ ಜನ ಕೇಳಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ?”

ಫೀಸು ಹೇಳಿದ- “ಹಣ ಸೊಂಟದಿಂದ ಬಿದ್ದುಹೋಯ್ತು ಅಂದುಬಿಡೋಣ, ಕಣೋ. ತುಂಬ ಹುಡುಕಿದೆವು, ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋಣ. ಜನಕ್ಕೆ ನಂಬಿಕೆ ಬರದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರೇ ಮತ್ತೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡ್ತಾರೆ.”

ಬೇಡದೆಯೇ ಬಂದ ಈ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ನಗುತ್ತ ಮಾಧವ ಹೇಳಿದ- “ಬಹು ಒಳ್ಳೆಯವಳು. ಸತ್ತರೂ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿನ್ನಿಸಿ, ಕುಡಿಸಿ ಸತ್ತಳು.”

ಅರ್ಧ ಬಾಟಲಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕರಗಿ ಹೋಯಿತು. ಫೀಸು ಎರಡು ಸೇರು ಪೂರಿ ತರಿಸಿದ. ಜೊತೆಗೇ ಚಟ್ನಿ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಮಾಂಸದ ಪಲ್ಯ, ಹೆಂಡದಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆಯೇ ತಿಂಡಿಯ ಅಂಗಡಿಯಿತ್ತು. ಮಾಧವ ಓಡಿಹೋಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ತಂದ. ಇನ್ನೂ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಉಳಿದಿದ್ದ ಹಣವೆಂದರೆ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ.

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ತನ್ನ ಬೇಟೆಯನ್ನು ತಿಂದು ಮುಗಿಸುವಂತೆ ಇಬ್ಬರೂ ಜರ್ಬಾಗಿ ಕೂತು ಪೂರಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಏನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಭಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುವುದೆಂಬ ಚಿಂತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಎಂದೋ ಗೆದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಫೀಸು ವೇದಾಂತಿಯಂತೆ ಹೇಳಿದ- “ನಮ್ಮ ಆತ್ಮತ್ಯಕ್ತಿಯಾಗ್ತಿದೆ ಅಂದಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೆ ಗಂಡುಮಗುವಾಗದೆ ಇರುತ್ತೆಯೆ?”

ಮಾಧವ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಆ ಮಾತನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದ- “ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆಗುತ್ತೆ. ದೇವರೇ, ನೀನು ಅಂತರ್ಯಾಮಿ, ಅವಳನ್ನ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ

ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಮನಸಾರೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡ್ತಿದೀವಿ. ಇವತ್ತು ಸಿಕ್ಕಂಥ ಊಟ ನಮ್ಮ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ.”

ಕ್ಷಣಕಾಲದ ನಂತರ ಮಾಧವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಂಕೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಅವನಂದ- “ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ನಾವೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೇಹೋಗ್ತೀವಿ.”

ಫೀಸು ಈ ಸರಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಏನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಪರಲೋಕದ ವಿಷಯ ಚಿಂತಿಸಿ ಈ ಲೋಕದ ಆನಂದವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಯಸಲಿಲ್ಲ.

“ನನಗೆ ಯಾಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಹೊದಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅವಳು ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡ್ತಿ?”

“ಕೇಳ್ತಾಳೆ, ನಿನ್ನ ತಲೆ!”

“ಕೇಳೋದಂತು ಖಂಡಿತ.”

“ಅವಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಹೊದಿಸೋಲ್ಲ ಅಂತ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು? ನನ್ನನ್ನೇನು ಅಷ್ಟು ಕತ್ತೆ ಅಂತ ತಿಳಕೊಂಡೆಯಾ? ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅರುವತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ಕತ್ತೆಕಾಯಿಕೊಂಡಿದೀನಿ ಅಂದುಕೊಂಡೆಯಾ? ಅವಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಸಿಗುತ್ತೆ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಒಳ್ಳೇ ಬಟ್ಟೆಯೇ ಸಿಗುತ್ತೆ.”

ಮಾಧವನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಂದ- “ಯಾರು ಕೊಡ್ತಾರೆ? ಇದ್ದ ಹಣಾನೆಲ್ಲಾ ನೀನು ಉಡಾಯಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ಅವಳು ಕೇಳೋದು ನನ್ನನ್ನು. ಅವಳ ಹಣೇಗೆ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿದೋನು ನಾನು ತಾನೇ?”

ಫೀಸು ರೇಗಿ ಹೇಳಿದ- “ಅವಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಸಿಗುತ್ತೆ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳ್ತಿದೀನಿ. ನೀನು ಯಾಕೆ ನಂಬೋಲ್ಲ?”

“ಯಾರು ಕೊಡ್ತಾರೆ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಹೇಳಬಾರದು.”

“ಈಗ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರೋ ಅವರೇ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆಗ ಹಣ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬರೋಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ.”

ಕತ್ತಲು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಳೆಯತೊಡಗಿದವು. ಅದರೊಡನೆ ಹೆಂಡದಂಗಡಿಯ ಕಳೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಒಬ್ಬರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು,

ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಯಾರೋ ಜೊತೆಗಾರರ ಬಾಯಿಗೆ ಬಾಟಲಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಮಲು ತುಂಬಿತ್ತು. ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಒಂದು ಗುಟುಕು ಕುಡಿದೇ ಮತ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಹವೆ ಅವರಿಗೆ ಅಮಲೇರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬದುಕಿನ ಜಂಜಾಟ ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆದುತರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತು ಅವರು ತಾವು ಬದುಕಿದ್ದೇವೆಯೋ ಸತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು! ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬದುಕಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಸತ್ತೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಅಪ್ಪಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಆನಂದ ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರ ಗಮನವೂ ಇವರ ಕಡೆ ಹರಿದಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರೂ ಅದೆಷ್ಟು ಭಾಗ್ಯವಂತರು! ಇಬ್ಬರಿಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಪೂರ್ತಿ ಬಾಟಲಿದೆ!

ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ತಿಂದಮೇಲೆ ಮಾಧವ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ಪೂರಿಯನ್ನು ಇವರ ಕಡೆ ಹಸಿವಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ ಭಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಹೀಗೆ 'ಕೊಡುವ' ಹೆಮ್ಮೆ, ಆನಂದ, ಉಲ್ಲಾಸಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ.

ಫೀಸು ಹೇಳಿದ- “ತೊಗೊಂಡು ಹೋಗು, ತಿಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹರಸು. ಇದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದವಳು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ನೀನು ಹರಸಿದರೆ ಆ ಹರಕೆ ಅವಳಿಗೆ ಖಂಡಿತ ತಲಪುತ್ತೆ. ನಿನ್ನ ಒಂದೊಂದು ರೋಮವೂ ಹರಸಲಿ. ಬಲು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದು ಇದು!”

ಮಾಧವ ಮತ್ತೆ ಆಕಾಶದ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತ ಹೇಳಿದ- “ಅವಳು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾಳಪ್ಪ, ಅಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠದ ರಾಣಿಯಾಗಿ ಮೆರೀತಾಳೆ.”

ಫೀಸು ಎದ್ದುನಿಂತ ಉಲ್ಲಾಸದ ತೆರೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತಿರುವವನಂತೆ ಹೇಳಿದ ಯಾರು ಮೇಲೂ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ತು ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಯಕೆಯೇನಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸಿದಳು. ಅವಳಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೆ ಯಾರು ಈ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾರೆಯೆ? ಎರಡೂ ಕೈಯಿಂದ ಬಡವರನ್ನು

ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಪಾಪ ತೊಳಕೊಳ್ಳೋಕ್ಕೆ ಗಂಗೇಲಿ ಮಿಂದು ಗುಡೇಲಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸ್ತಾರಲ್ಲ ಅವರು ಹೋಗ್ತಾರೆಯೆ?”

ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಈ ಬಣ್ಣ ತಕ್ಷಣ ಬದಲಾಯಿತು. ಅಮಲಿನ ಸ್ವಭಾವವೆಂದರೆ ಅಸ್ಥಿರತೆ. ದುಃಖನಿರಾಶೆಗಳು ತಲೆಹಾಕಿದವು.

ಮಾಧವ ಹೇಳಿದ- “ಆದರೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅವಳು ತುಂಬ ದುಃಖ ಅನುಭವಿಸಿದಳು ಕಣಪ್ಪಾ. ಸಾಯುವಾಗ ಎಷ್ಟೊಂದು ದುಃಖ ನುಂಗಿಕೊಂಡು ಸತ್ತುಳು.” ಅವನು ಕೈಯಿಂದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅಳತೊಡಗಿದ, ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ಅತ್ತ.

ಫೀಸು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ- “ಯಾಕೆ ಅಲ್ತೆ, ಮಗು, ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ ಅಂದರೆ ಅವಳು ಈ ಮಾಯಾಜಾಲದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆದಳು. ಬಂಧನ ಹರೀತು. ತುಂಬ ಭಾಗ್ಯವಂತೆ. ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಯಾಮೋಹಗಳ ಬಂಧನ ತೊಡೆದು ಹಾಕಿದಳು.”

ಇಬ್ಬರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಹಾಡತೊಡಗಿದರು:

ಮಾಯಾವಿ, ಕಣ್ಣ ಹಿಂಗೇಕೆ ಕುಣಿಸುವಿಯೆ?

ಮಾಯಾವಿ!

ಪಡಖಾನೆಯ ಕುಡುಕರೆಲ್ಲರ ಕಣ್ಣೂ ಇವರ ಮೇಲೆಯೇ ಇದ್ದವು. ಇಬ್ಬರೂ ಮತ್ತರಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕುಣಿಯತೊಡಗಿದರು. ಹಾರಿದರು, ನೆಗೆದರು, ಬಿದ್ದರು, ಮೈ ಕುಲುಕಿದರು, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭಾವ ತೋರಿಸಿದರು. ಅಭಿನಯ ಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಮದಮತ್ತರಾಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರು.

ಕುಲಪುತ್ರ

ಮೂಲ:ಮಹಾಶ್ವೇತದೇವಿ,

ಅನು:ಎಚ್.ಎಸ್ ಶ್ರೀಮತಿ

ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು ಮಳೆ. ನೀರಜಳಿಗೆ ಅಳು ಬರುವಂತಾಯಿತು. ಒಲೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಹೇಗೆ? ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುವ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಮಾಡಿ ಬಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಒದ್ದೆಯಾಗಿರುವ ಇದ್ದಲು, ಥಂಡಿ ಹಿಡಿದ ಬೆರಣಿ, ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಬೇರೆ ಸೋರುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಆಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಉಳ್ಳ ಪುಟ್ಟದೊಂದು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯೇನೋ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ ಅವಳ ಸೊಸೆ ರತ್ನ ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂದವರಿಗಾಗಿಯೋ, ತನ್ನ ಗಂಡ ಶುಭ್ರೋದ ಗೆಳೆಯರಿಗಾಗಿಯೋ, ಅಥವಾ ತನಗೇ ಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗಲೋ ಅಲ್ಲಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಮಗನಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಸುಮ್ಮನೆ ನೀರಜಳನ್ನು ನಂಬಿ ಕೂರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಅವಿದ್ಯಾವಂತಳಾದ ಆ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಏಳು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕ್ಯಾಲರಿಗಳೆಷ್ಟು ಎಂಬ ಪರಿಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ? ಅದಕ್ಕೇಂದೇ ರತ್ನ ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ನಿಂತು ಮೃದುವಾದ ಅನ್ನ, ಬೇಯಿಸಿದ ತರಕಾರಿ ಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗಂತೂ ಶುಭ್ರೋ ಸಹ 'ನಮಗೆಲ್ಲಾ ನೀವೇ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಬಿಡಬಾರದೇ? ಅಮ್ಮ ಬೇಯಿಸುವ ಈ ಕಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಂತೂ ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ' ಎನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ.

'ಅಷ್ಟು ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಅಡಿಗೆಯವಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ' ರತ್ನ ಥಟ್ಟನೆ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಶುಭ್ರೋ ಉಗುಳು ನುಂಗುತ್ತಾನೆ.

ಅಡಿಗೆಯವರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಾತು. ಈಗಾಗಲೇ ತಾನು ಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಾಗಿ, ಕಲರ್ ಟಿವಿಗಾಗಿ, ಫ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಾಗಿ ಕಂತುಗಳನ್ನು ತೀರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಹೌದು. ಅಡಿಗೆಯವರನ್ನಿಟ್ಟರೆ ನೀರಜಳಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ

ಸರಾಗವಾದೀತೇನೋ. ಆದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ರತ್ನ ಮಾತ್ರ ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವಳು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೇನು? ತಾನೂ ಹೊರಗೆ ದುಡಿಯಲು ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಏನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ವೃಥಾವಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರುವುದೆಂದರೇನು?

ರತ್ನಳ ಗೆಳತಿಯರು ಸಹ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರತ್ನಳು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ತ್ಯಾಗ, ಅವಳ ಹೊಂದಿಕೆಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾನುಭೂತಿ. ಮನೆಗಿರುವ ಆ ದರಿದ್ರ ಅಡ್ರೆಸ್ ಸಾಕು. ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ! ೧೭/೧೯/೩. ಬಿ. ಧರ್ಮಾತಾಕೂರ್ ಲೇನ್, ನಾಚಿಕೆ ತರುವಂಥಾದ್ದು. ಇಂಥಲ್ಲಿ ರತ್ನ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ರತ್ನಳ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ದೆಹಲಿಯವಳಾದ ಜೂಲಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಇಂಥದೊಂದು ಜಾಗ 'ಇಂಟರೆಸ್ಟಿಂಗ್' ಅನ್ನಿಸಿದ್ದು. ಅಂಕುಡೊಂಕಾಗಿ ತಿರುಚಿಕೊಂಡ ಈ ಗಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ನೋಡು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೇ ಬೆಟ್ಟವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ತಿಪ್ಪೆ ರಾಶಿ ನೋಡು. ಓಹ್ ರತ್ನಳ ಮನೆಯಂತೂ ಈಗಲೋ ಆಗಲೋ ಕುಸಿದು ಒರಗುವಂತಿದೆ. ವಾಹ್ ವಾಹ್ ಕಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನೈಜತೆ ಇಂಥಲ್ಲೇ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಈ ಲೇನ್‌ಗೆ ನೀಡಿರುವ ಈ ಧರ್ಮಾತಾಕೂರ್ ಅಂದರೆ ಯಾರಿರಬಹುದು? ಆ ಮಹಾನ್ ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಠಾಕೂರ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿ ಇರಬಹುದೇ?

'ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ದೇವರು...'

'ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆಯೇನು?'

'ಊಂ, ಇದೆ, ಚಿಕ್ಕದೊಂದು. ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಒಂದು ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತೆ?'

'ನೀನು ಹೋಗಿದೀಯೇನು ಆ ಜಾತ್ರೆಗೆ?'

'ಛೇ ಇಲ್ಲಪ್ಪಾ, ಭಾರೀ ಗಲೀಜು, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೊಳಕು ಜನಾನೇ ತುಂಬಿರುತ್ತಾರೆ.'

ರತ್ನಳು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಷ್ಟ, ಹಿಂಸೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳ ಮನೆಯವರಿಗಂತೂ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಸಾಲದು. ಅದರಲ್ಲೂ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರ ಜೊತೆ ಬೇರೆ ಇದ್ದಾಳೆ ಎಂದರೆ.

ನೀರಜಳೇನೂ ದಡ್ಡಿಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಷ ತನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಕಾರಿದ್ದು ಎಂದು ಅವಳಿಗೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾಡುವುದೇನು? ತೆಪ್ಪಗೆ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕಷ್ಟೆ.

ಹೇಗೋ ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿಸಿದ್ದಂತೂ ಆಯ್ತು. ತನ್ನ ಪತಿ ರಮಾಪತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಹೊರಬಂದಳು. ರಮಾಪತಿಗೋ ಕಾಣಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಕೇಳಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚೂ ಕಮ್ಮಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕುರುಡು, ಕಿವುಡು. ನೀರಜಳ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾತ್ರವೇ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದುದು. ತೀರಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿ ನೀರಜಳೇನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿಸುತ್ತಲೇನೋ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಹಾಕುವ ಆ ಇಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರೆಗಂತೂ ಅಚಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ನಿಷೇಧವಾಗಿತ್ತು. ನೀರಜ ರಮಾಪತಿಯನ್ನು ಕೈ ಕಾಲು ತೊಳೆಯಲೆಂದು ಆಚೆ ಕರೆದೊಯ್ದಳು. ಈಗ ರಮಾಪತಿ ಒಂದು ಕಪ್ ಟೀ ಗಾಗಿ ಕೂಗಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ರತ್ನಳಿಗಂತೂ ಬಲು ಕೋಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರತ್ನಳಾದರೂ ತನಗೂ ಶುಭ್ರೋವಿಗೂ ಟೀ ಮಾಡುವಾಗ ರಮಾಪತಿಗೂ ಸಹ ಒಂದು ಕಪ್ ಮಾಡಬಾರದೇ? ಛೇ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೇ? ಅವರು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಮೇಲು ದರ್ಜೆಯ ಲೀಫ್ ಟೀ. ಈ ಮುದಿ ದಂಪತಿಗೆ ಡೆಸ್ಸ್ ಚಹಾ ಆದರೆ ಸಾಕಲ್ಲ.

ನೀರಜ ಹೇಗೋ ಒಲೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಒಂದೇ ಕಪ್ ಟೀ ಮಾಡಿ ಇಳಿಸಿ ಅನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟಳು. ಒಂದು ಜಾಡಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿದ್ದ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಎರಡು ಬಿಸ್ಕತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗಂಡನ ಬಳಿ ಬಂದಳು. ಮೌನವಾಗಿ ಅವನ ಬೆರಳು ಸೋಕಿಸಿ ಟೀ ಕಪ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ರಮಾಪತಿ ಮಗುವಿನಂತೆ ಖುಷಿಯಾದ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೆ ಬಿಳಿಕೂದಲುಗಳು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ತನ್ನ ಬೋಳುತಲೆಯನ್ನು ವಾಲಾಡಿಸಿದ. ಅವನ ಬದುಕು ಕಳೆದ ದಿನಗಳ ಕೇವಲ ನೆರಳಿನಂತೆ ಮಾತ್ರವೆ ಇದೆಯಾದರೂ ಅದರ ಚೌಕಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ವಿಶಾಲವಿರುವಂತಿದೆ. ಸದ್ಯ, ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ರಮಾಪತಿಯ ಬಗೆಗೆ ನೀರಜಳಿಗೆ ಚಿಂತೆ ತಪ್ಪಿದಂತೆ. ಈ ಬಾಸಿನಿಯೊಬ್ಬಳಿದ್ದಾಳಲ್ಲ. ಸದ್ಯ, ಎಷ್ಟೋ ವಾಸಿ. ಮೀನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಬೇಳೆ ತೊಳೆದು ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ನೀರಜಳ ಪರವಾಗಿ ಎಂಬಂತೆ ಗುಸುಗುಸು ಮಾಡುತ್ತಾ 'ಇಂಥ ಸೊಸೇನ ನಾನೆಲ್ಲೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಅತ್ತೇನ ಕೆಲಸದ ಆಳಿನ ಹಾಗೆ ದುಡಿಸೋದು ನೋಡು' ಅಂತಾಳೆ.

ರತ್ನಳ ಪರವಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಲ್ಲಿ 'ಅಜ್ಜಿ, ಯಾರೇ ಆದರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾದ್ದೇ, ಅಯ್ಯನಿಗೂ ಅಕ್ಕನಿಗೂ ಏನೇನೂ ವಿಶೇಷ ಮಾಡುವ ಕಷ್ಟವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಕೇಳೋದೇನು ಮಹಾ. ಒಂದಿಷ್ಟು ದಾಲ್, ಒಂದಿಷ್ಟು ಮೀನಿನ ಪಲ್ಯ, ಅಷ್ಟೆ. ಮಾಡಿದರೆ ಮುಗಿತಲ್ಲ' ಅಂತಾಳೆ.

ನೀರಜ ಏನೂ ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ರಮಾಪತಿಯೇನೋ ನಿಜಕ್ಕೂ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ನೀರಜ ಮಾತ್ರ ಕುರುಡಿಯಾಗಿ, ಕಿವುಡಿಯಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಷ್ಟೆ. ಮಾಡಿದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಟೇಬಲಿಗೆ ತಂದಳು. ರತ್ನ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದಳು. 'ಬಾಸಿನಿ, ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯೋದನ್ನು ಮರೀಬೇಡ.'

'ಇಲ್ಲ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮಾವ್ರೇ ಮರೆಯೋಲ್ಲ.'

ರತ್ನಳನ್ನು ಋಷಿಯಾಗಿಡಬೇಕೆಂದು ಅವಳು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಾಸಿನಿ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲದೆ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ 'ಆಹಾ, ನಿಮ್ಮ ಮೈಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟೊಂಡಿದೀರ ಅಮ್ಮಾವ್ರೇ. ನಿಮಗೆ ಏಳು ವರ್ಷದ ಮಗ ಇದ್ದಾನೆ ಅಂದ್ರೆ ನಂಬಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ' ಅಂತ ಹೊಗಳಿ ಅವಳನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಇಂಥ ಮಾತಿಗೆ ಉಬ್ಬಿಹೋಗುವ ರತ್ನ ಬಾಸಿನಿಗೆ ತನ್ನ ನೈಲಾನ್ ಸೀರೆ ರವಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮಗನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ ರತ್ನ ಒಂದು ಮಾತೂ ಹೇಳಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶುಭ್ರೋ ಮಾತ್ರ ರೂಢಿಯಿಂದಲೋ ಎಂಬಂತೆ 'ಅಮ್ಮ ಬರ್ತೀನಿ' ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. 'ಸರಿ ಕಣಪ್ಪ.'

ಅನಂತರ ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಚಪಾತಿ ಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಉಳಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ನೀರಜ ದೆವ್ವ ಹಿಡಿದವಳಂತೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಚಪಾತಿ, ಎರಡು ಕಪ್ ಟೀ ಹಿಡಿದು ರಮಾಪತಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ರಮಾಪತಿ ಕೂಗಿ ಕೇಳಿದ. 'ಟೈಮೆಷ್ಟು?'

ನೀರಜಳೂ ಅಷ್ಟೇ ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. 'ಒಂಭತ್ತೂವರೆ' ರಮಾಪತಿ ತಟ್ಟಾಡುತ್ತಾ ಬಚ್ಚಲು ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟ. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅವನು ತನಗೆ ತಾನೇ

ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಂತಿದ್ದ. ಬಾಸಿನಿ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿ, ರತ್ನಳ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆದಳು. ಮೊದಲು ಅವಳು ಈ ಮುದಿದಂಪತಿಗಳ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಒಗೆದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ರತ್ನಳಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ನಿಲುವೆ ಬೇರೆ.

‘ಅಮ್ಮಾ, ಬಡವರೂಂತ ಅವರನ್ನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಗೋಳು ಹುಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.’

‘ಸಂಬಳ ಕೊಡೋದು ನಾವು. ಅವಳು ನಿಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಒಗೆಯಬೇಕು? ಅದೂ ಅಂಥೂ ಭಾರವಾದ ಒರಟು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು? ನೀವೇನು ಅವಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ.’

‘ನಾನೆಲ್ಲಿಂದ ತಂದುಕೊಡಲಿ?’

‘ಯಾಕೇ? ಬಾಡಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಬರುತ್ತಲ್ಲ.’

ಅಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ. ಆ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಬರುವ ನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ. ಅದಷ್ಟು ನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲೇ ನೀರಜಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕು. ತಲೆಗೊಂದಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆ, ಸೋಪು, ವೀಳೆಯದೆಲೆ, ಸಿಗರೇಟು, ಬಿಸ್ಕತ್ತು, ಟೀ, ಹಾಲಿನ ಪುಡಿ ಅಂತಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ರಮಾಪತಿಗೆ ಪಂಚೆ, ಮೇಲುವಸ್ತ್ರ, ಟವಲ್ಲು, ಔಷಧಿ ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ...

ಎಂದು ತನ್ನ ಮಗ ಶುಭ್ರೋ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತು ನೀಡಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತಾನೇ ಆಯ್ದು ಮದುವೆಯಾದನೋ ಅಂದಿನಿಂದಲೇ ಮೂಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಳಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ನೀರಜ ಕಲಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಅವನೋ ತೀರಾ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ. ಅವನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು.

ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಅವನು ನೀರಜಳಿಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟೊಂದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಉಂಟು. ಒಮ್ಮೆ ಪೂಜಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ರಮಾಪತಿ ಉಳಿದಂತೆ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದೇ ಪುಣ್ಯ. ಹಿಂದೆ ನೀರಜಳ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಮಾಲಿನಿ ಆಗೀಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ಅವಳು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಗನಿಗೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ನೌಕರಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮಾತೇ ಹೊರತು ಸೊಸೆಯ ಮಾತಲ್ಲ

ನಡೆಯುವುದು. ಮಾಲಿನಿ ಬಂದಳೆಂದರೆ ನೀರಜ ಅವಳನ್ನು ರಮಾಪತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರಿಸಿ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದೇ ಹರಕು ಸಿಲ್ಕಿನ ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟು ಧರ್ಮಾಠಾಕೂರ್ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹತ್ತು ಪೈಸೆಯ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಈ ದೇವರ ಮುಂದಿರಿಸಿ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವಳು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದೊಂದೇ. 'ದೇವರೇ ಅವರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಸಾಯುವಂತೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಡ. ಅವರೆಷ್ಟು ಅಸಹಾಯಕರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ಕರುಣೆ ತೋರು.' ಅಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಂತೆ ಕಳೆದ ದಿನಗಳ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಾನೆಷ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಾಗಿ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಕೂರಲು ಪದೇಪದೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಂದಿನ ದಿನಗಳು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನ. ರಮಾಪತಿ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ತನಗೆ ವೀಳೆಯದೆಲೆ ಹಾಗೂ ಶುಭ್ರೋಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತರಲು ಎಂದೂ ಮರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಡಿಮೆಯೇ. ಹಾಗಾಗಿ ನಿವೃತ್ತನಾದ ಅನಂತರ ರಮಾಪತಿ ಹಗ್ಗದ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ. ಅವನೋ ಕನಸುಗಾರ. ಶುಭ್ರೋನಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ತನ್ನ ಅಪ್ಪ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಮನೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

'ಕಾಲ ಬದಲಾಗಿದೆ ಗೊತ್ತೇ? ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದರೆ ಸಾಲದು. ಅವನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಈಗ ಮನೆ ಯಾಕೆ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ರಾಗ ಎಳೆಬೇಡ. ದೊಡ್ಡದಾದ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಇರಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೋಣೆಗಳು ಕೆಲವಾದರೂ ಇರಬೇಕು... ಯಾಕೆ ಮಗ ಮದುವೆಯಾಗೋಲ್ಲೇನು? ಅವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗೋಲ್ಲೇನು?'

ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಶುಭ್ರೋ ಮತ್ತು ರತ್ನ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇದ್ದ ದೇವರ ಮನೆಯನ್ನೇ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಡೀ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗನೊಬ್ಬನೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದು, ಇತರ ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುದು, ಇಲ್ಲವೂ ನೀರಜಳಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅದೆಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅವನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ

ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ! ಅವನ ಯೂನಿಫಾರಂ ಅದೆಷ್ಟು ಟ್ರಿಮ್‌ಮಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು! ಅವನನ್ನು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಬಸ್ಸು! ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರೆಲ್ಲ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು 'ನಿನ್ನ ಒಬ್ಬ ಮಗ ನೂರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಟಿ'. ರಮಾಪತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ 'ಅವನಪ್ಪನ ಹಾಗೆ ಅವನು ಕವಿಯಾದರೆ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಥರಾನೇ ಬೇರೆ, ಕಾಲ ಬದಲಾಗಿದೆ.'

ಕವಿತೆ ಬರೆಯೋದು ರಮಾಪತಿಯ ಒಂದು ಚಟ. ಹಳೆಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಗಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದರ್ಶದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ಬರೆಯೋದು. ಒಂದು ಸಲ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಕೂಡ ಹಾಕಿಸಿದ್ದ. ಇನ್ನಾರಿಗೇ? ನೀರಜಳಿಗೇ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದ ಅನ್ನಿ.

ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಟೀ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ನೀರಜಳಿಗೆ. ಈ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ರಮಾಪತಿಯೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೊರಳಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ಹಾರವನ್ನು ನೀರಜಳಿಗೆ ತರಲು ಅವನೆಂದೂ ಮರೆತದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದು ಅವನ ಪುಸ್ತಕದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯೂ ಎಂದೂ ಮಾರಾಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದೇ. ಆದರೆ ಕವಿಯಾಗಿ ತನಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ, ವಿಶೇಷ ಗೌರವದಿಂದ ಅವನಂತೂ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಸ್ಥಳೀಯ ದುರ್ಗಾಪೂಜಾ ಸಮಿತಿಯು ಹೊರತರುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶೇಷಾಂಕದಲ್ಲಿ ಅವನದೊಂದು ಪದ್ಯ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಲೆಯೊಂದೆ ತನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದ ವಿಶೇಷಾಂಕದಲ್ಲಿ ರಮಾಪತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು 'ಪ್ರಮುಖ ಕವಿ' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿತ್ತು.

ರಮಾಪತಿ ನೀರಜಳ ಬಳಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. 'ನಾನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಿಜಿ ಆಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಯೇ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನೇನೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು.'

'ಹೌದು ಹೌದು ಖಂಡಿತ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದಿರಿ.'

'ಶುಭ್ರೋ ಒಬ್ಬ ಕೈಗೆ ಬಂದುಬಿಡಲಿ, ನಾನು ಬರೆಯೋದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಸಿವೆನಿ.' ಆದರೆ, ಶುಭ್ರೋನ ವಿಚಾರಗಳೇ ಬೇರೆ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಂದ ತೀರಾ ಭಿನ್ನ. ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪುರಸೊತ್ತು ಅವನಿಗೆಂದೂ ದೊರೆತೇ ಇಲ್ಲ.

ಅವನು ಬಂಗಾಲಿಯನ್ನೆಂದೂ ಓದಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅಪ್ಪನ ಕವಿತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆಂದೂ ಗೌರವವೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗಿಲ್ಲಿ ಉಸಿರುಕಟ್ಟಿದಂತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಎಂದು ಹೊರಗಡೆ ಹೋದೇನೋ ಎಂದು ಕಾದಿದ್ದ. ರಮಾಪತಿ ತನ್ನ ಕವಿತೆಗಳ ಮೂರನೆಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೊರತರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಾಗ ಅವನಿಗೆ ತಡೆಯದಾಯಿತು. ತೀರಾ ಒರಟಾಗಿ ಅಂದ.

‘ಯಾಕೀಗ ಇನ್ನೊಂದು ಪುಸ್ತಕ?’

‘ನಿಂಗೊಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು ಕಣೋ.’

‘ಯಾರಾದರೂ ಖರ್ಚು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೇನು?’

‘ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ... ನಾನೇ...’

‘ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಾದರೂ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಾ?’

‘ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೇನೀಗ?’

‘ಯಾವತ್ತಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೀಯಾ?’

‘ಕವಿತೆಗೆ ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೇ ಸರಿ ಕಣೋ...’

‘ಅಷ್ಟೊಂದು ಇಷ್ಟ ಇದ್ದರೆ ಪ್ರಕಟಿಸು. ನಿನ್ನ ದುಡ್ಡು ತಾನೇ. ಆದರೆ ಅತ್ತಲಾಗಿ ದುಡ್ಡನ್ನಾಗಲಿ ಇತ್ತಲಾಗಿ ಹೆಸರನ್ನಾಗಲೀ ತರದೆ ಇರುವ ಆ ನಿನ್ನ ಕವಿತೆಗಳ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗಂತೂ ಯಾವ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೂ ಇಲ್ಲ.’

ನೀರಜಳಿಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಬಹಳ ನೋವಾಯಿತು.

‘ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪೇನು ಅಂತೀನಿ ಅದು ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣ...’

‘ಅಯ್ಯೋ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಿಮಗಂತೂ ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗಲ್ಲ.’

ಇದರಿಂದ ರಮಾಪತಿ ಎಷ್ಟು ನೊಂದನೆಂದರೆ ಅವನು ಬರೆಯುವುದನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟ.

ಸಂಜೆ ಸುತ್ತಾಡಲು ಹೊರಟರೆ ‘ಏನು ಈ ನಡುವೆ ಬರೆಯೋದೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲ’ ಅಂತಾ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಮಾಪತಿ ಏನೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ತಾನು ಯಾವ ಮಹಾಕವಿಯೂ ಅಲ್ಲ ಅಂತ. ಆದರೂ ಅವನಿಗೇನೋ ನೆಮ್ಮದಿ

ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪುಟ್ಟ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ತನ್ನನ್ನು ಕವಿತೆ ಬರೆದುಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಅದೇನೋ ಸಂತೋಷ ಬಂಗಾಳದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಅವನಿಗೇನೋ ಆನಂದ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಒಂದು ಸಾಲು ಉತ್ತರ ಬರೆದರೆ ಅದನ್ನು ಜೋಪಾನಮಾಡಿ ಟೇಬಲ್ ಡ್ರಾ ದೊಳಗಿರಿಸಿ ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ತೋರಿಸಿ ಖುಷಿಪಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಸಂತೋಷಗಳಿಂದಲೂ ವಂಚಿತನಾಗುವಂತೆ ಶುಭ್ರೋ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟ. ಹೀಗಾದಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೀರಜ ಊಹಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಮಗನಿಂದ ಏನೇನೂ ಸುಖ ದೊರೆಯದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಹೆಂಗಸರು ಮಗ ಮಗ ಎಂದು ಹೋಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಾದರೂ ಏಕೋ? ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಾದರೆ ವಾಸಿ. ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮಂದಿರು ಎಂದರೆ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಶುಭ್ರೋ ಅವರಿದ್ದ ಸೂರಿನಡಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದನೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಇಬ್ಬರ ಪ್ರಪಂಚಗಳೂ ಭಿನ್ನ. ಈ ಶುಭ್ರೋ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಸಾಧಾರಣದೊಂದು ನೌಕರಿ ದೊರೆಕಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತೇನೋ.

ಮಾಲಿನಿ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು. 'ಚೆಲ್ಲಿಹೋದ ಹಾಲಿಗೆ ಅತ್ತರೇನು ಬಂತು? ನಿನ್ನ ಮಗ ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಿದ್ದೆ ಇದೇ ಸೊಸೆ ನಿಮಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಮಗನನ್ನು ಏನೋ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಸೋದು ನಿಮಗೆ ಬೇಕಿತ್ತಲ್ಲ. ಆ ಮಗ ಮಾತಾಡಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಕೇಳೋದು ಅಂದರೆ, ಅವನು ತನ್ನ ಗೆಲೆಯರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆಯೋದು ಅವಮಾನ ಅಂತ ತಿಳಿತಾನೆ ಅಂದ್ರೆ ನಿಮಗೆ ಜಂಭದ ವಿಚಾರವೇ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ...'

ಆದರೆ ಶುಭ್ರೋ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಒಂದು ತರಾ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಸ್ವಭಾವದವನೇ ಆಗಿದ್ದ ಅನ್ನೋದನ್ನು ವಿವರಿಸೋದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ನೀರಜಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಫಲವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಅವನು ಮದುವೆಯಾಗಿರುವ ರೀತಿ ಕೂಡ. ಇಂಥ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ರತ್ನ ತೀರಾ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಳು. ಶುಭ್ರೋ ಅವಳನ್ನು ಸುಮ್ಮನಾಗಿಸಿದ್ದ. 'ನನ್ನನ್ನೇನು ಮೂರ್ಖನೆಂದು ತಿಳಿದೆಯಾ? ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಬಾಡಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು. ದುಡ್ಡು ಉಳಿಸಬಹುದು. ನಾವು ಬದುಕೋ ಸ್ವಾಂಡರ್ದನ್ನು

ಏರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ? ಹೀಗೆ ಹಣ ಉಳಿಸಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ಲಾಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.'

'ಮತ್ತೆ ಅವರು?'

'ಅದರಲ್ಲೇನು? ಅವರು ಇಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮನೆ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಮಾರಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಪೂರ್ವದ ಕಡೆಗಿನ ಈ ರಸ್ತೆ ಒಂದು ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿ, ತಡಿ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ರೇಟೆಗೆ ಈ ಮನೆ ಮಾರಬಹುದು.'

ಶುಭ್ರೋ ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲೇ ಏತಕ್ಕೆ ಇದ್ದಾನೆ ಅನ್ನುವುದು ನೀರಜಳಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ರಮಾಪತಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಶುಭ್ರೋನ ಈ ಪರಿಯ ಸ್ವಾರ್ಥ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನೀರಜಳಿಗೆ ನೋವನ್ನೇನೂ ತರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನೆಲ್ಲ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಶುಭ್ರೋ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ತಪ್ಪೆಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನದೇ. ಅವರು ತಾನೇ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಅವನನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸಿದ್ದು? ಹಾಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಗನಿಗೆ ದಡ್ಡ ಶಿಖಾಮಣಿಯಾದ ತಂದೆಯನ್ನು, ಕತ್ತೆಯಂತೆ ದುಡಿಯುವ ತಾಯಿಯನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ?

ತನ್ನ ಬಳೆಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೀರಜ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದಳು. ರಮಾಪತಿಯೇ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

'ಕವಿತೆಗಳು ನೋಟ್‌ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ ಬಿಡು. ಶುಭ್ರೋ ಹೇಳೋದು ಸರಿಯಾಗೆ ಇದೆ ಅಲ್ಲಾ?'

'ಅವನು ಹೇಳಿದ ನೀವು ಕೇಳಿರಿ.'

'ಹೌದು ಮತ್ತೆ. ಮುಂದೆನಾಗುತ್ತೇಂತ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಇರೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕಳೆಯೋದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಅಕೌಂಟ್ ತೆರೆಯೋಣ, ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ನನ್ನ ಪಿಂಚಣಿ ಹಣ ಇನ್ನೂರ ಹನ್ನೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಅಲ್ಲಿ ಜಮಾ ಆಗ್ತಾ ಇರಲಿ.'

'ನೋಡು, ನಿನ್ನ ಮಗನ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗಿನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಭ್ರಮೆ ಉಳಿದಿರುಬಹುದು. ನನಗಂತೂ ಇಲ್ಲ. ಅಪ್ಪನ ಭವನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದೂ ಬೇಕಿಲ್ಲದ ಮಗ... ಇಲ್ಲಿ

ಕೇಳು, ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಆಗೋದು ಅನ್ನೋದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ.'

'ಆದರೆ... ಶುಭ್ರೋ... ಶುಭ್ರೋ...'

'ಹೂಂ. ಶುಭ್ರೋ... ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಗೊಂಬೆ...'

'ಅಳ್ತಿದೀರಲ್ಲ...'

ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ರಮಾಪತಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಅವನನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದವು. ಸ್ಥಳೀಯ ಡಾಕ್ಟರಿಗಂತೂ ತೊಂದರೆ ಏನೆಂದರೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ತೀರಾ ಉಲ್ಬಣವಾಗಿ ಹೋದಾಗ ಆಪರೇಷನ್ನಿಗೂ ಕೈಮೀರಿದ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಶುಭ್ರೋ ಏನೇನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದಂತಹ ಮಗ ಎಂದು ಯಾರೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಖರ್ಚಿಗೆ ಎಂದು ನಾನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. 'ಸುಮ್ಮನೆ ಪೆನ್ಸನ್' ಹಣ ಉಳಿಸಬೇಕೂ ಅಂತ ಒದ್ದಾಡಬೇಡಪ್ಪ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿನ್ನಿ. ನಾನು ಕೆಲಸದವಳ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತೀನಿ. ಎಲಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಬಿಲ್ ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತೀನಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಖರ್ಚಿಗೇ ಅಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಕಾಗಲ್ಲ ಬರೋ ಬಾಡಿಗೆಲಿ ಹೇಗೋ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ.'

'ಆದರೆ ಹೇಗಪ್ಪಾ? ಈ ಏರುತ್ತಿರುವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ...'

'ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ'

'ಆದರೆ...'

'ಸಾಕು ಬಿಡಮ್ಮಾ, ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ ನಾನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾಯ್ತು ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ತೀರಾ ಕೊನೇವರೂ ಹಿಂಡಬಾರ್ದು, ಕಹಿಯಾಗುತ್ತೆ.'

ಇನ್ನು ನೀರಜಳಿಗೆ ಉಳಿದಿರುವ ದಾರಿ ತಾನೇ ಏನು? ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು, ದೇವರ ಮುಂದೆ ನಿಂತು, 'ನಾನು ಮೊದಲು ಸಾಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಡ ದೇವರೇ, ನನ್ನ ಗಂಡ ತೀರ ಕೈಲಾಗದವ' ಅಂತ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೊಡು.

ಅವಳಿಗೂ ಎಷ್ಟು ದಾಟಿತ್ತು. ರಮಾಪತಿಯ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಧಾರಣದ ತನ್ನ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗೀಗ ಎದೆ ಉರಿ. ನೋವುಗಳ ಕಾಟ ಬೇರೆ.

ರಮಾಪತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. 'ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಳಿ ಹೋಗು'. ತೀರಾ ಹೋಗಲೇಬೆಕು ಅನ್ನುವಂತಿದ್ದರೆ ಅವಳು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಉಚಿತವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಲ್ಲಿನ ತರುಣ ಡಾಕ್ಟರ್ ದಿಲೀಪ ಅಂತಿದ್ದ. 'ಅಡಿಗೆ ಕೆಲ ಮಾಡ್ಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಯಾಗಿ ತಿಂದುಂಡು ಇರಬಾರದೇ?' ನೀರಜ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಳಿ ಹೋಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಗಂಡನ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಉರುಳಿಕೊಂಡಳು. ರಮಾಪತಿ ಕೇಳಿದ. 'ಅವರು ಫ್ಲಾಟ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಿದಾರೆ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಅಲ್ಲೇ?'

ನೀರಜ ಅವನ ಬೆನ್ನು ಸವರಿ 'ಹೌದು' ಅಂದಳು.

'ಯಾವಾಗ ಹೋಗಬಹುದು ಅವರು?'

'ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.'

'ಈಗ ಅವರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಆಯ್ತಲ್ಲ, ನೀನ್ಯಾಕೆ ಮಾತಾಡಬಾರ್ದು?'

'ಎದೆ ನೋಯುತ್ತೆ, ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ನನ್ನಿಂದ ಆಗದು' ಅಂತ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದಳು.

'ಹಾಗಾದ್ರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನನಗೆ ಪೇಪರ್ ಓದಿ ಹೇಳೋಲ್ವೇನು?'

'ಆಗಲಿ, ಓದೋಣವಂತೆ.'

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವೇಳೆ ನೀರಜ ರಮಾಪತಿಗೆ ಒಂದು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೊ ಬಾಳೆಹಣ್ಣೋ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿನೋ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. ರತ್ನ ಬಾಸಿನಿ ಹತ್ತಿರ 'ಆಪಾಟಿ ತಿಂಡಿ ಅಂಥ ಮುದುಕರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಅಂತೀನಿ' ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು.

'ಇಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ' ಒಂದು ದಿನ ಬಾಸಿನಿ ನೀರಜಳ ಬಳಿ ಅಂದಳು 'ಅವರ ಫ್ಲಾಟ್ ಮುಗಿದು ರೆಡಿಯಾಯ್ತು. ಗೊತ್ತಾ?'

'ಹೌದೇನೇ?'

'ಮತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲು ಹೇಳುತ್ತಿರೋದು ಮತ್ಯಾಕೆ ಅಂತೀರಿ?'

'ನೀನು ಹೋಗ್ತಿದಿಯಾ?'

'ನನಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಸಾಧ್ಯ. ನೀವೇ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಗಂಡ... ನನ್ನವೆರಡು ಮಕ್ಕಳು...'

ನೀರಜಳಿಗೆ ತೀರಾ ಅವಮಾನವಾದಂತಾಯ್ತು. ಹೌದು, ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು ಅವರು ಹೊಸ ಫ್ಲಾಟ್‌ಗೆ ಹೋಗುವವರಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ. ಆದರೂ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ? ವಾಸಿನಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಯ್ತಲ್ಲ. ಶುಭ್ರೋ ಅವಳ ಒಂದೇ ಮಗು. ಅವಳ ಮಗ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೋ ಅವಳೊಂದು ಕಸ.

ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಎಂಬಂತೆ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಜ ಶುಭ್ರೋಸ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದಳು. ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲು ಕೊಂಚ ಕಸಿವಿಸಿಯೇ ಆಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಲೀಸಾದ.

‘ಅಮ್ಮಾ ಏನಾದ್ರೂ ಹೇಳೋದಿತ್ತೇನು?’

‘ಬಾಸಿನಿ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಮ್ಮ ಫ್ಲಾಟ್ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆಯಂತೆ.’

‘ಬಾಸಿನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬೇಕಿತ್ತು ತಲೆಹರಟೆ?... ಹೌದು ಅವಳು ಹೇಳಿದ್ದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ನಾನೇ ಇನ್ನೇನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳೋದಿದ್ದೆ...’

‘ಸಂಸಾರ ಹೂಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆಯೇನು?’

ರತ್ನ ಅಂದಳು. ‘ಹೂಂ. ಹೌದು.’

‘ಹಾಗಾದ್ರೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುವವರಿದ್ದೀರಿ.’

ರತ್ನ ರಾಗವಾಗಿ ‘ಅದೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇದೆ ಅಮ್ಮಾ’ ಅಂದಳು.

‘ನನ್ನ ಮೇಲಾ?’

‘ಇದನ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಮಹೂರ್ತ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲ ಅಣಿ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ?’

‘ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಗೆ ಬರಲಿ?’

‘ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಮನೆ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿ ಹೋಗೋದು ಅಂದ್ರೆ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಭಯ ಆಗತ್ತೆ...’

ಶುಭ್ರೋ ಅಂದ. ‘ಪೂಜೇದು ಯಾವ ಮಹಾ. ಅದೇನು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಲ್ಲ.’

‘ಫ್ಲಾಟ್ ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡದೇನು?’

ಮೊಮ್ಮಗ ಅಂದ, ‘ಹೌದು ಅಜ್ಜಿ. ಮೂರು ಬೆಡ್ ರೂಂಗಳು, ಎರಡು ಬಾತ್ ರೂಂಗಳು, ಡೈನಿಂಗ್ ಕಂ ಡ್ರಾಯಿಂಗ್, ಕಿಚನ್, ಬಾಲ್ಕನಿ..’

ಅವಸರದಿಂದ ಎಂಬಂತೆ ಶುಭ್ರೋ ಹೇಳಿದ 'ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಬಂದು ನೋಡುವಿರಂತೆ... ನಾವು ಈ ಮನೆ ಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪದೇ ಪದೇ ಬರ್ತೀವಿ... ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ ನಾನೊಬ್ಬನಾದರೂ...'

ನೀರಜ ಮೆಲ್ಲನೆ 'ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಹಾಗಂತ ಹೇಳು' ಅಂದಳು.

ಮಗೂ ಹೇಳಿತು. 'ಮನೆ ಹೆಸರು ಮಧುಮಾಲತಿ ಅಂತ ಕಣಜ್ಜಿ.'

'ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾದ ಹೆಸರಪ್ಪ'

'ಅಮ್ಮಾ...'

'ಏನೂ ಶುಭ್ರೋ?'

'ನೀವಿಬ್ಬರೂ... ನಾವು ಹೋದಮೇಲೆ...'

ನೆರೆಹೊರೆಯವರೆಲ್ಲ ನೂರು ಮಗಂದಿರಿಗೆ ಸಮಾನನೆಂದು ಹೊಗಳಿದ ತನ್ನ ಮಗನ ಮುಖವನ್ನು ನೀರಜ ದಿಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಅದೆಲ್ಲ ಕಳೆದು ಹೋದ ಕಥೆ. ವಿವರಿಸಲಾಗದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಗು ಅವಳ ತುಟಿಯ ಮೇಲೆ ಹರಡಿತು.

'ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ಎರಡು ರೂಂಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಪೆನ್ಷನ್ ಹಣ ಇದ್ದೇ ಇದೆ... ಹೇಗೋ ನಡೆಯುತ್ತೆ.'

ರತ್ನ ಅಂದಳು. 'ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲೇನು? ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಬಂದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮುಂಗಡ ಕೊಡ್ತಾರೆ.'

'ಇರಬಹುದು, ನನಗೆ ತಿಳಿದು.'

'ಅಮ್ಮಾ, ನಾನು ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೇನೂ...'

'ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸೋದು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನದೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಖರ್ಚುಗಳು ಇರುತ್ತೆ.'

ತನ್ನೆದುರು ನಿಂತ ಈ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಇನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಚೈತನ್ಯವೇ ಅವನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಅಪರಿಚಿತಳಾಗಿ, ರಕ್ತಹೀನಳಾಗಿ, ಸಣಕಲಾಗಿ, ಕೊಳಕು ಬಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಹೆಂಗಸು. ನೀರಜ ಬಂದಷ್ಟೆ ತಣ್ಣಗೆ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಂದಳು.

ರತ್ನ ಗಂಡನ ಮೇಲೆ ಹರಿಹಾಯ್ದಳು. 'ಕರಗಿಹೋಗಿ ಬಿಡಬೇಡಿ ಶುಭ್ರೋ. ಆಕೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಷ್ಟು ಅಸಹಾಯಕಳೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಕೇಳಲಿಲ್ಲ? ಆಗಲೇ ರೂಮುಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದಾರೆ.'

ರತ್ನಳೊಂದಿಗೆ ವಾದ ಮಾಡುವುದು ಶುಭ್ರೋನಿಗೆ ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸುಮ್ಮನೆ ಅಂದ. 'ಅಮ್ಮ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸವೆದು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ, ಅವಳ ಬಟ್ಟೆ ಹರಿದು ಕೊಳಕಾಗಿದೆ... ನಾನು ಅಪ್ಪನ ರೂಮಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಕಾಣದೆ... ವರ್ಷಗಳೇ, ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು... ಕಳೆದಿವೆ.'

ಮಗು ಅಂದಿತು 'ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ.'

'ಯೊಡವರು ಮಾತಾಡೋವಾಗ ಬಾಯಿ ಹಾಕಬೇಡ. ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ. ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಬರುವವರ ಹತ್ತಿರ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಮುಂಗಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮನೆ ರಿಪೇರಿನೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಹಾಯಾಗೂ ಇರಬಹುದು...'

'ಅಂದರೆ ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣಕಾಸಿನ ಜವಾಬ್ದಾರೀನು ಹೊರೋದು ತಪ್ಪಲ್ಲ... ನೀನು ಹೇಳೋದು ಸರೀನೇ. ಆದರೂ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಯಾಕೋ ನಾನು ಅಪರಾಧಿ ಅನ್ನೋ ಭಾವನೆ ಬರ್ದಿದೆ. ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಾಣೋಲ್ಲ. ಅಮ್ಮನಿಗೂ ವಯಸ್ಸಾಯಿತು... ಕೆಲಸದವರನ್ನು ಹಿಡಿದು... ಮನೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿ... ಹೇಗೆ ಮಾಡ್ತಾಳೆ ಅನಿಸುತ್ತೆ'

ರತ್ನಳೇನು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬಗ್ಗುವವಳಲ್ಲ.

'ಎಲ್ಲ ಆಗತ್ತೆ, ಆಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ರೆ ನಮ್ಮನೇಲಿ ನೋಡಿ. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಕುರುಡರೂ ಅಲ್ಲ. ಕೈಲಾಗದವರೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮನೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸೂದು. ಹೊಸ ಬಾಡಿಗೆದಾರರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತಾನಾಡೋದು... ಎಲ್ಲ ನಮ್ಮಮ್ಮನೇ ಮಾಡೋದು.'

'ನಮ್ಮಮ್ಮನ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ ರತ್ನ, ಇದುವರೆಗೂ ಅವಳಿಗೆ ಇಂಥದೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ.'

'ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪಕ್ಕಾ ದರ್ಬಾರಿನ ಗಂಡಸು. ಅದಕ್ಕೆ'

ಈಗ ಶುಭ್ರೋ, ಅವಳ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು. ಬೇರೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಂಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಮದುವೆಗಳದ್ದೂ ಇದೆ ಗತಿ. ಒಬ್ಬರ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಲಾಗದ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಗಳಿಸಲೆಂದೇ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರು. ನೀರಜಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಚಿತ್ರ ಅನ್ನಿಸಿದೆ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಪಕ್ಕ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ 'ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಅವರಿಗಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ ಹಾಕುವುದೇ ತಪ್ಪಿತಲ್ಲ' ಅನ್ನುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ತನ್ನೊಂದು ಮಾತು, ತನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸದಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ರತ್ನಳು ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೋ ಎಂದು ಹೆದರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವಳು ಮೌನವಾಗಿ ಎದೆಯೊಡೆಯುವಂತೆ ಅತ್ತೇ ಅತ್ತಳು.

'ಅಳುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ ನೀರೂ?'

'ಇದು ಯಾವ ಮಹಾ?'

'ನೀನು ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಅಳುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ?'

'ಹೌದು'

ರಮಾಪತಿ ಬಲು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ನೀರಜ ಅವನ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಸವರಿ ಸಂಜ್ಞೆಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದೆಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ರಮಾಪತಿ ಅವಳನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೊರಸಿದ.

'ಕಣ್ಣು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಥರಾ ಒಳ ದೃಷ್ಟಿ ಬಲವಾಗಿಬಿಡುತ್ತೆ ನೋಡು. ಅಂಗೈಗೆರೆ ಕಾಣುವ ಹಾಗೆ ನಿನೊಳಗೆ ಆಗ್ತೀರೋದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ದೇಹ ಇನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಕಣ್ಣು ಹೋಯಿತು ಅನ್ನೋದನ್ನು ನಾನು ನುಂಗಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ? ಸುಮ್ಮನೆ ಕನಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಆಳೋದ್ಯಾಕೆ?'

'ಹೌದು ನೀವನ್ನೋದೂ ಸರಿಯೇ. ಆದರೂ...'

'ಶುಭ್ರೋ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡು. ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋದೇ ಮೇಲು. ಅಲ್ಲದೆ ಶುಭ್ರೋ... ನಮ್ಮ ಶುಭ್ರೋ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಅಂದಾಗಲೂ ಎಷ್ಟೋ ದೂರವಾಗಿ ಇದ್ದನಲ್ಲವೇ?'

ಅವನು ಮಾತುಗಳಿಗಾಗಿ ತಡಕಾಡಿದ. ಆಮೇಲೆ ಅಂದ. 'ಆವತ್ತೇ, ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಒರಟಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗಲೇ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ನಾವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಆಗಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲಾ?'

'ಮಲಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ನಾನು ಬೆನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತೀನಿ.'

ತಂದೆತಾಯಿಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಾಗ ಶುಭ್ರೋಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಪರಾಧಿ ಭಾವ ಬಂದದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಇದ ಕಿರಾಣಿಯವನು ಅವನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದ.

'ನಾವೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡ್ತೀವಿ ಬಿಡಿ. ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಜನ ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡ ಹಿಡಿದು ಕಾಯ್ದಾರೆ.'

'ನಾನಿರೋ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಡಿ'.

'ಆಗಲಿ... ಆಗಲಿ... ಅದಕ್ಕೇನಂತೆ?'

'ರಿಪೇರಿ... ಸಣ್ಣ... ಸಣ್ಣ...'

'ಅದೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಸ್ವಾಮಿ. ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಬರೋ ಜನ ನನ್ನ ನಂಟನೇ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವನದು ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳಿವೆ. ಮನೆ ನೋಡ್ತಿದ್ದಾನೆ ಅಷ್ಟೆ.'

'ಅವನು ಮಾತು ನಂಬುವುದು ಹೇಗೆ? ಅವನ ನಂಟ ಬಂದು ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡಲು ತಕರಾರು ಮಾಡಿದರೆ ಗತಿ ಏನು? ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಅವನಂತೂ ರೌಡಿ.'

'ಅಮ್ಮಾ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನು ನಾವು ನಂಬಲೇಬೇಕು ತಾನೇ. ನಿನ್ನ ಕೈಲೂ ಆಗಲ್ಲ. ನಾನೂ ಕೂಡ...'

'ಅದೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಬಿಡು...'

'ಯಾರ ಹತ್ರ ಹೋಗ್ತೀಯಾ ಹಾಗಾದ್ರೆ?'

'ನನಗೆ ಹುಷಾರಿಲ್ಲದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಆ ಉಚಿತ ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ. ಆ ಡಾಕ್ಟರ್ ದಿಲೀಪ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗ. ಮನೆ ಬೇಕೂ ಅಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೇ ಹೇಳ್ತೀನಿ.'

'ಏನು ಬೇಕೋ ಮಾಡಿಕೋ. ಆದರೆ ಆಮೇಲೆ ಏನಾದ್ರೂ ನನ್ನನ್ನು ಮುಜುಗರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸುವ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಅಷ್ಟೆ.'

'ಆಮೇಲೆ ಅಂದ್ರೆ?'

'ಅಂದ್ರೆ, ಬಾಡಿಗೆಯವರನ್ನು ನಾನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ.'

ಶುಭ್ರೋ ತಾರಕ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ, ರಮಾಪತಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ. ಅವನು ಹೊರಗೆ ಬಂದ.

‘ಶುಭ್ರೋ, ಅಮ್ಮನ ಹತ್ರ ಮಾತಾಡಿರೋದು ಅನ್ನೋದನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೆ ಕೂಗಿದೀಯಲ್ಲ.’

‘ನೀವ್ಯಾಕೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿರಿ?’

‘ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಈ ಮನೆ ನನ್ನದು ಅದಕ್ಕೆ, ನೀನು ಕೂಗಿದ್ದದ್ದು ಕೇಳಿಸ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಅಂತ ನೀನಂದ್ರು ನಾವು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಅನ್ನೋ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಲ್ವಾ?’ ಅವನು ನಕ್ಕು, ಅಪರಿಚಿತನಂತೆ, ಅಪ್ಪನಂತೆ ಅಲ್ಲ. ‘ಆಗಲೂ ನಿನಗೆ ಎಂಥದೂ ಮುಜುಗರ ಆಗಲಾರದು. ಒಂದೇ ಮನೆ... ಆದ್ರೆ ಎರಡೆರಡು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗಳು... ನಿನ್ನ ವ್ಯವಸ್ಥೇನೋ... ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕೆಲಸದವಳಿಗಿಂತಾ ಅತ್ತತ್ತಾ ಎಂಬಂತೆ ದುಡಿಸಿದೆ... ನಿನ್ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ... ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಉಳಿಸಿದ್ದು ಹೊಸ ಪ್ಲಾಟ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅನ್ನುವ ಆಸೆಯಿಂದ... ನಿನ್ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ... ಆಗಿಲ್ಲ ಮುಜುಗರವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲವೇಕೆ? ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ವಿರೋಧಿಸಿದರು ಅಂತಾನೂ ಹೇಳಲು ನಿನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರೆಂದೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ನೀನಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಆಗದೇ ಹೋದದ್ದು ಯಾವುದಿದೇ? ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.’

‘ಸರಿ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದಹಾಗೆ ಮಾಡಿ.’

‘ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗೆ ಬಹಳ ಚಿಂತೆ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಬೇಡ. ಅದೊಂದು ಪಕ್ಕಾ ಸುಳ್ಳು. ನೀನು ಏನು ಅಂತೆ ಗುರುತಿಸೋದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಮ್ಮನಿಗೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ. ನನಗೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿದುಹೋಯಿತು. ಏನೂಂತ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಲಿ ಮಗನೆ. ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಸೋತು ನಿಲ್ಲೋದು ಬೇಡ ಅನ್ನೋದೇ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟ. ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಜೈ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಠ. ಸುಖದ ಸಂಪಾದನೆಯ ಹಂಬಲ. ಆಯ್ತು, ನಿನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆಯೇ ಸಾಧಿಸಿದೆಯಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಹೋಗ್ತಿದಿಯಾ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈಗೇಕೆ ಕಹಿ ಮಾತು?’

ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಲಾರದಷ್ಟು ಮುಂದುವರೆದು ಬೆಳೆದಿದೀನಿ ಅಂತೆಲ್ಲ
ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶುಭ್ರೋನಿಗೆ ಈಗ ಒಂದೆ ಅನಿಸಿದ್ದು, ಅಷ್ಟು ತನ್ನನ್ನೆಂದಿಗೂ ನಂಬಿಯೇ
ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಅಧಃಪತನದ ಭಾವ!

ರಮಾಪತಿ ಹೇಳಿದ. 'ನೀನು ಯಾವತ್ತು ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗೆಗೆ ಕೀಳಾಗಿ
ಮಾತನಾಡಿದೆಯೋ ಅವತ್ತೇ ನಾನು ವಿಲ್ ಬರೆದಿಟ್ಟೆ. ಈ ಮನೆ ನನ್ನ ನಂತರದಲ್ಲಿ
ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಸೇರುತ್ತೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅದು ನಿನಗೆ ದಕ್ಕುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ
ನಾನು ಸತ್ತ ಕೂಡಲೇ ಅವಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿ ಬಿಡಬಹುದು ಅಂತ ಯೋಚಿಸಬೇಡ.'

ಶುಭ್ರೋನಿಗೆ ಮೈ ಮೇಲಿನ ಎಚ್ಚರವೇ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೋಪದಿಂದ ಅಷ್ಟನನ್ನು
ವಿರೋಧಿಸಿ ಕೂಗಿದ.

'ನನ್ನ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರ? ಒಂದು ಮೃಗ? ದರೋಡೆಕೋರ?'

'ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಲ್ಲ ಏನಿಲ್ಲ, ನೀನು ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಸೇರಿದವನು.
ಬೇರೆಯೇ ತಲೆಮಾರಿಗೆ, ನಮಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ
ಸೇರಿದವನು ಅಷ್ಟೆ. ನೀನು ಯಾರು ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದ ಮೇಲೆ
ನಿನ್ನನ್ನು ನಾವು ನಂಬುವುದೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀನು ದರೋಡೆಕೋರನೋ, ಮೃಗವೋ,
ಮನುಷ್ಯನೋ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿ? ನೀನು ಯಾರು ಅಂತ ನಮಗೆ
ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೆ.'

ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದು, ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ
ಶುಭ್ರೋನ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಳೆಯುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಗೆ
ತಳ್ಳಿಕೊಂಡೇ ಹೋದಳು ರತ್ನ.

'ಕೇಳಿದ್ದಾಯ್ತು'

ನೀರಜ ಹತಾಶಳಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಳು.

ಇಷ್ಟೊಂದೆಲ್ಲ ಹಗರಣ ನಡೆಯಿತೆಂದ ಮೇಲೆ ಆ ಮುದಿಯರನ್ನು ಹೊಸಮನೆಗೆ
ಕರೆಯುವ ಮಾತೇ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ರತ್ನಳ ಅಮ್ಮನದೇ ಉಸ್ತುವಾರಿ.
ಸಾಗಿಸುವುದು, ಪೂಜೆ ಇತ್ಯಾದಿ, ಜಾಧವಪುರ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಬಳಿ ಇದ್ದ
ಮಧುಮಾಲತಿ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ನಂಬರಿನ ಮನೆಗೆ ಅವಳು ತನ್ನ

ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಿಸಿದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ತಂದಳು. ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಶುಭ್ರೋ, ರತ್ನ ಹಾಗೂ ಅವರ ಮಗ ಮುದಿ ದಂಪತಿಗಳ ಕಾಲು ಮುಟ್ಟಿದರು. ರಮಾಪತಿ ಏನೋ ಗೊಣಗಿದ. ನೀರಜ ಮೌನ. ಶುಭ್ರೋ ಇದುವರೆಗೂ ತಾನೇ ಅವರನ್ನು ದೂರವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೀನಿ ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದ. ಆದರೆ, ಅವರು ಸಹ ಅವನನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ನಿರಾಕರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು ಅನ್ನುವುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲೇ ಇಲ್ಲ.

ರತ್ನಳ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ತುಂಬಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ಕ್ಯಾಸೆಟ್ ಪ್ಲೇಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳು, ಒಂದು ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಆಟ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಅನ್ನ, ಮಾಂಸದ ಪಲ್ಯಗಳ ಸುವಾಸನೆ, ರತ್ನಳಂತೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಬ್ಬಿಹೋಗಿದ್ದಳು.

‘ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬರತ್ತೆ ನೋಡಿ. ಫ್ಯಾನ್‌ಗಳೇ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಬೆಳಕೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೊಂದಿದೆ.’ ಶುಭ್ರೋನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ರತ್ನಳ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಿ ಬಾಲ್ಕನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತ. ಹೌದು, ಅದು ಅದೆಷ್ಟು ಸ್ವರ್ಗಸದೃಶವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಸಮೃದ್ಧ. ಆಕಾಶ, ಗಾಳಿ, ಜಾಗ, ಅಲ್ಲಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಟವರ್‌ನ ಕೆಂಪು ದೀಪ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆರನೆಯ ಮಹಡಿಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರಂತೂ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿಯಂತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಳಕು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ತನ್ನ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಈ ಸುಂದರ ಲೋಕದ ನಡುವೆ ಒಬ್ಬ ಕುರುಡ ಮುದುಕ ಹಾಗೂ ನಿತ್ರಾಣಿಯಾದ ಹೆಂಗಸು ನುಗ್ಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಪದೇ ಪದೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಓಹ್! ಅಪ್ಪಾ ಅದೆಷ್ಟು ಚುಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಚುಕುರಿನಿಂದ ಇನ್ನೂ ಶುಭ್ರೋನಿಗೆ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಅಮ್ಮನೋ? ಒಬ್ಬ ಮಗ, ಆ ಮಗನೆಂದರೆ... ಯಾವುದೇ ಭಾರತೀಯ ಹೆಂಗಸು ಮಗನೆಂದರೆ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ನೀರಜ?

ಶುಭ್ರೋನಿಗೆ ತಾನು ಈಗಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದನೆಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ನೆನಪಿದೆ. ಆದರೆ ರಮಾಪತಿ? ತನ್ನೊಬ್ಬನೇ ಮಗನನ್ನು ಅವನು ತನ್ನ ಹೃದಯದಿಂದ ಕಿತ್ತು

ಬಿಸುಟಿದ್ದು ಯಾವಾಗ? ಶುಭ್ರೋನಿಗಂತೂ ಹೀಗೆ ನಡೆದುಹೋಗಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾಯಿತೆಂಬುದು ತಿಳಿವಿಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವನು ನುಗ್ಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅಂಥ ಭಾವನೆ ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳು ಉಕ್ಕಿದ್ದಿರಬಹುದು...

ರತ್ನ ಬಾಲ್ಕನಿಗೆ ಬಂದಳು.

‘ಏನಾಯ್ತು? ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜೊತೆ ಇರುವುದಕ್ಕೇನು? ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೇನಾ? ಯಾಕೆ? ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಾದ್ದನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದಾಯ್ತು. ಹೌದೋ ಅಲ್ಲೋ?’

‘ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ನಾನು ಪಾಲಿಸಿದೀನಿ ಅಂತೀಯಾ ಅಲ್ಲವಾ? ನನ್ನ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿದೀನಿ ಅಲ್ಲವಾ?’

‘ಹೌದು ಮತ್ತೆ.’

‘ನಾನು ಅಂದುಕೊಳ್ಳೀನಿ...’

‘ಏನು?’

ಏನೋ ಹೇಳಲು ಹೊರಟ ಶುಭ್ರೋನ ತುಟಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಗು ಮೂಡಿತು. ‘ರತ್ನ ನಾವು ಕುಡ ನಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಮೀರಿಯೇ ಬೆಳಸುತ್ತೀವಿ ಅಲ್ಲವಾ?’

‘ಇನ್ನೇನು ಮತ್ತೆ? ಖಂಡಿತಾ. ಅವನು ಬೆಳೆದ ಹಾಗೆ ಕಾಲ ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟ ರೀತಿಯದಾಗುತ್ತೆ’

‘ಆಗ ಅವನೂ ಸಹ ನಮ್ಮಪ್ಪ ನನಗೆ ಈವತ್ತು ಅಂದ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತರ್ತಾನೇನೋ? ಸರಿ. ನಡಿ ಒಳಗೆ.’

ಅವರು ಒಳ ನಡೆದರು. ಆದರೆ ರತ್ನಳಿಗೆ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಮೂರನೆಯದೊಂದು ಸಂಗತಿ ತಮ್ಮೊಡನೆ ಒಳಬಂದ ಅನುಭವ. ಶುಭ್ರೋನ ಮಾತುಗಳು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮೂಡಿಸಿದ ಗೂಢ ಭಯವೇ ಅದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ಲಾಟ್ ಅಂತೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಿಡಿಸುವಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿತ್ತು

ಬ್ಲಡ್ ವೆಡ್ಡಿಂಗ್ (ನಾಟಕ)

ಮೂಲ: ಫೆಡ್ರಿಕೊ ಗಾರ್ಸಿಯ
ಲೋರ್ಕಾ
ಅನುವಾದ:
ಕೆ.ಎನ್.ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ

1. ವರನ ತಾಯಿ (೫೦ ವರ್ಷ)
2. ವರ (೨೫ ವರ್ಷ)
3. ವಧುವಿನ ತಂದೆ (೫೦ ವರ್ಷ)
4. ವಧು (೨೦ ವರ್ಷ)
5. ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ (೨೫ ವರ್ಷ)
6. ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ ಹೆಂಡತಿ
7. ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ ಅತ್ತೆ (೫೦ ವರ್ಷ)
8. ಹುಡುಗಿಯರು
9. ಹುಡುಗರು
10. ಅತಿಥಿಗಳು
11. ಚಂದ್ರ
12. ಭಿಕ್ಷುಕಿ
13. ಮರಕಡಿಯುವವರು
14. ಸೇವಕಿ
15. ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು

ಒಂದನೆಯ ಅಂಕ

ಮೊದಲ ದೃಶ್ಯ

(ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದ ರೂಮು ಮನೆಯ ಆವರಣ)

ವರ	:	ಅಮ್ಮ
ತಾಯಿ	:	ಏನು?
ವರ	:	ನಾನು ಹೋಗ್ತೀನಿ.
ತಾಯಿ	:	ಎಲ್ಲಿಗೆ?
ವರ	:	ದ್ರಾಕ್ಷಿತೋಟಕ್ಕೆ.
ತಾಯಿ	:	ಸ್ವಲ್ಪ ಇರು ಹೋಗಬೇಡ
ವರ	:	ನಿನಗೇನಾದರೂ ಬೇಕಾ?
ತಾಯಿ	:	ನೀನು ತಿಂಡಿನೇ ತಿಂದಿಲ್ಲ.
ವರ	:	ಬಿಡಮ್ಮ, ಅಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ತಿಂದೇ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಚಾಕು ಕೊಡಮ್ಮ.
ತಾಯಿ	:	ಚಾಕು! ಏಕೆ?
ವರ	:	ದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕುಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ.
ತಾಯಿ	:	(ಏನೋ ಗೊಣಗುತ್ತಾ ಚಾಕು ಹುಡುಕುತ್ತಾ) ನೋಡಿ ಇಲ್ಲಿದೆ ಚಾಕು. ಈ ಹಾಳು ಚಾಕುವನ್ನು ಯಾವ ದುಷ್ಟ ಕಂಡುಹಿಡಿದನೋ.
ವರ	:	ಆ ಮಾತು ಈಗ ಬೇಡ. ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಮಾತಾಡೋಣ.
ತಾಯಿ	:	ಈ ಪಿಸ್ತೂಲು, ಗನ್ನು, ಪೋರ್ಕು, ಚಾಕು, ಚೂರಿ, ಬಾಕು, ಈಟಿ....
ವರ	:	ಸರಿಯಮ್ಮ ನಾನಿನ್ನು ಹೋಗ್ತೀನಿ.
ತಾಯಿ	:	ಈ ಎಲ್ಲ ಆಯುಧಗಳಿರೋದು ಗಂಡಸು

		ತನಗಾಗದವರನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ.....ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿ ಎಂದೇ ತಿಳಿದು ಅವನು ಸುಂದರ ದೇಹಗಳನ್ನು ಇರಿದು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಸಕಲ ಸವಿಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುವ ಅವನು ಎಂಥ ಸ್ವಾರ್ಥಿ.
ವರ	:	ಅಮ್ಮ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಮ್ಮನಿರಿಯೋ?
ತಾಯಿ	:	ನಿಮ್ಮ ತಂದೆನೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದ. ಅವನು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದಾಗ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಗಾಯ, ಅವನಿಗೆ..... ಉಪ್ಪಿನ ಶಾಖಕೊಡು, ಊತ ಇಳಿಸು, ಸೇವೆ ಮಾಡು ಇಷ್ಟೇ ಆಯಿತು. ಸರಿ ಈ ಚಾಕುವನ್ನು ಆಚೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಯೋ? ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋದು ಒಂದೇ..... ಹಾವು ಮೈಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳೋದು ಒಂದೇ.
ವರ	:	ಹಾಗೋ? ಸರಿ.
ತಾಯಿ	:	ನಾನು ನೂರು ವರ್ಷ ಬದುಕಿದ್ರೆ ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಆ ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ, ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೇಮ. ಅವನ ಜತೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಬಹಳ ಖುಷಿಯಿಂದ ಇದ್ದೆವು. ಆ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನಣ್ಣ..... ನೀನು ಹುಟ್ಟಿದ್ರಿ. ಒಂದು ಚಿಕ್ಕಚಾಕು ಸಾಕು ಗೂಳಿ ಹಾಗಿರುವ ಗಂಡಸರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಚಾಕು ಹಾಕಿ ಕೊಂದುಕೊಂಡರು. ನನಗೆ ಈ ಪಾಡುತಂದರು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಸಹಾಯಕತೆ ದ್ವೇಷ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಾ ಇದೆ. ನನ್ನ ಕಾಲಿಂದ ತಲೆವರೆಗೂ ಇಡೀ ದೇಹ ಉರೀತಾ ಇದೆ.
ವರ	:	ಅಮ್ಮ, ನಿನ್ನ ಮಾತು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲಿಸಿಯೋ?
ತಾಯಿ	:	ಇಲ್ಲ ನಿಲ್ಲೋಲ್ಲ. ಯಾರಾದ್ರೂ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆನ ನಿಮ್ಮ

		ಅಣ್ಣನ್ನ ನನ್ನ ಹತ್ತ ವಾಪಸ್ಸು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಾರಾ? ಅವರಿಬ್ಬರ ಜೀವನದ ಗುರಿ ಏನಾಗಿತ್ತು ಗೊತ್ತಾ? ಚನ್ನಾಗಿ ತಿನ್ನೋದು, ಕುಡಿಯೋದು, ಸಿಗರೇಟು ಸೇದೋದು ಗಿಟಾರ್ ನುಡಿಸುತ್ತಾ ಕುಣಿಯೋದು, ಆ ಕೀಟಗಳು ಸತ್ತು ನಾಶವಾದರು. ನನ್ನನ್ನೂ ನಾಶ ಮಾಡಿದರು, ನೀಚರು.
ವರ	:	ಅಮ್ಮ ಅವರು ಬದುಕಿದ್ದಿದ್ದೆ ನಾನೇ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೆ.
ತಾಯಿ	:	ಬೇಡ, ನಾನು ಇಷ್ಟೋಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರೋದು ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು, ನೀನು ಚಾಕು ತಗೊಂಡು ಆಚೆ ಹೋಗಬೇಡ. ನೀನು ದ್ರಾಕ್ಷಿತೋಟದ ಬದಲು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟ
ವರ	:	ಅಯ್ಯೋ ಅಮ್ಮ (ನಗುವನು)
ತಾಯಿ	:	ನೀನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದೆ ಚನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲುವೆ ಹತ್ತ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೂತು ಈ ಉಲ್ಲನ್ ನಾಯಿ ಬೊಂಬೆಗೆ ಅಂಚನ್ನು ಹೊಲಿದು ಹೂವನ್ನು ಹಾಕಬಹುದಿತ್ತು.
ವರ	:	(ತಾಯಿಯನ್ನು ತಬ್ಬಿಹಿಡಿದು) ಅಮ್ಮ ನೀನೂ ನಂಜೊತೆ ದ್ರಾಕ್ಷಿತೋಟಕ್ಕೆ ಬರ್ತೀಯಾ?
ತಾಯಿ	:	ನಾನು ಮುದುಕಿ. ದ್ರಾಕ್ಷಿತೋಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಏನೂ ಮಾಡ್ಲಿ? ನನ್ನನ್ನು ಗಿಡದ ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿ ಇಡ್ತೀಯಾ?
ವರ	:	ಅಮ್ಮ ನನ್ನ ಮುದ್ದು ಅಮ್ಮ.
ತಾಯಿ	:	ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ನನ್ನ ಯಾವಾಗ್ಲೂ ದ್ರಾಕ್ಷಿತೋಟಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದ. ನಿನ್ನ ಅಜ್ಜ ಅವನೂ ಶ್ರೀಮಂತ ಅವನ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿರಕ್ತ, ಗಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದ, ಗಂಡಸರು ಗಂಡಸರೇ.
ವರ	:	ನನ್ನ ನೋಡಿದ್ದೆ ನಿನಗೇನು ಅನ್ನುತ್ತೆ?

ತಾಯಿ	:	ನೀನಾ?
ವರ	:	ತಿರುಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾ?
ತಾಯಿ	:	ಹಾಂ?
ವರ	:	ಅವರೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಅನ್ನುತ್ತಾ?
ತಾಯಿ	:	ಇಲ್ಲ.
ವರ	:	ಸರಿ ಹಾಗಾದ್ರೆ.
ತಾಯಿ	:	ನಂಗೇನೂ ಗೊತ್ತಾಗ್ತಿಲ್ಲ, ಅದು ಸರಿಯೋ, ತಪ್ಪೋ? ಅದು ಬಿಡು ನಿನಗೆ ನೋಡಿದೆವಲ್ಲ ಆ ಹುಡುಗಿ, ಅವಳು ಒಳ್ಳೆಯವಳು. ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾಳೆ. ನಡವಳಿಕೇನೂ ಚನ್ನಾಗಿದೆ. ಅವಳ ಬಟ್ಟೆ ಅವಳು ಹೊಲಿದುಕೊಳ್ಳಾಳಂತೆ. ಅವಳ ಹೆಸರೆತ್ತಿದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ.
ವರ	:	ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಆಡಬೇಡ ಬಿಡಮ್ಮ.
ತಾಯಿ	:	ಹುಚ್ಚಲ್ಲವೋ ನಾನು. ಒಂಟಿ ಹೆಂಗಸು. ನೀನೊಬ್ಬನೇ ನನಗೇಂತ ಇರೋನು. ಈಗ ನೀನು ಸಹ ಹೊರಟು ಹೋಗ್ತಾ ಇದೀಯಾ?
ವರ	:	ನೀನು ನಮ್ಮ ಜತೆ ಬಂದುಬಿಡ್ತೀಯಲ್ಲಾ?
ತಾಯಿ	:	ಇಲ್ಲಪ್ಪ ನಾನೂ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆ ಈ ಮನೇಲಿ ಇರೋದು ಯಾರೂ? ಅವರು ಸತ್ತು ಹೆಣವಾಗಿ ಗೋರಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದರು. ಇನ್ನು ನಾನೂ ಸತ್ತು ಅವರ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು .
ವರ	:	ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಮಾತು.
ತಾಯಿ	:	ಸರಿಬಿಡು, ಆ ನಿನ್ನ ಹುಡುಗಿ ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತು?

ವರ	:	ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತು. ಈಗ ದಾಕ್ಷಿ ತೋಟವನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡೆ.
ತಾಯಿ	:	ಮೂರು ವರ್ಷ, ಅವಳಿಗೆ ಬೇರೆ ತರುಣನೊಬ್ಬನ ಗೆಲೆತನ ಇರಬೇಕು ಅಲ್ಲ?
ವರ	:	ನಂಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುತ್ತೆ. ಹುಡುಗೀರು ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆ ತುಂಬಾ ಹುಶಾರಾಗಿರಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಮದುವೆ ಆಗೋ ಗಂಡನ ವಿಚಾರನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.
ತಾಯಿ	:	ನೋಡು ನಾನು ಮದುವೆ ಆದಾಗ ನಿನ್ನ ತಂದೇನ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ನೆನೆದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸತ್ತಾಗ ನಾನು ಈ ಗೋಡೆಯನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಒಂದು ಗಂಡಿಗೆ ಒಂದೇ ಹೆಣ್ಣು. ಆ ತತ್ವಾನೇ ನನಗೆ ಇಷ್ಟ.
ವರ	:	ಅಮ್ಮ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು, ನನ್ನ ಹುಡುಗಿ ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯವಳು.
ತಾಯಿ	:	ಅವಳೇನೋ ಒಳ್ಳೆಯವಳೆ, ನನಗೆ ಸಂದೇಹ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಳ ತಾಯಿ?
ವರ	:	ಅವಳ ತಾಯಿ ಹೇಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೇನು?
ತಾಯಿ	:	(ದಿಟ್ಟಿಸಿನೋಡುತ್ತಾ) ಅದೂ ಸರಿ.
ವರ	:	ನಿನಗೇನು ಬೇಕು?
ತಾಯಿ	:	ನೀನು ಹೇಳೋದು ನಿಜ. ನಾವು ಅವಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ನೋಡೋಣ?
ವರ	:	ಈ ಭಾನುವಾರ, ಸರಿಯಾ?
ತಾಯಿ	:	ನಾನು ಅವಳಿಗಾಗಿ ಕಿವಿಗೆ ಲೋಲಕ್ಕು ಕೊಂಡು ತರುವೆ. ನೀನು?
ವರ	:	ನಾನು?
ತಾಯಿ	:	ನೀನು ಅವಳಿಗಾಗಿ ಒಳ್ಳೆ ಕಾಲುಚೀಲ, ನಿನಗೆ ಸೂಟು, ಬೇಡ ಬೇಡ ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಾ ನಾನೇ ತೆಗೆಸಿಕೊಡ್ತೀನಿ

		ಆಯ್ತಾ?
ವರ	:	ನಾನೀಗ ಹೋಗ್ತೀನಿ, ನಾಳೆ ಅವಳನ್ನು ನೋಡ್ತೀನಿ.
ತಾಯಿ	:	ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನೀನು ನನಗೆ ಆರು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ಆಗುತ್ತೆ.
ವರ	:	ಆದರೆ ಮೊದಲನೇ ಮಗುವನ್ನು ನಿನಗೇ ಕೊಡ್ತೀನೆ. ಸರಿಯೆ?
ತಾಯಿ	:	ಎಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಚಂದ. ಏಕೆ ಗೊತ್ತೆ? ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಸ್ವಿಟರ್ ಹಣೆಯಬಹುದು
ತಾಯಿ	:	ಖಂಡಿತ ಈಗ ನೀನು ದೊಡ್ಡವನಾದೆ. ನಿನಗೆ ಮುತ್ತು ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಮದುವೆ ಆದ ನಿನ್ನ ಹುಡುಗಿಗೇ ಮುತ್ತು ಕೊಡು ಹೋಗು.
ವರ	:	ನಾನಿನ್ನು ಹೋಗ್ತೀನಿ.
ತಾಯಿ	:	ಸರಿ ಹೋಗು, ದೇವರು ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆದು ಮಾಡಲಿ (ವರ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ತಾಯಿ ಕುರ್ಚಿ ಮೇಲೆ ಕೂರುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು ಕಪ್ಪು ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾಳೆ)
ತಾಯಿ	:	ಬನ್ನಿ ಒಳಗೆ.
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಹೇಗಿದ್ದೀರಾ?
ತಾಯಿ	:	ನೀವೇ ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಲ್ಲಾ?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಇಲ್ಲೇ ಅಂಗಡಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಹೋಗೋಣ ಅಂತ ಬಂದೆ.
ತಾಯಿ	:	ಇಷ್ಟತ್ತು ವರ್ಷ ಆಯ್ತು ನಾನು ಈ ಬೀದಿ ಕೊನೇಗೆ ಹೋಗಿ.
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ನೀವೀಗ ಚನ್ನಾಗೇ ಕಾಣ್ತಾ ಇದೀರಾ.....
ತಾಯಿ	:	ಹೌದಾ? ಹಾಗಾ?

ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಹೀಗೇ ಏನೋನೋ ನಡೀತಿರುತ್ತೆ..... ಎರಡು ದಿನದ ಹಿಂದೆ ಆ ಕಡೆ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರ ಮಗನಿಗೆ ಮಿಷೀನಿನಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕೈಗಳೂ ಸಿಕ್ಕಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೋದ್ದಂತೆ. (ಕೆಳಗೆ ಕೂರುತ್ತಾಳೆ).
ತಾಯಿ	:	ಮಿಷೀನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಸದ್ಯ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲಲ್ಲ.
ತಾಯಿ	:	ಆಗ ಸುಮ್ಮನಿರಿ. ಅಂಥ ಅಪಶಕುನದ ಮಾತು ಆಡಬೇಡಿ.
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಎಲ್ಲಿ?
ತಾಯಿ	:	ಈಗ ತಾನೆ ಆಚೆ ಹೋದ.
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಅವನು ದಾಕ್ಷಿಣೋಟ ಕೊಂಡುಕೊಂಡನಂತೆ.
ತಾಯಿ	:	ಹೂಂ, ಅವನು ಅದೃಷ್ಟವಂತ.
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಂತೆ?
ತಾಯಿ	:	ಹೌದು. (ಕುರ್ಚಿ ಹತ್ತಿರ ಸರಿಸಿ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಗುಟ್ಟು ಹೇಳುವಳು) ನನ್ನ ಮಗನ ಪ್ರೇಯಸಿ ಯಾರು ಗೊತ್ತಾ?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಒಳ್ಳೆ ಹುಡುಗಿ ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದೆ.
ತಾಯಿ	:	ಹೌದಾ.....ಆದರೆ.....
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಅವಳ ಪರಿಚಯ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಅವರು ಬಹಳ ದೂರ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವಳು ತಂದೆ ಜತೆ ಇದ್ದಾಳಂತೆ. ಒಬ್ಬಳೇ ಇರೋದೇ ಅವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಂತೆ. ಅವಳು ಒಳ್ಳೆಯವಳಂತೆ.

ತಾಯಿ	:	ಅವಳ ತಾಯಿ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಅವಳ ತಾಯಿನಾ? ಅವಳ ತಾಯಿ ತುಂಬಾ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದಂತೆ ಒಳ್ಳೆ ಸಾಧ್ವಿ ಕಳೆ. ಆದರೆ ಅವಳು ಗಂಡನನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ

		ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತ ಇರಲಿಲ್ಲಂತೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಕಂಡೆ ನನಗೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ.
ತಾಯಿ	:	ಅದಿರಲಿ ಜನ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೋನೋ ಆಡಿಕೊಳ್ತಾ ಇರ್ತಾರೆ?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಅವಳನ್ನೂ ದೂರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅವಳು ಮರ್ಯಾದಸ್ಥಳೋ ಅಲ್ಲವೋ ನನಗೇಕೆ? ಆದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ದುರಹಂಕಾರ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.
ತಾಯಿ	:	ಎಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ಹೇಳ್ತಾರೆ, ಅಷ್ಟೇ.
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಮತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನು ಏಕೆ ಕೇಳಿರಿ?
ತಾಯಿ	:	ಅವರಿಬ್ಬರ ವಿಚಾರ ಜನ ಏನೇ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ ಅವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಯ್ತಾ?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಸರಿಯಮ್ಮ..... ನಿಮ ಮಗನಿಗೆ ಬೇಕಾದವಳು ಅವಳು.
ತಾಯಿ	:	ಅದು ನಿಜ, ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಗನ ಭವಿಷ್ಯ ನನಗೆ ಮುಖ್ಯ, ಆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಯಾರೋ ಬೇರೆ ಪ್ರಿಯಕರ ಇದ್ದನಂತೆ?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಅವಳಿಗೆ ಆಗ ಇನ್ನೂ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷ. ಆಗ ಅವಳಿಗೆ ಗೆಲೆಯ ಇದ್ದನಂತೆ. ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಯಿತಂತೆ.
ತಾಯಿ	:	ಅವೆಲ್ಲಾ ಈಗೇಕೆ?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ನೀವೇ ತಾನೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದ್ದು?
ತಾಯಿ	:	ಏನೋ ಇಂಥ ವಿಷಯ ಕೇಳಿ ನೋವಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ಹುಡುಗ ಯಾರು?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಅಂತ ಅವನ ಹೆಸರು.
ತಾಯಿ	:	ಯಾವ ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಫಿಲಿಕ್ಸ್ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ. ಇದೆಲ್ಲಾ ನಡೆದದ್ದು

		ಅವರು ತುಂಬಾ ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ. ಈಗಲ್ಲಾ ಆ ಮಾತು ಏಕೆ?
ತಾಯಿ	:	ಸರಿ 'ಫಿಲಿಕ್ಸ್' ಅನ್ನುವ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದರೆ ನನಗೆ ಹೇಸಿಗೆ ಆಗುತ್ತೆ. (ಉಗಿಯುವಳು) ವಿಷ ಬಾಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತೆ.
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ
ತಾಯಿ	:	ಆದರೂ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು.
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ನಿಮ್ಮ ಮಗನ ಆಸೆಗೆ ತಣ್ಣೀರು ಎರಚಬೇಡಿ. ಅವನಿಗೆ ಈ ಪುರಾಣವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಡಿ. ನಾವು ಮುದುಕಿಯರು ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ನಾವಿದ್ದರೆ ಚಂದ
ತಾಯಿ	:	ನಾನು ಇವೆಲ್ಲಾ ಏಕೆ ಹೇಳಲಿ?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಸರಿ- "ನಾನಿನ್ನು ಹೋಗ್ತೇನೆ."
ತಾಯಿ	:	ಸರಿ
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರು ಹೊಲದ ಕೆಲಸದಿಂದ ವಾಪಸ್ಸು ಬರೋ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು.
ತಾಯಿ	:	ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಸೆಖೆ ಅಲ್ಲ?
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಮಕ್ಕಳು ಬಾಯಾರಿಕೆಗೆ ಹೊಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಹೊತ್ತು ಸಾಕಾದರು. ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೇದು ಮಾಡಲಿ.
ತಾಯಿ	:	ನಿಮಗೂ ಅಷ್ಟೇ.

(ತಾಯಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎದ್ದು ಚಲಿಸಲು ತೊಡಗಿದಂತೆ ತೆರೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ)

ಎರಡನೆಯ ಅಂಕ

(ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣ ಇರೋ ರೂಮು, ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಹೂಗುಚ್ಚ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಿನ ಸಮಯ, ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ. ಮನೆ ಅವನ ಅತ್ತೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ತೂಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಹೆಂಡತಿ ಕುರ್ಚಿ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕಸೂತಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ)

<p>ಅತ್ತೆ</p>	<p>:</p> <p>ಜೋ ಜೋ ಮಲಗು ಆನಂದ ಕಂದ ಜೋ ಜೋ ಮುದ್ದಿನ ಕಂದಗೆ ಲಾಲಿ ಕೊಬ್ಬಿದ ಕುದುರೆಯು ಕುಡಿಯದು ನೀರು, ಆ ನೀರು ತುಂಬಾ ಕಡುಗಪ್ಪು, ಆ ನೀರು ತುಂಬಾ ಕಡುಗಪ್ಪು, ಆ ನೀರು ತುಂಬಾ ಕಡುಗಪ್ಪು, ಕಂದ, ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳದ್ಯಾವೆ ಗಿಡಬಳ್ಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳದ್ಯಾವೆ ಗಿಡಬಳ್ಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳದ್ಯಾವೆ ಗಿಡಬಳ್ಳಿ ಸಾಲಾಗಿ; ಹರಿವ ಆ ನೀರು ಹಾಡ್ತಾವೆ, ಹರಿವ ಆ ನೀರು ಹಾಡ್ತಾವೆ, ಹರಿವ ಆ ನೀರಿನ ನಾದವು ಕಿವಿಗಿಂಪು, ಸೇತುವೆ ಕೆಳಗದರ ಸಂಗೀತ, ಸೇತುವೆ ಕೆಳಗದರ ಸಂಗೀತ, ಸೇತುವೆ ಕೆಳಗದರ ಸಂಗೀತ ಕಂದನೆ, ಕುದುರೆಯು ನೀರು ಕುಡಿಯದು, ಆ ಕುದುರೆಯು ನೀರ ಕುಡಿಯದು.</p> <p>ಎನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ಕುದುರೆ ಕತೆ ಕಂದನೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಸಂಕಟದಿ ಅಳುತಾದೋ ಸುಮ್ಮನೆ ಸಂಕಟದಿ ಅಳುತ್ತಾದೋ, ಕುದುರೆಯ ಬಾಲ ಬಲುಉದ್ದಕಂದನೆ ಕುದುರೆಯ ಬಾಲ ಬಲುಉದ್ದ, ಹರಿವ ನೀರಿಲ್ಲಿ ಕಡು ಹಸಿರು, ಹರಿವ ನೀರಿಲ್ಲಿ ಕಡುಹಸಿರು ಕಂದನೆ, ಕುದುರೆಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕೆನ್ನೆತ್ತರು, ಕುದುರೆಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕೆನ್ನೆತ್ತರು ಕಂದನೆ, ಕುದುರೆಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕೆನ್ನೆತ್ತರು, ಕುದುರೆಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕೆನ್ನೆತ್ತರು ಕಂದನೆ, ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಕೊರೆವ ಬಿಳಿಮಂಜು, ಅದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ</p>
--------------	--

	<p>ಕೊರೆವ ಬಿಳಿ ಮಂಜು ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಕೊರೆವ ಬಿಳಿ ಮಂಜು ಕಂದನೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೂರಿ ಚೂರೈತೋ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೂರಿ ಚೂರೈತೋ, ಕಂದನೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೂರಿ ಬೆಳಗೈತೋ ಬಿಳಿಯ ಚೂರಿ ಬೆಳಗೈತೋ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೂರಿ ಬೆಳಗೈತೋ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೂರಿ ಬೆಳಗೈತೋ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚೂರಿಬೆಳಗೈತೋ ನದಿಯ ದಡವನ್ನು ತಲುಪಾರೋ ಅವರು, ನದಿಯ ದಡವನ್ನು ತಲುಪಾರೋ ನದಿಯ ದಡವನ್ನು ತಲುಪಾರೋ, ಆ ನದಿ ನೆತ್ರಾಗಿ ಹರಿತೈತೋ ಅಲ್ಲಿ,</p> <p>ಆ ನದಿ ನೆತ್ರಾಗಿ ಹರಿತೈತೆ, ಕಂದನ ಆ ನದಿ ನೆತ್ರಾಗಿ ಹರಿತೈತೆ. ರಭಸದಿ ನೆತ್ತರ ನದಿಯೊಂದು ಹರಿದು, ಕುದುರೆಯು ನೀರ ಕುಡಿಯದು ಕುದುರೆಯ ನೀರ ಕುಡಿಯದು ಕಂದನೆ, ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿ ಹರಿದೈತೋ ಅದರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಸಿಯುಸಿರು, ಅದರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಸಿಯುಸಿರು ಅದರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಸಿಯುಸಿರು ಕಂದನೆ, ಮೈ ತುಂಬ ತುಂಬೈತೆ ಬೆವರಹನಿ ಅದರ ಮೈ ತುಂಬ ತುಂಬೈತೆ ಬೆವರಹನಿ, ಮೈ ತುಂಬ ತುಂಬಿದ</p> <p style="text-align: right;">ಬೆವರಿನ</p> <p>ಮಳೆಗೆ</p> <p>ನದಿಯ ದಡವೆಲ್ಲಾ ನೆನೆದ್ದೋಯ್ತು, ನದಿಯ ದಡವೆಲ್ಲಾ ನೆನೆದ್ದೋಯ್ತು ನದಿಯ ದಡವೆಲ್ಲಾ ನೆನೆದು ಕೆಸರಾಗುತ್ತ, ಕುದುರೆಯು ನೀರ ಕುಡಿಯದು ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರೆವ ಚಳಿ ಕಂದನೆ, ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಡುಚಳಿಯು ಅದು ಕಂಡು ಕೆನಿತ್ತೈತೆ ಕುದುರೆಯೂ ಅದಕಂಡು ಕೆನಿತ್ತೈತೆ</p>
--	--

	<p>ಕುದುರೆಯೂ ಅದ ಕಂಡು ಕೆನಿತ್ಯೆ ಕುದುರೆಯೂ, ನದಿಯ ನೀರೆಲ್ಲಾ ಬತ್ತೊಯ್ದು ಒಮ್ಮೆಗೆ ನದಿಯ ನೀರೆಲ್ಲಾ ಬತ್ತೊಯ್ದು ಕಂದ, ನದಿಯ ನೀರೆಲ್ಲಾ ಬತ್ತೊಯ್ದು, ಮೂಡಣದಿ ನೇಸರ ಕೆಂಪುಮೂಡಲು ಆಗ, ಕುದುರೆಯು ದಡದಲ್ಲಿ ಅಳತೈತೋ, ಕುದುರೆಯು ದಡದಲ್ಲಿ ಅಳುತೈತೋ ಕುದುರೆಯು ದಡದಲ್ಲಿ ಅಳತೈತೋ</p>
--	---

ಹೆಂಡತಿ	<p>:</p> <p>ಕುದುರೆಯೇ ನೀನು ಬಳಿಗೆ ಸಾರದಿರು ಕಿಟಕಿ ಕದಗಳ ಮುಚ್ಚೀರಿ ಕಿಟಕಿ ಕದಗಳ ಮುಚ್ಚೀರಿ, ಕಿಟಕಿ ಕದಗಳ ಮುಚ್ಚೀರಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕನಸುಗಳ ಕೊಂಬೆಯನೇರಿರೋ, ನೀವು ಕನಸುಗಳ ಕೊಂಬೆಯನೇರಿರೋ ಕನಸುಗಳ ಕೊಂಬೆಯ ಮೇಲೇರಿ ನೋಡಿರಿ ಚಂದದ ಬೆಂಬೆಳಕು ಹೊಂಗಿರಣ ಚಂದದ ಬೆಂಬೆಳಕ ಹೊಂಗಿರಣ, ಚಂದದ ಚೆಂಬೆಳಕ ಹೊಂಗಿರಣ. ನನ್ನಯ ಕಂದನು ನಿಂದ್ರೆಗೆಯ್ಯುವನಮ್ಮ ಕೊನೆಗೂ ಕಂದಯ್ಯ ನಿಂದ್ರಿಸಿದ ಕೊನೆಗೂ ಕಂದಯ್ಯ ನಿಂದ್ರಿಸಿದ ಜೋ ಜೋ ಮಲಗು ನನ್ನ ಕಂದ. ಕುದುರೆಯ ಕೇಳೊಂದು ಕತೆಯ ಹೇಳುವೆನು, ನನ್ನ ಕಂದನ ಬಳಿ</p> <p style="text-align: right;">ಮೃದುವಾದ</p> <p>ಸುಪ್ಪತ್ತೆ</p> <p>ಉಕ್ಕಿನ ಚಂದದ ತೊಟ್ಟಿಲೈತೆ ನನ್ನ ಕಂದನ ಬಳಿ ಸಾರದಿರು ಕುದುರೆಯೆ ಕಪ್ಪು ಕಣಿವೆಯರಸಿ ಒಳಸೇರು ಎಲೆ ಕುದುರೆ ಕಪ್ಪುಕಣಿವೆಯರಸಿ ಒಳಸೇರು ಕಪ್ಪುಕಣಿವೆಯರಸಿ ಒಳ ಸೇರು ಕುದುರೆಯೆ ಹೆಣ್ಣೊಂದು ನಿನಗಾಗಿ ಕಾದೈತಲ್ಲೊ</p>
--------	--

	<p>ಹೆಣ್ ಕುದುರೆ ನಿನಗಾಗಿ ಕಾದ್ಯೆತಲ್ಲೋ, ಹೆಣ್ ಕುದುರೆ ನಿನಗಾಗಿ ಕಾದ್ಯೆತಲ್ಲೋ,</p> <p>ಜೋ ಜೋ ಜೋ ಜೋ ಮುದ್ದಿನ ಕಂದ ಜೋ ಜೋ ಜೋ ಜೋ ನನ್ನ ಆನಂದ, ಕುದುರೆಯು ಸಂಕಟದಿ ಅಳುತ್ತಾದೋ ಕಂದನೆ ಕುದುರೆಯು ಸಂಕಟದಿ ಅಳುತ್ತಾದೋ.</p>
--	---

(ಜನಪದ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡುವಾಗ ಜನಪದ ವಾದ್ಯಗಳಾದ ಸಾರಂಗಿ, ಕಿನ್ನರಿ, ಏಕನಾದ ತಾಳ ತಂಬೂರಿ ಪೀಟೀಲುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು)

ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಎಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಮುದ್ದು ಕಂದ ಎಲ್ಲಿ?
ಹೆಂಡತಿ	:	ನಿದ್ದೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಸಮ ಅಳ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಹುಷಾರಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ, ಈಗ ಹೇಗಿದ್ದಾನೆ?
ಹೆಂಡತಿ	:	ಈಗ ಕೆಂಪು ಹೂವಿನಂತಿದ್ದಾನೆ, ನೀವು ಕಮ್ಮಾರನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿದ್ದಾ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಾನು ಈಗ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬರ್ತಾ ಇರೋದು. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ನನ್ನ ಕುದುರೆಗೆ ಹೊಸ ಲಾಳ ಹೊಡಿಸಿದರೂ ಅದು ಗೊರಸಿನಿಂದ ಕಳಚಿ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವನೇನಾದರೂ ಕಾಲನ್ನು ಬಂಡೆಗೆ ಹಾಕಿ ಉಜ್ಜಿ ಬೀಳಿಸುವನೋ ಏನೋ?
ಹೆಂಡತಿ	:	ಇಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಮಾಡೋನಲ್ಲ ನೀವು ಸಹಾ ಸವಾರಿ ಮಾಡ್ತಾ

		ಇರ್ತೀರಿ, ಈ ವಿಷಯ ನನಗಿಂತ ನಿಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಈ ನಡುವೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಸವಾರಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇಲ್ಲ.
ಹೆಂಡತಿ	:	ನಿನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದು. ನೀವು ಆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪಕ್ಕದ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಂತೆ ಹೌದಾ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದು?
ಹೆಂಡತಿ	:	ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿಗೆ ಕಾಯಿ ಆರಿಸ್ತಾ ಇದ್ದ ಆ ಹೆಂಗಸು ಹೇಳಿದಳು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಯ್ತು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಇಲ್ಲ ಆ ಬರಡು ಬಯಲಿನಲ್ಲೇ ನನಗೇನು ಕೆಲಸ?
ಹೆಂಡತಿ	:	ನಾನು ಹಾಗೇ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಕುದುರೆ ಆಯಾಸದಿಂದ ತೇಕುತ್ತಾ ಅರ್ಧ ಸತ್ತಂತಿತ್ತು ಎಂದು ಅವಳು ಹೇಳಿದಳು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನೀನು ಆ ಕುದುರೆ ನೋಡಿದೆಯಾ?
ಹೆಂಡತಿ	:	ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮಮ್ಮ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಂತೆ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಈಗ ಅವಳು ಮಗುವಿನ ಹತ್ರ ಇರಬೇಕು ಅಲ್ಲ?
ಹೆಂಡತಿ	:	ನಿಮಗೆ ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿನ ಪಾನಕ ತರಲೇ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ತಣ್ಣಗಿರುವ ನೀರಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿ ತಾನೆ?
ಹೆಂಡತಿ	:	ಊಟಕ್ಕೆ ನೀವು ತಿರುಗಿ ಬರೋದಿಲ್ಲ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಆ ಗೋಧಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಹತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರೋದೇ ಕಷ್ಟ, ಗೋಧಿ ಅಳೆದು ಅಳೆದು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದ್ರೂ ಮುಗಿಸೋದೇ ಇಲ್ಲ.
ಹೆಂಡತಿ	:	ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡ್ತಾರಾ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಕೊಡಬಹುದು.

ಹೆಂಡತಿ	:	ಬಂದ ದುಡ್ಡಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ, ಪಾಪುಗೆ ಬಣ್ಣದ ರಿಬ್ಬನ್ ಕಟ್ಟಿರುವ ಚಂದದ ಟೋಪಿ ತನ್ನಿ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಎಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡೋಣ (ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗುವನು)
ಹೆಂಡತಿ	:	ಅವನು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ..... ಅವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬೇಡಿ.
ಅತ್ತೆ	:	ಯಾರು ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು? ಆ ಕುದುರೆ ದಣಿದು ಅಂಗಾತ ಬಿದ್ದು ಸಾಯುವಂತಾಗಿದೆ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	(ಗಂಭೀರವಾಗಿ) ನಾನೆ.
ಅತ್ತೆ	:	ಕ್ಷಮಿಸಿ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕುದುರೆ. ನೀವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಇಷ್ಟೋತ್ಸೂ ಈ ಗೋಧಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದೆ.
ಅತ್ತೆ	:	ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಕುದುರೆ ಸಾಯಲೂ ಬಹುದು.

(ಅತ್ತೆ ಹೊರಡುತ್ತಾಳೆ. ಹೆಂಡತಿ ಪಾನಕದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾಳೆ)

ಹೆಂಡತಿ	:	ತಗೊಳ್ಳಿ ಪಾನಕ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಹೂಂ ಕೊಡು
ಹೆಂಡತಿ	:	ಮದುವೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿದೆ. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯಲು ನಾಳೆ ಬರಬಹುದು ಅಲ್ಲೆ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಂಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.
ಅತ್ತೆ	:	ಆ ಹುಡುಗನ ತಾಯಿಗೆ ಈ ಮದುವೆ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲಾಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೂ ಸರಿಯೆ. ಆ ಹುಡುಗೀನ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ಮಾಡಿ ಈ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬೇಕು.

ಹೆಂಡತಿ	:	ನೀವು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ. ಒಳ್ಳೆಯವರ ಮೇಲೆ ಗೂಬೆ ಕೂರಿಸೋದೇ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ.
ಅತ್ತೆ	:	ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರೋದು ಯಾಕೆ ಗೊತ್ತೆ? ಆ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸುತ್ತೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡ್	:	(ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೂರು ವರ್ಷ ಆಯ್ತು. ಏನು ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅಳು ಬಂತಾ?

(ಹೆಂಡತಿ ಮುಖಮುಚ್ಚಿ ಅಳುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಕೈ ಹಿಡಿದೆಳೆದು)
ನಡೆ ನಡೆ ಮಗೂನ ನೋಡೋಣ. (ಇಬ್ಬರೂ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

ಹೆಂಡತಿ	:	ಅತ್ತೆ
ಅತ್ತೆ	:	ಯಾರದು?
ಹುಡುಗಿ	:	ಒಬ್ಬ ಎಷ್ಟು ಚೆಲುವ ಅಂತಿಯಾ? ಅವನು ಅಂಗಡಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಎಲ್ಲಾ ಬೆಲೆ ಬಾಳೋ ಸಾಮಾನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ.
ಹುಡುಗಿ	:	ಇಲ್ಲ. ಅವನ ತಾಯಿ ಜತೆ ಬಂದಿದ್ದ. ತುಂಬಾ ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ, ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದ.
ಅತ್ತೆ	:	ಅವರು ಶ್ರೀಮಂತರಿರಬಹುದು.
ಹುಡುಗಿ	:	ಅತ್ತೆ, ನೋಡು..... ಅವನು ಒಂದು ಜತೆ ಫ್ಯಾನಿಕಾಲುಚೀಲ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ. ಅದು ಎಷ್ಟು ಚನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅಂದ್ರೆ, ಹೇಳೋಕೆ ಆಗೋಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಹೆಂಗಸಿಗೀ ಅದು ಇಷ್ಟ ಆಗುತ್ತೆ. ನೋಡಿಲ್ಲ... ಮೊಣಕಾಲಿನ ಹತ್ತಿರ ದೋಣಿ ಕಸೂತಿ. ತೊಡೆಹತ್ತಿರ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವು ಆಹಾ ಎಷ್ಟು ಚನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅಂತಿಯಾ?

ಅತ್ತೆ	:	ಹೌದಾ?
ಹುಡುಗಿ	:	ಆ ಗುಲಾಬಿ ಸಿಲ್ಕಿನಿಂದ ನೇಯ್ದದ್ದು ಅದರ ಹಸಿರು ಬಳ್ಳಿ ಎಳೆಗಳ ಹೊಳಪು.....ಓಹ್
ಅತ್ತೆ	:	ಎರಡು ಅದೃಷ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೂ ಒಂದಾದಂತೆ

(ಆ ವೇಳೆಗೆ ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಜತೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.)

ಹುಡುಗಿ	:	ಅವರು ಏನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳೋಕೆ ಬಂದೆ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	(ಕೋಪದಿಂದ) ನಾವೇನೂ ಕಡಿಮೆಯವರಲ್ಲ.
ಹೆಂಡತಿ	:	ಹೇಳಲಿ ಸುಮ್ಮನಿರಿ.
ಅತ್ತೆ	:	ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊಗೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲಾಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.
ಹುಡುಗಿ	:	ಸರಿ ನಾನು ಹೋಗ್ತೀನಿ (ಅಳುಮುಖ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ)
ಅತ್ತೆ	:	ಯಾಕೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಬಯ್ಯೋದು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಾನೇನೂ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.
ಅತ್ತೆ	:	ಸರಿ ಬಿಡಿ.
ಹೆಂಡತಿ	:	ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗುತ್ತಾ ಇದೀರಿ? ನನಗೆ ಸಂದೇಹ ಬಂದಿದೆ. ನಿಜವಾದ ವಿಷಯ ಏನು ಅಂತ ನಾನು ತಿಳೀಲೇ ಬೇಕು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಸ್ವಲ್ಪ ನೀನು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಿಯತ್ತಾ (ಗದುರುತ್ತಾ)
ಹೆಂಡತಿ	:	ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನಿಜ ಹೇಳಿ ಆ ಮದುವೆಯಾಗೋ ಹುಡುಗೀಗೂ ನಿಮಗೂ.....

ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನನ್ನ ಬಿಡಬಾರದೆ (ದಿಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು ಹೊರಡಲು)
ಹೆಂಡತಿ	:	ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತೀರಿ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಎಲ್ಲಿಗೋ ನಿಂಗ್ಯಾಕೆ?
ಅತ್ತೆ	:	ಮಾತನಾಡಬೇಡ ಸುಮ್ಮನಿರು.

(ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗಲು ಹೆಂಡತಿ ಒಳಹೋಗಿ ಮಗು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು
ಬಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಬೊಂಬೆಯಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ನಿಧಾನ ಸಂಗೀತ)
(ಮಲಗು ನನ್ನ ಮುದ್ದಿನ ಕಂದ)

ಮೂರನೆಯ ದೃಶ್ಯ

(ಗುಹೆಯಂಥ ಮನೆ. ಅದು ವಧುವಿನ ಮನೆ. ಗುಲಾಬಿ ಹೂ ಕುಂಡ. ಲೇಸಿನ ಕರ್ಟನ್‌ಗಳು. ಕನ್ನಡಿ ನೀರಿನ ಹೂಜಿ)

ಮನೆ ಸೇವಕಿ	:	(ವಿನಯದಿಂದ) ಬನ್ನಿ, ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ. (ವರ ಹಾಗೂ ಅವನ ತಾಯಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ ಕಪ್ಪು ಸ್ಯಾಟಿನ್ ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ವರನು ಕಪ್ಪು ಕಾಡ್ರಾಯ್ ಪ್ಯಾಂಟು ಒಳ್ಳೆ ಶರಟು ಚಿನ್ನದ ಸರ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ) ದಯವಿಟ್ಟು, ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳಿ, ಅವರನ್ನು ಈಗಲೇ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ (ಸೇವಕಿ ಇಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ವರ ಹಾಗೂ ಅವನ ತಾಯಿ ಗತ್ತಿನಿಂದ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ)
ತಾಯಿ	:	ಗಡಿಯಾರ ಕಟ್ಟೊಂಡಿದೀಯಾ?
ವರ	:	ಹೌದು (ಅದರ ಕಡೆ ನೋಡುವನು)
ತಾಯಿ	:	ನಾವು ಬೇಗ ವಾಪಸ್ಸು ಹೋಗಬೇಕು, ಇವರು ಎಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ ನೋಡು.
ವರ	:	ಆದರೆ ಈ ಜಾಗ ತುಂಬಾ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿದೆ.
ತಾಯಿ	:	ಆದರೂ ತುಂಬಾ ನಿರ್ಜನವಾದ ಜಾಗ. ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಪ್ರಯಾಣ. ಈ ಮನೆ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಒಂದು ಮನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಗಿಡ ಮಡಗಳೂ ಇಲ್ಲ.
ವರ	:	ಇದು ಬರಡು ಭೂಮಿ.
ತಾಯಿ	:	ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಆಗಿದ್ದೆ ಇಲ್ಲೊಂದು ತೋಟಾನೇ ಬೆಳೆಸಿದ್ದು.
ವರ	:	ನೀರೇ ಇಲ್ಲದ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ?
ತಾಯಿ	:	ನೀರಿಗಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಎಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೋಡಿಸಬೇಕು? ಎಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಚೆರಿ ಹೆಣ್ಣಿನ

		ಮರ, ಮೂರು ಬಾದಾಮಿ ಮರ, ಒಂದು ದ್ರಾಕ್ಷಿ ತೋಟ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜೂಪಿಟರ್ ಮರ ಅದರಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಹೂ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಮರ ಒಣಗಿ ಹೋಯಿತು. (ಸಪ್ತೆಯಾಗಿ)
ವರ	:	ಅವಳಿನ್ನೂ ಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಾ ಇರಬೇಕು.

(ಹುಡುಗಿ ತಂದೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಿಳಿ ಕೂದಲು, ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಾಯಿ ಮಗ ಇಬ್ಬರೂ ತಲೆ ಬಾಗಿ ಮೌನದಿಂದ ವಂದಿಸುತ್ತಾರೆ)

ತಂದೆ	:	ಪ್ರಯಾಣ ತುಂಬಾ ಆಯಾಸವಾಯ್ತು?
ತಾಯಿ	:	ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ, ಅಬ್ಬ
ತಂದೆ	:	ನೀವು ಸುತ್ತಿ ಬಳಸಿ ಬಂದಿರಬೇಕು.
ತಾಯಿ	:	ಆ ನದಿ ಪಕ್ಕ ರಸ್ತೆ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ, ಗಾಡಿ ಬೇರೆ ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಹಾಕ್ತಾ ಇತ್ತು, ನಾನು ಮುದುಕಿ. ನಂಗೆ ತಡೆಯೋಕೆ ಆಗೋಲ್ಲ.
ವರ	:	ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಇದರಿಂದ ತಲೆ ಸುತ್ತಿ ಬರುತ್ತೆ.
ತಂದೆ	:	ನಾನು ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆತೀನಿ. ಅದರಿಂದ ಕಾಗದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.
ವರ	:	ಹೌದು, ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೇದು.
ತಂದೆ	:	ಹಿಂದೆ ಈ ಬರಡು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು, ನಾನು ತುಂಬಾ ಅವಸ್ಥೆ ಪಡಬೇಕಾಯಿತು.....
ತಾಯಿ	:	ಸರಿ ಈಗ ಬೆಳೇತಾ ಇದೀರಲ್ಲ.... ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಾವು ಏನೂ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡೋದಿಲ್ಲ, ಭಯಪಡಬೇಡಿ.
ತಂದೆ	:	ನೀವು ಶ್ರೀಮಂತರು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿತೋಟ ಇದೆ. ಒಂದೊಂದು ದಾಕ್ಷಿ ಬಳ್ಳಿಗೂ ಬೆಳ್ಳಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಆಸ್ತಿ-ಆ ಭೂಮಿಗಳು, ತೋಟ

		ದೂರ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ. ಆ ನಿಮ್ಮ ಹೊಲದ ನಡುವೆ ಇರುವ ತೋಟ..... ಅದು ಬಂಗಾರದಂಥ ತೋಟ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಕಟ್ಟೋಕೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ.
ವರ	:	ಹೌದು ನಿಜ.
ತಂದೆ	:	ಒಂದು ಇಪ್ಪತ್ತು ಜತೆ ಒಳ್ಳೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಇಲ್ಲೂ ಒಂದು ದ್ರಾಕ್ಷಿ ತೋಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಆಗ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ, ಅಲ್ಲ?
ತಾಯಿ	:	ಇಲ್ಲಿ! ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ! ಅದೆಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ ಮಾಡಬೇಕು?
ತಂದೆ	:	ಯಾಕೆಂದ್ರೆ, ನನ್ನ ಆಸ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಮಗಳದ್ದು ಅವಳ ಆಸ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ಅವಳ ಗಂಡನದು, ಅದಕ್ಕೆ ಆಗ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಈ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳ ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಇರಬಹುದು.
ವರ	:	ಆಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸದ ಭಾರವೂ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತೆ.
ತಾಯಿ	:	(ಸಿಡುಕುತ್ತಾ) ನಾನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಆಸ್ತಿನೂ ಮಾರಿ ಇಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಮಾಡುವಿರಂತೆ.
ತಂದೆ	:	ಮಾರುವುದು? ಮಾರುವುದು ಅನ್ನೋ ಮಾತೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕೊಳ್ಳುವುದೇ. ನನಗೇನಾದರೂ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಿದ್ದೆ ಆ ಬೆಟ್ಟದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಭೂಮಿನೂ ನಾನೇ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ - ಆ ಕಾಲುವೆ ತನಕ. ಇದು ಒಳ್ಳೆ ಫಲವತ್ತಾದ ನೆಲ ಅಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ತೋಳ್ಬಲದಿಂದ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ನಂದನವನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಸಂಚಾರವಿಲ್ಲ, ಕಳ್ಳ ಕಾಕರರ ಭಯ ಇಲ್ಲ, ಕಾವಲು

		ಕಾಯದೆ ಹಾಯಾಗಿ ನಿದ್ಧೆ ಮಾಡಬಹುದು.
ತಾಯಿ	:	ನಾವೀಗ ಏಕೆ ಬಂದಿರೋದು ಅಂತ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ತಾನೆ?
ತಂದೆ	:	ಗೊತ್ತು, ಗೊತ್ತು
ತಾಯಿ	:	ಸರಿ, ಹಾಗಾದ್ರೆ
ತಂದೆ	:	ನನಗೆ ಈ ಮದುವೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ತಾಯಿ	:	ನನ್ನ ಮಗನ ಹತ್ರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊ ಬೇಕು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಅವನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.
ತಂದೆ	:	ನನ್ನ ಮಗಳ ಹತ್ರಾನೂ ಅಷ್ಟೇ.
ತಾಯಿ	:	ನನ್ನ ಮಗ ನೋಡೋಕೆ ತುಂಬಾ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಅವನು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನೂ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿಯೂ ಸಹ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಮರ್ಯಾದಸ್ತು ಅವನ ಗುಣ ಬಿಳಿ ಹಾಳೆಯಷ್ಟೇ ಸ್ವಚ್ಛ.
ತಂದೆ	:	ನನ್ನ ಮಗಳೂ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡ್ತಾಳೆ. ಇನ್ನೂ ಬೆಳ್ಳಿ ಚುಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಮುಳುಗಿರೋದಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ಮಾತು ತುಂಬಾ ಕಮ್ಮಿ ತುಂಬಾ ಮೃದು ಸ್ವಭಾವ. ಎಲ್ಲಾ ತರಹ ಕಸೂತಿ ಕೆಲಸ ಅವಳಿಗೆ ಬರುತ್ತೆ. ಮೈಕೈ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದಾಳೆ.
ತಾಯಿ	:	ಸರಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೇದಾಗಲಿ,
ತಂದೆ	:	ನಿಮಗೂ ಸಹ..

(ಸೇವಕಿ ಸಹಿಯ ಜತೆ ಮೂರು ಗ್ಲಾಸು ಪೇಯ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಾಳೆ)

ತಾಯಿ (ಮಗನತ್ತ ತಿರುಗಿ)	:	ಮದುವೆ ಯಾವಾಗ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ?
ವರ	:	ಮುಂದಿನ ಗುರುವಾರ?
ತಂದೆ	:	ಅವತ್ತೆ ನನ್ನ ಮಗಳ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ
ತಾಯಿ	:	ನನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಮಗನಿಗೂ ಅವತ್ತು ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ, ಅವನು ಬದುಕಿದ್ದೆ..... ಎಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ನಸೀಬು.
ತಂದೆ	:	ಅದೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಯೋಚಿಸಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?
ತಾಯಿ	:	ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷ ಭೀತಿಗೆ ನನ್ನ ಎದೆ ಜೋರಾಗಿ ಬಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೆ ಆದ್ರೆ ಏನು ಮಾಡೋದು?
ತಂದೆ	:	ಸರಿ ಹಾಗಾದ್ರೆ, ಮುಂದಿನ ಗುರುವಾರವೆ ಮದುವೆ.
ವರ	:	ಸರಿ.
ತಂದೆ	:	ವಧು, ವರ, ನಾನು, ನೀವು ನಾವು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮೊದಲೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕುದುರೆ ಸಾರೋಟಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಹೋಗೋಣ ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ಚರ್ಚೆ ತುಂಬಾ ದೂರ, ಮಿಕ್ಕ ಅತಿಥಿಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬರಲಿ, ಆಯಿತಾ?
ವರ	:	ಆಯಿತು.

(ಸೇವಕಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ ತಂದೆ ವಧುವನ್ನು ಕರೆತರಲು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವಧುವಿನ ಪ್ರವೇಶ)

ತಂದೆ	:	ನೀವು ಅವಳನ್ನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. (ವಧು ವಿನೀತಳಾಗಿ ತಲೆ ಬಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ)
ತಾಯಿ	:	ಏನಮ್ಮ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದೀಯ?
ವಧು	:	ಹೂಂ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದೀನಿ.
ತಂದೆ	:	ಯಾಕಿಷ್ಟು ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದೀಯ? ಅವರು ನಿನ್ನ ತಾಯಿ

		ಸಮಾನ.
ವಧು	:	ಹೌದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಭಯಾನೂ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ.
ತಾಯಿ	:	(ಅವಳ ಗಲ್ಲ ಹಿಡಿದು) ಭಯ ಪಡಬೇಡ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು.
ತಂದೆ	:	ಅವಳೆಲ್ಲಾ ಅವಳ ತಾಯಿ ಪಡಿಯಚ್ಚು.
ತಾಯಿ	:	ಹಾಗಾ? ಎಂಥ ಮುದ್ದು ಮುಖ, ಮದುವೆ ಅಂದ್ರೇನು ಅಂತ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತ ಮಗು?
ವಧು	:	ಗೊತ್ತು.
ತಾಯಿ	:	ಗಂಡ, ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಎರಡು ಅಡಿ ದಪ್ಪದ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳು ಸುತ್ತ ಅಲ್ಲ?
ವಧು	:	ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ತಾನೆ ಬೇಕು?
ತಾಯಿ	:	ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಅಷ್ಟೇನೇ? ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬದುಕಲು ಬೇಕಾದ್ದು ಅಷ್ಟೇನೇ?
ವಧು	:	ನನಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಗೊತ್ತಿರೋದು.
ತಾಯಿ	:	ನೋಡು, ನಿನಗಾಗಿ ಏನೂ ಉಡುಗೊರೆ ತಂದಿದೀನಿ ನೋಡಿ
ವಧು	:	ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ (ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಳು)
ತಂದೆ	:	ನೀವು ಏನಾದರೂ ತಿಂತೀರಾ?
ತಾಯಿ	:	ನನಗೇನೂ ಬೇಡ, (ಮಗನತ್ತ) ನೀನು ತಗೋ.
ವರ	:	ಸರಿ (ಸಿಹಿ ತಗೋತಾನೆ. ವಧು ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ)
ತಂದೆ	:	ವೈನ್ ಕುಡೀತೀರಾ?
ತಾಯಿ	:	ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಲ್ಲ.
ತಂದೆ	:	ಒಳ್ಳೇದು, ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೇದು. (ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ)
ವರ	:	(ವಧುವಿನ ಪಿಸುಮಾತಿನಲ್ಲಿ) ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ವಧು	:	ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ?
ವರ	:	ಐದು ಗಂಟೆಗೆ
ವಧುವ	:	ಸರಿ
ವರ	:	ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟರೋಕಿ ನನಗೆ ಕ್ಷಣಾನೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತುಂಬ ಬೇಜಾರಾಗುತ್ತೆ. (ಚಡಪಡಿಸುವನು)
ವಧುವ	:	ಮದುವೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ.
ವರ	:	ನಾನು ಸದಾ ಹಾಗೇ ಅಂದೋತ ಇರ್ತೀನಿ.
ತಾಯಿ	:	ಇನ್ನು ಹೋಗೋಣವೇ? ಬಿಸಿಲೇರುತ್ತಿದೆ. (ತಂದೆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಎಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಂದಗಳೂ ಮುಗಿತಲ್ಲ.
ತಂದೆ	:	ಹೌದು, ಸರಿ.
ತಾಯಿ	:	(ಸೇವಕಿಯತ್ತ) ನಾವು ಹೋಗಿ ಬರ್ತೀವಿ. (ವಧುವನ್ನು ಅಲಂಗಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ).
ತಂದೆ	:	ಅಲ್ಲಿವರೆಗೂ ಬಿಟ್ಟು ಬರ್ತೀನಿ. (ಹೊರಡುವನು)

(ಸೇವಕಿ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಲು ಉತ್ಸುಕಳಾಗಿ)

ಸೇವಕಿ	:	ಎಲ್ಲಿ ಉಡುಗೊರೆ ತೋರಿಸು.
ವಧು	:	ಅವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಡ.
ಸೇವಕಿ	:	ಮಗು ದಯವಿಟ್ಟು ತೋರಿಸು. ಹೋಗಲಿ ಕಾಲು ಚೀಲ ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸು. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಅದು ತುಂಬಾ ಫ್ಯಾನ್ಸಿಯಾಗಿದೆಯಂತೆ.
ವಧು	:	ಇಲ್ಲ ತೋರಿಸೋದಿಲ್ಲ.
ಸೇವಕಿ	:	ಏಕೆ ಕೂಗುತ್ತಿ? ನಿನಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಲು ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ?
ವಧು	:	(ಹೊಡೆಯುವಂತೆ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ತಲೆ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವಳು. ಸೇವಕಿ ಅಯ್ಯೋ ಎನ್ನುವಳು)

ಸೇವಕಿ	:	ಏನಾಗಿದೆ ನಿನಗೆ? ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಆಡ್ತಾ ಇದೀಯಾ? ನೀನು ಈ ಮನೇಲಿ ಇರೋ ಹಾಗೆ ಮುಂದೇನೂ ರಾಣಿಧರ ಇರಬಹುದು. ಬೇಜಾರು ಮಾಡ್ಕೊಬೇಡ, ಎಲ್ಲಿ ಉಡುಗೊರೆ ತೋರಿಸು ಜಾಣ. (ಬಾಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಳು)
ವಧು	:	(ಹಾರಿ ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು) ಈಗ್ಗೆ, ಹೋಗ್ತಿಯೋ ಇಲ್ಲೋ
ಸೇವಕಿ	:	ಏನು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ.....
ವಧು	:	ಹೊರಟು ಹೋಗು ಅಂತ ಹೇಳ್ತೆ.
ಸೇವಕಿ	:	ನೀನು ಗಂಡಸರಿಗಿಂತ ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದೀಯ.
ವಧು	:	ಗಂಡಿನ ಥರ ಇಷ್ಟು ದಿನ ಇಲ್ಲಿ ದುಡೀತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ? ನಾನು ಗಂಡಾಗಿದ್ದರೆ ಚನ್ನಾಗಿತ್ತು.
ಸೇವಕಿ	:	ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಮಾತಾಡಬಾರದು.
ವಧು	:	ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚು, ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು. ಈಗ ಆ ಮಾತೆಲ್ಲಾ ಬೇಡ. ಬೇರೆ ಏನಾದ್ರೂ ಮಾತಾಡೋಣ (ದೀಪಗಳು ಮಂಕಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೆ)
ಸೇವಕಿ	:	ನಿನಗೆ ಕುದುರೆ ಗೊರಸಿನ ಶಬ್ದ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಕೇಳಿಸ್ತಾ?
ವಧು	:	ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ? (ಕುತೂಹಲ ಭಯ ಇದೆ)
ಸೇವಕಿ	:	ಸುಮಾರು ಮೂರುಗಂಟೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ.
ವಧು	:	ಎಲ್ಲೋ ಗುಂಪಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಒಂಟಿ ಕುದುರೆ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.
ಸೇವಕಿ	:	ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಸವಾರನೂ ಇದ್ದ.
ವಧು	:	ಅದು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು?
ಸೇವಕಿ	:	ಹೇಗೆ ಅಂದ್ರೆ? ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡೆ. ಅವನು ನಿನ್ನ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿಯೇ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದ. ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯ್ತು.

ವಧು	:	ಇದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರುವ ಆ ವರನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ನನಗಾಗಿ ಅವನು ಆಗಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.
ಸೇವಕ	:	ಅಲ್ಲ ಆ ಗಂಡಲ್ಲ.
ವಧು	:	ನೀನು ಅವನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದೆಯಾ?
ಸೇವಕಿ	:	ಹೌದು ನೋಡಿದೆ.
ವಧು	:	ಹಾಗಾದರೆ ಅವನು ಯಾರು?
ಸೇವಕಿ	:	ಅವನು ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ
ವಧು	:	(ತಕ್ಷಣ ಕೂಗುತ್ತಾ) ಇಲ್ಲ ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಾ.. ಅವನು ಇಲ್ಲೇಕೆ ಬರತಾನೆ?
ಸೇವಕಿ	:	ಅವನೇ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಬಂದಿದ್ದು.
ವಧು	:	ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಾತಾಡು, ನಿನ್ನ ಆ ಹಾಳು ನಾಲಗೆ, (ಆ ವೇಳೆಗೆ ಕುದುರೆಯ ಮಿರಪುಟದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸೇವಕಿಯು ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು)
ಸೇವಕಿ	:	ಬೇಗ ಬಾ. ನೋಡು ಬೇಕಾದ್ರೆ ಅವನು ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಅಲ್ಲವೇ?
ವಧು	:	ಹೌದು ಅವನು ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ. (ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ವಧು ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಚಲಿಸದೆ ನಿಂತಿರುತ್ತಾಳೆ). (ಪರದೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ)

ಎರಡನೆಯ ಅಂಕ

ಮೊದಲ ದೃಶ್ಯ
(ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆ. ವಧು ಬಿಳಿಯ ದೊಡ್ಡ ಲೇಸಿನ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿ ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ, ಸೇವಕಿಯೂ
ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ.)

ಸೇವಕಿ	:	ನಾನು ನಿನಗೆ ತಲೆಬಾಚಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.
ವಧು	:	ಒಳಗೆ ತುಂಬಾ ಸೆಖೆ ಯಾರೂ ಇರೋಕೆ ಆಗೊಲ್ಲ.
ಸೇವಕಿ	:	ಈ ಊರೇ ಹೀಗೆ. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ತಣ್ಣಗಿರೋದಿಲ್ಲ. (ವಧು ಚಿಕ್ಕ ಚೇರಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಸೇವಕಿ ತಲೆಬಾಚಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ.)
ವಧು	:	ನಮ್ಮಮ್ಮ ಬಹಳ ಹಸಿರಾದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವಳು.
ಸೇವಕಿ	:	ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತುಳುಕ್ತಾ ನಗನಗ್ತಾ ಇದ್ದು.
ವಧು	:	ಅವಳ ಜೀವನವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ವೃಥವಾಗಿ ಕಳೆದುಹೋಯ್ತು.
ಸೇವಕಿ	:	ಅದು ಅವಳ ಹಣೆಬರಹ.
ವಧು	:	ನಾವೂ ಇಲ್ಲಿ ವೃಥವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೀತಾ ಇದೀವಿ. ಈ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಸಹ ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲ. ಅವೂ ಬಿಸಿ ಹೊರ ಹಾಕಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡ್ತಾ ಇವೆ. ಅಯ್ಯೋ ಜೋರಾಗಿ ಬಾಚಬೇಡ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಾಚು.
ಸೇವಕಿ	:	ಈ ಕೂದಲು ನಿನ್ನ ಹಣೆ ಮೇಲಿರಲಿ. ಈ ಕೂದಲಿನ ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡಿಸಬೇಕು. ನೀನು ಎಷ್ಟು ಚಂದ ಕಾಣ್ತೀಯ.
ವಧು	:	ಸುಮ್ಮೆ ತಲೆ ಬಾಚು.
ಸೇವಕಿ	:	ಎಂಥ ಅದೃಷ್ಟವಂತ ಹುಡುಗಿ ನೀನು. ಮದುವೆಯಾಗಿ

		ಗಂಡನನ್ನು ತಬ್ಬಿ ಆಹಾ-
ವಧು	:	ನೀನು ಸುಮ್ಮೆ ಇರ್ತೀಯಾ?
ಸೇವಕಿ	:	ನೀನು ನಿದ್ದೆಯಿಂದ ಎದ್ದಾಗ ಅವನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಮಲಗಿರುತ್ತಾನೆ, ಆಮೇಲೆ ಎದ್ದು ನಿನ್ನ ಕೊರಳ ಸುತ್ತ ಕೈ ಬಳಸಿ, ನಿನ್ನ ಮುಖದ ಹತ್ತಿರ ಬಿಸಿಯುಸಿರುಬಿಡುತ್ತಾ ಆಹಾ ಎಂಥ ರೋಮಾಂಚನ. ಒಳ್ಳೆ ಕೋಗಿಲೆ ರೆಕ್ಕೆಯಂತೆ ಜೀವನವೇ ಹಗುರ...
ವಧು	:	ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಮ್ಮೆ ಇರು.
ಸೇವಕಿ	:	ಆದರೆ ಮಗು, ಮದುವೆ ಅಂದ್ರೆ ಏನೂಂತ ತಿಳಕೊಂಡೆ? ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಭಕ್ತಗಳಾ? ಸುಂದರ ಹೂವಿನ ಹಾರಗಳಾ? ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ. ಮೃದುವಾದ ಹೊಳೆವ ಹಾಸುಗೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು.
ವಧು	:	ಇಂಥ ಮಾತೆಲ್ಲಾ ಆಡಬಾರದು.
ಸೇವಕಿ	:	ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ.. ಆ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸುಖ ತೃಪ್ತಿ ಬೇರಾವುದರಿಂದಲೂ ಸಿಗೋಲ್ಲ.
ವಧು	:	ಆದರೆ ಆ ಪ್ರೇಮ ಅಷ್ಟೆ ಕಹಿಯಾಗಿಯೂ ಇರಬಹುದಲ್ಲ?
ಸೇವಕಿ	:	ನಿನಗೆ ಬೇರೆ ರೀತಿ ತಲೆಬಾಚಿ ಕಿರೀಟದಂತೆ ಕಟ್ಟೀನಿ.
ವಧು	:	(ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಾ) ಸರಿ.
ಸೇವಕಿ	:	ಏನಾಯ್ತು?
ವಧು	:	ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ಬಿಡು.
ಸೇವಕಿ	:	ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿಕೊಬಾರದು. (ವಧುವಿಗೆ ಕಿತ್ತಲೆ ಬಣ್ಣದ ಹೂಗೊಂಚಲನ್ನು ಮುಡಿಸಲು ಹೋದಾಗ ಅವಳು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ದೂರ ಬಿಸಾಡುವಳು). ಮಗು ಹೀಗೆ ಹೂ ಬಿಸಾಡುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವೇನೂ

	ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಈ ಮದುವೆ ಇಷ್ಟ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ ಹೇಳು ಈಗಲೂ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲೆ ಇದ್ದೆ ಈಗಲೆ ಹೇಳಿಬಿಡು. (ಸೇವಕಿ ಏಳುತ್ತಾಳೆ).
--	--

ವಧು	:	(ನಿರಾಶೆಯಿಂದ) ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ಕಪ್ಪು ಮೋಡಗಳು ದಟ್ಟೈಸಿ ಬಿರುಗಾಳಿ ನನ್ನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ, ಇದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲವೇ?
ಸೇವಕಿ	:	ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗಲಿರುವ ಗಂಡನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸ್ತಿಯಾ?
ವಧು	:	ಹೌದು ಪ್ರೀತಿಸ್ತೀನಿ.
ಸೇವಕಿ	:	ನಂಗೊತ್ತು ನೀನು ಪ್ರೀತಿಸ್ತಿಯಾಂಥ.
ವಧು	:	ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರೋದು ಮಹಾದ್ರೋಹ, ಜತೆಗೆ ಸಾಹಸ.
ಸೇವಕಿ	:	ಈಗ ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ?
ವಧು	:	ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಯೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆ.
ಸೇವಕಿ	:	ನಿನಗಾಗಿ ನಾನು ಹೂಮಾಲೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.
ವಧು	:	(ಕುಳಿತು) ಬೇಗ ಬೇಗ ಅವರು ಇನ್ನೇನು ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು.
ಸೇವಕಿ	:	ಈಗ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲೇ ಇರ್ತಾರೆ, ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಲು ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳಾದರೂ ಬೇಕು.
ವಧು	:	ಇಲ್ಲಿಂದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಎಷ್ಟುದೂರ?
ಸೇವಕಿ	:	ನೇರವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಬಳಸಿ ಹೋದರೆ ಎರಡುಗಂಟೆ

(ವಧು ಎದ್ದು ನಿಲುತ್ತಾಳೆ ಸೇವಕಿ ಇದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅವಳತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹಾಡಿ ಕುಣಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ)

ಓ ನವವಧು ಈಗ ಎಚ್ಚತ್ತಳು,
ಇಂದವಳ ಲಗ್ನದ ಶುಭದಿನ,
ಈ ಜಗವ ನದಿ ಎಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾಗಿ,
ತೊಡಿಸಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಲಗ್ನ ಕಿರೀಟ.

ಓ ನವವಧು ಈಗ ಎಚ್ಚತ್ತಳು,
ವಸಂತ ಬಂದ ಹೂ ಚಿಗುರ ತಂದ,
ಹಸಿರ ಮರಗಳ ಸಿರಿಯು ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ,
ಓ ನವವಧು ಈಗ ಎಚ್ಚತ್ತಳು.
(ಜೋರಾಗಿ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದ ಸದ್ದು)

ವಧು	:	ಮದುವೆಗಾಗಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳಿರಬೇಕು, ನೀನೆ ಬಾಗಲು ತೆಗೆ (ಎನ್ನುತ್ತಾ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ ಸೇವಕಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ ಬಾಗಿಲ್ಲಲಿ ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ)
ಸೇವಕಿ	:	ಓ, ನೀವಾ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಹೌದು, ನಾನೆ.
ಸೇವಕಿ	:	ನೀವೇ ಮೊದಲು ಬಂದ ಅತಿಥಿ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಅಂದರೆ ನನಗೆ ಆಹ್ವಾನವಿಲ್ಲವೇ
ಸೇವಕಿ	:	ಇದೆ ಖಂಡಿತ. ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಂದಿದ್ದು.
ಸೇವಕಿ	:	ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಎಲ್ಲಿ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಾನು ಕುದುರೆ ಏರಿ ಬಂದೆ, ಅವಳು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ.
ಸೇವಕಿ	:	ನಿಮಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರಾದ್ದು ದಾರೀಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಾನು ತುಂಬಾ ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದೆ. ಯಾರನ್ನೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ.
ಸೇವಕಿ	:	ನೀವು ಆ ಕುದುರೆಯ ಕೊಂದೇ ಬಿಡ್ಡಿರಿ ಅಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ

		ಬಂದು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಅದು ಸಾಯಲಿ ಬಿಡು.
ಸೇವಕಿ	:	ಕುತ್ಸೂಳ್ಳಿ, ಇನ್ನೂ ಯಾರೂ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಎಲ್ಲಿ ಮದುವೆಗಳು?
ಸೇವಕಿ	:	ಅವಳಿಗೆ ನಾನೀಗ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ (ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ) ಅವಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲಾ?
ನವವಧು, ಹಹಹಾ!

ಸೇವಕಿ	:	(ವಿಷಯ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತ) ನಿಮ್ಮ ಮಗು ಹೇಗಿದೆ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಮಗು?
ಸೇವಕಿ	:	ಅದೇ, ನಿಮ್ಮ ಪುಟ್ಟ ಮಗ,
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	(ಅನ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನಾಗಿ) ಆಂ?
ಸೇವಕಿ	:	ಅವನೂ ಅವರ ಜತೆ ಬರಿದಾನಾ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಇಲ್ಲ (ಗಡುಸಾಗಿ)

(ದೂರದಲ್ಲಿ ಅಲೆ ಅಲೆಯಾಗಿ ಸಂಗೀತ ತೇಲಿಬರುತ್ತಿದೆ)

ಸೇವಕಿ	:	ಅವರಿನ್ನೂ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನವವಧುವಿಗೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಬೇಡಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣೊಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕ ಹಾರ ಸಾಕು. ವರನೂ ಕಿತ್ತಲೆ ಬಣ್ಣದ ಹೂ ಗೊಂಚಲು ತರುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವಳು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಎದೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ.
ವಧು	:	(ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ವೇಷ ತೊಟ್ಟು ಹೂ ಗೊಂಚಲು ಹಿಡಿದು) ಹೌದು ತಂದಿಟ್ಟಿದಾರೆ.
ಸೇವಕಿ	:	ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಮದುವೆ ಹುಡುಗಿ ಆಚೆ ಬರಬಾರ್ದು.
ವಧು	:	ಏನಾಯ್ತೀಗ? ಅವರು ಕಿತ್ತಲೆ ಹೂ ಗೊಂಚಲು ತರ್ತಾರೋ ಬಿಡ್ತಾರೋ ನಿನಗೇಕೆ? ನೀನು ಏನು ಹೇಳಬೇಕುಂತ

		ಇದ್ದಿಯಾ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲಿ (ಅವಳ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು) ನಿಂಗೇ ಗೊತ್ತು. ಹೇಳು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಏನಾಗಬೇಕು? ಹಿಂದಿನದೆಲ್ಲಾ ನೆನಸಿಕೊ. ಈಗ ನೋಡು ನಾನು ಹೀಗೆ ನೀನು-
ವಧು	:	ನೀನಾಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದೆ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಿನ್ನ ಲಗ್ನ ನೋಡೋ ಸಲುವಾಗಿ
ವಧು	:	ನಾನು ನಿನ್ನ ಲಗ್ನ ನೋಡಿದಂತೆ
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನೀನೆ ನನ್ನ ಮದುವೇನ ಕೈಯಾರ ಬಲವಂತದಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲವೇ? ಅದು ಈಗ ನನ್ನ ಕೊಲ್ತಾ ಇದೆ. ಲೋಕದವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನನ್ನ ಮದುವೆ ಬೆಳ್ಳಿಯಂತೆ ಹೊಳೀತಿದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಉಗಿಯೋಕೂ ಮನಸ್ಸು ಬರದಂಥ ಮದುವೆ ಅದು.
ವಧು	:	ನೀನು ಬರೀ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಾ ಇದೀಯ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಇದುವರೆಗೂ ನಾನು ಏನೊಂದು ಮಾತನಾಡದೆ ಎಲ್ಲಾ ನೋವನ್ನೂ ಈ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನಾನು ಮಾನಕ್ಕೆ ಹೆದರೋ ಮನುಷ್ಯ. ಈ ಗುಡ್ಡ ಕಾಡುಗಳಿಗೂ ನನ್ನ ದೂರು ಕೇಳದಿರಲಿ.
ವಧು	:	ನನ್ನ ಅಂತರಂಗದ ನೋವು ನಿನ್ನದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು.
ಸೇವಕಿ	:	ಈಗ ಹಳೆ ಮಾತನೆಲ್ಲಾ ಕೆದಕಿ ಕೂರೋದ್ರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಇಲ್ಲ. ಇದು ತಕ್ಕ ಸಮಯಾನೂ ಅಲ್ಲ. (ಭಯದಿಂದ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆ ನೋಡುವಳು).
ವಧು	:	ಅವಳು ಹೇಳೋದೂ. ಒಂದು ರೀತಿ ನಿಜವೆ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಜತೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದೇ ತಪ್ಪು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೀನು ಪತ್ತೆದಾರಿ ಕೆಲಸ

		ಮಾಡೋಕೆ ಅಂತ ಬಂದಿದೀಯಾ. ಅಲ್ವ? ನಿನ್ನ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡ್ರೆ ನನ್ನ ರಕ್ತ ಕುದಿಯುತ್ತೆ. ಕಿತ್ತಲೆ ಹೂ ಗೊಂಚಲು ಅದು ಇದು ಅಂತ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸಾಕು, ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿ ಬರ್ರಾಳೆ ಕಾಯ್ತೆ ನಿಂತೋ ಹೋಗು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಾನು ನೀನು ಮಾತಾಡೋದು ತಪ್ಪೇ?
ಸೇವಕಿ	:	ಹೌದು ತಪ್ಪು, ನೀವೀಗ ಮಾತಾಡಬಾರದು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನನ್ನ ಮದುವೆ ಆದ ದಿನದಿಂದಲೂ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಯೋಚಿಸ್ತಾನೇ ಇದೀನಿ. ಹೀಗಾಗೋಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣ ಯಾರ ತಪ್ಪು? ಯಾಕೆ ನಮಗೆ ಈ ಗತಿ ಬಂತು ಯಾಕೆ?
ವಧು	:	ನೀವೇನಪ್ಪ ಮಿಂಚಿನಂಥ ಕುದುರೆ ಸವಾರರು. ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೂ ಗೊತ್ತು. ಒಂದು ಹುಡುಗೀನ ಪ್ರೀತಿಸಿ ಕೈ ಬಿಡೋದು ಗೊತ್ತು, ಮೋಸ ಮಾಡೋಕೆ ಗೊತ್ತು, ಹೋಗಲಿ ನಾನೀಗ ಮದುವೆ ಆಗ್ತಾ ಇದೀನಿ. ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಅನಿಸ್ತಾ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಗಂಡ ಇಬ್ರೇ ಅವನನ್ನು ನಾನು ಗಾಢವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸ್ತೀನಿ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಹೆಮ್ಮೆ ಅಂದ್ರೇನು ಅಂತ ಈಗ ನಾನು ನಿನಗೆ ತೋರಿಸ್ತೀನಿ.
ವಧು	:	ಬೇಡ ಹತ್ರ ಬರಬೇಡ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಹೀಗೆ ಮೌನವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಒಳಗೇ ಉರಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಶಿಕ್ಷೆ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ನೋಡದೆ ಮಾತಾಡದೆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡ್ತಾ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಇರೋದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ. ಕಾಲ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಶಮನ ಮಾಡುತ್ತೆ ಅಂತ ನೀನು ಅಂದ್ಕೊಂಡು ಇರಬಹುದು. ಅದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ

		ಬೇರುಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಹೆಮ್ಮರವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಕಿತ್ತೆಸೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?
ಮಧು (ಹದಂ ನಡುಗುತ್ತ)	:	ಅಯ್ಯೋ ಸಾಕು ನಿಲ್ಲಿಸು. ನಿನ್ನ ಧ್ವನಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಯಾವುದೋ ಮತ್ತು ಬರಿಸುವ ಮಧ್ಯ ಕುಡಿದಂತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದಂತೆ, ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆಯುವ ಆ ಮಾತುಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೀಗೇ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.
ಸೇವಕಿ	:	(ವೇಗವಾಗಿ ಬಂದು) ಈಗ ನೀವು ಈ ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲೇ ಬೇಕು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಇಂದೇ ಕೊನೆ ದಿನ. ಅವಳ ಜತೆ ಮಾತಾಡೋಕೆ. ನನಗೆ ಯಾವ ಭಯನೂ ಇಲ್ಲ.
ವಧು	:	ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಇವತ್ತು ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡೀತಿದೆ. ನನ್ನ ಹೃದಯ ನಿನಗಾಗಿ ಚೀರುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಧ್ವನಿ, ನಿನ್ನ ಆಕಾರ, ನಿನ್ನ ಬಲವಾದ ಆಲಿಂಗನ..... ಆ ತೋಳು ಓಹ್....
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಾನು ನಿನಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳೇ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗಂತೂ ಮದುವೆ ಆಗಿ ಹೋಯ್ತು. ನಿನ್ನ ಮದುವೆ ಈಗ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ.
ಸೇವಕಿ	:	ಹೌದು ಮದುವೆ ಆಗೇ ಆಗ್ತಾಳೆ. ಓ ವರನ ಕಡೆಯವರು ಬಂದರೂಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. (ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊಗೆ) ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ನೀವು ತಿರುಗಿ ಹೋಗಬೇಡಿ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಇಲ್ಲ ಹೋಗೋಲ್ಲ ಚಿಂತೆ ಬೇಡ.

(ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಹೊರ ಹೋಗುವನು ರಂಗಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ದೀಪಗಳು ಬೆಳಕು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಮೂರು ಹುಡುಗಿಯರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು. ಜತೆಗೆ ಸೇವಕಿಯೂ ಅಲ್ಲೇ ಇರುವಳು. ವಧು ದುಃಖಿಸುತ್ತಾ ಒಳಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುವಳು)

ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ಓ ನವವಧು ಈಗ ಎಚ್ಚತ್ತಳು ಇಂದವಳ ಲಗ್ನದ ಶುಭದಿನ ಬನ್ನಿ ನರ್ತಿಸುವ ಹೂಗಳ ಚೆಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಂಟಪವ ಸಿಂಗರಿಸುವ ಅವಳ ಪ್ರೀತಿಯ ಹಸಿರು ಹೂಗುಚ್ಚ ಬಳ್ಳಿಗಳ ತೂಗಾಟ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ
ಎರಡನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ಓ ನವವಧು ಈಗ ಎಚ್ಚತ್ತಳು ನೀಳ ಕೇಶರಾಶಿ ಹರಡಿದ ಮುಡಿಯು ಉಡುಪು ಮಂಜಿನ ಅಚ್ಚ ಬಿಳುಪಿನದು ಚರ್ಮದ ಚಿನ್ನದ ಪಾದುಕೆ ಅವಳದು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪರಿಮಳದ ಸಿಂಗಾರ
ಮೊದಲನೆಯವಳು	:	ಓ ಎಂಥ ಚೆಲುವ ಈ ತರುಣ ತೋಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಟೋಪಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ.
ಸೇವಕಿ	:	ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಗೊಂಚಲಿನ ನಡುವಿಂದ ನವವಧು ಎದ್ದು ಬಂದಿಹಳು
ಮೂರನೆಯ ಹುಡುಗಿ	:	ಕಿತ್ತಲೆ ತೋಟದಿ ಬಂದ ಮದುಮಗನಿಗೆ ಚಂದದ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡಿರಮ್ಮ ನೀವು ಚಂದದ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡಿರಮ್ಮ

(ಮೂರು ಜನ ಅತಿಥಿಗಳು ಆಗಮಿಸುವರು)

ಮೊದಲ ತರುಣ	:	ಮುದ್ದು ಪಾರಿವಾಳವು ಎಚ್ಚತ್ತಿತ್ತು ಮೂಡಣದಿ ಮೂಡಿತು ಕಡುಗೆಂಪು
ಅತಿಥಿ	:	ಓ ವಧುವೆ ಶ್ವೇತ ಸುಂದರಿಯೆ ನವಕನ್ಯೆ ಇಂದು ನೀನಾದೆ ಮಗಳೆ ನಾಳೆಗವನ ಸತಿಯು ನೀ ಆದೆ

ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ಕಪ್ಪಿ ಚೆಲುವೆಯೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಾರೆ ನವಿರು ರೇಷ್ಮೆಯ ವಸ್ತ್ರ, ಧರಿಸಿದವಳೆ
ಮೊದಲ ತರುಣ	:	ಇಬ್ಬನಿಯ ಹನಿಯ ಮಳೆಯು ಬಿದ್ದಂತೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಾರೆ ಚೆಲುವೆ ನೀನು ಕೆಂಪು ಹೂವಿನ ಗುಚ್ಚು ಗಾಳಿಗಲುಗಾಡಲು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಾರೆ ಚೆಲುವೆ ನೀನು
ಅತಿಥಿ	:	ಎಂಥ ಚಲುವೆಯು ನೀನು ಬೆಟ್ಟದ ತಾವರೆಯೆ ವೀರಯೋಧನ ಪ್ರೇಮ ಪುತ್ಥಳಿಯೆ ಪತಿದೇವ ನಿನ್ನ ಕರೆಯ ಬರುವನಮ್ಮ ಜೋಡೆತ್ತಿನ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆಯ ಘುಲು ಘುಲನಾದ
ಸೇವಕಿ	:	ಮದುಮಗನ ಮೇಲೆ ಕರೆದಾರೊ ಹೂ ಮಳೆ ಕೆಂಪುತಾವರೆಯಂಥ ಕಡುಚೆಲುವೆ ಕೆಂಪು ತಾವರೆಯಂಥ ಕಡು ಚೆಲುವೆ ಮದುವೇಲಿ ಕರೆದಾರೊ ಚಿನ್ನ ಹೂಮಳೆ
ಮೊದಲನೆಯ ತರುಣ	:	ಲಗ್ನದ ಗಂಟೆಗಳು ಮೊಳಗಾಲಿ ಸತಿಪತಿ ಒಂದಾಗಿ ನಲಿಯಾಲಿ

(ವಧುವಿನ ಪ್ರವೇಶ ಕಪ್ಪು ಉಡುಗೆ ಕೆಂಪು ಹೂ ಮುಡಿದಿದ್ದಾಳೆ ಗಿಟಾರಿನ ನಾದ
ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ ಮೂರು ಹುಡುಗಿಯರೂ ವಧುವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ಅವಳನ್ನು
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ)

ಮೂರನೆಯ	:	ನಿನ್ನ ಕೂದಲಿಗೆ ಯಾವ ಸುಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವೆ?
--------	---	---

ಹುಡುಗಿ		
ವಧು	:	ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.
ಎರಡನೆಯ ಹುಡುಗಿ	:	ನಿನ್ನ ಉಡುಪು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.
ಮೊದಲ ತರುಣ	:	ಇದೋ ವರನೂ ಬಂದ

(ವರನ ಪ್ರವೇಶ)

ವರ	:	ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಸ್ವಾಗತ. (ವರನು ವಧುವಿನ ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ)
ವಧು	:	ನೀನು ಏಕೆ ಈ ಬೂಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀಯ?
ವರ	:	ಅದು ಕಷ್ಟ ಬೂಟು ಅದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟ ಅದಕ್ಕೆ.

(ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ ಹಾಗೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು ಹೆಂಡತಿ ನವವಧುವನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಂಡು)

ಹೆಂಡತಿ	:	ನಿನಗೆ ಶುಭವಾಗಲಿ (ಹರಸುವಳು)
--------	---	--------------------------

(ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ ಏನೋ ಅವಸರದ ಕೆಲಸವಿದ್ದವನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಾ)

ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ	:	ಈ ಲಗ್ನದ ದಿನ ನಿನಗೆ ಶುಭವಾಗಲಿ. ಈ ಚಂದದ ಕಿರೀಟ ನೀನು ಹಾಕಿಕೋ.
ಹೆಂಡತಿ	:	ಈ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳು ಪುಳಕಿತಗೊಂಡಿವೆ. ನಿನ್ನ ನವಿರಾದ ಕೂದಲು ಇಬ್ಬನಿಗೆ ತೊಯ್ದಿದೆ.
ತಾಯಿ	:	ಆ ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ ಮನೆಯವರೂ ಬಂದ್ರೆ?
ತಂದೆ	:	ಈ ದಿನ ಎಲ್ಲರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನೂ ಮನ್ನಿಸುವ ದಿನ.
ವರ	:	ಸಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಕ್ಷಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
ವರ	:	ಈ ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ನೀನು ಎಂಥ ಚಂದ ಕಾಣುವೆ.
ವಧು	:	ಈ ಮದುವೆಯನ್ನು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಬೇಗ

		ಹೊರಡೋಣ.
ವರ	:	ಅವಸರ ಏಕೆ?
ವಧು	:	ನಾನು ಬೇಗ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಜತೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಬೇಕು. ಬೇರೆ ಯಾರ ಧ್ವನಿಯೂ ನನಗೆ ಕೇಳಿಸಬಾರದು. ನಾನು ನೀನು ಇಬ್ಬರೇ ಸಹಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬೇಕು
ವರ	:	ನನಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಅದೇನೆ.
ವಧು	:	ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುವಾಸೆ. ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿ ಹಿಡಿಯುವಾಸೆ. ನನ್ನ ಸತ್ತ ತಾಯಿಯನ್ನೂ ಮರೆತು ನಾನು ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬರುವೆನು. ನಿನ್ನಿಂದ ಒಂದು ನಿಮಿಷವೂ ಆಗಲಿರಲಾರೆ.
ವರ	:	ನನ್ನ ತೋಳುಗಳು ಎಷ್ಟು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿವೆ ನೋಡು. ಇನ್ನೂ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡದೆ ತಬ್ಬಿ ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲೆ, ಗೊತ್ತಾ?
ವಧು (ನಸುನಕ್ಕು)	:	ನಿಜವಾಗಿ?
ತಂದೆ	:	ಎಲ್ಲಾ ಬೇಗ ಬೇಗೆ ಹೋಗೋಣ. ನಡಿರಿ! ಕುದುರೆಗಾಡಿಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಸೂರ್ಯ ಆಗಲೆ ಮೇಲೆ ಬಂದ.
ತಾಯಿ	:	ಏನೂ ಅಪಾಯವಾಗದ ಹಾಗೆ ಕುದುರೆ ಗಾಡಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಸಿ (ಎಲ್ಲಾ ಹೊರಡುವರು. ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೀಗೆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೊರಡುವರು)
ಸೇವಕಿ	:	ತವರನು ತೊರೆದು ಹೋಗುವ ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊಳೆವ ನಕ್ಷತ್ರ ಸರಿದಂತೆ ದೂರ ಜಳಕವ ಮಾಡಿ ನವ ವಸ್ತ್ರಧರಿಸಿದ

	<p>ಮದುಮಗಳು ಹರಸಿ ಹಾಡಿರೆ ಮದುಮಗಳ ಹರಸಿ ಹಾಡಿರೆ ನೀವು ತಂಗಾಳಿ ತೆಳುವಾಗಿ ಬೀಸಲು ತಂಗಾಳಿ ತೆಳುವಾಗಿ ಬೀಸಲು ಕೆಂಧೂಳಿ ಹೂವು ಕಾಯೆಲ್ಲ ಉದುರ್ಯಾವೋ ಹೂವು ಕಾಯೆಲ್ಲ ಉದುರ್ಯಾವೋ ಗಾಳಿಗೆ ಮೇಲ್ ಮುಸುಕು, ವಸ್ತ್ರದ ಅಲೆ ಅಲೆಯು ನಿನ್ನ ಮೇಲ್ ಮುಸುಕ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಲೆಯು ತುಯ್ಯಾಡಿ ತಂಗಾಳಿ ತೆಳುವಾಗಿ ಬೀಸಲು, ತಂಗಾಳಿ ತೆಳುವಾಗಿ ಬೀಸಲು, ಕೆಂದೂಳಿ ಹೂವು ಕಾಯೆಲ್ಲ ಉದುರ್ಯಾವೋ ಹೂವು ಕಾಯೆಲ್ಲ ಉದುರ್ಯಾವೋ</p>
--	---

(ವಾದ್ಯಗಳ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತದೆ)

(ಎಲ್ಲರೂ ರಂಗಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಗಿಟಾರಿನ ಧ್ವನಿಯೂ ಕ್ರಮೇಣ ಮೆಲ್ಲಗೆ
ಕೇಳಿಸುತ್ತ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತದೆ. ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಹಾಗೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ
ಇಬ್ಬರೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ)

ಹೆಂಡತಿ	:	ನಾವೂ ಹೋಗೋಣ ಬನ್ನಿ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಎಲ್ಲಿಗೆ?
ಹೆಂಡತಿ	:	ಚರ್ಚಿಗೆ, ಲಗ್ನಕ್ಕೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಮಾತ್ರ ನೀವು ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡೋಹಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜತೆಗೇ ಬರಬೇಕು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಕುದುರೆ ಗಾಡೀಲೇ?
ಹೆಂಡತಿ	:	ಮತ್ತೆ ಇನ್ನು ಹೇಗೆ?

ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಾನು ಕುದುರೆಗಾಡಿ ಹತ್ತಿ ಬರುವಂಥ ಮನುಷ್ಯ ಅಲ್ಲ.
ಹೆಂಡತಿ	:	ನಾನೂ ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬಳೇ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲ. ನೀವು ಹೀಗೆ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡೋವಳಲ್ಲ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಿನ್ನ ಸಹವಾಸ ನನಗೆ ರೋಸಿ ಹೋಗಿದೆ. (ದುರುಗುಟ್ಟವನು)
ಹೆಂಡತಿ	:	ನನ್ನ ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ದುರುಗುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೋಡ್ತಾ ಇದೀರಿ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಸರಿ, ಸರಿ ನಡಿ ಹೋಗೋಣ.
ಹೆಂಡತಿ (ಖಿನ್ನಳಾಗಿ)	:	ಮುಂದೇನು ಕಾದಿದೆಯೋ. ಏನ್ಮಾಡೋದು ಯೋಚಿಸಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಭಯ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಗಂಡ ಹೊರಹಾಕಿದಂತೆ ಅನ್ನಿಸ್ತಿದೆ. ಆದ್ರೆ ಏನು ಮಾಡ್ಲಿ ಈ ಮಗುವೊಂದಿದೆಯಲ್ಲ. ಜತೆಗೆ ನಾನೀಗ ಮತ್ತೊಂದು ಮಗುವಿನ ಗರ್ಭಿಣಿ ಬೇರೆ. ನನ್ನ ಹಣೇಲಿ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ನನ್ನ ತಾಯಿಬಾಳೂ ಹೀಗೇ ಆಗಿತ್ತು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕದಲದೆ ನಿಂತೇ ಇರ್ತೀನಿ. ಏನ್ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ನೋಡೋಣ.
(ಹಾಡುಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ)	:	ತವರನು ತೊರೆದು ಹೋಗುವ ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊಳೆವ ನಕ್ಷತ್ರ ಸರಿದಂತೆ ದೂರ
ಹೆಂಡತಿ	:	ನಾನೂ ತವರನ್ನು ನಿನ್ನಂತೆ ತೊರೆದೆನು. ಈ ಜಗತ್ತೆ ನನ್ನದು ಎಂದು ತಿಳಿದೇನು.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಸರಿ, ನಡೆ ಹೋಗೋಣ.
ಹೆಂಡತಿ	:	ನನ್ನ ಜತೆ ನೀವೂ ಬರ್ತೀರಿ ತಾನೆ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಸರಿ ಬರ್ತೀನಿ, ನಡಿ (ಸಂಗೀತ)

ಎರಡನೆಯ ದೃಶ್ಯ

(ಗುಡ್ಡ ಕಾಡು ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ. ಸೇವಕಿ ಪ್ರವೇಶ)

ಸೇವಕಿ	:	ತಿರುಗುತ್ತಿದೆ ಚಕ್ರ ತಿರುಗುತ್ತದೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಜಲವು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಈ ಮದುವೆಯ ಮಧುಚಂದ್ರದ ರಾತ್ರಿ ಇಣುಕಿ ನೋಡುವನು ಚಂದಿರ ಸಾಗಿ ರೆಂಬೆ ಕೊಂಬೆಗಳ ನಡುವೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಿರಿಣ ಚಾವಣಿ ತುಂಬಾ ಚೆಲುವಿನ ಬೆಳಕು ವಧುವರರು ಹಾಡಿ ಕುಣಿಯುವರು, ಚಳಿ ಚಳಿ ರಾತ್ರಿಯು ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಕು ಕಳೆಯಲಿ ಕಹಿ ಕಹಿ ಬಾದಾಮಿ ಒಗರು ತರಲಿ ಸಿಹಿ ಸವಿಜೇನಿನ ತೊರೆಯ ನಿನ್ನ ಪತಿ ಹೋಗಲು ಬಿಡದಿರು ಹೊರಗೆ ಯಾರದೊ ಹೃದಯ ಧಗಧಗನುರಿದು ಕಾದಿದೆ ಹೊರಗೆ ಆ ಗದ್ದೆ ಬಯಲುಗಳು ಬಿಸಿರಕ್ತಧಾರೆಗೆ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು ಕಾದಿವೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದೆ ಚಕ್ರ ತಿರುಗುತ್ತಿದೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಜಲವು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ.
ತಾಯಿ	:	ಕೊನೇಗೂ ಸದ್ಯ ಬಂದು ತಲುಪಿದ್ದಿ
ತಂದೆ	:	ನಾವೇ ಮೊದಲು ಬಂದವರೊಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.
ಸೇವಕಿ	:	ಅಲ್ಲ, ನಾವಲ್ಲ ಮೊದಲು ಬಂದವರು. ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಮತ್ತೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ. ಒಳ್ಳೆ ರಾಕ್ಷಸನ ತರ ಕುದುರೆ ಗಾಡಿ

		ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿಸ್ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ತುಂಬಾ ಹೆದರಿದ್ದಾಳೆ.
ತಂದೆ	:	ಆ ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ ಒಳ್ಳೆಯವರ ಹಾಗೆ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಮನೆತನದವನೋ?
ತಾಯಿ	:	ಮನೆತನ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೆ, ಎಲ್ಲಾ ದುರ್ಗುಣಗಳೂ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೆ. ಮುತ್ತಾತ್ತಂದಿರು ಕೊಲೆಗಡುಕರಾದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೂ ಹಾಗೆ ಆಗ್ತಾರೆ. ಮೇಲೆ ನೋಡೋಕೆ ಮಾತ್ರ ನಗನಗ್ತಾ ಇರ್ತಾರೆ. ಒಳಗೆ ಚೂರಿ ಚಾಕು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರ್ತಾರೆ.
ತಂದೆ	:	ಆ ಮಾತೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಬೇಡ.
ತಾಯಿ	:	ಅದು ಹೇಗೆ ಬಿಡೋಕಾಗುತ್ತೆ. ನನ್ನ ಒಂದೊಂದು ನರನಾಡೀನೂ ನೋವಿನಿಮದ ಚೀರ್ದಾ ಇದೆ. ನನ್ನ ಜೀವನದ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಕೊಂದ ಈ ಮಂದಿ, ಮುಖಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಬರೇ ಮುಖವಾಡ ಹಾಕಿದ ಮಂದಿ..... ನನ್ನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹುಚ್ಚಿಥರ ಕಾಣ್ತೀನಿ ಅಲ್ಲಾ? ಹೌದು ನಾನು ಹುಚ್ಚಿನೇ, ಯಾಕೆ ಗೊತ್ತೆ ನನ್ನ ಒಂದಾಸೆನೂ ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ದುಃಖ ನಿರಾಶೆಗಳನ್ನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲೇ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನನಗೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಮೌನವನ್ನು ಸಮ್ಮತ ಎಂದೇ ತಿಳೀತಾರೆ. ಜನರೆಲ್ಲಾ ತಲೆಗೊಂದು ಮಾತಾಡಿ ನನ್ನ ಗಂಡನ್ನ ಮಗನ್ನ ಟೀಕಿಸ್ತಾರೆ, ನನಗೆ ಈ ಜೀವನಾನೇ ಸಾಕು ಅನ್ನಿಸ್ತಿದೆ. (ಶಾಲು ತೆಗೆದುಹಾಕುವಳು)
ತಂದೆ	:	ಹಿಂದಿನ ಕಹಿನೆನಪುಗಳನ್ನು ಕದಡುವ ದಿನ ಇದಲ್ಲ.

ತಾಯಿ	:	(ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನಾನು ಒಂದ್ವಲ ಮಾತಾಡೋಕೆ ಶುರಮಾಡಿದೆ ಆ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿ ಮುಗಿಸೋವರೆಗೂ ನಿಲ್ಲೋದಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಇದೇ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ದಿನ. ಏಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಈ ದಿನ ನಾನು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ಆ ಬಿಕೋ ಅನ್ನುವ ಮನೇಲಿ ಇನ್ನೇಲೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
ತಂದೆ	:	ಹಾಗೇನೂ ಆಗೊಲ್ಲ ಇವರೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಜತೆಗೆ ಇರ್ತಾರೆ.
ತಾಯಿ	:	ಹಾಗೆ ತಿಳ್ಕೊಳ್ಳೋದು ಅಷ್ಟೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಾ (ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಳು) ದೂರ ಹೋಗುವರು.
ತಂದೆ	:	ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಜನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಆಗಬೇಕಂತ ಆಸೆ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಈ ಬರಡು ನೆಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಜನ ಗಂಡಾಳುಗಳು ಬೇಕಾಗ್ತಾರೆ. ಆಳು-ಯಜಮಾನ ಇಬ್ಬೂ ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿದ್ದೆ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು ಬೆಳೆನೂ ಬೇಳೇ ಬಹುದು.
ತಾಯಿ	:	ಜೊತೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಬೇಕು. ಏಕೆ ಅಂದರೆ ಗಾಳಿಯ ಹಾಗೆ ಹಾರಾಡೋ ಗಂಡಸರನ್ನು ಹತೋಟಿಲಿ ಇಡೋಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಅಸ್ತ್ರಗಳೂ ಬೇಕು. ಆಗ ಅವರು ಬೀದಿಗೆ ಬೀಳೋದು ತಪ್ಪುತ್ತೆ.
ತಂದೆ	:	ಇಬ್ಬರ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಎರಡೂ ಥರ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಆಗ್ಲಿ ಬಿಡಿ.
ತಾಯಿ	:	ನನ್ನ ಮಗ ಹೆಂಡತೀನ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡ್ಕೊತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಒಳ್ಳೆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೋನು. ಅವನ ತಂದೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಇರಬಹುದಿತ್ತು.
ತಂದೆ	:	ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಅವಳಿ-ಜವಳಿ ಮಕ್ಕಳಾದ್ರೆ ಚಂದ. ಅದೂ

		ಗಂಡ ಮಕ್ಕಳು.
ತಾಯಿ	:	ಹಾಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟೋದು ಕಷ್ಟ. ನಮ್ಮ ರಕ್ತ ಬಸಿದು ಮಕ್ಕಳು ಹಡೀತೀವಿ. ಆ ಮಕ್ಕಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಮುಂದೆ ಸತ್ತರೆ ಎಷ್ಟು ದುಃಖ? (ಅಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ) ನನ್ನ ಮಗ ನಡುರಸ್ತೇಲಿ ರಕ್ತದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತ. ಅವನನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡ್ರೆ ಈ ಹೃದಯ ಬಡಿತಾನೆ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತೆ. ಅವನು ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಆ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿ ಅತ್ತೆ. ಏಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಅವನ ರಕ್ತ ನನ್ನ ರಕ್ತವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಭೂಮಿಗೆ ಅವನ ರಕ್ತದ ಓಕುಳಿ ಅವನ ಮಾಂಸದ ನೈವೇದ್ಯ ಎರಡೂ ಆಯ್ತು.
ತಂದೆ	:	ಈಗ ಮದುಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಕಳೆಕಳೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಗಳು ಚೆಲುವೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಬಲಶಾಲಿ.
ತಾಯಿ	:	ಅದೂ ಸರಿ.
ತಂದೆ	:	ಅಕ್ಕಿ ಗೋಧಿಗಳನ್ನು ತಗೊಂಡು ಬನ್ನಿ.
ಸೇವಕಿ	:	ಎಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀನಿ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಈಗ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭ ಶುರುವಾಗುತ್ತೆ ಅಲ್ಲಾ?
ತಂದೆ	:	ಅಷ್ಟೇನೂ ವಿಜೃಂಭಣೆ ಇಲ್ಲ. ಅತಿಥಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತು ಇರೋಕಾಗೊಲ್ಲ.

(ಅತಿಥಿಗಳ ಆಗಮನ, ಅಲಂಕೃತರಾದ ವಧೂವರರು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.)

ವರ	:	ಯಾವ ಮದುವೇಲೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನಾನ ನಾನು ನೋಡೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.
----	---	--

ವಧು	:	ಹೌದು, ನಾನು ಅಷ್ಟೇ.
ತಂದೆ	:	ಏನು ವೈಭವ ಏನು ಕತೆ!
ತಾಯಿ	:	ಮದುವೆಗೆ ಕರೆದ ಎಲ್ಲರೂ ತಪ್ಪದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವತ್ತೂ ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗದಿದ್ದವರೂ ಇಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. (ಮಗನತ್ತ ತಿರುಗಿ) ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ವಂಶ ಮುಂದೆ ನೀನು ಬೆಳಸಬೇಕು.
ವರ	:	ಎಷ್ಟೊಂದು ಬಂಧುಗಳು ಯಾರ ಪರಿಚಯವೂ ನನಗಿಲ್ಲ.
ತಾಯಿ	:	ಎಲ್ಲಾ ನಮ್ಮೂರಿನ ಕಡಲ ತೀರದ ಜನ.
ವರ	:	ಅವರಿಗೆ ಕುದುರೆಗಳೆಂದರೆ ಭಯ ಅಲ್ಲ?
ತಾಯಿ	:	(ವಧುವಿನತ್ತ) ಏನು ಯೋಚಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೀಯೆ?
ವಧು	:	ಏನೂ ಇಲ್ಲ.
ತಾಯಿ	:	ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲ ಆಸೆಗಳೂ ಪೂರೈಸಲಿ.
ವಧು	:	ನಿಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದ
ತಾಯಿ	:	ಈಗ ನೀನು. ಹಗುರವಾದ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ನಗುನಗುತ್ತಿರಬೇಕು.
ವಧು	:	ಇವತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲೇ ಇರ್ತೀರಿ ತಾನೆ?
ತಾಯಿ	:	ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಲ್ಲ. ಖಾಲಿ ಮನೆ.
ವಧು	:	ಇಲ್ಲ ನೀವು ಇರಲೇಬೇಕು.
ತಾಯಿ	:	ನೋಡು ಹುಡುಗರೂ ಹುಡುಗಿಯರೂ ಹೇಗೆ ದುಂಡಾಗಿ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತು ಕಡಲತೀರದ ಹಾಡು-ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಹಾಗೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಪ್ರವೇಶ)

ತಾಯಿ	:	ಎಲ್ಲಾ ಬಂಧುಗಳು ಸೇರಿದ ಮನೆ....ಮದುವೆ ಮನೆ
------	---	--------------------------------------

		ಕಳಕಳೆಯಾಗಿದೆ.
ವರ	:	(ವಧುವಿಗೆ) ನೋಡು ಈ ಕಿತ್ತಲೆ ಬಣ್ಣದ ಹೂಗೊಂಚಲು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಮೇಣದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು, ತುಂಬಾ ದಿನ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತೆ. ಇದನ್ನು ನೀನು ಎದೆಯೆ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೋ. ವಧು ಅದೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಈಗ ಬೇಡ.

(ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಬಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ)

ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ನಿನ್ನ ಚೆನ್ನದ ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಲೇ?
ವಧು	:	ನಾನು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಬರ್ತೇನೆ.
ಹೆಂಡತಿ	:	ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೇ ಇಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವಾಗಿರಬಹುದು.
ವರ	:	ಹೌದು.
ಹೆಂಡತಿ	:	ನೀವಿಬ್ಬರೇ ಇಲ್ಲಿ ಜೋಡಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಂತೆ ಯಾರ ಹಂಗೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮನೆಕಟ್ಟಿ ಇರಬಹುದು. ನನಗೂ ಹಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟ.
ವರ	:	ನೀವೂ ಇಲ್ಲೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಮನೆಕಟ್ಟಿಸಬಹುದು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲ ತುಂಬಾ ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ. ಇದು ಗುಡ್ಡಕಾಡು ಅದಕ್ಕೆ.
ಹೆಂಡತಿ	:	ನಮ್ಮ ಹತ್ತ ಹಣನೂ ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಗಂಡನಲ್ಲಿ ಗುಣಾನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವೋ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರವೋ.....
ವರ	:	ಏಕೆ, ನಿಮ್ಮ ಗಂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ದುಡೀತಾರೆ.
ಹೆಂಡತಿ	:	ಅದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ತುಂಬಾ ಚಂಚಲ.
ಸೇವಕಿ	:	(ಹೆಂಡತಿಗೆ) ನೀವೇನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನಿಮ್ಮ

		ಅಮ್ಮನಿಗೆ ವೈನ್ ಕೇಕ್‌ಗಳೆಂದರೆ ಇಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡ್ಲೆ?
ವರ	:	(ಹಾಸ್ಯವಾಗಿ) ಮೂರು ಡಜನ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು
ಹೆಂಡತಿ	:	ಬೇಡ ಬೇಡ ಅರ್ಧ ಡಜನ್ ಸಾಕು
ವರ	:	ಇದು ವಿಶೇಷವಾದ ದಿನ ಬೇಡ ಅನ್ನಬಾರದು.
ಹೆಂಡತಿ	:	ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ ಎಲ್ಲಿ?
ಸೇವಕಿ	:	ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.
ವರ	:	ಇಲ್ಲೇ ಬಂಧುಗಳ ಜತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.
ಹೆಂಡತಿ	:	ಆತ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೋ ನಾನು ನೋಡಿ ಬರ್ಮಿನಿ ಇರಿ. (ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ)
ಸೇವಕಿ	:	ಒಳ್ಳೆದೇ ಆಯ್ತು.
ವರ	:	(ಸೇವಕಿಯತ್ತ) ನೀನು ನರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?
ಸೇವಕಿ	:	ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜತೆಗಾರನಿಲ್ಲ. (ನರ್ತನದ ನೆರಳುಗಳ ದೃಶ್ಯ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಸಂಗೀತ ಸಮೇತ)
ವರ	:	ನೀನು ಚುರುಕಾದ ಮುದುಕಿ ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗೀರನ್ನೂ ನಾಚಿಸುವಂತೆ ನೃತ್ಯ ಮಾಡ್ತೀಯೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಜತೆ ನರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭಯ.
ಸೇವಕಿ	:	ಏನು ಹುಡುಗ, ಏನೇನೋ ತುಂಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡ್ತೀಯಾ? ಎಂಥ ವಂಶ ನಿಂದು ಶೇಷ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ನೀನು. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದಾಗ ನಿನ್ನ ಅಜ್ಜನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಎಂಥ ಪರ್ವತದಂಥ ಗಂಡು, ಎತ್ತರದ ಮೈಕಟ್ಟಿ, ತೀವಿಯ ನಡಿಗೆ! ಅಬ್ಬ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗಿದೆ.
ವರ	:	ಅವರಂಥ ದೊಡ್ಡ ಹುಟ್ಟು ನನ್ನದಲ್ಲ.

ಸೇವಕಿ	:	ಆದರೂ ನೀವು ಅವರನ್ನು ಹೋಲುತ್ತೀರಿ. ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ ಮಿನುಗುವ ಅದೇ ಕಣ್ಣುಗಳು-ಸರಿ ವಧು ಎಲ್ಲಿ?
ವರ	:	ಅವಳು ಮುಡಿ ಬಿಚ್ಚಿ ತಲೆ ಬಾಚಲು ಹೋದಳು.
ಸೇವಕಿ	:	ನೋಡ್ತ ಇರಿ, ಈ ರಾತ್ರಿ ನೀವು ನಿದ್ರೆನೇ ಮಾಡೊಲ್ಲ, ನಾನು ನಿಮಗಾಗಿ ರುಚಿಕಟ್ಟಾದ ಮಾಂಸ ವೈನ್ ಎಲ್ಲಾ ಈ ಬೀರುವಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದೇನೆ. ಹಸಿವಾದರೆ ತಿಂದು ಕುಡಿಯಿರಿ.
ವರ	:	ನಾನು ಹಾಗೆಲ್ಲ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ.
ಸೇವಕಿ	:	ನೀವು ತಿನ್ನದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ತಿಂತಾಳೆ. (ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ)
ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗ	:	ನೀವು ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜತೆಗೆ ಕುಡೀಬೇಕು.
ವರ	:	ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿಗಾಗಿ ಕಾಯ್ದಾ ಇದೀನಿ.
ಎರಡನೆ ಹುಡುಗ	:	ಇನ್ನೇನು ಆಕೆ ಬರಬಹುದು.

(ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರೂ ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ಓಡುತ್ತಾರೆ. ವಧು ಮತ್ತು ತರುಣಿಯರು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ)

ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ನೀನು ನಿನ್ನ ಚಿನ್ನದ ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ? ನನಗೋ ಅವಳಿಗೋ
ವಧು	:	ನನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ
ಮೊದಲನೆ ತರುಣಿ	:	ನೋಡು ನನಗೇ ಕೊಟ್ಟಿದೀಯಾ.
ಎರಡನೆ ತರುಣಿ	:	ಇಲ್ಲ ನೀನು ನನಗೆ ನೀವು ಹಾರ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟೆ.
ವಧು	:	(ಬೇಜಾರಿನಿಂದ) ನಾನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.
ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ನನಗೆ ಏನು ಆಸೆ ಅಂದ್ರೆ.
ವಧು	:	ನಿನಗೆ ಏನೇ ಆಸೆ ಇರಲಿ ಅದೆಲ್ಲಾ ಕೇಳೋಕೆ ಈಗ ಬಿಡುವಿಲ್ಲ. ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಇದೆ.

(ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ ವಧು ಅವನ ಕಡೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ)

ವಧು	:	ಇದೆಂಥ ಕಷ್ಟ;
ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ಅದೇನೋ ನಮಗಿದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.
ವಧು	:	ನಿಮಗೂ ನನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದೆ ಅರ್ಥವಾಗಿರೋದು. ಯಾವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೋ ತಿಳೀತಿಲ್ಲ.
ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ಏನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಕೋಪಾನಾ?
ವಧು	:	ಏನಿಲ್ಲ, ಏನೋನೋ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದೀನಿ.
ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ಮದುವೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಚಿನ್ನದ ಸೂಜಿ ಧರಿಸಿದರೆ ಬೇಗೆ ಮದುವೆ ಆಗುತ್ತೆ.
ಎರಡನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಮೊದಲು ಮದುವೆ ಆಗುತ್ತೋ ನೋಡೋಣ್ಣ?
ವಧು	:	ಮದುವೆ ಅಂದ್ರೆ ನಿಮಗೆ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟಾನಾ?
ಎರಡನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ಹೌದು, ಮತ್ತೆ
ವಧು	:	ಯಾಕೆ? (ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗಿಯರೂ ಓಡಿ ಹೋಗುವರು. ವರನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು ವಧುವನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಬೆಚ್ಚಿಸುವನು)
ವಧು	:	ಅಯ್ಯೋ ಯಾರದು?
ವರ	:	ಏನು ನನ್ನ ನೋಡಿ ಭಯ ಆಯ್ತಾ?
ವಧು	:	ಓ.. ನೀವಾ?
ವರ	:	ಮತ್ತೆ ಯಾರು ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ನಾನು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ.
ವಧು	:	ಹೌದು.
ವರ	:	ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ನನಗಿಂತ ಮೃದುವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ

		ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಾರೆ.
ವಧು	:	ಹೌದು (ಅನ್ಯ ಮನಸ್ಕಳಾಗಿ)
ವರ	:	ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಮುದುಕ್ತು (ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾ ಒರಟಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ವಧು ರೇಗಿ)
ವಧು	:	ಸುಮ್ಮೆ ಇರಿ.
ವರ	:	ಯಾಕೆ ಸಿಟ್ಟು?
ವಧು	:	ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅಷ್ಟೊಂದು ಜನ ಅತಿಥಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗಾಡ್ತಾ ಇದೀರ, ನೋಡಿ.
ವರ	:	ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಮದುವೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಆಗಿದ್ದೇವೆ.
ವಧು	:	ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇರಲು ಬಿಡಿ.
ವರ	:	ಯಾಕೆ ಏನಾಯ್ತು? ತುಂಬಾ ಭಯಪಟ್ಟಂತೆ ಬಿಳುಚಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀಯಾ?
ವಧು	:	ಇಲ್ಲಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವು ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗಬೇಡಿ. (ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಹೆಂಡತಿ ಪ್ರವೇಶ)
ಹೆಂಡತಿ	:	ಇಬ್ಬರೇ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿದ್ದಿ. ತೊಂದ್ರೆ ಕೊಟ್ಟೆ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.
ವಧು	:	ನಿಮಗೆ ಏನು ಬೇಕು?
ಹೆಂಡತಿ	:	ನನ್ನ ಗಂಡನನ್ನೇನಾದ್ರೂ ನೀವು ನೋಡಿದ್ರಾ?
ವಧು	:	ಇಲ್ಲಲ್ಲ
ಹೆಂಡತಿ	:	ಅವರೆಲ್ಲಾ ಕಾಣ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಕುದುರೇನೂ ಲಾಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ.
ವರ	:	ಇಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೂ ಸವಾರಿ ಹೋಗಿರಬೇಕು

(ಹೆಂಡತಿ ಕಳವಳದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ, ಸೇವಕಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾಳೆ)

ಸೇವಕಿ	:	ಎಷ್ಟೋಂದು ಜನ ಎಷ್ಟೋಂದು ಶುಭಾಶಯಗಳು. ನಿಮಗೆ ಸಂತೋಷ ಆಗಿರಬೇಕು.
ವರ	:	ಈ ಮದುವೆ ಗಲಾಟೆ ಬೇಗ ಮುಗಿದರೆ ಸಾಕು ಅನ್ನಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ತುಂಬಾ ಆಯಾಸ ಆಗಿದೆ.
ಸೇವಕಿ	:	(ವಧುವಿಗೆ) ಮಗು ಏನಾಯ್ತು?
ವಧು	:	ಯಾರೋ ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ.
ಸೇವಕಿ	:	ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೀನು ಎಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿರಬೇಕು ಏನು ಕತೆ? (ವರನತ್ತ ತಿರುಗಿ) ನೀವು ಮಾತ್ರ ಅವಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಆದ್ರೆ ವಾಸಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಏಕೆ ಅಂದ್ರೆ ಅವಳು ಈಗ ನಿಮ್ಮವಳು.
ವರ	:	ಬಾ ನರ್ತನ ಮಾಡೋಣ ಬೇಸರ ಹೋಗುತ್ತೆ.
ವಧು	:	ಬೇಡ ನಾನೀಗಲೇ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ವರ	:	ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬರ್ತೀನಿ.
ವಧು	:	ಇಷ್ಟು ಜನರ ಎದುರಿಗೆ? ಅವರೇನೆಂದುಕೊಳ್ತಾರೆ? ನಾನು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತಗೊಂಡು ಬಂದುಬಿಡ್ತೀನಿ ಆಯ್ತಾ?
ವರ	:	ಈಗ ಏನಾದ್ರೂ ಮಾಡ್ಕೊ. ಆದರೆ ರಾತ್ರಿ ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆಯಾಸ ಅಂತ ಆಡಬೇಡ.
ವಧು	:	ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತೆ.
ವರ	:	ಸರಿ ಹಾಗಾದ್ರೆ. (ಬೇಗ ಬಂದು ಬಿಡು)

(ತಾಯಿ ಪ್ರವೇಶ)

ತಾಯಿ	:	ಮದುವೆ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿತಲ್ಲಪ್ಪ
------	---	-------------------------

ಮಗ	:	ಅಮ್ಮ ಇಷ್ಟೊತ್ತು ನೀನು ಎಲ್ಲಿದ್ದೆ?
ತಾಯಿ	:	ಈ ಗಲಾಟೆ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದೆ. ಈಗ ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷ ಆಯ್ತು?
ವರ	:	ಹೌದಮ್ಮ. ತುಂಬಾ.
ತಾಯಿ	:	ನಿನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿ ಎಲ್ಲಿ?
ವರ	:	ಆಯಾಸ ಆಗಿದೆ ಮಲಗ್ಗಿನಿ ಅಂತ ಹೋದ್ಲು. ಮದುವೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಈ ದಿನ ತುಂಬಾ ತಳಮಳದ ದಿನ.
ತಾಯಿ	:	ಹೇಗೋ ಅಂತೂ ಮದುವೆಗಳೂ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ನಡೀತಾನೇ ಬಂದಿವೆ. (ಸೇವಕಿಯು ಬಂದು ವಧುವಿನ ರೂಮಿನತ್ತ ಹೊರಡುತ್ತಾಳೆ)
ಸೇವಕಿ	:	ಮದುವೆ ಅಂದ್ರೆ ಭೂಮಿ ಅಗೆದು ಹೊಸ ಗಿಡ ನೆಟ್ಟ ಹಾಗೆ (ಏನೋ ಯೋಚಿಸ್ತಾ ನಿಲ್ಲುವಳು)
ವರ	:	ಏನಮ್ಮ ಆಗ್ಲೆ ಮನೇಗೆ ಹೋಗಲು ಯೋಚಿಸ್ತಿದೀಯಾ?
ತಾಯಿ	:	ಹೌದಪ್ಪ, ಬೇಗ ಮನೇಗೆ ಹೋಗಬೇಕು
ವರ	:	ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಮನೇಗೆ ಹೋಗಬೇಕು.
ತಾಯಿ	:	ಅಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇಲ್ಲ ಅಂತಲೇ ಬೇಗ ಹೋಗಬೇಕು. ಈಗ ನನ್ನ ತಲೆ ತುಂಬಾ ಏನೇನೋ ಯೋಚನೆಗಳು ಬರ್ತಾ ಇವೆ. ಬರೇ ಕದನಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಕಾದಾಡಿದಂತೆ. (ತಲೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವಳು)
ವರ	:	ಇಂಥ ಜಗಳಗಳು ಹಿಂದೆ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲಮ್ಮ. (ಸೇವಕಿ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾ ಹುಡುಕುವಂತೆ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಳೆ)

ತಾಯಿ	:	ನಾನು ಬದುಕಿರೋಷ್ಟು ಕಾಲಾನೂ ಕಷ್ಟಾನೇ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೂಂತ ನನ್ನ ಹಣೇಲಿ ಬರೆದಿರಬೇಕು.
ವರ	:	ಅಮ್ಮ ಯಾವತ್ತಾದ್ರು ನಿನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು ಎದುರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದೀನಾ?
ತಾಯಿ	:	ಆದರೂ ಮಗನೆ... ಹೀಗೆ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಅಂತ ಏನೂ ತಿಳಕೊಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತೀನ ನೀನು ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿಸು. ಅವಳೇನಾದ್ರು ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡ್ರೆ ತಮಾಷೆಮಾಡಿ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ನಗಿಸು. ನೀನು ಅವಳ ಗಂಡ. ಜತೆಗೆ ಅವಳ ಯಜಮಾನ ಕೂಡ. ತುಂಬಾ ಸದರ ಕೊಡಬೇಡ. ನೀನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವಳು ಕೇಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಕೊಡು. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯಿಂದ ಅದನ್ನೆ ನಾನು ಕಲಿತದ್ದು. ನಿನ್ನದು ಮೆದು ಸ್ವಭಾವ. ಅದಕ್ಕೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕಾಯ್ತು.
ವರ	:	ನೀನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಾನೆ ಅಮ್ಮ ನಾನು ಮಾಡೋದು?
ತಂದೆ	:	(ಆತುರದಿಂದ) ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಗಳು.
ಮೊದಲ ಹುಡುಗಿ	:	ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವರ ಸುತ್ತ ನಾವು ನೃತ್ಯ ಮಾಡ್ತೀವಿ.
ಮೊದಲ ತರುಣ	:	ಈ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀನೇ ನಾಯಕ.
ತಂದೆ	:	(ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ... ಅವಳು ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಾಣ್ತಾ ಇಲ್ಲ.
ವರ	:	(ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಇಲ್ಲ?
ತಂದೆ	:	ಅವಳು ಮಹಡಿ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿರಬೇಕು.
ವರ	:	ನಾನು ನೋಡಿ ಬರ್ತೀನಿ. (ವಾದ್ಯಗಳ ಶಬ್ದ)
ಮೊದಲನೆಯ ಹುಡುಗಿ	:	ಅವರು ಹೋಗುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ, (ಓಡುವಳು)

ವರ	:	ಅವಳು ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.
ತಾಯಿ	:	ಇಲ್ಲ?
ತಂದೆ	:	ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರಬಹುದು?
ಸೇವಕಿ	:	ಮದುಮಗಳು ಎಲ್ಲಿ?
ತಾಯಿ	:	(ರೇಗಿ) ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. (ವರ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ವಧುವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಇತ್ತ ಮೂರು ಅತಿಥಿಗಳು ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.)
ತಂದೆ	:	ಅವಳು ನೃತ್ಯ ಕೂಟದಲ್ಲೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.
ಸೇವಕಿ	:	ಈ ಚರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಅವಳು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.
ತಂದೆ	:	ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಗುಂಪು ನಿಂತಿದಾರಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆಯಾ?
ಸೇವಕಿ	:	ಅಲ್ಲೂ ನೋಡಿದೆ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ.
ವರ	:	(ತಿರುಗಿ ಬಂದು) ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹುಡುಕಿದೆ. ಅವಳು ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. (ತಂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ತಾಯಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ)
ತಾಯಿ	:	ಇದೆಲ್ಲಾ ಏನು ಗಲಾಟೆ, ಎಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳು? (ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಹೆಂಡತಿ ಪ್ರವೇಶ)
ಹೆಂಡತಿ	:	ನನ್ನ ಗಂಡ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಓಡಿಹೋದರು. ನನ್ನ ಗಂಡ ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊನನ್ನು ಅವಳು ಬಲವಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ವೇಗವಾಗಿ ಮಾಯವಾದರು.
ತಂದೆ	:	(ರೋದಿಸುತ್ತ) ಅಯ್ಯೋ ಇದು ನಿಜವಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಗಳು ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವವಳಲ್ಲ.
ತಾಯಿ	:	ಹೌದು. ನಿಮ್ಮ ಮುದ್ದಿನ ಮಗಳೇ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿರೋದು. ಎಂಥ ಶೀಲಗೆಟ್ಟ ವಂಶ. ತಾಯಿ ಹಾಗೆ ಮಗಳು. ಇಂಥವಳು ನನ್ನ ಮಗನ ಹೆಂಡತಿ, ನನ್ನ ಸೊಸೆ

		ಥೂ- (ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ)
ವರ	:	ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನಾನು ಈಗಲೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂದು ಬರ್ತೀನಿ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹತ್ತ ಕುದುರೆ ಇದೆ?
ತಾಯಿ	:	ಇಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಕುದುರೆ ಇದೆ ಬೇಗ, ಬೇಗ ಕೊಡಿ. ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ನಾನು ಏನು ಬೇಕಾದ್ರೂ ಕೊಡ್ತೀನಿ. ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಬೇಕಾದ್ರೂ.
ಒಬ್ಬ ಅತಿಥಿ	:	ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕುದುರೆ ಇದೆ, ಬನ್ನಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ.
ತಾಯಿ	:	ಬೇಗ... ಬೇಗ ಹೊರಡು. (ವರ ಒಬ್ಬ ತರುಣನೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ) ಅಯ್ಯೋ ಹೋಗಬೇಡ, ಅವರು ಕಟುಕರು. ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಬೇಗ ಹೊರಡು. ನಾನೂ ಹಿಂದೇನೆ ಬರ್ತೀನಿ. (ಅಳುತ್ತಾಳೆ)
ತಂದೆ	:	ಅವಳು ನನ್ನ ಮಗಳಾಗಿರೋಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಗಳು ಈ ಮದುವೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಬಾವಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.
ಅಯ್ಯೋ	:	ಈಗೇನು ಮಾಡಲಿ?
ತಾಯಿ	:	ಭಯಭಕ್ತಿ ಇರೋ ಮುಗ್ಧ ಹುಡುಗೀರು ಬಾವಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಸಾಯ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಗಳೇನೂ ಅಂಥವಳಲ್ಲ ಸಾಯೋಕೆ. ಬಜಾರಿ ಅವಳು. ಈಗ ನನ್ನ ಮಗನ ಹೆಂಡತಿ ಬೇರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬಂಧುಗಳ ಎದುರಿಗೆ ನನಗೆಷ್ಟು ಅವಮಾನ (ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗದರಿಸುತ್ತಾ) ಬನ್ನಿ ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಉಪಕಾರನಾದ್ರೂ ಮಾಡೋಣ. ಈ ಕಡೆ ನೀವು ಹೊರಡಿ.. ಆ ಕಡೆ ನಾವು ಹೋಗ್ತೀವಿ ಮತ್ತೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತಪಾತ ಆಗುತ್ತೋ ಏನೋ... ಬನ್ನಿ ಬೇಗಬನ್ನಿ. (ತೆರೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ)

ಮೂರನೆಯ ಅಂಕ

ಮೊದಲ ದೃಶ್ಯ

(ಎರಡು ಪಿಟೀಲು ನುಡಿಸುವ ನಾದ ಸಂಜೆ ಮುಬ್ಬು ಕವಿದಿದೆ ಮೂರು ಜನ ಮರ
ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮರದ ಬುಡ ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.)

ಮೊದಲನೆಯ ಮರ ಕಡಿಯುವವ	:	ಆ ಮದುವೆ ಗಂಡಿಗೆ ಅವನು ಸಿಕ್ಕಿದನೆ?
ಎರಡನೆಯ ಮರ ಕಡಿಯುವವ	:	ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಇದಾರೆಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.
ಮೂರನೆಯ ಮರ ಕಡಿಯುವವ	:	ಅವರು ಅವನನ್ನು ಬೇಗ ಹುಡುಕಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ.
ಎರಡನೆಯವ	:	ಹುಶ್.
ಮೂರನೆಯವ	:	ಏಕೆ?
ಎರಡನೆಯವ	:	ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಬರ್ತೀರೊ ಹಾಗಿದೆ.
ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಬಂದ್ರೆ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ.
ಎರಡನೆಯವ	:	ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೆ?
ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಈ ಜಗತ್ತು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ ಎಲ್ಲಾದ್ರೂ ಬದುಕೋತಾರೆ.
ಮೂರನೆಯವ	:	ಅವರು ಮೊದಲೇ ಹೀಗೆ ಓಡಿಹೋಗಬೇಕಂತ ಸಂಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು.
ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಮುಂದೇನೂ ಇಬ್ಬೂ ಒಟ್ಟಿಗಿತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಗೆ ಹೇಳೋದು? ಬರೇ ಜಗಳ ರಕ್ತಪಾತ ಅಷ್ಟೆ.
ಮೂರನೆಯವ	:	ರಕ್ತಪಾತ!
ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಆಗ ನಾವು ಹುಡುಕಬೇಕಾದ್ದು ರಕ್ತದ ಜಾಡು.

ಎರಡನೆಯವ	:	ಬೆಳಗಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಈ ಭೂಮಿ ಆ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿ ಮುಗಿಸಿರುತ್ತೆ.
---------	---	--

.

ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಸುಮ್ಮನೆ ಹೆಣದಂತೆ ತಣ್ಣಗೆ ಬದುಕೋದಕ್ಕಿಂತ ಸಾಯೋದೇ ಮೇಲು.
ಮೂರನೆಯವ	:	ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಮ್ಮನಿರು, ಏನೋ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸ್ತಾ ಇದೆ.
ಎರಡನೆಯವ	:	ಕಪ್ಪೆಗಳು ವಟಗುಟ್ಟಾ ಇದೆ. ಮಿಡತೆಗಳು ಝಯ್ ಎಂದು ಶಬ್ದ ಮಾಡ್ತಾ ಇವೆ. ರಾತ್ರಿ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ.
ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಕುದುರೆ ಗೊರಸಿನ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸ್ತಿಲ್ಲ.
ಎರಡನೆಯವ	:	ಅವರಿಬ್ಬು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಗಾಢವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.
ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಇಬ್ಬರೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿ ಮಲಗಿರಬೇಕು.
ಮೂರನೆಯವ	:	ಇವರು ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ.
ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಈಗವರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ರಕ್ತ ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಖಾಲಿ ಮಡಿಕೆಗಳಂತೆ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ.
ಎರಡನೆಯವ	:	ಕಪ್ಪು ಮೋಡಗಳು ಮುಸುಕುತ್ತಿವೆ. ಚಂದ್ರ ಬರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.
ಮೂರನೆಯವ	:	ಚಂದ್ರ ಬರಲಿ ಬರದಿರಲಿ ಮದುಮಗನು ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಹೊರಟಾಗಲೆ ದೊಡ್ಡ ರೇಗಿದ ಕೆಂಪು ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ ಇದ್ದು. ಅವನ ಮುಖ ಕುದಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಅವನ ವಂಶದ ಹಣೆ ಬರಹ ಬರೆಯುವವನಂತೆ ಅವನು ಕಾಣ್ತಾನೆ.
ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಅವರ ವಂಶದ ಕತೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆಯಲ್ಲ. ತಂದೆ, ಮಗ ನಡುರಸ್ತೇಲಿ ಕೊಲೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರೋದು.

ಎರಡನೆಯವ	:	ಹೌದು, ನಿಜ ನಿಜ.
ಮೂರನೆಯವ	:	ಅವರು ಆ ದೂರದ ದಾರೀನ ಸುತ್ತಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬರ್ತಿರಬೇಕು ಅಲ್ಲಾ?
ಎರಡನೆಯವ	:	ಅದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟದ ದಾರಿ. ಮದುಮಗನ ಹತ್ತ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹರಿತವಾದ ಆಯುಧಗಳಿವೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರ ಸಹಾಯನೂ ಇರಬೇಕು.
ಮೂರನೆಯವ	:	ಇವನ ಹತ್ತ ಒಳ್ಳೇ ಕುದುರೆ ಇದೆಯಲ್ಲ?
ಮೂರನೆಯವ	:	ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಹೆಂಗಸು ಕೂತಿದಾಳಲ್ಲ? ಭಾರವಾಗಿ.
ಎರಡನೆಯವ	:	ಅವರು ಹತ್ತ ಬಂದ್ರೂಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.
ಮೂರನೆಯವ	:	ಇದೆಷ್ಟು ದೊಡ್ಡಮರ ಇದರ ರಂಬೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ದಾರಿಗಡ್ಡವಾಗಿ ಹಾಕೋಣ.
ಎರಡನೆಯವ	:	ಆಗಲೆ ಚಂದ್ರ ಮೇಲೇರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಬೇಗ ಬೇಗ ಮರ ಕಡಿಯೋಣ.

(ಬೆಳದಿಂಗಳು ಹರಡಿದೆ. ಮೂವರು ಹೀಗೆ ಹಾಡಲು ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ)

ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಎಲೆ ಪತ್ತ ಥಳ ಥಳ ಹೊಳೆಯುತ್ತಲಿರಲು, ಏರಿಬಂದಾನಮ್ಮ ಚಂದ್ರಾಮ, ಮೇಲೇರಿ ಬಂದಾನಮ್ಮ ಚಂದ್ರಾಮ.
ಎರಡನೆಯವ	:	ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವೆಲ್ಲ ಕೆಂಪುಕೆಂಪಾದೋ ಒಬ್ಬಂಟಿ ಚಂದ್ರಮ ಹೊಳೆದಾನೋ, ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬಂಟಿ ಚಂದ್ರಮ ಹೊಳೆದಾನೋ,
ಮೂರನೆಯವ	:	ದುಷ್ಟ ದುರಭಿಮಾನಿ ಚಂದ್ರಮ ನೀನು, ರಂಗಿಗಳ ನೆರಳಿನಲಿ ಮರೆಮಾಡು, ಪ್ರೇಮಿಗಳ

		ರಂಬೆಗಳ ನೆರಳಿನಲಿ ಮರೆಮಾಡು.
ಮೂವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ	:	ಶೋಕ ಮೂರ್ತಿಯೆ ಚಂದ್ರಮ ನೀನು ರಂಬೆಗಳ ನೆರಳಿನಲಿ ಮರೆಮಾಡು, ಪ್ರೇಮಿಗಳ ರಂಬೆಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಮರೆಮಾಡು.

(ಹೀಗೆ ಹಾಡಿ ಮರ ಕಡಿಯುವವರು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ ತೊಟ್ಟು ಪ್ರಕಾಶಮಯನಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿದುಬಂದು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.)

ಚಂದ್ರ	:	ಬಿಳಿಯ ಹಂಸ ನದಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳುದಿಂಗಳು ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕ ಸೃಷ್ಟಿಸುವೆ ನಾನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರು ಅವಿತಿಟ್ಟು ಅಳುತಿಹರು ಅಲ್ಲಿ, ಆ ದಟ್ಟ ಪೊದೆಗಳ ನಡುವೆ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ? ನಾನು ಚಂದ್ರ ಸಚ್ಚಂದ ಆಗಸದ ಕೆಳಗೆ ಎಲ್ಲಿರಲಿ ಅವರು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುವೆ. ಅವರು ಕೆಂಪುರಕ್ತದ ಓಕುಳಿಯಾಡಲಿ ಒಳಬರುವೆ ನಾನು ಬೆಳದಿಂಗಳಾಗಿ ಮನೆ ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲಿಂದ ತೆರೆದ ಮಾಡಿನಿಂದ ತೂರಿಬರುವೆ, ಒಲಿದ ಹೃದಯಗಳು ಬಿಸುಪೇರಲು ಸವಿಯಾದ ಕನಸುಗಳ ನೇಯಿಸುವೆ ನಾನು ಆ ಕನಸು ಕರಗಿಹೋಗಲಿ ಅಗ್ನಿ ಶಿಖೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಟ್ಟಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಮಂಜಿನ ಮೇಲೆ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಕೆಂಪು ಹಳದಿ ಪಚ್ಚೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಒಳಗೆ ತುಂಬಿ ಹರಿವ ಸರೋವರದ ಮೇಲೆ ಪಾರದರ್ಶಕ ಹೊಳೆವ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಇಂದು ಕಾದಿದೆ ರಾತ್ರಿ ರಕ್ತ ರಾತ್ರಿ, ನನ್ನ ಕೆಂಪು ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ರಕ್ತಹರಿದು ಬರಲು ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸುವುದು, ಎಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳಂಬಯಲು ಎಡೆಯಿಲ್ಲ ಹೋಗಲು ನೀವೆಲ್ಲಿಗೂ
-------	---	--

	<p>ಬಿಸುಪು, ಕೆಂಪು ಚಿಮ್ಮುವ ರಕ್ತದ ಬಿಸುಪು ರಂಬೆ ಕೊಂಬೆಗಳೇ ನೆರಳ ನಿರ್ಮಿಸದಿರಿ, ಹರಡಿರಲಿ ಹೊಂಗಿರಣ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೂ ನನ್ನ ಬೆಳುದಿಂಗಳು ವಜ್ರದಂತೆ ಹೊಳೆಯಲಿವೆ ನಿಮ್ಮ ಕುದುರೆಗಳು</p>
--	---

(ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಚಂದ್ರ ಮರೆಯಾದಂತೆ ಕತ್ತಲು ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕವಿಯುವುದು.

ಒಬ್ಬಳು ಭಿಕ್ಷುಕಿ ದಟ್ಟಹಸಿರಿನ ಉಡುಗೆ ಧರಿಸಿ ಬರಿಗಾಲಲ್ಲಿ ಬರಿಗಾಲಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ.

ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸುಕ್ಕುಗಳಿವೆ.... ಅವಳು ಸಾವಿನ ದೇವತೆ).

ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	<p>ಚಂದ್ರ ಅತ್ತ ಹೊರಟ ಇವರು ಇತ್ತ ಬಂದರು. ಇವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಕದಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನದಿಯ ಮಂಜುಳ ಗಾನ, ಮರದ ಪಿಸುಮಾತು, ಚೀರಾಟ ಹೋರಾಟ ಈ ನಡುವಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಯಲಿದೆ. ನನಗೇಕೋ ಸುಸ್ತಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ? ಅವರು ಶವದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಹೆಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ ಕೈ ಕಾಲು ಕಳೆದು ಊನವಾದ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡುವೆ. ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಎದ್ದಿಲ್ಲ. ಗಾಳಿ ಸಹ ಅಳುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ. ಅವಳ ಮದುವೆಯ ಉಡುಪುಗಳು ಆ ಮರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ನೇತಾಡಲಿ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೆಂಕಿಯುರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಡಲಿ.</p> <p>(ಚಂದ್ರನ ಪ್ರವೇಶ)</p>
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	<p>ಚಂದ್ರ ಬಂದ, ಚಂದ್ರ ಬಂದ (ನೀಲ ಬೆಳಕು)</p>
ಚಂದ್ರ	:	<p>ಅವರು ಹತ್ತಿರ ಬಂದರು. ಕೆಲವು ಕೊರಕಲು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನದಿ ದಾಟಿ ಬರುವರು. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಬೆಳಕು ಹರಡುವೆ ಈ ಕಲ್ಲುಗಳೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಿ (ಭಿಕ್ಷುಕಿಯತ್ತ</p>

		ತಿರುಗಿ) ನಿನಗೆ ಏನು ಬೇಕು.
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಏನೂ ಇಲ್ಲ.
ಚಂದ್ರ	:	ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ.
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಂಗಿಯನ್ನು ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಚೂಪಾದ ಆಯುಧಗಳು ತಾವೇ ತಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೋಗಲಿ.
ಚಂದ್ರ	:	ಅವರೆಲ್ಲಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ರಕ್ತದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯಲಿ, ಅವರ ರಕ್ತದ ಅಂಟು ನನ್ನ ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮೆತ್ತಿ ಪಚಪಚನೆ ಸದ್ದು ಮಾಡಲಿ. ನೋಡು, ಆ ಬಿಳಿಯ ಕಣಿವೆಗಳು ಅವರ ರಕ್ತದ ಓಕುಳಿಗಾಗಿ ಹೇಗೆ ಹಾತೂರೆದು ಕಾಯುತ್ತಿವೆ.
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಅವರು ಈ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಲು ಬಿಡಲೇಬಾರದು. ಬೇಗ ನಡಿ.
ಚಂದ್ರ	:	ಅದೋ ಅವರು ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟರು
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಬೇಗನೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಕಾಶಮಯಬೆಳಕು ಹರಡು ಕೇಳಿಸ್ತಾ? ಅವರು ಇಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡು.

(ಮೊದಲು ಮದುಮಗ ಅವನೊಡನೆ ಒಬ್ಬ ತರುಣ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಿಕ್ಷುಕಿ ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮರೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ)

ವರ	:	ಆ ಕಡೆ ಹೋಗೋಣ.
ತರುಣ	:	ಅವರು ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.
ವರ	:	ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹಿಡಿಯದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ತರುಣ	:	ಅವರು ಬೇರೆ ದಾರಿಲಿ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರಬೇಕು.
ವರ	:	ಇಲ್ಲ ಅವರ ಕುದುರೆ ಕನೆಯುವ ಸದ್ದು ಇಲ್ಲೇ ಕೇಳಿಸ್ತಾ ಇದೆ.
ತರುಣ	:	ಅದು ಬೇರೆ ಕುದುರೆಯದಿರಬೇಕು.
ವರ	:	ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳು. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇದೊಂದೇ ಕುದುರೆ ಹೀಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಕನೆಯುವುದು ಗೊತ್ತಾಯ್ತಾ? ಸರಿ ನಿಂಗೆ ಬರೋಕೆ ಇಷ್ಟ ಇದ್ರೆ ಬಾ. ಸುಮ್ಮೆ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇರಬೇಡ.
ತರುಣ	:	ನನಗೆ
ವರ	:	ಹಾಶ್, ಸುಮ್ಮಿರು ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಹಿಡಿತೀನಿ. ನನ್ನ ಈ ಬಲವಾದ ತೋಳು ನೋಡಿದೆಯಾ? ಅದು ನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ವಜರ ಬಲ ಅದರಲ್ಲಡಗಿದೆ. ಈ ತೋಳಿಂದ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮರವನ್ನು ಉರುಳಿಸಬಲ್ಲೆ. ನನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಹಲ್ಲಿನ ಗುರುತು ಇನ್ನೂ ನನ್ನನ್ನು ಚುಚ್ಚುತ್ತಾ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಸ್ತಾ ಇದೆ.
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಓ, ಓ (ಎಂದು ನರಳುವಳು)
ತರುಣ	:	ಕೇಳಿಸ್ತಾ?
ವರ	:	ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಹೋಗು
ತರುಣ	:	ನಮ್ಮ ಬೇಟೆಗೆ ಇರಬೇಕು
ವರ	:	ಹೌದು ಘನಬೇಟೆ ಬೇಗ ಹಿಡಿಯಬೇಕು.
ತರುಣ	:	ಓ, ಓ!
ವರ	:	ನಿಮಗೇನು ಬೇಕು?
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಚಳಿ.
ವರ	:	ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಾ ಇದಿಯಾ?
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ತುಂಬಾ ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವರ	:	ಬರ್ರಾ ಇರೋದು ಎಲ್ಲಿಂದ?
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ತುಂಬಾ ದೂರದಿಂದ
ವರ	:	ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಗಂಡು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು... ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡ್ತಾ ಬಂದ್ರಾ?
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ತಡೀರಿ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ತೋಳನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗಿಟ್ಟು ನಿರ್ದಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಪುಟ್ಟ ಪಾದಗಳನ್ನು ಏಕೆ ನಡೆದು ನೋಯಿಸ್ತಿ?
ವರ	:	ನಾನು ಇನೊಮ್ಮೆ ಕೇಳ್ತಾ ಇದೀನಿ, ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ರಾ? ಬಂದಾಗ ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆಯಾ?

ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಅವರು ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಅವರು ಇಳಿದು ಬರುವಂತೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೇ?
ವರ	:	ಇಲ್ಲ.
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ನಿಮಗೆ ದಾರಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ?
ವರ	:	ಹೇಗೋ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿವಿ.
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ನಾನು ನಿನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬರ್ತೀನಿ ಇಲ್ಲಿನ ದಾರಿಗಳು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು
ವರ	:	ಸರಿ ಹೋಗೋಣ. ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು (ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾ)
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಈ ಕಡೆ!

(ಅವರೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ವಯಲಿನ್ ನಾದ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮರ ಕಡಿಯುವವರು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕೊಡಲಿಗಳಿವೆ., ಮರದ ಬುಡದ ಬಳಿ ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ)

ಮೊದಲನೆಯ ಮರ ಕಡಿಯುವವ	:	ಏಕೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಕುಳಿತಿರುವೆ ಈ ಸಾವೆ! ಈ ವೃಕ್ಷದಲೆಗಳ ಮೇಲೆ.
ಎರಡನೆಯವ	:	ರಕ್ತ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಹರಿಸದಿರು ಸಾವೆ.
ಮೂರನೆಯವ	:	ಓ ಏಕಾಂಗಿ ಲೋಕಸಂಹಾರಿ ಸಾವೆ, ಹಣ್ಣೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು!
ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಆ ಮದುವೆಯನ್ನು ಹೆಣದಂತೆ ಹೂವಿಂದ ಮುಚ್ಚದಿರಿ.
ಎರಡನೆಯವ	:	ಓ ಶೋಕಪೂರ್ಣ ಸಾವೆ! ಅವರ ಪ್ರೇಮದ ಗುರುತಿಗೆ ಒಂದು ಹಸಿರು ಕೊಂಬೆಯನುಳಿಸು.
ಮೊದಲನೆಯವ	:	ಓ ಭಯಂಕರ ಸಾವೆ! ಅವರ ಪ್ರೇಮದ ಗುರುತಿಗೆ ಒಂದು ಹಸಿರು ಕೊಂಬೆಯನುಳಿಸು.

(ಅವರು ಮೂವರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುವರು. ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ ಹಾಗೂ ವಧು
ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು)

ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಸುಮ್ಮೆ ಇರು.
ವಧು	:	ನಾನು ವಾಪಸ್ಸು ಹೋಗಬೇಕು. ಒಬ್ಬಳೇ ಹೋಗ್ತೀನಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಕುದರೇನ ಬೇಗ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಸುಮ್ಮೆ ಇರು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಾ
ವಧು	:	ನನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಈ ಶಿಲುಬೆಯ ಚೈನನ್ನು ನಿನ್ನ ಹಲ್ಲಿನಿಂದಲೋ ಕೈಗಳಿಂದಲೋ ಕಡಿದು ಹಾಕು, ನನ್ನನ್ನು ಈ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸು. ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡವಾದ ನಾನೂ ಈಗಲೆ ಸಾಯಬೇಕು. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕ್ರಿಮಿ ಎಂದು ಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಡು. ಅಥವಾ ತುಪಾಕಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸುಟ್ಟುಬಿಡು. ನನ್ನೊಳಗೆ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಕಿಗಿಂತ ಆ ಬೆಂಕಿಯೆ ಮೇಲು. ಎಂಥ ಹೀನ ಅದೃಷ್ಟ ನನ್ನದು. ಎಂಥ ದುಃಖ ನನ್ನನ್ನು

		<p>ದಹಿಸಿ ಕೊಲ್ತಾ ಇದೆಯಲ್ಲಾ; ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಬಾಯಿ ತುಂಬಾ ಚೂಪಾದ ಗಾಜು ತುಂಬಿದಂತಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಮಾತಾಡಲಿ? (ರೋಧಿಸುವಳು)</p>
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	<p>ನಾವು ತೀರ್ಮಾನ ತಗೊಂಡೇ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಇರು. ಅವರು ಹಿಂದೇನೇ ಬರತಾ ಇರೋ ಹಾಗಿದೆ. ಬೇಗ ಬಾ ಹೋಗೋಣ.</p>
ವಧು	:	<p>ನೀನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ನನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.</p>
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	<p>ಬಲವಂತ! ಏಕೆ? ಮೊದಲು ಯಾರು ಮಹಡಿ ಇಳಿದು ಕೆಳಗೆ ಬಂದದ್ದು-ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದು?</p>
ವಧು	:	<p>ನಾನೇ</p>
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	<p>ಯಾರು ನನ್ನ ಕುದುರೆಗೆ ಹೊಸ ಜೀನನ್ನು ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದು?</p>
ವಧು	:	<p>ಹೌದು ನಾನೇ, ನಾನೇ ಹಾಕಿದ್ದು.</p>

ಲಿಯೋನಾರ್ಡ್	:	ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಬೂಟುಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿದ್ದು ಯಾರು?
ವಧು	:	<p>ಅಯ್ಯೋ ನಾನೇ ತೊಡಿಸಿದೆನಲ್ಲ ಇದೇ ಕೈಗಳಿಂದ, ಈ ಕೈಗಳು ನಿನ್ನವಲ್ಲವೇ? ನನ್ನ ನರ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲೂ ನೀನೇ ಅಡಗಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಇದಿಯಾ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಸ್ತೀನಿ, ಪ್ರೀತಿಸ್ತೀನಿ ಅಂತ. ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರೇಮಿಸ್ತೀನಿ ಅಂದ್ರೆ ಈ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿ ಆ ನೀಲಾಕಾಶವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಡೀ ಆಕಾಶದ ತುಂಬಾ ನಿನ್ನ ಮುಖವೇ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು. ನಾನು ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿನ್ನನ್ನ ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಮೊದಲು ಮುಚ್ಚಿಹಾಕಿ ಆ ಮೇಲೆ ಕೊಲ್ತೇನೆ. ಅಯ್ಯೋ ಎಂಥ ದುಃಖ ನನ್ನ ತಲೆಯೇ ಸಿಡಿದು ಹೋದ ಹಾಗೆ ಆಗ್ತಾ ಇದೆಯಲ್ಲ. (ರೋಧಿಸುವಳು)</p>
ಲಿಯೋನಾರ್ಡ್	:	<p>ನನಗೂ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಚೂಪಾದ ಗಾಜಿನ ಚೂರಿಂದ ನಾಲಿಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿದಂತೆ, ಬಾಯಿಂದ ಮಾತೇ ಹೊರಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಮರೆಯೋಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮನೆಗೂ ನನ್ನ ಮನೆಗೂ ಮಧ್ಯೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದೆ. ನಾವು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮನೆಯ ನೆನಪಾಯಿತಾ? ಮೊದಲ ಸಹ ನಿನ್ನನ್ನು ದೂರದಿಂದ ಕಂಡಾಗ ಆ ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸಿತೆಂದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ತೂರಿಕೊಂಡೆ. ನಾನು ಕುದುರೆ ಹತ್ತಿದರೆ ಆ ಕುದುರೆ ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯ ಚಿನ್ನದ ಸೂಜಿಗಳು ನನ್ನ ಕೆಂಪುರಕ್ತವನ್ನು ಕಪ್ಪಾಗಿಸಿತು ಆಗ ನಾನು ಈ ಕನಸಿನ ಲೋಕವನ್ನು ಹೊಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸಿನ ಲೋಕ ನನ್ನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಷದ ಹೊಗೆ</p>

		ಹಬ್ಬಿಸಿತು. ಇದೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ತಪ್ಪೇ? ಈ ನೆಲದ ತಪ್ಪು. (ಯಾವುದೋ ಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವನು) ನಿನ್ನ ಮೈಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ವಾಸನೆ ನನ್ನ ಮೈಮರೆಸಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆ ನಿನ್ನ ಉಬ್ಬಿದ ಎದೆ, ಕೂದಲುಗಳ ನರುಗಂಪು ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಸುತ್ತಿದೆ.
ವಧು	:	ಏನೇನೋ ಮಾತಾಡಿ ನನ್ನ ಕೊಲ್ಲಬೇಡ. ನನಗೆ ನಿನ್ನ ರಕ್ತವೂ ಬೇಡ. ಪ್ರೇಮವೂ ಬೇಡ. ನಿನ್ನೊಡನೆ ಇನ್ನೊಂದು ನಿಮಿಷ ಕೂಡ ಇರೋದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ. ನೀನೇ ನನ್ನ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದವನು. ಈಗ ನೀನೇ ವಾಪಸ್ಸು ಹೋಗು ಎಂದೂ ಹೇಳ್ತಾ ಇದೀಯಾ. ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವಾಗ ಕಾಣ್ತಾ ಇದೀಯೆ. ನಿನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದ ನಾನು ಎಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಂಡನನ್ನು ಅವನ ಮನೆಯವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ. ಲಗ್ನದ ನಡುವಿನಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತೊರೆಯುವಂತಾಯ್ತು ಈ ವಧುವಿನ ಕಿರೀಟದೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದ ಪಾಪಿ ನಾನು. ನಿನಗೂ ಆ ಪಾಪ ತಟ್ಟಲಿದೆ. ಅದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗು. ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಆಗ ಯಾವ ಅಪವಾದವೂ ಬರೊಲ್ಲ, ಹೋಗು
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಬೆಟ್ಟಗಳ ಚೂಪಾದ ಕಲ್ಲು ಕತ್ತಲನ್ನು ಇರಿದು ಕೊಂದಿರಲು, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸಾಯುತ್ತಿರುವ ಇರುಳು, ಮೂಡುತ್ತಿರುವ ಹಗಲು, ಮರಗಳ ಕೊರಳಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಇಂಪಾದ ಹಾಡು ಹೇಗೆ ಮೈ ಮರೆಸುತ್ತಿದೆ ನೋಡು, ಬಾ ಆ ಕತ್ತಲಿನ ಮೂಲೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾವು ಪ್ರೇಮಿಸೋಣ. ಈ

		ಜನರ ಹೆದರಿಕೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ವಿಷದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದರೂ ನನಗೀಗ ಏನೂ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾ ಹತ್ತಿರ ಬಾ (ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವನು)
ವಧು	:	ನಾನು ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಕನಸ ಕಾಣುವೆನು. ಈ ಹಸಿರು ಬಯಲು ನೋಡುತ್ತಾ (ರೋಷದಿಂದ) ನನ್ನನ್ನೇನು ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿ ಅಂತ ತಿಳಿದೆಯಾ. ಅಯ್ಯೋ ಹೌದು (ದುಃಖದಿಂದ) ನಾನು ಹೆಣ್ಣುನಾಯಿಯೇ..... ನಿನ್ನ ಈ ಚೆಲುವು ನನಗೆ ಶತ್ರುವಾಗಿ ಕಾಡಿ ನನ್ನ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿತಲ್ಲ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಬೆಂಕಿ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವಂತೆ ಅದೇ ಬೆಂಕಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸುಟ್ಟಿತು. ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೆ ಅಪಾಯ ಬೇಗ ಬಾ (ಎಳೆಯುವನು)
ವಧು	:	ಎಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾ ಇದೀಯ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಯಾವ ನರಮನುಷ್ಯನೂ ಪ್ರವೇಶಿಸದಂಥ ಜಾಗಕ್ಕೆ. ಆಗ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಹಾ ಹೀಗೆ ನೋಡ್ತಿರಬಹುದು.
ವಧು (ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ)	:	ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಜಾಗಕ್ಕೆ? ನಾಚಿಗೇಡು, ನನ್ನಂಥ ಮುಗ್ಧ ವಧುವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಮದುವೆ ಉಡುಪು ಗಾಳಿಗೆ ಹರಿದು ಅವಮಾನಿತ ಬಾವುಟದಂತೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹಾರಾಡುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೇ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ ಅಂತ್ಯೇ ಅಂದುಕೊಳ್ಳೋನೊ. ಆದರೆ ನೀನು ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಾನು, ನಾನು ಹೋದ ಕಡೆಲಿ ನೀನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸ್ತಾ ಇರ್ತೀವಿ, ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳನ್ನು ನೋಡು. ನಮ್ಮ ಅಂಗಾಂಗಳ ಮೇಲೆ

		ಬಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಹಿಂಭಾಗ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣ್ತಾ ಇದೆ (ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವನು)
ವಧು	:	ಕೇಳಿಸಿಕೋ.
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಯಾರೋ ಬರುತ್ತಿರುವ ಹಾಗಿದೆ.
ವಧು	:	ಈಗಲೇ ನೀನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು. ನಾನು ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಸಾಯುವುದೇ ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆ. ಈ ನೀರಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಇಳಿಬಿಟ್ಟು ತಲೆಯನ್ನು ಮುಳ್ಳುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಮರದ ಎಲೆಗಳು ನನ್ನ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ಶೋಕಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಚೀರುತ್ತಾ ಇರಲಿ. ಈ ಹೆಣ್ಣು ನಡೆತೆಗೆಟ್ಟ ಕುಲಟೆ, ಕುಲಟೆ ಎಂದು
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಜೋರಾಗಿ ಮಾತಾಡಬೇಡ ಅವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು.
ವಧು	:	ದಯಮಾಡಿ ನನಗಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋಗು.
ವರ	:	ಬಾ ಇಬ್ಬರೂ ಹೋಗೋಣ.
ಮಧು	:	ಇಬ್ಬರೂ?
ಲಿಯೋನಾರ್ಡೊ	:	ಹೌದು ಇಬ್ಬರೂ..... ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸತ್ತಮೇಲೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ.
ವಧು	:	ಹೌದು ನಾನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ನನ್ನಿಂದ ಬೇರೆಯಿರಲು ಸಾಧ್ಯ.

(ಚಂದ್ರನ ಪ್ರವೇಶ ಜತೆಗೆ ಬೆಳಕು, ಪಿಟೀಲುನಾದ. ಒಮ್ಮೆಗೆ ಒಂದು ಗಂಡು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಚೀತ್ಕಾರ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಪಿಟೀಲಿನ ಸದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಚೀತ್ಕಾರ, ಭಿಕ್ಷುಕಿಯ ರಂಗಪ್ರವೇಶ. ಭಿಕ್ಷುಕಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬೆನ್ನು ಹಾಕಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಕೈ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರತ್ತ ತಿರುಗಿ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನೂ ರಕ್ತಿಯಂತೆ ಮೇಲೆ ಎತ್ತುತ್ತಾಳೆ. ಕರಿಯಬಟ್ಟೆ, ಹಕ್ಕಿಯಂಥ ರೆಕ್ಕೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ).

ಎರಡನೆಯ ದೃಶ್ಯ
(ಲಿಯೋನಾರ್ಡೋ ಹೆಂಡತಿ, ವಧುವಿನ ತಾಯಿ, ಮನೆಯ ದೃಶ್ಯ, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ
ಮೆಟ್ಟಿಲುಗೋಡೆ, ಆದಷ್ಟು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ ಇರಬೇಕು)

ಹೆಂಡತಿ	:	ನಾನು ತಿರುಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡ್ತೀನಿ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತೇ ಆಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ.
ತಾಯಿ	:	ನೀನು ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ದಿಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹೋಗು. ಸದಾ ಮುಚ್ಚಿದ ಬಾಗಿಲ ಹಾಗೆ ಮುದಿಯಾಗುತ್ತಾ, ಹೋಗು ಆತ್ಮವಿಲ್ಲದ ಈ ದೇಹ ಬದುಕಿಯೂ ಸತ್ತಂತೆ. ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲೇ ಕಣ್ಣು ನೆಟ್ಟು ಮಳೆ ಗಾಳಿಯ ರಾತ್ರಿಗಳು ಉರುಳುತ್ತಿರಲು ಹೀಗೇ ವ್ಯರ್ಥಬಾಳು ಬಾಳುತ್ತಾ ದಿನಗಳ ಸವೆಸು ಹೋಗು.
ಹೆಂಡತಿ	:	ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ.....ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?
ತಾಯಿ	:	ನೀನು ಈಗ ನಿನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಸುಕು ಹಾಕು. ಮಕ್ಕಳಂತೂ ನಿನ್ನವೆ. ಬದುಕೆಲ್ಲಾ ಶೂನ್ಯ. ಅವನ ಹಾಸಿಗೆಯ ದಿಂಬಿನಡಿ ಒಂದು ಶಿಲುಬೆ ಇಡು.

(ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುವರು, ಭಿಕ್ಷುಕಿ ಮೂವರು ತರುಣಿಯರು ಒಬ್ಬ ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಅಮ್ಮ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ನ ಹಾಕಿ ತಾಯಿ
ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿ	:	ಏನಿಲ್ಲ. ಹೋಗು ಮುಂದೆ
ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ	:	ಮುಂದೆ ಹೋಗು, ಮುಂದೆ ಹೋಗು.
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಏಕಮ್ಮ ಏನೂ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ?
ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿ	:	ಏಕೆ ಅಂದ್ರೆ, ನೀನು ಕೆಟ್ಟವಳು ಅದಕ್ಕೆ.
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡ್ತೀಯಾ? ಬೇಡ ಬಿಡು. ಆ ಮೋಡಗಳ ಮರೇಲಿ ಹಾರುತ್ತಾ ಇರೋ ಹಕ್ಕಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಾ

		ಇವೆ. ನಿನಗೂ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿ ತಂದು ಕೊಡಲಾ?
ಎರಡನೆಯ ಹುಡುಗಿ	:	ಸುಮ್ಮನೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಮ್ಮ,
ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ನೀನು ಆ ನದಿಯ ಕಾಲುವೆ ದಾರೀಲಿ ಬಂದೆಯಾ?
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಹೌದು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬರ್ತಾ ಇರೋದು
ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ನಾನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳ್ತಾ
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಕೇಳಿ, ಹೇಳ್ತೀನಿ
ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ಕುದುರೆ ಸವಾರ ಅವನ ಜತೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು!
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಹೌದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಗಂಡಸರು ರಭಸದ ಪ್ರವಾಹಗಳಂತೆ ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ತಾಗಿ ಇರಿದು ಕೊಂದುಕೊಂಡರು. ಅವರ ರಕ್ತಸಿಕ್ತ ದೇಹಗಳು ಕುದುರೆಯ ಕಾಲಬುಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಇಂಥ ಸುಂದರ ರಾತ್ರಿ ಅವರು ಸತ್ತರು.
ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಾತಾಡು..... ಏ ಮುದುಕಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ.
ಭಿಕ್ಷುಕಿ	:	ಆ ತರುಣರ ಒಡೆದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಬಿರಿದ ಹೂವಂತಿತ್ತು. ಅವರ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮಂಜಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಿಳುಪಾಗಿ ಹರಳಿನಂತಿತ್ತು. ಒರಗಿಬಿದ್ದ ಅವರು ಸೊರಗಿದ ನವವಧು ಅವಳ ಕೂದಲು ಬಟ್ಟೆಯೆಲ್ಲ ರಕ್ತಮಯ. ಅವಳು ಒಬ್ಬ ತರುಣನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ಮುಡಿದ ಚಿನ್ನದ ಹೂವು ಕೊಳಕು ಕೆಸರಿನ ಪಾಲಾಯಿತು.

(ಭಿಕ್ಷುಕಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುವಳು. ಮೂರು ಹುಡುಗಿಯರೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವರು)

ಮೊದಲನೆ ಹುಡುಗಿ	:	ಕೊಳಕು ಕೆಸರಲ್ಲಿ.....
ಎರಡನೆಯ ಹುಡುಗಿ	:	ಬಿದ್ದ ಚಿನ್ನದ ಹೂವು.

ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗಿ	:	ಹೊತ್ತು ತರುವರೊ ಅವರು ಹೆಣಗಳೆರಡು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ತರುಣರವರು, ಓ ಹಾರುತ್ತಾ ಅಳುವ ಕೋಗಿಲೆಯೆ, ನಿನ್ನ ನೆರಳು ಹೊನ್ನ ಹೂವಿನ ಮೇಲೆ!
--------------	---	---

(ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗುವರು, ಈಗ ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದ
ಮನೆಯವಳ ಪ್ರವೇಶ, ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.)

ತಾಯಿ	:	ಅಳಬೇಡಿ ಸುಮ್ಮಿರಿ
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ನಂಗೇ ತಡಿಯೋಕೆ ಆಗ್ತಿಲ್ಲ.
ತಾಯಿ	:	ಸುಮ್ಮೆ ಇರಿ, ಅದೆ ಯಾರೋ ಬಂದ್ವಾಗೆ ಆಯ್ತು. ನೋಡಿ ಯಾರು ಇಲ್ಲ? ಸರಿ, ನನ್ನ ಮಗ ಈಗ ಯಾರ ಕರೆಗೂ ಓಗೊಡಲಾರ. ಈಗ ಅವನು ಒಂದು ಹಿಡಿ ಬೂದಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ ಉದುರಿದ ಹೂವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ನನ್ನ ಮಗನ ಧ್ವನಿ ಆ ದೂರದ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತ ಇದೆ. ನೀವು ಈಗ ಅಳು ನಿಲ್ಲಿಸಿರೋ ಇಲ್ಲೋ? ಈ ಮನೇಲಿ ಯಾರೂ ಅಳೋದು ನಂಗಿಷ್ಟ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣೀರು ಬರೀ ಕಣ್ಣೀರ ಹನಿಗಳು ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೀರು ರಕ್ತ, ನಾನು ಒಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದಾಗ ಆ ರಕ್ತ ಕುದಿಯುತ್ತೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತ ಉಕ್ಕುತ್ತೆ. ಅದು ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಬೇರನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಿದೆ.
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬನ್ನಿ. ಆಗ ನಿಮ್ಮ ದುಃಖ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಮರೆಯಬಹುದು.
ತಾಯಿ	:	ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಈ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಎಂಬೊದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಸತ್ತುಹೋದ್ದು. ನನಗೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಾದರೂ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತೋಲ್ಲ. ಈಗ ಚಾಕು ಚೂರಿಗಳ ಭಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

		<p>ಬೇರೆ ತಾಯಂದಿರು ಮಗನಿಗಾಗಿ ಕಾಯ್ದು ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಮಿಂಚಿನ ನಡುವೆ ಅವನ ಮುಖ ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗುವರು. ಆದರೆ ನಾನು ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಳು. ರಾತ್ರಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಳಿಯ ಸ್ಫಟಿಕಶಿಲೆಯ ಪಾರಿವಾಳವ ಕಂಡೆ. ಅದು ಸ್ಮಶಾನದತ್ತ ಹಾರುವುದು ಕಂಡೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಹಾರುತ್ತಾ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಈ ಭೂಮಿಯ ಹಾಸಿಗೆ, ಆಕಾಶವೇ ಹೊದಿಕೆ.</p>
--	--	---

(ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ಕಷ್ಟ ಉಡುಪು ಧರಿಸಿ ಅಳುತ್ತಾ ಬಂದು ತಾಯಿಯ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು)

ತಾಯಿ	:	<p>ಮುಖ ಮುಚ್ಚೊಂಡು ಅಳಬೇಡಿ ಕೈ ತೆಗೆರಿ. ಇನ್ನೂ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೋ. ಈ ಹಣೇಲಿ ಇನ್ನೂ ಏನೇನೂ ಬರೆದಿದೆಯೋ. ಈಗ ನನಗೆ ಯಾರನ್ನೂ ನೋಡುವ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮನೇಲಿ ಇನ್ನು ನಾನು ಒಬ್ಬೊಂಟಿ (ಅಳುವಳು ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವಳು)</p>
ತಾಯಿ	:	<p>ಹೌದು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡ್ಕೊಬೇಕು. ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರ ಎದುರು ನನಗೆಂಥ ದುರ್ಗತಿ ಬಂತು. ಈಗ ನಾನು ಅನಾಥಳು. ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ.</p>

(ವಧು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾಳೆ ಕಷ್ಟ ಶಾಲನ್ನು ಹೊದಿದ್ದಾಳೆ ಯಾವ ಅಲಂಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ)

ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಕೋಪದಿಂದ ವಧುವತ್ತ ನೋಡಿ.
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಾ ಇರೋದು?

ವಧು (ತಾಯಿ ಕಡೆ ಕೈ ತೋರಿಸುತ್ತಾ) ಅಲ್ಲಿಗೆ (ತಾಯಿ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳನ್ನು ಕುರಿತು)

ತಾಯಿ	:	ಯಾರು ಬಂದಿದ್ದು.
ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	ಅವಳೆ-ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ?
ತಾಯಿ	:	ಅದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿರೋದು. ಯಾರವಳು ಅಂತ, ಅವಳು ಯಾರು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದ್ರೆ ನಾನು ಅವಳ ಕೊರಳಿಂದ ರಕ್ತ ಹೀರಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ವಿಷಸರ್ಪ ಅವಳು, ವಿಷಸರ್ಪ (ತಾಯಿ ವೇಗವಾಗಿ ಧಾವಿಸಿ ತಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳನ್ನು ಕುರಿತು)
ತಾಯಿ	:	ನೋಡು ಅವಳು ಹೇಗೆ ಮೊಸಳೆ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ನಾನು ನೋಡು ಹೇಗೆ ಅಳದೆ ಬಂಡೆ ಥರ ನಿಂತಿದೀನಿ. ಎಲ್ಲಾ ನಾಟಕ. ಅವಳ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿಬಿಡೋಣ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿದೆ. ಅಯ್ಯೋ ಹೀಗೇಕಾಯ್ತು..... ನಾನು ನನ್ನ ಮಗನ್ನ ಪ್ರೀತಿಸ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ? ಈಗ ಅವನ ಹೆಸರು ಏನಾಗಿಹೋಯ್ತು? ಎಲ್ಲಾ ಮಣ್ಣು ಪಾಲಾಗಿ ಹೋಯ್ತಲ್ಲ ಅಯ್ಯೋ!

(ವಧು ಬಂದು ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಾಳೆ ತಾಯಿ ಅವಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾಳೆ)

ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳು	:	(ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ) ಅಯ್ಯೋ ಹೋಡಿ ಬೇಡಿ. ದೇವರಾಣೆ ಸುಮ್ಮೆ ಇರಿ ಹೋಡಿಬೇಡಿ (ತಡೆಯುವಳು)
ವಧು (ಗಂಭೀರವಾಗಿ)	:	ಅವರು ನನ್ನ ಹೋಡಲಿ, ನೀವು ಸುಮ್ಮೆ ಇರಿ. ಅವರು ನನ್ನ ಸಾಯಿಸ್ತಿ ಅಂತ್ಲೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ಅವರು ಬರೀ ಕೈಯಿಂದ ನನ್ನ ಹೊಡೆದರೆ ಸಾಲದು, ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲಾಕಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಮೂಳೆ ಪುಡಿಪುಡಿ ಮಾಡ್ಲಿ. ಬಿಡಿ ಅವರನ್ನು ಆದರೆ ನಾನು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿಲ್ಲಮ್ಮ ನಾನು. ಹುಚ್ಚಳಾದರೂ ಪರಿಶುದ್ಧಳು ಆದರೆ ಪಾಪಿಷ್ಠೆ, ನಾನು ಅಯ್ಯೋ.....

ತಾಯಿ	:	ಸುಮ್ಮೆ ಇರ್ತಿಯೋ ಇಲ್ಲೊ? ನೀನೇನಾದರೆ ನನಗೇನಾಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ?
ವಧು	:	ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ ನಾನು ಮದುವೆ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವನ ಜತೆ ಓಡಿ ಹೋದವಳು. ನೀವೂ ನನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದೆ ಹಾಗೇ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿ. ನನ್ನ ಅಂತರಂಗ ಉರಿತಾ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಗ ನದಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ನೀರಿನ ಹನಿಯಂತೆ, ಅವನು ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಆಸ್ತಿ ಅಂತಸ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ದ. ನಿಜ, ಆದರೆ ಆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅವನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪುನದಿಯಂತೆ, ಅದರ ಸಮ್ಮೋಹನಗೊಳಿಸುವ ಗಾನ ನನ್ನ ಎಲ್ಲೋ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಅವನ ತೋಳು ರಭಸವಾದ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಯಂತೆ, ಹೇಸರಗತ್ತೆಯಂತೆ. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ದ. ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಮುಗ್ಧ ಮಗುವಿನಂತೆ ಅಸಹಾಯಕನಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ನೀನು ಮುದುಕಿಯಾದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡಲೊಲ್ಲೆ ಎಂಬ ಛಲದಿಂದ ಸೆಳೆದೊಯ್ದ. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?
ತಾಯಿ	:	(ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವಳೊಂದಿಗೆ) ನೋಡು ಈ ಬಜಾರಿ ಹೇಗೆ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದಾಳೆ. ಅವಳದೇನೂ ತಪ್ಪೇ ಇಲ್ಲಂತೆ. ಈಗ ಯಾರನ್ನೂ ದೂರಬೇಕು? ಸುಕುಮಾರಿ ಇವಳು ಮದುವೆ ದಿನ ಹಾರೈಸಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಕಿತ್ತಳೆ ಹೂ ಗೊಂಚಲನ್ನು ಎಸೆದವಳು. ಬೇರೆಯವಳ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಏರಿದವಳು ಮಹಾ ಸಭ್ಯಸ್ಥೆ ಅಂದ್ಕೊಂಡಿದಾಳೆ ತನ್ನನ್ನು.
ವಧು	:	ಸುಮ್ಮೆ ಇರಿ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಮಾತಾಡಬೇಡಿ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ದ್ವೇಷವಿದ್ದರೆ ಕತ್ತು ಹಿಸುಕಿ ಕೊಂದುಬಿಡಿ. ಹೂ

		ಕೀಳುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅದು ಸುಲಭ. ನಾನು ಚಿಕ್ಕಮಗುವಿನಷ್ಟೇ ಪರಿಶುದ್ಧಳು ಬೇಕಾದರೆ ಬೆಂಕಿಗೆ ಕೈ ಒಡ್ಡಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.
ತಾಯಿ	:	ನೀನು ಕೆಟ್ಟರೆಷ್ಟು, ಸತ್ತರೆಷ್ಟು? ನಂಗೂ ನಿನಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತು ಸುಳ್ಳು ಮಾತು ಆಡಿ ನನ್ನ ಸತ್ತ ಮಗನಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಬೇಡ. ಆ ಮಳೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಸತ್ತ ಮಗನ ಮುಖ ತೊಳೆಯಲಿ. ನಾನು ಸತ್ತು ಅವನ ಗೋರಿಯ ಪಕ್ಕ ಒರಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುವಂತಾದರೆ ಸಾಕು.
ವಧು	:	ನಿಮ್ಮ ಜತೆ ಅತ್ತು ದುಃಖಿಸುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.
ತಾಯಿ	:	ನಿನ್ನ ಮುಖ ನೋಡೋದೇ ಮಹಾಪಾಪ, ಹೋಗು ನೀನು. ಬಾಗಿಲಾಚೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಳು (ವಧು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾಳೆ, ಹೆಂಡತಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ ದುಃಖದಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ)
ಹೆಂಡತಿ	:	ಓ, ಚೆಲುವಿನ ಕುದುರೆ ಸವಾರ ಮಂಜಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದಿಯಲ್ಲೋ ಕಾಡು ಮೇಡಲ್ಲಿ ಅಲೆದೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಬಿದ್ದೆ ರಾತ್ರಿ ಕಪ್ಪಿನ ಹೆಪ್ಪು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು ಸುಕ್ಕು ಚೆಲುವಿನ ಕುದುರೆ ಸವಾರ ಮಂಜಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದಿಯಲ್ಲೋ.
ತಾಯಿ	:	ಸೂರ್ಯ ಕಾಂತಿಯೆ ಭೂಮಿತಾಯಿ

		<p>ಕೈಗನ್ನಡಿಯೇ, ನಿನ್ನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆಡಲಿ ಕೆಂಪು ಕಣಿಗಲೆ ಹೂವು, ನವಿರು ರೇಷಿಮೆಯಲಿ ನಿನ್ನ ಮುಚ್ಚಿಡುವೆನು, ಕಣ್ಣೀರಧಾರೆಗಳು ನಿನ್ನ ನಿಶ್ಚಲ ಕೈಗಳ ಮೇಲೆ ಹರಿಯಲಿ.</p>
ಹೆಂಡತಿ	:	<p>ಓ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಯುವಕರು ಹೆಣಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.</p>
ತಾಯಿ	:	<p>ಹೌದು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಶಿಲುಬೆಯನ್ನು..... ಇಲ್ಲಿಡಿ</p>
ಹೆಂಡತಿ	:	<p>ಸುಂದರ ಮೊಳೆಗಳೆ ಸುಂದರ ಶಿಲುಬೆ ಸುಂದರ ಹೆಸರು ಜೀಸಸ್</p>
ವಧು	:	<p>ಈ ಶಿಲುಬೆಯು ಸತ್ತವರನ್ನೂ ಬದುಕಿರುವವರನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಲಿ,</p>
ತಾಯಿ	:	<p>ನೆರೆಹೊರೆಯವರೆ ಕೇಳಿ, ಇದೇ ಚಿಕ್ಕ ಚಾಕು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿವ ಚಾಕು, ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳಿಗೆ ನಿಖರವಾಗಿ ತರುಣರಿಬ್ಬರು ಕಾದಾಡಿ ಕೊಲೆಗೀಡಾದರು, ಇರಿದ ಚಾಕು..... ಚಿಮ್ಮಿಂದ ನೆತ್ತರು ನಡುಗಿಸಿತು ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತು ಪಾಪ ಕೂಪದಿಂದ ಹೊರಟು ಚಿತ್ತಾರದ ಸದ್ದು.</p>

<p>ವಧು-ತಾಯಿ (ಇಬ್ಬರೂ)</p>	:	<p>ಇದೇ ಚಿಕ್ಕ ಚಾಕು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿವ ಚಾಕು, ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತರುಣರಿಬ್ಬರು ಕಾದಾಡಿ ಕೊಲೆಗೀಡಾದರು,</p>
-------------------------------	---	--

	<p>ಎಲುಬುಗಳಿಲ್ಲದ ಮೀನು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿದ ಚಾಕು; ಚಿಮ್ಮಿದ ನೆತ್ತರು ನಡುಗಿತು ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತು ಪಾಪಕೂಪದಿಂದ ಹೊರಟ ಚಿತ್ತಾರದ ಸದ್ದು.</p>
--	---

(ಎಲ್ಲ ನೆರೆ ಹೊರೆಯವರು ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ಕುಳಿತು ಶವಗಳ ಮುಂದೆ ದುಃಖಿಸುತ್ತಾ
ಕೂರುವರು)

*****

ಓದು ಪಠ್ಯ

ಅಲೆಮಾರಿಯ ಬದುಕು

ಮೂಲ: ವಾರಿಸ್‌ಡಿರಿ,

ಅನು:ಡಾ.ಎನ್‌ಜಗದೀಶಕೊಪ್ಪ

ಆಫ್ರಿಕಾದಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ನನ್ನಂತಹವರಿಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಯಾವ ಗಂಧ ಗಾಳಿಯೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೋಮಾಲಿಯ ಭಾಷೆಗೆ ೧೯೭೨ರ ಸ್ವಂತ ಲಿಪಿ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಓದು-ಬರಹವೆಂಬ ಅಕ್ಷರ ಲೋಕ ನಮಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿ ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯೆಲ್ಲಾ ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ, ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಬಂದದ್ದಾಗಿತ್ತು. ನಮಗೆ ಇತರೆ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ನಾವು ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ವರ್ತಮಾನದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ತಾಯಿ ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ದರ್ಬೆ ಜಾತಿಯ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಈಚಲು ಗರಿಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ಚಾಪೆ ಹೆಣೆಯಬೇಕು ಹಾಗೂ ಹಸು, ಒಂಟೆಗಳಿಂದ ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಪ್ಪ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವುದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ಕುರಿತು ಕಲಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಾವೆಂದೂ ಕಳೆದು ಹೋದ ಭೂತ ಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಬರಲಿರುವ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಯೋಚಿಸಿದವರಲ್ಲ. ನಾವು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ವರ್ತಮಾನದ ದಿನಗಳಷ್ಟೇ ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವುದು ಬದುಕಿನ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಕಾಳಜಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಸೋಮಾಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ಅಲೆಮಾರಿಯ ಬದುಕನ್ನು ವೃತ್ತಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಊರಿಂದ ಊರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮರುಭೂಮಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮರುಭೂಮಿಗೆ ಅಲೆಯುವುದು ಹೊಸತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವೆಂದೂ ವಿದ್ಯುತ್, ಟೆಲಿಫೋನ್, ಯಾವುದೇ ವಾಹನ ಇವುಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿಂದ ಬದುಕಿದವರಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಂದ ಬದುಕಿರುವ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಮಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು.

ನನ್ನ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನನಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಸಹೋದರ, ಸಹೋದರಿಯರಿಗಾಗಲಿ ನಮ್ಮಗಳ ನಿಖರವಾದ ವಯಸ್ಸು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಎರಡು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಅವಘಡಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಬದುಕುಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಮಗುವನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸೋಮಾಲಿಯಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಶಿಶುಗಳ ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣ ಗಂಭೀರ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕಗಳಾಗಲಿ, ಜನ್ಮದಿನಾಚರಣೆಯಾಗಲಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಪರಿಚಿತ ಲೋಕದ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ನನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಅಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮನ ಕುರಿತು ಹಾಗೂ ಅವರ ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮಂದಿರ ಕುರಿತು ನನಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕುತೂಹಲವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ನನಗೆ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಈ ಸಂಗತಿಗಳು ಆಗಾಗ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಒಂದು ಸಂಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿವಿತ್ತು. ನನ್ನಮ್ಮ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಸುಂದರಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ನಗರದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಾಗಿದ್ದಳು. ಕಪ್ಪು ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡೆದ ಮೂರ್ತಿಯಂತಿದ್ದ ಅಮ್ಮನ ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ದಂತ ಪಂಕ್ತಿ ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿದ್ದವು. ಅತ್ಯಂತ ಶಾಂತ

ಸ್ವಭಾವದ ಅಮ್ಮನಲ್ಲಿ ತಮಾಷೆ ಮಾಡುವ ಗುಣವೂ ಇತ್ತು. ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಪುಲ್ಲವಾಗಿ ಇದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೋಲಿ ಜೋಕ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಉದ್ದನೆಯ ಮೃದುವಾದ ರೇಷ್ಮೆ ಎಳೆಯಂತಹ ಕಪ್ಪು ಕೂದಲನ್ನು ಅಮ್ಮ ಎಂದೂ ಬಾಚಣಿಕೆಯಿಂದ ಬಾಚಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಅಪ್ಪ ಕೂಡ ಸುಂದರನಾಗಿದ್ದ. ಆರು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಅವನು ಅಮ್ಮನಿಗಿಂತ ಕೊಂಚ ತೆಳುವಾದ ಮೈಕಟ್ಟನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ತನ್ನ ರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಹಕಾರವಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಹೆಂಗಸರ ಕುರಿತಂತೆ ಆತನಿಗೆ ಚಂಚಲ ಸ್ವಭಾವ ಕೂಡ ಇತ್ತು.

ಅಮ್ಮ ಸೋಮಾಲಿಯಾದ ರಾಜಧಾನಿ ಮೊಗದಿಶು ನಗರದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಕುಟುಂಬದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಾದರೆ, ಅಪ್ಪ ಇದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಮರುಭೂಮಿಯ ಅಲೆಮಾರಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವನಾಗಿದ್ದ. ತನ್ನ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮ ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವರದ್ರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗ, ಅವನ ರೂಪಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾರು ಹೋದಳು ಅಲ್ಲದೆ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮೋಹಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಈ ವಿಷಯ ಅಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ತಿಳಿದಾಗ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಅಲೆಮಾರಿ ಕುಟುಂಬದ ಯುವಕನ ಜೊತೆ ವಿವಾಹವಾಗುವುದನ್ನು ಅಮ್ಮನ ತಾಯಿಯಾದ ನನ್ನಜ್ಜಿ ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಳು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಮ್ಮ ತನ್ನ ಹದಿನಾರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ಅಪ್ಪನನ್ನು ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಮೊಗದಿಶು ನಗರದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿದ್ದ ಅಮ್ಮನ ಕುಟುಂಬದ ಭಯಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ, ಸೋಮಾಲಿಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಮರುಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರು.

ಅಮ್ಮನದು ಹವಿಯೆ ಎಂಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವಾದರೆ, ಅಪ್ಪನದು ದಾರೂದ್ ಎಂಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವಾಗಿತ್ತು. ಸೋಮಾಲಿಯಾ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಆಫ್ರಿಕಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ

ಬಗ್ಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಹಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಇಬ್ಬರದೂ ಅಂತರ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ವಿವಾಹವಾಗಿತ್ತು. ಸೋಮಾಲಿಯಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಜನಾಂಗದ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಮ್ಮ ಸೇರಿದವಳಾಗಿದ್ದಳು.

ಆರಂಭದ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಪ್ಪನ ಕುಟುಂಬ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಯ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಜೀವನದ ಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದ ಅಮ್ಮನ ಕನಸುಗಳು ಮರಳುಗಾಡಿನ ಹೋರಾಟದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಒಡೆದ ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳಾದವು. ಮೊಗದಿಶು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ, ರಾಯಭಾರಿಗಳಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ತೊರೆದು ಬಂದ ಫಲವಾಗಿ ನನ್ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ತಾನು ಹೆತ್ತ ಹನ್ನೆರೆಡು ಮಕ್ಕಳ ಹೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಾಣಂತನವನ್ನು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ನನಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ. ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಅಮ್ಮ ತನ್ನ ತುಂಬು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಒಂದು ದಿನ ಮನೆಯಿಂದ ಕಾಣೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಯಾವುದೋ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿ ಮರುದಿನ ಕೂಸಿನ ಜೊತೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಹೀಗೆ ಅಮ್ಮ ಕಾಣೆಯಾದಾಗ ಅಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜೊತೆ ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಬದಲಿಸಿದ್ದ. ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಬಾಣಂತಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಮ್ಮ ತನ್ನ ಹಸುಗೂಸಿನ ಜೊತೆ ಉರಿಯುವ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಮನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು.

ಅಮ್ಮನ ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ, ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಸಹ ಶೇಖರಿಸಿ ಇಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಮ್ಮನ ಹೆಣಿಗೆ

ಅಷ್ಟೊಂದು ಬಿಗಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ನಾವು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪನಿಗಿಂತ ಅಮ್ಮನ ಜೊತೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಭಾವಾನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದೆವು. ನಾನಂತೂ ಸದಾ ಅಮ್ಮನಿಗೆ

ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಮ್ಮ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮುಟ್ಟಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ನಡೆದು ದೂರದ ಮರವೊಂದರ ಬಳಿ ತನ್ನಂತೆ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಇತರೆ ಹೆಂಗಸರ ಜೊತೆ ದಿನವಿಡೀ ಕುಳಿತು ಸಂಜೆ ವಾಪಸ್ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ ತಾಳಲಾರದೆ ಒಮ್ಮೆ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಒಮ್ಮೆಯಂತೂ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ್ದೆ. ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಏನೋ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರು, ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾ, ಕಪ್ಪು ಚಹಾವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆಸೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾಗದೆ ಅಮ್ಮನ ಎದುರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಗಿ ಬೈಗುಳ ತಿಂದಿದ್ದೆ. ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಾಗ ಅರ್ಥವಾಗದ ವಿಚಿತ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದು ಇಟಾಲಿಯನ್ ಭಾಷೆ ಎಂದು ನಂತರ ತಿಳಿಯಿತು.

೧೯೬೦ರವರೆಗೆ ಇಟಲಿ ದೇಶದ ವಸಾಹತು ದೇಶವಾಗಿದ್ದ ಸೋಮಾಲಿಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಇಟಲಿ ಭಾಷೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ರಾಜಧಾನಿ ಮೊಗದಿಶು ಸೇರಿದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಸೋಮಾಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಕಟ್ಟಡದ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ, ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ಆಹಾರ, ಉಡುಪು ಎಲ್ಲವೂ ಇಟಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಟಲಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಆ ಭಾಷೆಯ ಪರಿಚಯ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಸೋಮಾಲಿಯಾದ ಶೇಕಡ ೬೦ರಷ್ಟು ಜನರ ಕಸಬು ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಲಹುವುದು ಕಸುಬಾಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಕುಟುಂಬ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಕಿ ಬೆಳಸಿದ ಕುರಿ, ಮೇಕೆಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಅಪ್ಪ ದಿನಸಿ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪಾಲನೆ ಜೊತೆಗೆ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಹವ್ಯಾಸ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಇತ್ತು. ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗದ ಸೋಮಾಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐದು ಅಡಿ ಎತ್ತರ

ಭಯ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ಅಮ್ಮ ಏನೊಂದೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ನೀಡದೆ ಅಪ್ಪನ ಮಡದಿಯಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಹೆಂಗಸಿನತ್ತ ತಿರುಗಿ ಸಹ ನೋಡದೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ರಾತ್ರಿ ಊಟ ತಯಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾದಳು. ಆ ದಿನದ ಅಮ್ಮನ ನೋವು, ಸಂಕಟ ಮತ್ತು ಅವ ಮುಖಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಚಡಪಡಿಕೆ ಗಳನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಗಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಈ ದಿನ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ ಎಂಬಂತೆ ಒಮ್ಮೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡಳು

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮೊದಲ ಒಂದಿಷ್ಟು ದಿನಗಳು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ ಅಪ್ಪನ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿ ನಂತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವರಸೆ ತೋರಿಸತೊಡಗಿದಳು ಅಮ್ಮ ಯಾವ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡತೊಡಗಿದಳು. ಹೊಸ ಅತಿಥಿಯ ಆಗಮನದಿಂದಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಉದ್ವಿಗ್ನ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಕಡೆಗೊಂದು ದಿನ ಅದು ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತದಂತೆ ಸ್ಫೋಟಿಸಿತು ಈಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ನನ್ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಮೌನಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗಿದ್ದಳು ನಾವು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಮರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಟ-ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಒಂದು ದಿನ ನಾವು ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಆಲಿ ಮನೆಯಿಂದ ಜೋರಾಗಿ ಅಳುತ್ತಾ ನಾವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮುದುಕ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆಲಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪನಾಗಲಿ, ಅಮ್ಮನಾಗಲಿ ಹೊಡೆದದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ನನ್ನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆದಳು ಎಂದು ಏಟಿನಿಂದ ಬಾಸುಂಡೆ ಬಂದಿದ್ದ ತನ್ನ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿದ. ಸಿಟ್ಟು ತಡೆಯಲಾರದೆ ದರ

ದರನೇ ಅವನ ತೋಳು ಹಿಡಿದು ಮಲತಾಯಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಬಳಿ ಎಳೆದೊಯ್ದು ಆಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

“ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದಿದ್ದ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದೆ” ಎಂದಳು ಅವಳ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಕರೆದಿಟ್ಟ ಹಾಲನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಕುಡಿಯಬಹುದು. ಅವನನ್ನು ಹೊಡೆಯುವ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ವಾದಿಸಿದೆ.

ನನ್ನ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವಮಾನಿತಳಾದಂತೆ ಕಂಡ ಅವಳು ಮುಚ್ಚು ಬಾಯಿ ಎಂದು ಗದರುತ್ತಾ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಹೋಗುವಂತೆ ನನಗೆ ಕೈ ತೋರಿಸಿದಳು. ಆಗ ಕೇವಲ ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷದವಳಾಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಆಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವಿವೇಕಿತನದ ಕೆಲಸವೆಂದು ಮನದಟ್ಟಾಗಿತ್ತು.

ನಾನು ನನ್ನ ಅಕ್ಕ, ತಮ್ಮ, ತಂಗಿಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಜೆವರೆಗೆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಅಪ್ಪನ ಬರುವಿಕೆಗಾಗಿ ಕಾದು ಕುಳಿತೆವು. ಅಪ್ಪ ತಡ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಡೆದ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದೆವು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಮಾಧಾನಿಸಿದ.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದಾಗ ಅದೃಷ್ಟ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ವಾಲಿತ್ತು. ಬೆಳಗಿನ ಉಪಹಾರ ಮುಗಿಸಿದ ಅಪ್ಪ ನಾನು ಕೆಲವು ದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಒಂದಷ್ಟು ಚೀಲಗಳನ್ನು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಇದು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಖುಷಿ ನೀಡಿತು. ಅಪ್ಪ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ವೇಳೆ ಈ ದುರಂಕಾರದ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಕೊಂಡೆವು.

ಅಪ್ಪ ಮನೆಯಿಂದ ತೆರಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಂದಿರ ಜೊತೆಗೂಡಿ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ದೂರವಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮರ

ಮತ್ತು ಪೊದೆಗಳಿರುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಲವಾಗಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದವು. ಹೋಗುವಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲು ಬಳಸುವ ಹಗ್ಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ವಿವಸ್ತ್ರಗೊಳಿಸಿ, ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹೊದೆಗೆ ಎಸೆದವು. ನಂತರ ತಮ್ಮ ಆಲಿ ಮರದ ಕೊಂಬೆಗೆ ಹಗ್ಗ ಕಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದ. ಅವಳ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಬಿಗಿದು ಅವಳನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಮರಕ್ಕೆ ನೇತು ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಅಳು, ಚೀರಾಟ ಯಾರಿಗೂ

ಕೇಳಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಾವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಆಹಾರವಾಗಬಾರದೆಂದು ಅಕೆಯನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಎಂಟು ಅಡಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ನೇತು ಹಾಕಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದವು.

ಮರುದಿನ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅಪ್ಪ ತನ್ನ ಮುದ್ದಿನ ಮಡದಿ ಕಾಣದಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ. ನಮಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದವು. ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಾ ಸಂಜೆ, ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ತಡಕಾಡಿದ ಅಪ್ಪ ನಿರಾಶನಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಸಂಶಯಗೊಂಡವನಂತೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದು ಅವಳು ಕಾಣೆಯಾಗುವ ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಿದವರು ಯಾರು? ನೋಡಿದವರು ಯಾರು? ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನಿಸತೊಡಗಿದ. ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಉತ್ತರವಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯಿಂದ ತುಂಬಾ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅಕೆಯನ್ನು ನೇತು ಹಾಕಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಆ ನಿರ್ಜನ ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಆರ್ತನಾದ ಯಾರಿಗೂ ಕೇಳುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮರು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟ ಅಪ್ಪ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದ. ಸತತ ಎರಡು ದಿನ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತಾಡಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸೋರಿ ಮೂರ್ಚಿ ಹೋಗಿ, ಅಹಾರ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಅರೆ ಜೀವವಾಗಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನನ್ನು ಅಪ್ಪ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದ. ಅವಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದು

ಉಪಚರಿಸಿದ ಅಪ್ಪ ಈ ಕೃತ್ಯ ಎಸಗಿದವರಾರು ಎಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡ ತೊಡಗಿದ. ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆದ ಕೃತ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ, ಅಪ್ಪ ಮುಖ ಮೂತಿ ನೋಡದೆ ನನಗೆ ಹೊಡೆಯತೊಡಗಿದ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಮುಗಿಬಿದ್ದು ಆತನಿಗೆ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯತೊಡಗಿದರು. ಈ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ದಾಳಿಯಿಂದ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದ ಅಪ್ಪ ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಏನೂ ತೋಚದಂತೆ ಸುಮ್ಮನಾಗಿಬಿಟ್ಟ ಹೆತ್ತ ತಂದೆಯ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳು ಕೈ ಮಾಡಬಾರದು ನಿಜ, ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಒಡಲಿನ ಸಂಕಟ ಆದಿನ ಅಂತಹ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತ್ತು.

ಈ ಘಟನೆ ನಂತರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾದ ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ವಿಧೇಯಳಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದಳು. ಅಮ್ಮನಿಗಿಂತ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಕಿರಿಯವಳಾದ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನ ಸೇವಕಿಯಂತೆ ಇದ್ದಳು. ಅಮ್ಮ ಆಕೆಗೆ ಏನೊಂದು ಕೆಲಸ ಹೇಳದೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮರಕ್ಕೆ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತು ಹಾಕಿದ ಪರಿಣಾಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಕ್ತವೆಲ್ಲಾ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹರಿದುಬಂದು ಈಗ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ರೇಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆಮಾರಿ ಬದುಕು ನಿಜಕ್ಕೂ ತ್ರಾಸದಾಯಕವಾದುದು ಆದರೆ, ಸದಾ ನಿಸರ್ಗದೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುವ ಆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ಆನಂದವಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದ ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ನನಗೆ ಅದರ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ “ವಾರೀಸ್” ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಳು. ಸೋಮಾಲಿಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಾರೀಸ್ ಎಂದರೆ, ಅದೊಂದು ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅರಳುವ ಹೂವಿನ ಹೆಸರು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮೊದಲ ಮಳೆಯ ನಂತರ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅರಳಿ ನಿಲ್ಲುವ ಈ ಹೂವು ಹಳದಿ ಮತ್ತು ಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣದ

ಮಿಶ್ರ ವರ್ಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಈಗಲೂ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವೆಂದರೆ, ಇಷ್ಟ

ಸೋಮಾಲಿಯಾದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಈ ಹೂವನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಿ ಅದರ ಪಕಳೆಗಳನ್ನು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಪುಡಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಲೆಸಿ ತಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮುಖ ಒಂದಿಷ್ಟು ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವುದುಂಟು, ಇದಲ್ಲದೆ ಹೂವಿನ ಪುಡಿಯನ್ನು ಮೆಹಂದಿ ಪೌಡರ್ ನೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಆಂಗೈ ಹಾಗೂ ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಚಿತ್ತಾರ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬಳಸುವ ಬಹುತೇಕ ಸೌಂದರ್ಯ ಸಾಧನಗಳು ಹೂವು ಮತ್ತು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಸೋಮಾಲಿಯಾದ ಬಹುತೇಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ವಿವಾಹ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನು ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದ ಈ ಚಲುವೆಯರಿಗೆ ತಿಳಿ ಹಸಿರು, ನೀಲಿ, ಹಳದಿ, ಕೆಂಪು ಇಲ್ಲವೆ ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರಗಳೆಂದರೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾಮೋಹ. ಆದರೆ ಇವುಗಳು ಸ್ವಂತ ಅವರದೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಹೀಗೆ ಅವರಿಂದ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಅಳತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು ಬಡತನವನ್ನು ಹಾಸಿ, ಹೊದ್ದು, ಉಂಡು ಮಲಗುವ ನನ್ನ ಜನಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಂಕೋಚವಿರಲಿಲ್ಲ.

ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕೃತಳಾದ ವಧು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳ ಜೊತೆ ಊರ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವರನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ

ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ವಧುಗಳಿಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ವರಗಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿವಾಹಗಳು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹುಸಿ ಆಡಂಬರ ಅಥವಾ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಧು, ವರರಿಗೆ ನೀಡುವ ಕಾಣಿಕೆಗಳು ಕೂಡ ತೀರಾ ಸರಳವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪಾತ್ರ ಸಾಮಾನುಗಳು, ಬಟ್ಟಲು, ನೀರಿನ ಲೋಟ, ಹೂಜಿ ಕೊನೆಗೆ ಇದೂ ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಹಾರದ ದಿನಸಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡುವುದುಂಟು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಉಣ್ಣುವುದು ನಮ್ಮ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು

ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದರೆ, ನಮಗೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿ ಇತರೆ ಯಾವ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳು ಇಲ್ಲ. ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ ಮಳೆ ಅಥವಾ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವೆ ಬಿದ್ದ ಮಳೆ ಇವು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಜನರ ಪಾಲಿಗೆ ಹಬ್ಬದ ದಿನಗಳು.

ಮರಳುಗಾಡಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನೀರೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಅಮೃತ ಸಮಾನವಾದುದು. ಪ್ರತಿ ಮಳೆಯ ಹನಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಆಸ್ತಿ. ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಾಕಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲದೆ, ಮೇವಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ಸಾಯುವಾಗ ನಾವು ಪಟ್ಟ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.'

ಇಂತಹ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಉತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುವುದುಂಟು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಇಂತಹದ್ದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಮೋಡ ಕಟ್ಟಿ ಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು. ಆ ದಿನದ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ನಾನಿನ್ನೂ ಮರೆತಿಲ್ಲ. ದಿನಗಟ್ಟಲೆ

ಹಗಲಿರುಳು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಮಳೆಗಾಗಿ ಕಾದು ಸೋತು ಸುಣ್ಣವಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಜನಗಳ ಸಂಭ್ರಮ ಮಳೆ ಬಿದ್ದನಂತರ ಮೇರೆ ಮೀರಿತ್ತು. ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನರ್ತಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾ, ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದರೆ, ಗಂಡಸರು ನೆಲದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಾ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದರು. ನಾವು ಮಕ್ಕಳು ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮನದಣಿಯ ಈಜುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಿಸರ್ಗದ ನಿಜವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಬಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಗಿಡ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಚಿಗುರಿ, ಹುದುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕೊರಳಿನ ಇಂಪಾದ ಕಲರವಕ್ಕೆ ಜೀವ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಚಿಗುರುವುದರೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಳೆಬಿದ್ದ ನಂತರದ ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗವೊಂದು ಇಳಿಗೆ ಜಾರಿ ಬಿದ್ದಂತೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ಸಹಜವಾಗಿ

ಸಹಜವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದುವುದರ ಮೂಲಕ ನಾವು ಈ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆ ಜ್ಞಾನವು ನಮಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಯಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ.

ಯೋಚನೆ, ಮಾತು ಮತ್ತು ಲಿಪಿಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ನಾವು ಭಾಷೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಭಾಷೆಗಳು ಇಂದು ನಮ್ಮ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಇವೆ. ಆಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜನಜೀವನ ಶೈಲಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಸಾಗಿ ಬಂದ ಜೀವನಕ್ರಮ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ನಂಬಿಕೆ-ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಚಿಂತನೆಯ ವಿಧಾನಗಳು -ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಆಗುವುದರಿಂದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ತನಗಂಟಿಕೊಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮರ್ಥ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದಂಥ ಪದಗಳನ್ನು ಪದಪುಂಜ, ಗಾದೆ-ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪ-ಶೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ವಿಭಿನ್ನಜೀವನ ಶೈಲಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜೀವನದ್ದೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾದ ಚಿತ್ರಣವಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಇಂದು ಭಾಷಾಂತರದ ಮೂಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಹೇಳಲಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆಶಯ ಭಂಗವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ಭಾಷಾಂತರವೆನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮನುಷ್ಯರು ತಮ್ಮ ಬಹು ಭಾಷಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ವ್ಯಂಗ್ಯದಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಒಂದು ತಂತ್ರವಿದು. ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜತೆ ಜತೆಗೇ ಭಾಷಾಂತರವೂ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಜರ್ಮನ್ ಕವಿ ಗಯಟೆ 'ಶಕುಂತಲಾ' ನಾಟಕದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಓದಿ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅನುವಾದದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ. 'ಶಕುಂತಲಾ'ದ ಜತೆಗೆ ತುಳಸಿದಾಸರ 'ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸ' ಪ್ರೇಮಚಂದರ 'ಗೋದಾನ್' ಟಾಗೋರರ 'ಗೋರಾ' ತಕಳಿ ಶಿವಶಂಕರ ಪಿಳ್ಳೆಯವರ 'ಚಿಮೀನ್' ಮುಂತಾದ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣ ಕೃತಿಗಳು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡವು. ಅದೇ ರೀತಿ ವಿಶ್ವಮಾನವನ ಆಧುನಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮೂರ್ತಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅನ್ಯದೇಶಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಅನುವಾದಗೊಂಡವು. ಈ ರೀತಿಯ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯರ

ನಡುವೆ ಇರುವ ಭೌಗೋಳಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ನಿರ್ಮಿತ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ಇಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತವೇ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಾಚೀನ ಯುಗದಲ್ಲಿ 'ಅನುವಾದ'ವೆಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಅರ್ಥ ಈಗ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಋಗ್ವೇದ, ಯಾಜುರ್ವೇದ ನಿರುಕ್ತ ಮತ್ತು ಪಾಣಿನಿಯ ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲೇ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪುನರುಕ್ತಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಅಥವಾ ಸೃಷ್ಟಿಕರಣವೆಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ಅನುವಾದ' ಪದದ ಬಳಕೆ ಇತ್ತು. ಭಾಷೆಯ ಭಿನ್ನತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಆಧುನಿಕ

ಅರ್ಥ ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಭಾಷಾಂತರ ಕಾರ್ಯದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನಿಲುವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಚಿಂತನೆಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಷಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಮಧ್ಯಯುಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಆ ಯುಗದ ಕವಿಗಳು ಭಾಷಾಂತರಕಾರರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮೌಲಿಕ ಪ್ರತಿಭೆಯುಳ್ಳ ಕವಿಗಳೂ ಕಲಾವಿದರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದ ಮಾತ್ರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಆ ಕಾಲದ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಸತ್ಯವುಳ್ಳ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದಾಗಿತ್ತು.

ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಚಿಗುರುತ್ತಿದೆ. ಅನ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣಗೊಂಡ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಂದು ಮನುಷ್ಯ ವಿಶ್ವ ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿಶ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಶ್ವ ಮಾನವ, ಹೀಗೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವುದರ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರ ನಡುವೆ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲಂತಹ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರಿಂದ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇಂದು ಭಾಷಾಂತರಕಾರರ ಮಹತ್ವ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಭಾಷಾಂತರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಾವ್ಯದ ಅನುವಾದವಾದರೆ ಮೂಲ ಕಾವ್ಯದ ಛಂದಸ್ಸು ಲಯ ಮತ್ತು ಮಾತೃಗಳು ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಮೂಡಿಬರಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಪ್ರಕಾರ ಮೂಲ ಕೃತಿಯ ಸತ್ಯವು ಉದ್ದೇಶಿತ

ಭಾಷೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಶಯ ಭಂಗವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಸಾಕು. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ 'ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್' ನಾಟಕವನ್ನು 'ಹೇಮಂತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಅದು ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಿತು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸ ಹಿಲರಿ ಬ್ಯಾಲೊಕರ ಪ್ರಕಾರ

ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವಾಗ ಶಾಬ್ದಿಕ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮೂಲಕೃತಿಯ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಅದರ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಗಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನುವಾದ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ನಾಟಕದ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಅದರದ್ದೇ ಆದ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲೇ, (ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ) ನಾಟಕಕ್ಕೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿದೆ. ಅದುವೇ ರಂಗದ ಮೇಲಿನ ನಟನೆ. ನಾಟಕದ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಅನುವಾದಕನಿಗೆ ಅದರ ರಂಗ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ರಂಗದ ಮೇಲಿನ ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿ ಕಥನಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅದರದ್ದೇ ಆದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಲಯ, ವಿನ್ಯಾಸ, ಶೃತಿ ಹಾಗೂ ಧ್ವನಿಯ ಏರಿಳಿತ- ಇವುಗಳ ಒಳಗಿರುವ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅನುವಾದಕ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಾರ. ಇದರ ಜತೆಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿ, ರಂಗಭೂಮಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಓದುಗನ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾಟಕದ ನಿರ್ದೇಶಕನೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಕಾಳಿದಾಸನ 'ಶಕುಂತಲಾ'ದ ಅನುವಾದದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಶೂದ್ರಕನ 'ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ'ದ

ಪ್ರಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಅನುವಾದಕನು ಮೂಲ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಿತ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಗಮಬಿಂದುವಾಗಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಅನುವಾದದ ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಹೊಂದಿರುವುದೆಂದರೆ ಭಾಷೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಂರಚನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವುದು, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಮೂಲಕೃತಿಯ ಭಾವ ಮತ್ತು ಶೈಲಿಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಸಾಧ್ಯ. ಮೂಲ ಲೇಖಕನ ಭಾವವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು 'ಸತ್ಯ'ವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಅನುವಾದಕನು ಅದರ ಒಂದೇ ಒಂದು ಅಂಗವನ್ನೂ ತಿರುಚದೇ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಶೈಲಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಮೂಲಭಾಷೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಂರಚನಾತ್ಮಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಮೂಲಕೃತಿಕಾರನ ಮನೋಭೂಮಿಕೆಯ ಆಳಕ್ಕಿಳಿದು ಆತನ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಅನುವಾದ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಅನುವಾದದ ಸಫಲತೆ-ಅಸಫಲತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾನದಂಡಗಳಿಲ್ಲ. ಇದರರ್ಥ ಅನುವಾದ ಆದರೂ ಒಂದೇ, ಆಗದಿದ್ದರೂ ಒಂದೇ ಎಂದಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವನಾನುಭವಗಳನ್ನು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿಸುತ್ತೇವಾದರೆ ಈ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೃಜನಶೀಲ ಮತ್ತು ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ

ಅನುವಾದವು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ದೇಶ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ನಾಗರಿಕತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ.

ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಭಾಷಾಂತರದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯ ದ್ವಿಗುಣ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವುಳ್ಳದ್ದು. ಕಾದಂಬರಿ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ದಿನಾಂಕ, ವರ್ಷಗಳು ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕಾದಂಬರಿಯು ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾಗಿದ್ದೂ ಮನೋವೈಚ್ಛಾನಿಕ ಸತ್ಯದ ಅತಿ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೇ ನಾವು ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಟ್ರೂಥ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಮನುಕುಲದ ಏಕತೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಿಶ್ವ ಮಾನವತೆಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಓದಿ ಯಾರೂ ಕವಿಗಳಾಗಲಾರರು. ಹಾಗೆಯೇ ಅನುವಾದದ ನಿಯಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಯಾರೂ ಅನುವಾದಕರಾಗಲಾರರು. ಆದರೂ ಈಗಾಗಲೇ ಬಂದಿರುವ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ನಿಯಮ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಅದು ಮುಂದಿನ ಅನುವಾದಕರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬಲ್ಲದು. ಈ ಸಾಪೇಕ್ಷತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಅನುವಾದದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಹಾರಗಳು ಕೂಡಾ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವು ನೀಡುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವೂ ಸ್ಕೂಲವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಮ, ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದ ಸಾವಿರಾರು ಅಂತಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅನುವಾದಕನ ಆದರ್ಶವೂ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅನುವಾದವು ಮೂಲಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವೋ ಅಥವಾ ಮೂಲದಷ್ಟೇ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯೋ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಯೋಗ್ಯ ಪರಿಶೀಲನಕಾರನೊಬ್ಬ

ಅನುವಾದವನ್ನು ಕಳಪೆಯೆಂದು ಹೇಳುವತನಕ ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನೊಂದು ಮೌಲಿಕ ಕೃತಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂಲಕೃತಿಯು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತನ್ನ ಅನುವಾದವೂ ಓದುಗರ ಮೇಲೆ ಬೀರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಓರ್ವ ಅನುವಾದಕನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನುವಾದದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲ ಮತ್ತು ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕೃತಿಕಾರ ಯಾರು, ಆತನ ಕೃತಿರಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇನು, ಆತ ಏನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಾನೆ, ಕೃತಿಯು ಏನನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ, ಆತ ಯಾರಿಗಾಗಿ, ಎಂತಹ ಓದುಗರನ್ನದ್ದೇಶಿಸಿ, ಹೇಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಆತನ ಶೈಲಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನು ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಓರ್ವ ಅನುವಾದಕ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಕಾದಂಬರಿ, ಸಣ್ಣಕತೆ, ನಾಟಕ, ಕಾವ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ

ಕೌಶಲಗಳು ಹೇಗೆ ಅಗತ್ಯವೋ ಅವುಗಳ ಅನುವಾದದಲ್ಲೂ ಅವೇ ಕೌಶಲಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅನುವಾದಕನ ಅಗ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಬಿಂದು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲೇ ಇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಮೂಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಹಜತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತನ್ನ ಓದುಗರಿಗೆ ದಾಟಿಸುವ ಇಮ್ಮಡಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅನುವಾದಕನ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನುವಾದದ ಕಾರ್ಯವು ಖಡ್ಗದ ಅಲಗಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆದಷ್ಟು ಕಠಿಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಒಂದು ಕಲೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಸ್ತುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತಿಯಲ್ಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನುವಾದದ ಜತೆ ಜತೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದವೂ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಕೃತಿಗಳ ಭಾರತೀಯ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಾಗರಿಕತೆ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ಸಂಬಂಧ-ಮಿತ್ರತ್ವಗಳು, ಹೆಸರುಗಳು, ರೀತಿ- ರಿವಾಜುಗಳು, ಹಬ್ಬಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಉದ್ದೇಶಿತ ಭಾಷೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಬಲ್ಲಂತಹ ಸಮಾನಾಂತರ ಸನ್ನಿವೇಶ-ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನಮ್ಮ ಓದುಗರಿಗೆ ಮೂಲದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚುಶ್ರಮ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೃತಿ ಅನುವಾದವಾಗದೆ ರೂಪಾಂತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರೂಪಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮೂಲದ ಸತ್ವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತರಬಹುದಷ್ಟೆ ಹೊರತು ಮೂಲ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆಯ ಅನುವಾದವಾಗಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮೂಲದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದಗಳನ್ನು ಹೆಸರು ಮತ್ತು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಉದ್ದೇಶಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಂತರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸಿಗದೆ ಇದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಣೆ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಂತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ನುಡಿಗಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮೂಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇಡಬೇಕೆ, ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶಿತ ಭಾಷೆಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕೆ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಅದು ಉದ್ದೇಶಿತ ಭಾಷೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸರಿ ಹೊಂದದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಎಂಬ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಅನುವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಬಲವಾಗಿದೆ.

ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜತೆಗೇ ಆಗುವಂಥದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಸ ಶಬ್ದ-ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಶೇಷಗಳ

ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಒಂದಾಗಿ ರೂಢಿಯಾದಾಗಲೇ ಅವು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನುವಾದಿಸುವಾಗ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನುವಾದಕ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅನುವಾದಕನಿಗೆ ಮೂಲಭಾಷೆಯ ಸ್ವಭಾವ, ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಚಯವಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಉದ್ದೇಶಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವೂ ಇರಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಪರಿಚಯ, ಜ್ಞಾನ, ನಿರಂತರ ಅಧ್ಯಯನಶೀಲತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡುವ ಬುದ್ಧಿಗಳಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬ ಅನುವಾದಕ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮೂಲ ಲೇಖಕನಂತೆ ಅನುವಾದಕನೂ ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಇಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳ ಕೃತಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲಕ ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಕೊಡು-ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲಕವೇ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ವಿಪರ್ಯಾಸ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ನೇರ ಅನುವಾದವೇ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಇದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯಕ್ಕೂ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಮನುಷ್ಯ-ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವಣ ಪರಸ್ಪರ ಆದಾನ-ಪ್ರದಾನಗಳ ಸಶಕ್ತ ಮಾಧ್ಯಮ
 ಭಾಷಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಲು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಹತ್ವ
 ಕೊಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇದು ಭಾಷಾಂತರದ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ.
 ಇಂದು ವಿಶ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ
 ಕೊಡು-ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ
 ವಿಚಾರ-ಚಿಂತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕಲಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
 ಮತ್ತು ಸೃಜನ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಇಂದು ಮನುಷ್ಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಗಡಿಗಳನ್ನು
 ಒಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜಾಗೃತವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ವಿಶ್ವ ಶಾಂತಿಯು
 ಮಾನವೀಯ ಚಿಂತನೆಯ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ
 ಪ್ರಭಾವವು ಯಾವುದೇ ಲಕ್ಷಣರೇಖೆಯಿಂದ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ
 ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತಿನ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಅನುವಾದದ
 ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಜಗತ್ತೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ

ಮೂಲ: ಚಾರ್ಲ್ಸ್

ಬೋದಿಲೇರ್

ಅನುವಾದ: ಪಿ.

ಲಂಕೇಶ್

ಈ ಜಗತ್ತು ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ರೋಗಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಹಾಸಿಗೆ ಬದಲಿಸುವ ಆಶೆ. ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಗೆ ಒಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಕಿಟಕಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಾದರೆ ಕಾಯಿಲೆ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾನೆಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೋ ಆ ಜಾಗ ಸುಖಕರವೆಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಜಾಗ ಬದಲಿಸುವ ಆಸೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಆತ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಬಹಳ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

“ಹೇಳು ನನ್ನ ಆತ್ಮವೇ, ಚಳಿಗೊಂಡ ಆತ್ಮವೇ ಹೇಳು, ಲಿಸ್ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆನ್ನುತ್ತೀ? ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಹವೆ ಬೆಚ್ಚಗಿರಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿ ನೀನು ಹಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆ ಉಲ್ಲಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತೀ. ಅದು ಸಮುದ್ರ ತಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಟ್ಟಣ, ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಅಮೃತಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಗಿಡಗಳೆಂದರೆ ಎಷ್ಟು ದ್ವೇಷವೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲ ಮರಗಳನ್ನು ಬೇರು ಸಮೇತ ಕಿತ್ತೆಸೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಜಾಗ ಅದು- ಕೇವಲ ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಲೋಹಗಳಿಂದ ತಯಾರಾದ ಆ ನಗರ ನೀರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ.”\

ನನ್ನ ಆತ್ಮ ಉತ್ತರಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನಿದೆ.

“ಪ್ರಶಾಂತತೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ್ದರಿಂದ ಹೇಳುವೆ, ಆ ಆನಂದದ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಹಾಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ? ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ಬಹುವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿದ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ

ಆಸಕ್ತಿ ಕೆರಳಿಸುವಂಥದು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ಮನೆಗಳ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಹಡಗುಗಳುಳ್ಳ, ಕಾಡು ಮಂಜುಗಳುಳ್ಳರಾಟರ್‌ಡ್ಯಾಂ ಹೇಗೆ?”

ನನ್ನ ಆತ್ಮ ಸುಮ್ಮನೇ ಇದೆ.

“ಬಟಾವಿಯಾ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಬಹುದೆ ಅಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಉಷ್ಣವಲಯದ ಸೌಂದರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಯೂರೋಪಿನ ಚೇತನ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ.”

ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತಿಲ್ಲ- ನನ್ನ ಆತ್ಮ ಸತ್ತುಹೋಗಿರಬಹುದೇ?

“ಜಡಗೊಂಡ ನೀನು ನಿನ್ನ ನೋವನ್ನೇ ಸುಖಿಸುತ್ತ ಇರಬಹುದೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಾವಿಗೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗೋಣ. ನಿನಗೇನು ಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನನ್ನ ಬಡ ಆತ್ಮವೇ! ಗಂಟುಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಟೋರ್ನಿಯೋಗೆ ಹೋಗುವ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಆಚೆ ಕೂಡ ಹೋಗುವ, ಬಾಲ್ವಿಕ್ ಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ದಾಟಿ, ಜೀವನವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿ, ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡೋಣ! ಅಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಓರೆಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ತಡವುತ್ತಾರೆ, ಕತ್ತಲು ಬೆಳಕುಗಳ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಕೊಂಡು ಏಕರೂಪವನ್ನು ನೆಡುತ್ತಾನೆ; ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಇಲ್ಲವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ. ಅಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬಹುದು- ಆಗಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಗು, ನರಕದ ಮತಾಪುಗಳಂತೆ, ತನ್ನ ಗುಲಾಬಿ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುತ್ತದೆ.”

ನನ್ನ ಆತ್ಮ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕೊನೆಗೆ ಸ್ಫೋಟಿಸಿತು; “ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಸರಿ-ಈ ಜಗತ್ತೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು”

-೧೮೫೮ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತ

.

* * * * *

ಖರ್ಚಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ !

ಮೂಲ

:

ಎಂ.

ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್, ಅನು:ಕೆ.ಕೆ.ಗಂಗಾಧರನ್

ಏರ್ನಾಕುಳಂಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಡಿಯೋದಿಂದ ಪೋಟೋ ಕಾಪಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಳೆಯ ಗೆಳೆಯ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯಲು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡಲು ಅಂಗಡಿಯವನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಬೇಕು. ಪರ್ಸ್ ನೋಡಿದೆ. ೫೦೦ ರೂ. ನೋಟೊಂದು ತಣ್ಣಗೆ ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಪರ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡವಿ ನೋಡಿದೆ. ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಉದುರಿದವು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೆಕ್ಕಿ ಪರ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮರುಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಪರ್ಸ್ ಖಾಲಿ ಬಿಡಬಾರದು.

ಸರಿ, ಈ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಯಮದಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ಇಷ್ಟು ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲದೆ ಬಂದರೆ ಸ್ವಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಹೇಳಬಹುದು. ಪರಿಚಯಸ್ಥರು ಒಗೆದು ಮಡಿಮಾಡಿದ ಜುಬ್ಬದಿಂದ ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನ ಬಹುತೇಕ ಷರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಪಾಕೆಟಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೊರಟಾಗ ಪರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವವನಲ್ಲ. ಇರುವ ಹಣವನ್ನು ಷರ್ಟಿನ ಪುಟ್ಟ ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜತನದಿಂದ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಪಾಕೆಟಿಲ್ಲದ ಷರ್ಟುಗಳು ನನಗೆ ನೀಡಿದ ಈ ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ ಪಾಕೆಟ್ ಇರುವ ಜುಬ್ಬಾ ತೊಟ್ಟಾಗಲೂ

ಅದರ ತೋಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ನನ್ನ ಅಮೂಲ್ಯ ರೂ.೫೦೦ ನೋಟನ್ನು ಮಡಿಚಿಟ್ಟೆ, ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿನತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೆ.

ಬಸ್ಸು ಬರಲು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಿದ್ದವು. ಹಾಡು ಗುನುಗುತ್ತಾ ಅದರಲ್ಲೇ ಲೀನವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಭಯಂಕರ ಮೊರೆತದೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಕಾರು ಬಂದು ನನ್ನ ಬಳಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿತು. ನೋಡಿದಾಗ ಆ ಸುಂದರವಾದ ಹೊಸ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಸಹಪಾಠಿ ಮತ್ತು ಅಪರಿಚಿತ ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಂಡೆ.

“ಹಲೋ ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್! ಎಷ್ಟು ಕಾಲವಾಯಿತೋ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡು? ಈಗ ನೀನು ಇಲ್ಲಿದ್ದೀಯಾ?” ಅವನು ಮಾತನಾಡಿದ.

ಏ “ಹೌದು” ನಾನು ಮುಗುಳ್ಳುಕೆ.

“ಎಲ್ಲಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ?” “ಎರ್ನಾಕುಳಂಗೆ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು. ಬಸ್ಸು ಕಾಯ್ದಾ ಇದ್ದಿಲ್ಲ”

“ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೀವಿ ಹತ್ತು ಮತ್ತೆ.”

ಆಹ್ಲಾನ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ತಡ ಕಾರಿನ ಒಳ ಸೇರಿದೆ. ಎರ್ನಾಕುಳಂಗೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಉಳಿಯಿತು. ಅಂದರೆ ಉಳಿದ ಖರ್ಚುಗಳಿಗೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸಲಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

“ನನ್ನ ಮದುವೆಯಾಯಿತು, ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ನಿನ್ನ ಅಡ್ರೆಸ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ್ದೆ ಇರೋದಿಂದ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ ಕಣೋ, ಬೇಜಾರು ಮಾಡೋಬೇಡ” ಎಂದ.

ಸುಂದರಿಯಾದ ಯುವತಿ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ. ಅದೃಷ್ಟವಂತೆ. ನಾನು ಮೌನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಿದೆ.

“ಈ ಕಾರು ನನ್ನ ಇನ್-ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು.” ಅವನು ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದ
ಚೆನ್ನಾಗಿರುವ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಕಾರನ್ನು ನೀಡುವ
ಎಲ್ಲಾ ಮಾವಂದಿರಿಗೂ, ಜಿಂದಾಬಾದ್ ಎಂದು ಕೂಗಬಾರದೇಕೆ? ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ
ಅವನು ಒಂದು ಸಿಗರೇಟನ್ನು ನೀಡಿ ಘೋಷಣೆ ಕೂಗಲು ತೆರೆದ ನನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ
ಬೀಗ ಹಾಕಿದ.

ಏರ್ನಾಕುಳಂ ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನ ಬಳಿ ನಾನು ಇಳಿದೆ.

“ನಾವು ಸಾಯಂಕಾಲ ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲೇ ಕಾಯ್ದು ನಿಂತರೆ
ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಪಸ್ ಹೋಗಬಹುದು.” ಆತ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ.

“ಆಗಲಿ ನೋಡೋಣ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಫಿ
ಕುಡಿಯೋಣವೆಂದು ಬೆರಳುಗಳು ಜುಬ್ಬಾ ತೋಳಿನ ಸುರುಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೋಟನ್ನು
ಸ್ವರ್ಶಿಸಿತು. ಆಗನ್ನಿಸಿತು. ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ರೈಲಿನ ಸಮಯ ತಿಳಿದ
ನಂತರ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯೋಣ. ಮುಂಬೈಗೆ ಹೋಗುವ ಗೆಳೆಯನನ್ನು
ಭೇಟಿಯಾಗುವುದು, ನನ್ನ ಪ್ರಯಾಣದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲವೇ?
ಎರಡು ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿರಬೇಕು, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಯಾರೋ ರಾಮಕೃಷ್ಣ!
ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ನಾನು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನೇ.
ಇಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಅವನ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾದು
ನಿಲ್ಲುವ ಪರಿತಾಪ ತಪ್ಪಿತಲ್ಲ!

“ನೀನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಬರ್ತೀಯಾಂತ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ”, ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ. ಅವನು
“ಒಂದು ಲಿಫ್ಟ್ ಸಿಕ್ಕು... ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಗ ಬಂದೆ”, ನಾನು ಕಾರಣ ಹೇಳಿದೆ.

“ಬಾ ಚೂರು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯೋಣ” ಎಂದ.

ಬಿಸಿ ಆಮ್ಲೆಟ್, ಉಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಗೋಡಂಬಿ, ಸಿಹಿ ಕೇಕುಗಳು, ಸ್ವಾಂಗ್ ಚಹಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಂಟಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸುವುದು ಒಂದು ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಅನುಭವ. ಆದರೆ ಬಿಲ್ಲು ಬಂದಾಗ, ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದೇ ಎಂದು ನಾನು ಶಂಕಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಮೂಲಧನದ ಸುಮಾರು ಭಾಗ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬ ದುಃಖದಿಂದ ಜುಬ್ಬಾದ ತೋಳನ್ನು ನೇರಗೊಳಿಸಿ ರೂ.೫೦೦ ನೋಟನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದೆ.

“ನಾನು ಕೊಡ್ತೀನಿ” ಎಂದು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಹೇಳಿದಾಗ ಪದಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದ ಪ್ರತೀತಿ ನನ್ನಲ್ಲುಂಟಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೋಸ್ಕರ “ನೋ! ನೋ! ನಾನು ಕೊಡ್ತೀನಿ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ವೇಯಿಟರ್ ಬಂದು ಅವನು ನೀಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದ. ಜಖಂಗೊಳ್ಳದೆ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ರೂ.೫೦೦ ನೋಟನ್ನು ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಜುಬ್ಬಾದ ಸುರುಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಮಯವನ್ನು ನನ್ನ ಮುಖದ ಫೋಟೋ ತೆಗೆದರೆ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಈ ರೀತಿ ಬರೆಯಲು ಯಾರೂ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಫಿಯ ಬಿಲ್ಲು ಸ್ನೇಹಿತ ಪಾವತಿಸಿದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನಿಗಾದ ನಿರಾಶೆ.

ನನ್ನ ಅಭಿನಯ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಹೇಳಿದ. “ಏನೋ, ನಾನು ಪೇ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬೇಸರವೇ? ತೋಗೋ ಒಂದು ಸಿಗರೇಟು ಸೇದು.”

ನಾನು ಸಿಗರೇಟು ಹಚ್ಚಿದೆ. ವಿದೇಶಿ ಸಿಗರೇಟಾಗಿತ್ತು ಅದು. “ಇದು ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು?” “ನೇವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಂಧುವೊಬ್ಬರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಒಡೆಯದ ಒಂದು ಪ್ಯಾಕೆಟನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು “ತೋಗೋ ಒಂದು ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ಸ್ಟೇರ್ ಮಾಡಬಹುದು” ಎಂದ. ಹೆಚ್ಚು ವಾದಿಸದೆ ನಾನದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತು ನಾವು ಮಾತನಾಡಿದೆವು. ಗಾಡಿ ಹೊರಡುವ ಸಮಯವಾಯಿತು. ನಾವು

ಫ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ಗೆ ಹೋದವು. ಅರ್ಧಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಅವನನ್ನು ಹೊತ್ತು ಟೈನು ಎರ್ನಾಕುಳಂ ಬಿಟ್ಟಿತು.

ನಾನು ಸ್ಪಡಿಯೋದತ್ತ ನಡೆದೆ. ಪರಿಚಯಸ್ಥನಾದ ಸ್ಪಡಿಯೋ ಮಾಲಿಕ ನನ್ನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ, ನಾವು ಊರ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತು ಕಳೆದವು. ಪೋಟೋಗಳ ಕಾಪಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತುಕತೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಅವನು ಹೇಳಿದ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಯಿತು. ನಾನು ಎದ್ದುನಿಂತೆ. “ನಾನಿನ್ನು ಬರಲೆ, ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಊಟ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ...”

ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಕರಿಸಲು ಅವನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. “ಇದೊಳ್ಳೆ ಕೆಲಸ! ಇಂದು ನನ್ನ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ದಿನ. ನೀವು ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಊಟಮಾಡುವುದೇ? ಇವತ್ತು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ನಿಮ್ಮ ಊಟ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇವತ್ತು ಬಿಡೋಲ್ಲ.” ಆತ ಘೋಷಿಸಿದ.

ನಾನು ಅವನ ಮಾತಿಗೆ ಶರಣಾದೆ. ಭೂರಿಭೋಜನ ನಮಗಾಗಿ ಕಾದಿತ್ತು. ಊಟದ ನಂತರ ಎಲೆಯಡಿಕೆ ಜಗಿದು, ಹರಟೆ ಹೊಡೆದು ನಾನು ಅವನಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಂಡೆ.

“ಬುಕ್‌ಸ್ವಾಲ್ ಚಲೋ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ನಾನು ನಡೆದೆ. ಆದರೆ ನಡೆದಿದ್ದು ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ಬುಕ್‌ಸ್ವಾಲ್ ತೆರೆದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಿಗರೇಟು ಹಚ್ಚಿದೆ. ನನ್ನ ಜುಬ್ಬಾದ ಸುರುಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೋಟನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೇವರಿಸಿದೆ. ಅದೃಷ್ಟವಿರುವ ನೋಟು. ಅನುಮಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಅದು ಖರ್ಚಾಗದೆ ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತೆ? ಬಸ್ಸು ಕಾಯುತ್ತಾ ನಿಂತಾಗ ಕಾರು ಸಿಕ್ಕಿತು, ಕಾಫಿ ಕುಡಿದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಗೆಲೆಯ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ಯಾಕ್ ಸಿಗರೇಟನ್ನೂ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ. ಪೋಟೋಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದಲ್ಲಿ

ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮೃಷ್ಟಾನ ಭೋಜನ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಪೋಟೋದ ಕಾಪಿ ತಯಾರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬುಕ್‌ಸ್ಟಾಲ್ ಮುಚ್ಚಿದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲೂ ಖರ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಐಟಂ ಇನ್ನು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಸಿನಿಮಾಗೆ ಒಂದು ಬಲಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಮಯವೇನೂ ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಯುವಕ ಬಂದ. ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಪೀಠಿಕೆಯಾಗಿ ಮುಗುಳ್ಳು ಮತ್ತು ಕೆಮ್ಮನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಿದ.

“ಯಾರು, ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ?” ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. “ಸರ್ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ನನಗಿದೆ. ಹರಿಹರ ವಿಲಾಸ ವಾಚನಾಲಯದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ನಾನು...” ಆತ ಹೇಳಿದ. ತಕ್ಷಣ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡಲು ಬಂದಿರಬೇಕು.

“ನಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವಕ್ಕೆ....” ಅವನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಅದನ್ನು ಕೇಳದವನಂತೆ ಯಾರೊಂದಿಗೋ ಎಂಬಂತೆ ಹೇಳಿದೆ, “ಮ್ಯಾಟಿ ನಿ ನೋಡೋಣಾಂದ್ರೆ ಥಿಯೇಟರಿನ ಬಸ್ಸುಗಳೇ ಇಲ್ಲ”. ವಾಚನಾಲಯದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ನನ್ನ ಗಾಳಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಬಿದ್ದ, ನನ್ನ ಭಾಷಣದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಅವನು ಹೇಳಿದ, “ಸಿನಿಮಾಗಾ? ನಾನೂ ಬರ್ತೀನಿ ಸರ್”, ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಜೊತೆಗೆ ಕಳೆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬಹುದೆಂದು ಕೊಂಡನೋ ಏನೋ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ

ಥಿಯೇಟರಿನತ್ತ ಹೋಗುವ ಬಸ್ಸು ಬಂತು. ಆತನ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸಿನಿಮಾ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ನಾನು ನನ್ನ ಐದುನೂರು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ತೋಳ ಸುರುಳಿಯಿಂದ

ಹೊರತೆಗೆದು ಜುಬ್ಬಾದ ಕಿಸೆಯ ಅಡಿಗೆ ತಳ್ಳಿ ಭದ್ರಗೊಳಿಸಿದೆ. ವೇಳೆ ಸಂಜೆ ಆರಷ್ಟೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮನೆ ತಲುಪಬೇಕು. ಏಳುಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಕಾದರೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬಂದ ಕಾರು ಸಿಗುತ್ತೆ. ಆ ತನಕ ಕಾಯುವುದು ತುಂಬಾ ಬೇಸರದ ಕೆಲಸ. ವಾಚನಾಲಯದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಬೇರೆ ಜೊತೆಗಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಭಾಷಣದ ಕುರಿತು

ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ದಯವಾದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಈ ಮೂರ್ಖನ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ತಲುಪಬೇಕು.

“ಭಾಷಣದ ವಿಷಯ ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ ಸರ್?” ಅವನು ಕೇಳಿದ “ಯಾವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮೀಟಿಂಗು?” ನಾನು ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. “ಮುಂದಿನ ೨೬ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಂದು.”

“ಇರಲಿ, ನಾನು ಡೈರಿ ನೋಡಿ ಹೇಳಿ. ಅವತ್ತು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕಮಿಟಿಂಗ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬರ್ತೀನಿ” ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. “ಡೈರಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿದೆ”. ನಾನು ಪುನಃ ಗಾಳಿ ಹಾಕಿದೆ. ಆತ ಮತ್ತೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದ.

“ಸರ್ ನಾನು ನಿಂಜೊತೆ ಬರ್ತೀನಿ. ಇವತ್ತೇ ನಿಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ನಾಳೆ ನಮಗೆ ಇನ್ವಿಟೇಷನ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಹಾಕಿಸಬಹುದು.” ಆತ ಹೇಳಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಸ್ಸು ಬಂತು. ಅವನು ನನಗೂ ಟಿಕೆಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಊರು ತಲುಪಿದಾಗ ನನಗನ್ನಿಸಿತು. ಡೈರಿಯ ಕತೆ ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ಪುನಃ ಅಲೆಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ಏನೋ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡವನಂತೆ, “೨೬ಕ್ಕೆ ಅಲ್ವಾ? ಅವತ್ತು ಸಂಡೆ ಅಲ್ವಾ? ಅವತ್ತು ನಾನು ಪ್ರೀಯಾಗಿದ್ದೀನಿ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಬರ್ತೀನಿ.”

ಅವನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದ. ಮನೆತಲುಪಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಜುಬ್ಬಾದ ಕಿಸೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದೆ. ಬೆವೆತು ಹೋದೆ. ತಲೆ ತಿರುಗತೊಡಗಿತು. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ೫೦೦ರ ನೋಟು ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಿ ನೋಡಿದೆ. ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಬೆರಳುಗಳು ಕಿಸೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಇಣುಕುತ್ತಿವೆ. ನಾನು ನೋಡಿದೆ. ಕಿಸೆಯ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ದ್ವಾರ!

ತೆಂಗಿನ ಕರಟದಿಂದ ಕೆಂಡ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಡೋಭಿ ಇಸ್ತಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ದ್ವಾರ ಕಿಸೆಯಲ್ಲೇ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು

ಐಚ್ಛಿಕ ಕನ್ನಡ, ಐದನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್

ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪ

ಸಮಯ: ೩ಗಂಟೆ

ಅಂಕಗಳು:೧೦೦

i.ಯಾವುದಾದರೂ ಹತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಐದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

೨*೧೦=೨೦

ii .ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ

ಉತ್ತರಿಸಿ

೪*೫=೨೦

iii .ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು

ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

೪*೧೦=೪೦

iv.ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ

ಉತ್ತರಿಸಿ.(ಓದು ಪಠ್ಯ)

೫*೨ =೧೦

v.ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ

ಪ್ರಬಂಧ ರಚಿಸಿ

೧*೧೦=೧೦

ಆಂತರಿಕ ಅಂಕಗಳು-೫೦

ಕಿರುಪರೀಕ್ಷೆ -೨೦ಅಂಕಗಳು

ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ/ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯ-೨೦ ಅಂಕಗಳು

ಸಾಹಿತ್ಯಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಭೇಟಿಯ ವರದಿ/ಹಾಜರಾತಿ-

೧೦ಅಂಕಗಳು